

Ο Η Λ Ι Ο Σ

Εβδομαδιαία Εγκυκλοπαιδική Επιδείξις

Η ΧΕΙΜΕΡΙΑ
ΝΑΡΚΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Ο πολὺς κόσμος ἀγνοεῖ ἴσως ὅτι ἡ σύφυλις δὲν προσβάλλει μόνον τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ζῶα, ἐκ τῶν θηλαστικῶν, ἀπαντᾷ δὲ εἰς αὐτὰ ὑπὸ διαφόρους ἐκάστοτε μορφάς. Τὸ μικρόβιον σπειροχαίτη, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὴν νόσον, ἔχει ποικίλας μορφὰς ἀναλόγως τοῦ εἶδους τοῦ ζώου ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐγκαθίσταται, ἐκάστου δὲ ζώου ὁ ὀργανισμὸς ἀντιδρᾷ κατὰ διαφορετικὸν τρόπον ἐναντίον τοῦ μικροβίου. Οὕτω ἐνῶ οἱ νεαρὰς ἡλικίας σκύλοι, προσβαλλόμενοι ἀπὸ τὴν νόσον, ἀποφύρουσιν πολὺ καὶ καταβάλλονται, ὁ πύθκος μακάρος φαίνεται ὡσάν νὰ μὴν πάσχη, μολοντί προσβεβλημένος.

Τελευταίως ἐγένοντο ἐνδιαφέρουσαι μελέται περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ πορείας τῆς νόσου τῆς χειμερίας νάρκης, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπὸκεινται ὠρισμένα ζῶα. Εἶναι δὲ ἡ χειμερία νάρκη ἰδιότης τοῦ ὁργανισμοῦ ζῶων κατοικούντων ἰδίως εἰς ψυχρὰ κλίματα, δυνάμει τῆς ὁποίας, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος, ὁπότε ἡ τροφή σπανίζει, ἐπέρχεται εἰδος ὑπνίου διαρκούντος ἐπὶ πολλοὺς ἐνίοτε μῆνας. Παρ' ἡμῶν εἰς χειμερίαν νάρκην ὑπὸκειται κυρίως ἡ νυκτερίς, εἰς τὰ ψυχρότερα δὲ κλίματα πολλὰ πτηνὰ καὶ ὑποπίπτουν εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν τοῦ μακροχρόνιου ὑπνίου. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἦτο γνωστὸν ὅτι ὠρισμένοι μικροβιακοὶ νόσοι δὲν μεταδίδονται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χειμερίας νάρκης εἰς τὰ ὑπὸκείμενα ζῶα. Κατόπιν αὐτοῦ, οἱ ἐπιστήμονες Γιάνελ, Μπέσσεμανς, Οὐίλντ καὶ Μοῦρ, ἤρχισαν ἀπὸ διετίας νὰ μελετοῦν μήπως καὶ τὸ μικρόβιον τῆς σπειροχαίτης καθίσταται ἀκίνδυνον εἰς τὰ ἐν λόγω ζῶα. Τὸ πρῶτον συμπέρασμα τῶν γενόμενων ἐρευνῶν ἦτο ὅτι εἰς τὸν μυαδὸν καὶ τὸν ἀρκτόμυον δύο μικρὰ πτηνικά, ζῶντα κυρίως εἰς τὰς βορείους χώρας τῆς Εὐρώπης, τὸ μικρόβιον πράγματι ἔχανε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νάρκης τὴν μεταδοτικότητά του. Ἐπίσης εἰς ἓνα ἄλλο εἶδος μικρᾶς εὐμερίδος ὑποπιπτοῦσης εἰς χειμερίαν νάρκην ἡ νόσος ἐθεραπεύετο κατὰ τὸ διάστημα αὐτῆς. Αἱ παρατηρήσεις ἐφάνησαν ἐκ πρώτης ὄψεως πολὺ περίεργοι, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ σπειροχαίτη ζῇ εἰς πολὺ

ΕΠΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Διάφορα μαλακόστρακα

ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΗ ΚΑΡΚΙΝΩΝ (καβουριῶν).

1. Καρκίνος (κοινῶς κάβουρας). 2. Λοφακταία. 3. Τραπεζία. 4. Καρκίνος ὁ κηλιδωτός. 5. Λοῦπα. 6. Καλλιήκτης. 7. Παρβενότις. 8. Λαμπρά. 9. Λιθώδης. 10. Καλάπη. 11. Αἰθρα. 12. Λεπτοπόδιον. 13. Ζωζίμη. 14. Ίξια. 15. Ροσίνη.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΛΛΑ ΜΑΛΑΚΟ-ΣΤΡΑΚΑ

16. Βίργος (εἶδος καραβίδος). 17. Βερνάρδος ὁ ἐρημίτης. (εἶδος παγούρου). 18. Ὁ ἀνωτέρω ἐντὸς ὀστράκου βυ-

κάνης. 19. Ίβακος. 20. Ἀστακὸς ὁ κοινός. 21. Γαλάτεια (εἶδος ἀστακοῦ). 22. Οἰδίπους (εἶδος γαρίδος). 23. Κοραβίς ἡ ποτάμιος (κ. καραβίδα). 24. Ἀνθρακοφόρα (εἶδος γαρίδος). 25. Γναθοφανσία (εἶδος γαρίδος). 26. Σφυδονίκος. 27. Σκίλλα. 28. Γονοδάκτυλος. 29. Λυσιάνασσα. 30. Γρουβία. 31. Βιαγκολίνη. 32. Εἰδοθέα. 33. Ἄπους. 34. Παντέλλα. 35. Καρκίνος ὁ ραδινός. 36. Καρκαῖος. 17. Σκητιδίων. 38. Σαμφειρίνη. 39. Λεπάς ἡ ἀνατίφη. 40. Βάλανος.

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ ΧΕΙΜΕΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ

Ἡ θεραπευτικὴ ἔχει ἐπιτελεῖσαι τὰ τελευταῖα ἔτη σημαντικὰς προόδους ἐδημιουργήσαν δὲ ὁλόκληροι κλάδοι θεραπείας διαφόρων νόσων διὰ μηχανικῶν, χημικῶν ἢ ἄλλων μέσων. Εἰδικώτερον ἡ ἐφαρμογὴ τῆς χημείας εἰς τὴν θεραπευτικὴν ἀπετέλεσεν ὁλόκληρον νέον κλάδον τῆς ἱατρικῆς, τοῦ ὁποῖου αἱ μέτραι τοῦδε ἐπιτυχία εἶναι ἀξιολογώμεναι καὶ τὸ μέλλον εὐρύτατον. Τελευταίως διὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν θεραπευτικὴν τῆς σουλφοναμιδῆς καὶ τῶν παραγῶγων τῆς (ὅπως π.χ. τοῦ πρηνταζίλ), συντελεσθήσαν σημαντικοὶ πρόοδοι εἰς τὴν καταπολέμησην τῆς ἐπιδράσεως τῶν βακτηρίων ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπινου ὁργανισμοῦ. Χημικαὶ μέθοδοι ἐφημεροδύσαν καὶ εἰς τὴν καταπολέμησην τοῦ ὑψηλοῦ πυρετοῦ με ἀποτελέ-

χαμηλὰς θερμοκρασίας καὶ συνεπῶς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐνεκροῦται συνεπεία τῆς ψύξεως τοῦ αἵματος τῶν ζῶων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νάρκης. Οὕτω εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ σπειροχαίτη δύναται νὰ ζῇ ἐπὶ 14 ἡμέρας ἐντὸς τοῦ ὑποστημένου ἀζώτου, δηλαδὴ εἰς θερμοκρασίαν 195 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδὲν καὶ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ὥρας εἰς τοὺς 271,5 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν, δηλαδὴ εἰς τὴν κατωτάτην δυνατὴν θερμοκρασίαν. Τὸ φαινόμενον αὐτὸς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁ-

σμή. Θὰ ἦτο ἴσως δυνατόν τὰ μικρόβια νὰ φονεύονται ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὁρμονῶν τοῦ ὁργανισμοῦ, ἀλλὰ πάντως τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγηθῇ, διότι ἐλάχιστα μόνον γνωρίζει ἡ βιοχημεία περὶ τῆς ἀντιμικροβιακῆς δράσεως τῶν ὁρμονῶν. Ὁ ἐπιστήμων Μπρούμπε διετύπωσε μίαν ἄλλην θεωρίαν ἐξηγοῦσαν τὸ φαινόμενον, ὡς οὕτως εἶναι ὅτι ἡ χειμερινὴ ψύξις ἐμποδίζει τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ μικροβίου καὶ συνεπῶς προκαλεῖ τὴν καταστροφὴν του.

Η ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΗ
ΓΟΝΙΜΟΤΗΣ ΤΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

Τὰ ψάρια γενικῶς καταλέγονται μεταξὺ τῶν γονιμωτέρων ἐμβίων ὄντων. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι μίᾳ ἀρίγγῃ (ρέγγα), μετρίου μεγέθους, παράγει 10.000 αὐγά. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ μεγαλόσωμοι ἀντιπρόσωποι τοῦ εἶδους αὐτοῦ, συγίζοντες ἡμίσειαν περίπου λίτραν (150 δράμια), ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐμετρήθησαν 100.000 γονιμοποιημένα αὐγά.

Ἐξαιρετικῶς ὠτόκος εἶναι καὶ ἡ κόρη. Ἐπὶ μιᾷ ἐξ αὐτῶν μήκους 35 ἑκατοστῶν, ἐρέθησαν 262.224 αὐγά καὶ ἐπὶ μιᾷ ἄλλῃ, μεγαλυτέρας, μήκους 42 ἑκατοστῶν, ἐρέθησαν 342.144. Εἰς ἓνα θηλυκὸν ἀκτιπσίον βάρους 119 λίτρων ἐμετρήθησαν 653.200 αὐγά. Εἶναι δὲ ὁ ἀκτιπσίος μεγαλόσωμος ἰχθὺς τῶν ρωσσικῶν ποταμῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων παράγεται τὸ περίφημον μαῦρον χαβιάρι. Ἐτι γονιμώτερος εἶναι ὁ γάδος (βακαλάος), ἐπὶ τῶν ὁποίων Ὁλλανδὸς φυσιοδότης Λέβενχουλ ἐμέτρησεν 9.444.000 αὐγά.

Ὑπελογίσθη ὅτι ἀνὶ ὅλα τὰ αὐγά μιᾶς ρέγγας γίνονται ψάρια καὶ γεννήσουν καὶ αὐτὰ μετὰ τὴν σειρὰν τῶν, τότε ἐντὸς τῶν ὀκτῶ ἐτῶν ὁλόκληρος ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανὸς θὰ ἐκάλυπτετο ἀπὸ ρέγγας. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη δεχθῶμεν ὅτι ἡ μητρικὴ ρέγγα, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας γίνεται ὁ ὑπολογισμὸς ἀποβίβει ἀντὶ 10.000 νεογνῶν, μόνον τὸ ἓν πέμπτον, δηλαδὴ 2000 καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν τὰ ἡμίση θὰ εἶναι θήλαα καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἄρρενα, τότε μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος θὰ γεννήσουν 1000 νέας ρέγγας καὶ θὰ ἀποδώσουν 200.000 νέας ψάρια. Τὸ τρίτον ἔτος ὁ ἀριθμὸς θὰ φθάσῃ τὰ 200 ἑκατομμύρια, τὸ τέταρτον 200.000 ἑκατομμύρια καὶ τὸ ὅγδονον ὁ ἀριθμὸς τῶν ρεγγῶν θὰ ἐκφράζεται δι' ἐνὸς 2 ἀκολουθοῦμένου ἀπὸ 34 μηδενικά. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀντιπροσωπεύει περίπου τὸν ὅγκον τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς θαλασσίου ὕδατος εἰς κυβικοὺς δακτύλους.

Κατὰ συνέπειαν ἔπρεπε νὰ παύσῃ ὑφισταμένη ἡ θάλασσα, τῆς ὁποίας τὸν χῶρον θὰ κατελάμβανον αἱ ρέγγαι. Φυσικὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει, διότι καὶ αὐτὰ, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ψάρια ἔχουν πλην τοῦ ἀνθρώπου, δεκάδες ἄλλων ἐχθρῶν, οἱ ὁποῖοι καταστρέφουν τὸν γόνον καὶ τὰ νεογνά.

ΓΡΑΦΕΙΑ	
ΑΘΗΝΑΙ: Σταδίου 23	
ΠΕΙΡΑΙΑΙ: Γούναρη 48	
Τηλέφωνοι: 31-909	
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	
Ἐσωτερικοῦ	
ΕΤΗΣΙΑ	ΔΡΑΧ. 225
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	125
Ἐξωτερικοῦ	
ΕΤΗΣΙΑ	£ 1
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	£ 10

Περιεχόμενα

Εἰς τὸ τεῦχος αὐτὸ γράφουν οἱ κ.κ.:
Σ. ΓΑΛΑΝΟΣ, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: Ἡ θρεπτικὴ ἀξία τῶν σπουδαιότερων τροφίμων (σελ. 789).
Μ. ΜΩΥΣΕΙΔΗΣ, ἱατρός, διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ Ὑγεία: Ἡ ὑγιεινὴ τῆς γυναικὸς (σελ. 790).
Χ. Ν. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ, φυσιοδίφης: Τὰ Ἑλληνικὰ πουλιά, Σκολόπακες (σελ. 813).
Ε. ΔΥΠΟΥ, καὶ Φ. ΕΛΙΟΤ, ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἀμερικανοῦ στρατοῦ: Ὁ σύγχρονος πόλεμος, τὰ καταδρομικά (σελ. 802).
Β. ΚΑΝΤΑΡΕΣ, δικηγόρος: Τὸ Ποινικὸν Δίκαιον καὶ ἡ δικαστικὴ ὀργάνωσις τῶν Ἑθελίων (σελ. 807).
ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ, Λαολογία: Οἱ ἀντρεωμέναι (σελ. 801).
ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΪΜΗΣ, ὁ μικρότερος λαὸς τοῦ κόσμου: Οἱ Σαμαρείται (σελ. 792).
Ζ. ΟΜΠΕΝ: Ἡ φωτογραφία διὰ τῶν ὑπερύθρων ἀκτίνων (σελ. 826).
Δ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ, διευθυντὴς τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης: Ἐλισ. Βιζέ-Λεμπέρν (σελ. 828).
Ε. ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Βιβλιογραφία καὶ Βιβλιοκρισία (σελ. 830).

ΕΙΔΙΚΑ ΑΡΘΡΑ

Εἰς τὸ τεῦχος τοῦτο δημοσιεύονται ἐπίσης τὰ κατωτέρω ἀρθρα:

Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν αὐτάρκειαν τῆς χώρας: Λαχανόκηπος καὶ κοττέτσι (σελ. 804, 805).
Τὸ μεγαλύτερον μαργαριτάρει (σελ. 806).
Δίγκο, ὁ ἀγριὸς σκύλος τῆς Αὐστρίας (σελ. 823).
Μαθηματικὰ περίεργα (σελ. 827).
Οἱ Νεμρώδ τῆς θαλάσσης καὶ τὸ νέον εἶδος ψαρεμάτων (σελ. 812).
Οἰκονομικὴ Ἐπιστήμη: Οἱ τρεῖς κανόνες (σελ. 814).
Ὁ Μυρμηκολέων (σελ. 825).
Ἡ τουριστικὴ κίνησις (σελ. 832).
Νέαι ἐφευρέσεις (σελ. 819).
Εἰς τὰς σελ. 810, 811 δημοσιεύονται Γεωγραφία καὶ Χάρτης τῆς Βραζιλίας.
Ἐπίσης εἰς τὸ τεῦχος τοῦτο δημοσιεύονται ἀρθρα ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων Ἱστορίας, Ἐθνολογίας, Θρησκευολογίας, Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας, Φυσικῆς, Χημείας, Ζωολογίας, Ἱατρικῆς, Ἀνθρωπολογίας, Βιολογίας.

Διευθυντής: Ι. Α. ΠΑΣΣΑΣ ■ Διευθυντὴς συντάξεως: ΣΤ. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΤΟ ΕΜΨΥΧΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΑΨΥΧΟΝ
ΥΛΙΚΟΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Τοῦ ἀντιστρατήγου κ. Ν. ΚΛΑΔΑ

Παρὰ πολλοῖς ὑπάρχουν συγκεχυμένα καὶ αὐτόχρημα πεπλανημένα ἀντιλήψεις περὶ τοῦ ἀψύχου ὑλικοῦ τοῦ στρατοῦ, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε, ὅχι μόνον ἀπλῶς νὰ φροντοῦν, ἀλλὰ νὰ εἰνε ἐμπεδοτισμένοι μετὰ τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ ἀψυχὸν ὑλικὸν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ἐν παντὶ τὸ ἐμψυχον ὑλικόν, καὶ ὅτι διὰ τοῦ ἀψύχου ὑλικοῦ εἶνε δυνατόν νὰ δίδεται ἡ λύσις. Αἱ τοιαῦται πεπλανημένα ἀντιλήψεις ἐπλήθυνον παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς ἐκ τοῦ ὅτι λέγεται καὶ γράφεται ὅτι ὁ πόλεμος τοῦ μέλλοντος θὰ εἴνε «τεχνικός». Ἀλλ' οἱ λέγοντες καὶ γράφοντες τοῦτο οὐδέποτε ὑπονοοῦν ὅτι ἡ μηχανὴ θὰ ἀντικαταστήσῃ ἐν παντὶ τὸν ἄνθρωπον.

Ἐν πρώτοις, τί εἶνε ἀψυχον ὑλικόν; Κατὰ τὰς παλαιότερας ἐποχὰς ὁ ὅρος «*A ψ υ χ ο ν ὑ λ ι κ ὸ ν*» δὲν ἦτο ἐν χρήσει, διότι τὸ μόνον τότε ἀψυχον ὑλικὸν ἦτο τὸ χῶμα καὶ τὸ σκελετικὸν τῆς οὐρανίας, ἄτινα ἐκαλοῦντο τότε ἀπλῶς ὁ *χ υ ρ ὠ μ α τ α*, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς προπολεμικῆς ἐποχῆς, δηλαδὴ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνος, καὶ ἰδιαίτερα διαρκούντος τοῦ Παγκοσμίου Πολέμου 1914—1918, κατεσκευάσθη ὀπλισμὸς, ὅστις, καίτοι ἔχει ἀποδοσιν πυρὸς παρμεγίστην, μοιταῦτα ἐξυπηρετεῖται ὑπὸ ὀλιγίστων μόνον ἀνθρώπων δι' ὁ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης εἰσῆλθον εἰς τὴν στρατιωτικὴν φρασεολογίαν ὁ ὅρος «ἀψυχον ὑλικόν», δι' οὗ ὑπονοοῦνται ἡ τε οὐρανία καὶ ἡ γῆ ἐκείνη τῶν συγχρόνων ὀπλισμῶν.

Ποῖος ὅμως εἶνε ὁ ὀπλισμὸς, ὁ θεωρούμενος ὡς ἀψυχον ὑλικόν; Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, λέγομεν ὅτι εἶνε τὸ πολυβόλον καὶ τὸ ὀπλοπολυβόλον, ἄτινα, καίτοι ὑπηρετοῦμενα ὑπὸ 2 ἢ 3 ἀνθρώπων τὸ πρῶτον, ὑφ' ἐνὸς τοῦ δευτέρου, μοιταῦτα ἔχουν ἀπόδοσιν πυρὸς ἴσην τὸ μὲν πρῶτον πρὸς τὴν 40 ἕως 50 πεζῶν, τὸ δὲ δευτέρον πρὸς τὴν 15 ἕως 20 πεζῶν, ὀπλισμένων δι' ἐπαναληπτικοῦ ὀπλου (π. χ. Μάνλιερ), τὸ συγχρόνον ταχυβόλον πυροβόλον (π. χ. Σνάιντερ), ὅπερ δι' ὑπηρετίσεως ὑπὸ 4 ἕως 5 πυροβολητῶν ἔχει μεγάλαν ἀπόδοσιν πυρὸς, καὶ διὰ ἀπὸ θέσεως ἰσοκυκλικῆς, συγχρόνως δὲ καὶ ὑπὸ ἀτομικὴν προκάλυψιν (ἀσπίδιον), τὸ ἄρμα, τὸ κοινὸς γνωστὸν ὑπὸ τὸ ἀγγλικὸν ὄνομα τάνκ, τὸ ἀεροπλάνον, καὶ, ἐν τινι μέτρῳ, τὰ πολεμικὰ ἀέρια (ἀσφυξιογόνα, ὑπερίτης κτλ.).

Ἀναμφισβητήτως, ἐναντίον ἀψύχου ὑλικοῦ εἶνε παράλογον καὶ ἄδικον τὸ ἀντιπαράσσειν ἐμψυχον μόνον ὑλικόν, δηλαδὴ ἄνθρωπον, ἕνεκα δ' ἀκριβὸς τοῦ λόγου τοῦτου, ἐπιζητεῖται σήμερον εἰς ὅλους τοὺς στρατοὺς τοῦ Κόσμου ὑπαρξὲς ἐπαρκεῖς ἀψύχου ὑλικοῦ, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐπέρχεται σχετικὴ τις ἐπικράτησις ἐπὶ τοῦ ἀντιπάλου, ἢ ἐπωφελοῦμενον τὸ ἐμψυχον ὑλικὸν θὰ δυνήθῃ νὰ παρέμβῃ ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦτου μέχρι τοῦ νὰ θελήσῃ τινες

νὰ θεοπίσουν ὅτι διὰ τοῦ ἀψύχου ὑλικοῦ θὰ ἐπέρχεται ἐν τῷ μέλλοντι ἡ λύσις, ἡ ἀπόστασις εἶνε κολοσσιαία. Διότι, ὅσον καὶ ἂν προσοδεύσῃ ἡ βιομηχανία καὶ ὅσον καὶ ἂν τελειοποιηθῇ τὰ πολεμικὰ μέσα καὶ ὁ ὀπλισμὸς, τὴν τελικὴν λύσιν θὰ ἐπιφέρει πάντοτε ὁ ἄνθρωπος, γνωστοῦ ὄντος τοῦ γενικοῦ αξιώματος «ἡ μηχανὴ δὲν κατενίκησε τὸν ἄνθρωπον, καθόσον μόνον αὐτὸς εἶνε ἱκανὸς νὰ δώσῃ ψυχὴν εἰς τὴν ὑλὴν».

Ἰσως, νὰ εἴπουν τινες τὴ σημαίνει «ἐπιφέρειν τὴν τελικὴν λύσιν»; Τελικὴ λύσις εἶνε ἡ ἀγέμαχος δρᾶσις, δηλαδὴ ἡ ἐκ τοῦ συστάτην διεξαγομένη διὰ τοῦ ἀτομικοῦ ἀγῶνος ἀνδρὸς πρὸς ἄνδρα, ἡ ἐκτελούμενη ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐκδιωχθῇ ὁ ἀντίπαλος ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ καὶ τοῦ νὰ καταληφθῇ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ ἐπιτιθεμένου, καὶ ἀντιθέτως τοῦ ν' ἀποκρουσθῇ ὑπὸ τοῦ ἀμυνομένου ὁ ἐπιτιθέμενος, συνεπῶς τοῦ νὰ κρατηθῇ ἡ τοποθεσία ὑπὸ τοῦ ἀμυνομένου. Βεβαίως, ἡ ἐκδιώξις ἢ ἡ κράτησις γίνεται ἀρχικῶς διὰ τοῦ πυρὸς (ἐκρηβόλος δρᾶσις, δηλαδὴ ἐκ τοῦ μακρόθεν), ὁπότε σοβαρώτατον ἔργον διαδραματίζει τὸ ἀψυχον ὑλικόν, ἀλλὰ, διὰ τὴν τελικὴν λύσιν, ἀπαιτεῖται ἀσφαλιτικῶς ἡ παρεμβάσις τοῦ ἀνθρώπου, διότι τὰς τοιαύτας ἐνεργείας ἐκτελεῖ ἡ λόγῃ καὶ ἡ χειροβομβίδι, ὧν ὁ χειρισμὸς γίνεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον δι' ἀνθρώπων χειρῶν. Τὴν τελευταίαν φάσιν τῆς ἐφόδου κατὰ τὴν ἐπίθεσιν, ἢ τῆς ἀποκρούσεως τῆς ἐφόδου κατὰ τὴν ἀμυναν, δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ οὔτε τὸ πολυβόλον οὔτε τὸ πυροβόλον, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὁ ἄνθρωπος. Συνεπῶς, ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦτους, ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ μεγάλη δρᾶσις τοῦ ἀψύχου ὑλικοῦ θὰ ἔμεινεν ἡμιτελής ἂνευ τῆς τελικῆς παρεμβάσεως τοῦ ἐμψύχου ὑλικοῦ, δηλαδὴ τῶν ἀνθρώπων.

Τονίζομεν καλῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, διότι τὸ πολὺ κοινὸν ἔχει παρεξηγήσει τὴν ἔννοιαν τοῦ «τεχνικοῦ πολέμου». Διὰ τῆς ἐκφράσεως «τεχνικός πόλεμος» ἐννοητέον ὅτι τὸ τεχνικὸν ἢ ἀψυχον ὑλικὸν διαδραματίζει σήμερον μέγιστον καὶ ὑψιστον ἔργον κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς μάχης, ὡς π. χ. τὰ πολυβόλα, τὰ πυροβόλα, τὰ ἄρματα, τὰ ἀεροπλάνα, τὰ πολεμικὰ ἀέρια κτλ. ὡς ἐπίσης οἱ ἀσφύματοι, τὰ τηλεφωνα κτλ., ἀλλ' οὐδέποτε ὑπονοεῖται ὅτι θὰ ὑπάρξουν ρομπότ, δυνάμενα νὰ λογιῶσιν καὶ νὰ ῥίψουν χειροβομβίδας καὶ νὰ ἐκκαθαρίσουν τὰ ἀντίπαλα καταφύγια καὶ τὰς φωλεάς. Μέχρις ὥρας τοῦλάχιστον, ρομπότ μαχηταί, καὶ ἀνδρείκελα μινούμενα καὶ διενθυγμένα δι' ἐλαττωμάτων δὲν ἔχουν ἐφευρεθῇ.

Ἐστὼ ὅμως καλῶς ὅτι ὁψιν ὅτι, μακρὰν ἀπ' ἡμῶν ἡ ἰδέα ὅτι ἂνευ καταλλήλου ἀψύχου ὑλικοῦ (ὀπλισμοῦ καὶ λοιπῶν τεχνικῶν μέσων) θὰ δυνήθῃ τὸ ἐμψυχον ὑλικὸν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν λύσιν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν αἴρεσιν πάν-

τοτε ότι ο όπλισμός δεν πρέπει να ελαμβάνεται εμμέλως ως επιδοθητικός του ανθρώπου, ούχι δ' ο εν παντί αντικαταστάτης του ανθρώπου, αλλά εἰς τινὰς περιόδους τῆς μάχης, καὶ δὴ ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς διαφυλάξεως τοῦ ἐμφύχου ὕλικου διὰ τὴν ἐν καιρῷ ἀφαιρὴν χρησιμοποίησιν του. Διὰ τὴν δύναται ὁμως τὸ ἄνθρωπον νὰ ὑποδοθῇ τὴν ἀνθρώπων, πρέπει νὰ εἶνε ἐπαρκές, δηλαδὴ ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀριθμητικὴν ποσότητα τοῦ ἐμφύχου ὕλικου καὶ νὰ ὑπάρχῃ ὑπεραφθονία πυρομαχικῶν (φυσικῶν, δίδων, βομβῶν), διότι διὰ τῆς ἐκφράσεως «ἄνθρωπον ὕλικον» ἐννοητέον ὁ πλισμός ἐπαρκῶς τροφοδοτούμενος διὰ πυρομαχικῶν, ἄλλως αὐτός οὗτος ὁ ὀπλισμός παύει τοῦ νὰ εἶνε ἐμφύχον ὕλικον, καθ' ὃ ἀδυνατῶν, δι' ἑλλείψιν πυρομαχικῶν, νὰ ἔχῃ ἀπόδοσιν πρὸς ὀρισμένον τινὸς ἀθροίσματος ἀνδρῶν. Τοῦθ' ὅπερ πρέπει οἱ πάντες νὰ γνωρίζωσιν εἶνε ὅτι, ὁ σύγχρονος ὀπλισμός, ὅσον τέλειος καὶ λαμπρὸς καὶ ἂν εἶνε, μένει ὁμως σιδήρου ἀχρηστὸς ἂν ὑπερτερικῆς πυρομαχικῶν.

Μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον 1914—1918, ἐπεκράτησαν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἀντιλήψεις τείνουσαι εἰς τὸ ν' ἀποκλίνῃ ἡ πλάστιγγη ὑπὲρ τοῦ ἐμφύχου ὕλικου. «Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ψυχρὰ λογικὴ καὶ ἡ μελέτῃ κατίσχυσαν, καὶ δι' αὐτὸ ἀπὸ τινος χρόνου, ἰδιαίτερα δὲ σήμερον, ἀπαντες παραδέχονται ὅτι ἐμφύχον ὕλικον, ἔχον ἀκαίῳ ἥθικόν, δύναται νὰ κατισχύσῃ ἐπὶ ἀντιπάλῳ στρατεύματι, ἐφωδιασμένον, ἔστω καὶ διὰ καλυτέρου, ἔστω καὶ διὰ πολυαριθμοτέρου, ἐμφύχου ὕλικου.

Πάντως, δύναται σήμερον νὰ λεχθῇ θετικῶς ὅτι ἡ τε πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἰδέα ὅτι ὁ στρατιώτης εἶνε ὁ μοναδικὸς παράγων ἐν τῇ μάχῃ, ἰδέα ἀκριβοσληρωθεῖσα κατ' Αὔγουστον 1914, καθὼς καὶ ἡ μετὰ τὸν πόλεμον γεννηθεῖσα ἰδέα ὅτι ἡ μάχῃ θὰ διεξάγεται ἐν τῷ μέλλοντι δι' ἐμφύχου μόνον ὕλικου, εἶνε ἀμφότεραι ἰδέαι εἰς ἄκρον ὑπερβολικαί. Αἱ ἰδέαι αὗται πρέπει νὰ ἐννοωμέναι ἀμφότεραι ὡς φαινομένη ἐν λογικῷ τινι συνδυασμῷ, τιθεμένης ὁμως πάντοτε ἐν πρώτῃ μοίρᾳ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι τὸ ἐμφύχον ὕλικον μόνον τοῦ ἀδυνατεῖ νὰ διαδραματίσῃ ποτὲ ἔργον ἀποφασιστικόν, καὶ ὅτι ἡ ἰσχυρὰ ἐπίδρασις τὸν παρὰ μὲν ἡμῶν, ἐάν δὲν παρέμβῃ τὸ ἐμφύχον ὕλικον ἵνα τὴν ἐκμεταλλεῖται, καὶ τοιοῦτο-τρόπως ἐπιφέρει τὴν τελικὴν λύσιν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΛΑΔΑΣ

Ἀντιστρατήγος ἐν ἀποστρατείᾳ

ΠΟΤΕ ΕΦΕΥΡΕΘΗΣΑΝ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Ἡ ἱστορία τῆς καμπάνας δὲν εἶνε πολὺ παλαιὰ καὶ καθαρῶς εὐρωπαϊκὴ. Οἱ καμπάνες ἦσαν ἐντελῶς ἀγνωστες κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Φαίνεται ὅτι γιὰ πρώτην φοράν ἐκρησιμοποιήθησαν στὴν Καμπανίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπῆσαν καὶ τὸ ὄνομα. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ διαδόθησαν σὲ ὅλον τὸν κόσμον. Ὡστόσο, εἰς τὴν ἀρχαίαν Ῥώμην ἦσαν γνωστῆς καὶ εἰδικῆς καμπάνης, μετὰ τὸν ἥχον τῶν ὁποίων εἰδοποιούσαν τὸν κόσμον γιὰ τὸ καθήμερον ἀνοίγμα τῶν λουτρῶν.

Τὸ ἀρχαιότερον σχῆμα καμπάνης εἶνε ἑνα μικρὸ κουδούνι, κανικόν, ποὺ ἀνεκαλύφθη στὰ 613 μετὰ Χριστόν, ὅμοιο περίπου μετὰ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα κουδούνια ποὺ κρεμοῦν στὸν λαμπρὸ τῶν προβάτων καὶ τῶν ἀνελώνων.

Η ΑΝΑΦΥΛΑΞΙΑ

Ἡ γενομένη μέχρι τοῦδε ἐργασία

ἐπὶ τοῦ περιέργου φαινομένου

Ἀρθρον τοῦ Κ. Ι. ΝΤΕ ΜΠΡΥΣΣΕ-ΜΠΑΛΒΙΑ

Τὸ 1902 οἱ Γάλλοι ἐπιστήμονες Ρισὲ καὶ Πορτιέ, ἀσχολούμενοι μετὰ τὴν μελέτην τῆς τοξικῆς ἐπιδράσεως ὀρισμένων δηλητηρίων, κατέληξαν εἰς περίεργον παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν ἤτο ἀδύνατον νὰ ἐξηγήσῃ τις ἐκ πρώτης ὄψεως. Οἱ δύο ἐπιστήμονες ἐπέδιδοντο ἰδίως εἰς τὴν μελέτην τῶν δηλητηρίων τοῦ σώματος τῶν ὑδροβίων ζώων ἀκτινίων, τὰ ὁποῖα εἶνε κοινῶς γνωστὰ ὡς πρὸς τὴν ὀνομασίαν θαλάσσια ἀνεμῶνσι. Πρὸς τοῦτο ἔλαβαν γλυκεριόυχα παρασκευάσματα τοῦ σώματος τῶν ἀκτινίων καὶ ἔκαμαν δι' αὐτῶν πειραματικὰς ἐνέσεις ἐπὶ κυνῶν.

Κατὰ τὸ πρῶτον πείραμα κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἔγχυσις ἐνὸς δεκάτου τοῦ κυβικοῦ ἑκατοστοῦ, δηλαδὴ ποσότητος κατωτέρας τῆς ἀπαιτούμενης διὰ τὴν πρόκλησιν δηλητηρίασεως, ὁ ὀργανισμὸς τῶν κυνῶν ἀντέστη ἐπιτυχῶς. Μετὰ τρεῖς ὅμως ἑβδομάδας ὁπότε ἐγένετο νέα ἐνέσις μετὰ τὴν ἰδίαν ποσότητα δηλητηρίου οἱ Ρισὲ καὶ Πορτιέ ἐξεπλάγησαν ἀντιληφθέντες ὅτι ὀλίγα μόνον δευτερόλεπτα μετὰ τὴν ἐνέσιν, οἱ κύνες ἔπεσαν κατὰ γῆς, κατελήθησαν ἀπὸ φαινόμενα δυσπνοίας καὶ διαορύας καὶ ἤρχισαν ἐξεμοῦντες αἷμα. Εἰκοσιπέντε περίπου λεπτά μετὰ τὴν ἐνέσιν οἱ κύνες ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐνηργήθη τὸ πείραμα ἔπαυσαν νὰ ζοῦν ἀφοῦ ἐνεφάνισαν ὅλα τὰ φαινόμενα ὁξείας δηλητηρίασεως.

Ὁ θάνατος τῶν κυνῶν ἦτο τοσοῦτον μᾶλλον ἀνεξήγητος, καθ' ὅσον μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ ἐπιστὴμὴ ἐπίστευεν ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ συνθέσῃ εἰς τὰ δηλητήρια ὁσάκις ἡ λήψις γίνεται πακτικῶς καὶ εἰς μικρὰς δόσεις. Ἐπιστεύετο δηλαδὴ ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ζῶα ἀποκτώντες τὴν συνθήσαν τῶν δηλητηρίων κατορθώνουν διὰ τοῦ χρόνου νὰ λαμβάνουν ἡσυχῆς θανατηφόρους δι' ἄτομα μὴ συνηθισμένα καὶ ὅμως νὰ μὴ ὑφίστανται ἐκ τούτου καμμίαν σοβαρὰν ἐνόηλσιν. Ὁ ποιοῦτος ὀρισμὸς τοῦ ὀργανισμοῦ εἰς τὰ δηλητήρια καὶ τὰς λοιπὰς θαλασσινὰς οὐσίας εἶνε γνωστός ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀναφέρεται δὲ συγκεκριμένως ἡ περίπτωσις τοῦ θασιόλεως τοῦ Πόντου Μιθριδάτου, ὁ ὁποῖος φοβοῦμενος μὴ τυχὸν δηλητηριασθῇ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ κατάρρωσε νὰ συνηθίσῃ τὸν ὀργανισμόν του εἰς τὰ δηλητήρια καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ βαθυδὸν ἀπρόσβλητον ἀπὸ αὐτά. Ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Μιθριδάτου ἐλήθη καὶ ὁ ἐν χρήσει σήμερον εἰς τὴν ἰατρικὴν ὁρος μιθριδατισμός, ὁ ὁποῖος σημαίνει τὴν κατάστασιν τοῦ ὀργανισμοῦ, καθ' ἣν ὁ ὅλος λόγος συνηθείας ἀνθίσταται ἐπιτυχῶς εἰς τὰ δηλητήρια.

Ἐπὶ τῇ θάσει τῆς νέας παρατηρήσεως ἐπὶ τῶν κυνῶν ὁ καθηγητὴς Ρισὲ διετύπωσε τὸν ὅρον ἀναφυλαξία διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ὀργανισμὸς ὀρισμένων ἀτόμων δὲν εἶνε εἰς θέσιν ὑπὸ ὀρισμένους συνθήκας νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν

ἐπίδρασιν ὀρισμένων τροφῶν, φαρμάκων ἢ δηλητηρίων.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν πειραμάτων τῶν Ρισὲ καὶ Πορτιέ ἡ ἐπιστὴμὴ ἡσχολήθη συστηματικῶς μετὰ τὴν μελέτην τῆς ἀναφυλαξίας, παρατηρήθη δὲ ὅτι δυστυχῆματα ὁπὼς τὸ ἐπισυμβάν εἰς τοὺς κύνας τῶν δύο Γάλλων ἐπιστημόνων συμβαίνει συχνὰ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Οὕτω ὀρισμένων ὀργανισμῶν ἡ ὑπερευαισθησία φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ μὴ δύναται νὰ ἀνεχθῶν τροφὰς ἐντελῶς ἀκινδύνους ἢ καὶ ὁσὰς ἀκόμη, αἱ ὁποῖαι εἰς τοὺς πολλοὺς δὲν εἶνε καὶ δυσάρεστοι. Οὕτω ἀναφέρονται περιπτώσεις ἀτόμων πᾶ ὁποῖα καταλαμβάνονται ἀπὸ κρίσιν ἁσματος ἢ ὁσφρανθῶν τὴν ὁσμὴν τοῦ σώματος τῶν ἰπῶν καὶ ἄλλων τῶν ὁποίων ὁ ὀργανισμὸς ὑφίσταται σοβαρὰς διαταραχὰς ἐάν φάγουν ἔστω καὶ τὴν ἐλαχίστην ποσότητα αὐγῶν, τυρῶν κλπ.

Τὴν ἀνωτέρω ἀνάλυσιν περὶ τοῦ χαρακτηριστοῦ τῆς ἀναφυλαξίας καὶ τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς ἀνεκαλύφθη αὕτη, ἔκαμιν ὁ Γάλλος καθηγητὴς Παστέρ-Βαλερύ-Ραντό εἰς πελευταίαν δημοσιογραφικὴν συνέντευξιν. Εἶνε δὲ ὁ καθηγητὴς Παστέρ-Βαλερύ-Ραντό, μίς ἀπὸ τὰς μᾶλλον ἐνδιαφερόμενας συγχρόνους προσωπικότητας τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου τῆς Γαλλίας καὶ ἡσχολήθη εἰδικῶς μετὰ τὰ ζητήματα τῆς ἀναφυλαξίας καὶ μετὰ τὴν παθολογίαν τῶν νεφρῶν. Διδάσκει εἰς τὴν ἰατρικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, εἶνε δὲ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῆς ἰατρικῆς καὶ γενικός γράμματις τοῦ ἰνστιτούτου Παστέρ. Ὁπὼς δηλοῖ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ καταγεται ἀπὸ τὸν μέγαν Γάλλον ἐπιστήμονα Λουδοβίκον Παστέρ, τοῦ ὁποῖου εἶνε ἑγγονός. Ὁ καθηγητὴς Παστέρ-Βαλερύ-Ραντό εἶνε ἐνδιαφέρουσα πολυμερὴς προσωπικότης. Φανατικὸς λάτρης τῶν περιγητήσεων ἔχει ἐπισκεφθῇ ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας τοῦ κόσμου, χρησιμοποιοῦν τὸ ἀεροπλάνον, πρὶν ἀκόμη τὸ μεταφορικὸν τοῦτο μέσον χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πακτικῶν ἐμπορικῶν δρομολογίων. Εἶνε συγχρόνως ὁ κύριος λογοτέχνης δημοσιεύσας μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἔργον μετὰ εἰλημμένον ἀπὸ τὴν φρικτὴν τοῦ παγκοσμίου πολέμου. Τοῦ ἔργου αὐτοῦ, τοῦ ὁποῖου ὁ τίτλος εἶνε «Ὁ πόνος καὶ ὁ θάνατος χάριν τῆς γαλλικῆς Γῆς» ἀπηγορεύθη ἡ δημοσίευσίς διὰ τοῦ τοῦ πολέμου ὑπὸ τῆς στρατιωτικῆς λογοκρισίας. Συγχρόνως ὁ καθηγητὴς Παστέρ-Βαλερύ-Ραντό ἀποδίδων φθρον εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν ἑνδοξον πάππον του ἀσχολεῖται μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν ἀπάντων του. Μέχρι τοῦδε, συνεχίζων τὴν περὶ Παστέρ ἐργασίαν του ἀπὸ δωδεκαετίας, ἔχει συγκεντρώσει τὴν ὕλην ἑπτὰ τόμων, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτύπωσις θὰ ἀρχίσῃ προσεχῶς.

Ὁ καθηγητὴς Παστέρ-Βαλερύ-Ραντό ἐκτελεῖ κυρίως γνωστὸς διὰ τὰς μελέτας του (Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 825)

Η ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΕΙΛΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ὑπὸ ΣΠΥΡΟΥ Α. ΓΑΛΑΝΟΥ, τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Γ'.

Πλὴν τοῦ βουτύρου, περὶ τοῦ ὁποῖου ἀπασχολήθημεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος, χρησιμοποιοῦνται περαιτέρω, πρὸς κάλυψιν τῶν εἰς λιπαρὰς ὕλας ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, τὰ διάφορα λίπη τῶν ζώων τῆς κτηνοτροφίας, τὰ λίπη τῶν ἰχθύων, τὰ φυτικά λίπη καὶ ἔλαια, ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τὰ ὀνόματα μαργαρίνη καὶ μαγειρικὰ ἢ τεχνητὰ λίπη, μείγματα διαφόρων λιπῶν καὶ ἐλαίων.

Τὰ λίπη τῶν ζώων τῆς κτηνοτροφίας προέρχονται εἴτε ἐκ ζώων κατὰ τὸν συνήθη τρόπον διατρεφόμενων, εἴτε ἐξ εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς παραλαβῆς τοῦ λίπους διὰ καταλήλου θρέψεως παχυνόμενων τοιοῦτων, ὅποτε μεταξὺ τῶν μυϊκῶν ἰνῶν καὶ ὑπὸ τὸ δέρμα, ἐντὸς εἰδικῶν κυττάρων, ἀποταμιεύονται μεγάλα ποσότητες λίπους. Περαιτέρω ἐπὶ καταλήλως διατραφέντων ζώων ἐμφανίζονται ἀποθέσεις σημαντικῶν ποσοτήτων λίπους περὶ τὰ ἐσωτερικὰ ὄργανα αὐτῶν, ὡς ἡ καρδιά, οἱ νεφροὶ κλπ. Οἱ λιπώδεις οὗτοι ἱστοὶ ἀφοῦ κατατηρῶσι θερμαίνονται καὶ ἐκρέει οὕτω πολὺ καλὴς ποιότητος ἐδωδὶμον λίπος.

Ἐκ τῶν λιπῶν τῶν ζώων τῆς κτηνοτροφίας τὰ σπουδαιότερα διὰ τὴν πρᾶξιν εἶνε τὸ χοίρειον λίπος, τὸ βοεῖον καὶ τὸ πρόβειον. Τὸ βοεῖον καὶ τὸ πρόβειον λίπος ὀνομάζονται καὶ σ τ ε α ρ . Ἐκ τοῦ στέατος παραλαμβάνεται ἡ ἐ λ α ι ο μ α ρ γ α ρ ι ν ῆ ἥτις ἀποτελεῖ εὐρύτητα χρησιμοποιομένην πρώτην ὕλην τῆς βιομηχανίας τῆς μαργαρίνης. Πρὸς παρασκευὴν τῆς ἐλαιομαργαρίνης τὸ στέαρ τίκεται καὶ τὸ τακτὸν προὶν φέρεται εἰς χώρους θερμοκρασίας 350 περίπου ὅπου βαθμῶδην διαχωρίζεται εἰς στερεὸν ἀφ' ἑνὸς καὶ ὑγρὸν ἀφ' ἑτέρου μέρους. Τὸ στερεὸν μέρος ἀποχωρίζεται διὰ διηθήσεως καὶ παρέχει τὸ καλούμενον στέαρ πίεσεως ὅπερ χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν βιομηχανίαν τῶν κηρίων ἢ σαπῶνων ἢ ἀκόμη καὶ τῶν μαγειρικῶν λιπῶν. Τὸ ὑγρὸν μέρος, ἡ ἐλαιομαργαρίνη, ἀποτελεῖ εἰς τὴν συνήθη θερμοκρασίαν ἡμίρρευστον, βουτυροειδῆ μᾶζαν, ἥτις χρησιμοποιεῖται σήμερον εὐρύτητα διὰ τὴν παρασκευὴν καλῆς ποιότητος μαργαρίνης.

Ἐκ τῶν λιπῶν τῶν ἰχθύων (γενικώτερον ἰχθυέλαιον) σημασίαν ἔχουν κυρίως δύο εἴδη, ἥτοι τὰ καλούμενα κ η τ ε λ α ι α καὶ τ ἡ π α τ α λ ο υ α ι α .

Τὰ κητέλαια λαμβάνονται διὰ τήξεως τῆς λιπαρᾶς στοβάδος μεγάλων θαλασσίων ζώων, ὡς τῆς φαλίνης, τῆς φώκης, τοῦ δελφίνου κλπ. Τὰ ἡπατέλαια παραλαμβάνονται ἐκ τοῦ παρὰ τὸ ἥπαρ ἀποταμιευμένου λίπους ὀρισμένων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τοῦ γάδου. Τὰ κητέλαια διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν ὡς ἐδωδῶν, πρέπει προηγουμένως διὰ καταλήλου κατεργασίας νὰ ἀπαλλαγῶν τῆς λίαν δυσάρεστου ὁσμῆς καὶ γεύσεως αὐτῶν, τοῦτο δὲ κατορθοῦται ἐπιτυχέστατα ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ἐργαστασίων. Ὡς τροφικὸν χρησιμοποιεῖται ταῦτα μόνον ὑπὸ τὴν ἐσκληρωμένην («δυσωσμένην») κατάστασιν αὐτῶν, ὡς πρώτη ὕλη δι' εὐθηνὰς μαργαρίνας καὶ μα-

γειρικὰ λίπη, ὁπότε οὐδὲν κώλυμα ὑφίσταται, ἐφ' ὅσον ἔχει πλήρως ἀπομακρυνθῇ ἡ δυσάρεστος καὶ χαρακτηριστικὴ αὐτῶν ὁσμὴ καὶ γεύσις. Κατὰ τὸ πλεῖστον ὅμως τὰ κητέλαια χρησιμοποιεῖται διὰ βιομηχανικοῦ σκοποῦς ὡς λ. χ. διὰ παρασκευὴν σαπῶνων, ὡς λιπαντικὰ ἔλαια δερμάτων, ἁμαξῶν κλπ.

Τὰ ἡπατέλαια εἶνε μᾶλλον φάρμακα καὶ ὀλιγώτερον τροφίμα, χρησιμοποιεῖται δὲ συνηθέστερον ὑπὸ τὴν μορφήν γαλακτωμάτων, ὡς τὸ γνωστὸν γαλάκτωμα Σκότι. Τὰ ἡπατέλαια χαρακτηρίζονται διὰ τῆς μεγάλης αὐτῶν περιεκτικότητος εἰς βιταμίνες.

Πρὸς τροφήν τοῦ ἀνθρώπου χρησιμοποιεῖται ἐπίσης εἰς εὐρυτάτην κλίμακα φυτικά λίπη καὶ ἔλαια ἐξαγόμενα ἐξ ἐλαίουχων σπερμάτων καὶ καρπῶν διαφόρων φυτῶν. Τὰ φυτικά λίπη καὶ ἔλαια εἶνε εἰς τὴν συνήθη θερμοκρασίαν στερεὰ ἢ ὑγρά, τὰ στερεὰ δὲ χαρακτηρίζονται συνηθῶς καὶ διὰ τοῦ ὀνόματος στέαρ ἢ βούτυρον.

Ἐκ τῶν φυτικῶν ἐλαίων καὶ λιπῶν τὰ παραυσιζόμενα σχετικῶς μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τὸ ἔλαιον τῆς ἐλαίας, τὸ ἀραχιδέλαιον, τὸ σησαμέλαιον, τὸ βαμβάκειον, τὸ ἔλαιον τῆς σόγιας, τὸ ἡλιανθέλαιον τὸ λινέλαιον τὸ κοκκόλιον κλπ.

Ἐκ τῶν ὑγρῶν ἐλαίων διὰ καταλήλου βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας παράγονται τὰ καλούμενα ἐσκληρωμένα ἢ ὑδρογονωμένα ἢ στερεοποιημένα ἔλαια.

Τὰ φυτικά λίπη καὶ ἔλαια παραλαμβάνονται ἐκ τῶν ἐλαίουχων σπερμάτων ἢ καρπῶν εἴτε διὰ μηχανικῆς ἐκθλίψεως τῶν σπερμάτων εἴτε δι' ἐκχυλίσσεως αὐτῶν διὰ χημικῶν διαλυτικῶν μέσων. Τὰ δι' ἐκθλίψεως, ἰδίως ἐν θερμῷ, ὡς καὶ δι' ἐκχυλίσσεως λαμβανόμενα ἔλαια ἵνα καταστῶσιν ἐδωδὶμα εἶνε συνηθῶς ἀνάγκη νὰ ὑποβληθοῦν εἰς ἐξευγενισμόν (ραφινάρισμα). Οὗτος ἐπιτελεῖται εἰς τρία στάδια, ἥτοι πρῶτον τὸν ἀποχωματισμόν, δεύτερον τὴν ἀπόσμησιν καὶ τρίτον τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς ὀξύτητας αὐτῶν.

Ὡς ἔλαιον ἐλαίας χαρακτηρίζεται τὸ ἐκ τοῦ καρπικοῦ σαρκώματος τῶν ὠρίμων καρπῶν τοῦ ἐλαιοδένδρου διὰ πίεσεως λαμβανόμενον ἔλαιον.

Οἱ καρποὶ τῆς ἐλαίας μετὰ ἡ ἄνευ τοῦ πυρήνος θραύονται κατὰ πρῶτον διὰ καταλήλου μύλων καὶ εἰτα ὑποβάλλονται εἰς ἐκθλίψιν δι' ὑδραυλικὸν πιεστηρίον συνηθῶς ἐν θερμῷ καὶ ὑπὸ νῆξημένην πίεσιν. Ἡ καλυτέρα ποιότης τοῦ ἐλαίου λαμβάνεται διὰ πίεσεως ἐν ψυχρῷ τῶν ὠρίμων προσεκτικῶς καθαρισθέντων καὶ ἐκκολληθέντων καρπῶν, φέρει δὲ αὕτη τὸ ὄνομα παρθένον ἔλαιον. Τὸ διὰ πίεσεως ἐν θερμῷ λαμβανόμενον ἔλαιον εἶνε κατωτέρας ποιότητος, ἐπὶ δὲ κατωτέρας, λίαν ἀνάθαρτον προὶν λαμβάνεται ἀκολούθως δι' ἐκχυλίσσεως διὰ διθειανθρακικοῦ ἢ ἄλλου διαλυτικοῦ ὕγρου τῶν ὀπολειμμάτων τῆς ἐκθλίψεως τῶν ἐλαίων. Τὸ ἔλαιον τοῦτο, πυρηνέλαιον καλούμενον, χρησιμοποιεῖται διὰ βιομηχανικῆς χρήσεως.

Τὸ ἔλαιον τῆς ἐλαίας πρέπει εἰς τὴν συνήθη

θερμοκρασίαν νὰ εἶνε διανγῆς καὶ διαφανές. Χρῶμα ἔχει ἀχρυσόκτρινον ὥς χρυσοκίτρινον, ἐνίοτε δὲ καὶ πρασινοκίτρινον, ὡς ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ περιεχομένης χλωροφύλλης. Τὸ καθαρόν ἐλαιολάδον ἔχει γεῖσιν ἡπίαν, μεταβάλλομένην ἀνάλογως τῆς προελεύσεως αὐτοῦ, τοῦ τρόπου τῆς παραλαβῆς του καὶ τῆς ἡλικίας του. Ἐπίσης ἡ ὁσμὴ αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶνε ἡπία καὶ μόνον εἰς τὰ κατωτέρας ποιότητος ἔλαια ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβῇ αὕτη ἰσχυρῶς τὰς ἐλαίας.

Πρὸς νοθείαν καὶ ἀπομίμησιν τοῦ ἐλαιολάδου, ὅπερ εἶνε τὸ πολυτιμώτερον ὅλων τῶν φυτικῶν ἐδωδῶν ἐλαίων, χρησιμοποιεῖται διάφορα ἄλλα φυτικά ἔλαια, τὰ ὁποῖα συνηθῶς χαρακτηρίζομεν συλλήβδην ὡς σπορέλαια, ὡς ἐνίοτε, οὕχι ὅμως, εὐτυχῶς, συχνάκις καὶ διάφορα ὀρυκτέλαια.

Ἐτερα φυτικά ἔλαια χρησιμοποιούμενα ἐνίοτε κατὰ τὴν διατροφὴν, εἴτε ὡς αὐτούσια ἔλαια, εἴτε ὡς μίγματα καὶ μετ' ἄλλων λιπαρῶν ὕλων ὡς μαγειρικὰ καὶ τεχνητὰ λίπη, εἶνε τὸ ἀραχιδέλαιον ἢ ἐπίσης κατωτέρας ποιότητος ἀραχιδέλαιον, ὅπερ λαμβάνεται ἐκ τῶν καρπῶν τῆς ἀραχίδος, τὸ σησαμέλαιον λαμβανόμενον ἐκ τῶν σπερμάτων τοῦ σησαμίου, τὸ βαμβάκειον προερχόμενον ἐκ τῶν σπερμάτων τῶν διαφόρων ποικιλιῶν τῆς βαμβάκης, τὸ ἔλαιον τῆς σόγιας λαμβανόμενον ἐκ τῶν σπερμάτων τῆς σόγιας, τὸ ἡλιανθέλαιον προερχόμενον ἐκ τῶν σπερμάτων τοῦ κοινού ἡλιάνθου, τὸ λινέλαιον λαμβανόμενον διὰ πίεσεως τῶν σπερμάτων τοῦ λίνου κλπ. Ἀπαντα τὰ ἔλαια ταῦτα χαρακτηρίζονται ὡς ὀρυκτικά καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἐλαιολάδον, ὡς σπορέλαια.

Τὰ εἰς τὴν συνήθη θερμοκρασίαν ρευστὰ λίπη, τὰ φυτικά ἔλαια, ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον εἰς μεγάλας ποσότητας. Εἰς τὰς τροπικὰς χώρας ὡς καὶ εἰς τὰς νοτίους περιοχὰς τῆς Εὐρώπης ἀπαντοῦν εὐρύτητα, καὶ εἰς μεγάλας ποσότητας, ἐλαιοφόρα σπέρματα καὶ καρποί.

Τὰ στερεὰ ἢ ἡμιστερεὰ λίπη ἀντιθέτως, ἐξαιρέσει τὸν λιπῶν τῶν φονίκων, εἶνε ἀπαντα σχεδὸν ζωϊκῆς προελεύσεως. Ταῦτα εἶνε κυρίως τὸ βούτυρον, τὸ χοίρειον λίπος καὶ τὸ στέαρ. Τὰ λίπη ταῦτα στοιχίζουν πολὺ ἀκριβώτερον τῶν φυτικῶν ἐλαίων, ἐπειδὴ δὲ διὰ τὴν παρασκευὴν τῆς μαργαρίνης καὶ τῶν ἀναμικτῶν μαγειρικῶν λιπῶν ἀπαιτοῦνται σημαντικαὶ ποσότητες ἡμιστερῶν λιπῶν, μὴ δυναμένων νὰ χρησιμοποιηθοῦν, διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, τῶν ὑγρῶν ἐλαίων ἢ εἰς μικρὰς ποσότητας, διὰ τοῦτο αἱ ἐρευναὶ τῆς ἐπιστήμης ἐστράφησαν πρὸς τὴν ἀνεύρεσιν μεθόδων καὶ τρόπων μετατροπῆς τῶν ὑγρῶν ἐλαίων, φυτικῆς ἀλλὰ καὶ ζωϊκῆς ἀκμῆς προελεύσεως, εἰς στερεὰ ἢ ἡμιστερεὰ βουτυροειδῆ συστάσεως λίπη. Τὸ τοιοῦτον ἐπιτυγχάνεται σήμερον ὅριστα διὰ τῆς καλονόμενης ὑδρογονώσεως τῶν ἐλαίων, δι' ἣς ὅχι μόνον ὑψοῦται τὸ σημεῖον τήξεως τοῦ ἐλαίου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐξωτερικῆς ὁσμῆς, ὁσμῆς καὶ γεύσεως καθίστανται τὰ ἐσκληρωμένα ἢ ὑδρογονωμένα ἢ

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 830)

Η ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ

Α'. ΤΟ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Υπό Μ. Μ. ΜΩΥΣΕΙΔΟΥ, Ιατρού διευθυντού του περιοδικού «ΥΓΕΙΑ»

Η ανθρώπινη ζωή κατανέμεται φυσιολογικώς εις τρεις μεγάλας περιόδους: α) Τήν περίοδον της αδόξεως ή ανάπτυξεως. β) Τήν περίοδον της άκμης ή στασεως. γ) Τήν περίοδον της παρακμής.

Κάθε περίοδος έχει και την ειδικήν της υγιεινήν ή όποια είναι και διάφορος αναλόγως του φύλου. Αι σωματικά και πνευματικά διαφοραί αι μεταξύ των δύο φύλων ύφιστάμεναι και ή ειδική φυλετική όντότης της γυναίκος, επιβάλλουν εις αυτήν ύποχρεώσεις και άπέναντι του φύλου της και άπέναντι του σώματός της. Η γυνή όφείλει να γνωρίζη, ότι ή υγεία της δεν άπορρέπει μόνον στην έξασφάλισιν και εύτυχίαν του άτόμου της εν τη ζωή, άλλ' έχει και πολύ εύρύτεραν σημασίαν διά την ζωτικότητα και την επικράτησιν της φυλής, εις ήν ανήκει.

«Ο σωματικός υγιέστερος είναι αλ γυναικός ενός λαού τόσος ισχυροτέρας είναι ή νεολαία, τόσον άσφαλέστερον είναι τό μέλλον τοού «Εθνους».

Υπάρχει όμως και μία άλλη άποψις, ή όποια ένδιαφέρει τά μέγιστα τάς γυναίκας ή τής καλλοσύνης. Αι σχέσεις ποδ συνδέουν την υγείαν προς την καλλονήν είναι τόσον στενά, τόσον άλληλένδετοι, ώστε είναι άδύνατον να όμώληση τις περί της μιάς, χωρίς να άναφέρη την άλλην. Η βάσις πάσης άληθινής ωραιότητος είναι ή υγεία. Η τελεία καλλονή και ή τελεία υγεία συμπίπτουν. Η καλλονή είναι ή άντανάκλασις και ή ψηλαφητή έκφρασις της υγείας. Από τά άνωτέρω σαφώς διαφαίνεται ή όλως έξαιρετική σημασία και σπουδαιότης της υγιεινής δια τάς γυναίκας.

Η υγιεινή της γυναίκος περιλαμβάνει όλα εκείνα τά μέτρα, ότινα είναι άπαραίτητα δια να παρασκευάσουν την γυναίκα εις τόν ύπό της φύσεως επιβεβλημένον αὐτῇ προορισμόν και να την προφυλάξουν από βλάβας σωματικές και ψυχικές κατά την έκπλήρωσιν της φυσικής της άποστολής. Σκοπός της υγιεινής αὐτής είναι να προετοιμάση τόν γυναικείον οργανισμόν από της παιδικής ηλικίας δια τά μεγάλας φυσιολογικά καθήκοντα της έγκυμοσύνης, τοού τοκετού και της άνατροφής των παιδών, και, ότοι φθάση ή κατάλληλος προς άναπαραγωγήν ηλικία, να έξασφάλισιν την άνελλιπή διατήρησιν των λειτουργιών των λειτουργιών τοού, όποτε, άπαιτείται σώμα υγιές με όργανα όγια. Συνεπώς ή υγιεινή της γυναίκος περιλαμβάνει επίσης την φροντίδα δια την έν υγεία διατήρησιν όλου τοού όργα-

νισμού.

★

Από τάς τρεις περιόδους της ζωής, ή σπουδαιότερα δια την γυναίκα είναι ή περίοδος της ανάπτυξεως, ή όποια περιλαμβάνουσα τά είκοσι πρώτα έτη της ζωής της, διαίρεται εις τέσσαρας μικράς περιόδους:

1) Πρώτη ή μικρά παιδική από 0 έως 2 1/4 έτών.

2) Δευτέρα ή μέση παιδική από 2 1/4 έως 6 έτών.

3) Τρίτη ή μεγάλη παιδική από 6 έως 12 έτών. Και

4) Έφηβεία από 12 έως 20 έτών. Ολίγας λέξεις θα προσθέσωμεν δια την γενικήν σωματικήν και ψυχικήν ανάπτυξιν, στενάτατα συνδεμέναν με την υγιεινήν.

ΒΑΡΟΣ.—Τό μέσον φυσιολογικόν βάρος των νεογεννητών θηλέων κυμαίνεται μεταξύ 3000 και 3386 γραμμαρίων (3250 γρμ. κατά τόν Stratz). Μέχρι τοού 10ου έτους τό βάρος των κορασίδων είναι όλίγον κατώτερον τοού μέσου τοούτου των άγορών. Από τοού έτους όμως τοούτο συμβαίνει τό αντίστροφον. Τά κορίτσια περί τό 11ον έως τό 15ον έτος είναι βαρύτερα από τά άγόρια της αὐτής ηλικίας. Άλλ' από τοού 15 ή 16 έτους τά άγόρια έπανακτούν τό έδαφος εις όπεροχήν. Τό βάρος των γυναικών έξακολουθεϊ αύξάνον και όταν άκόμη τό άνάστημα σμικρύνεται, άφοδ φθάνει τό μέγιστον, μετά τό 50όν έτος δια να άρχισιν να ύποχωρήν περί τό 54 ή 55 έτος.

ΑΝΑΣΤΗΜΑ.—Τό μέσον άνάστημα δια τά θήλεα νεογεννητά είναι 0.48 ή 0.49. Μέχρι τοού 5ου έτους τά άγόρια ύπερβαίνουν κατά τό άνάστημα τά κορίτσια. Από τοού 7-9 έτους τά κορίτσια φθάνουν τά άγόρια. Μεταξύ τοού 9ου και 11 έτους τά άγόρια ύπερβαίνουν πάλιν τά κορίτσια. Μεταξύ τοού 11 και 15ου έτους, ήτοι κατά την περίοδον της έφηβείας, ή εις ύψος ανάπτυξις των θηλέων επιταχύνεται, φθάνουσα εις τό μέγιστον σημείον κατά τό 13 έτος. Εις ηλικίαν 13 ή 14 έτών τά κορίτσια ύπερβαίνουν τά άγόρια της ίδιας ηλικίας κατά τό άνάστημα. Άλλ' από τοού 15 έτους οι νέοι έπανακτούν τό έδαφος και την ύπεροχήν. Εις ποίαν ηλικίαν σταματά ή ανάπτυξις τοού άναστήματος εις τάς γυναίκας; Νεώταται έρευναι άποδεικνύουν ότι ενώ ή ανάπτυξις της γυναικός άποπερατοῦται κατά τό 19 ή 20 έτος, τό άνάστημα έξακολουθεϊ να αύξάνη κατά 1-2 εκ. μ. μέχρι τοού 25 ή και μέχρι τοού 30 έτους, ύπό την επίδρασιν της έγκυμοσύνης. Δεν είναι δέ σπάνιον να παρατηρήσιν τις νέας

γυναίκας, αι όποια αύξάνουν εις ύψος ενός ή δύο εκ. μ. μετά κάθε τοκετόν. Μετά τό 30 έτος τό άνάστημα μένει στάσιμον επί 10 έως 15 έτη και μετά τό 45ον έτος άρχίζει να σμικρύνεται. Τό μέσον άνάστημα των Έλληνίδων κυμαίνεται μεταξύ 150 και 160 εκ. μ.

ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ.—Γενικώς ό γυναικείος έγκέφαλος είναι έλαφρότερος, πλέον λεύος, όλιγώτερον πυκνός, έχει τάς ελικας όλιγώτερον άραιάς και όλιγώτερον εύρείας, τάς πτυχάς όλιγώτερον σαφείς και ήττον βαθείας. Έχει περισσοτέραν συμμετρίαν, περισσοτέραν ίσότητα βάρος. Οι μετωπιαίοι λοβοί, έξορα πιθανή των άνωτέρω ψυχικών λειτουργιών, είναι όλιγώτερον άνεπτυγμένοι παρά οι ίνισκοί λοβοί. Η φαία ούσια τοού γυναικείου έγκεφάλου είναι ήττον άφθονος και όλιγώτερον πυκνή. Τό μέσον βάρος τοού έγκεφάλου της γυναικός κατά την γέννησιν άνέρχεται εις 380 γρμ. (άπέναντι των 400 τοού άνδρός). Φθάει τό μέγιστον της ανάπτυξεως του εις μέν την γυναίκα κατά τό 16ον έτος (κατ' άλλους 20όν ή 25ον), εις δέ τόν άνδρα μεταξύ τοού 19 ή 20 και 30 έτους.

Ο γυναικείος έγκέφαλος ύπολείπεται τοού άνδρικού κατά 145 γρμ. μεταξύ τοού 20-60 έτους και κατά 173 γρμ. μεταξύ τοού 60-90 έτους της ηλικίας. Ως μέσον όρον δυνάμεθα να παραδεχώμεν ότι εν Εύρώπη ή άνάλογία τοού βάρους τοού γυναικείου έγκεφάλου προς τόν άνδρικόκόν είναι ως 90 προς 100. Αι άνατομικά αστά διαφοραί μεταξύ άνδρός και γυναικός έδωσαν άφορμήν εις σοβαρωτάτας συζητήσεις και έξηρησιμοποίησαν όπό σοφών τινών άντιφεμινιστών (Μπίσοφ, Μαίμπος, Ντέ Βαρνύ κ.λ.π.) ως επιχείρημα άμφιβόλου άξίας δια μίαν έλαττωματικότητα ή κατωτέροτητα τοού γυναικείου πνεύματος.

Ο λόγος και ή διάνοια τοού άνδρός, γράφει ό γνωστός μισογύντης φιλόσοφος Σοπενάουερ, φθάνουν την ανάπτυξιν των περί τό 28ον έτος. Εις την γυναίκα τοούναντίον, ή ώριμότης τοού πνεύματος έπέρχεται κατά τό 18ον έτος. Δι' αὐτό, ή γυναίκα έχει μόνον την λογικήν των 18 έτών και παραμένει καθ' όλην την ζωήν ως ένα μεγάλο παιδί.

Και ό φιλόσοφος προσθέτει χαίρεκάως: «Μακριά μοιάζει, κοντά μυαλό». Περιττόν να προσθέσω ότι αι αντιλήψεις αὐται, γνώμαι άτομικά λυσσαλέων άντιφεμινιστών και άνιάτων μισογύνων συγγραφέων, δεν έχουν πιά σημερινόν σοβαρόν ύποστηρικτάς μεταξύ των νεωτέρων έπιστημόνων. Δέν είναι δυνατόν να έλθη εις τόν νούν άνδρός σοφοῦ, λέγει ό

«ΖΩΙΝΗ»

πολύς Μπρόκα να μετρήσιν την διάνοιαν δια της καταμετρήσεως τοού βάρους τοού έγκεφάλου. Ο βαρύτερος έγκέφαλος δεν είναι πάντοτε και ό πλέον διανοητικός, όπως και ό έλαφρότερος δεν είναι ό πλέον πτωχός. Κατά τάς έρευνας τοού Μπίσοφ, ό βαρύτερος έγκέφαλος από 2222 γρμ. άνήκεν εις έν όλως κοινόν άτομον. Ο δεύτερος από 2012 γρμ. εις τόν διάσημον Ρώσσον ποιήτην Τουργκένιεφ. Ο τρίτος, σχεδόν έξ ίσου βαρύν, εις ένα ήλιθιον άποθανόντα εις φρενοκομείον. Ο τέταρτος 1925 γρμ. εις κοινόν εργάτην. Ο πέμπτος 1900 γρμ. εις ένα πλινθουργόν. Και ό έκτος 1330 γρμ. εις τόν διάσημον ζωολόγον Κυβέρον(1).

Η παραγωγική Ικανότης τοού έγκεφάλου είναι άναμφισβήτητος προΐον χρήσεως και άσκήσεως. Είναι άποδεδειγμέ-

(1) Δια τόν έγκέφαλον τοού μεγάλου άντιφεμινιστοῦ άνάτομου Μπίσοφ, ό Μαρίον άναγράφει την έξής νόστιμον λεπτομέρειαν: Δια διαθήκης ό Μπίσοφ έξέφραζε την επιθυμίαν να ζυγισθ ή έγκέφαλός τοι μετά τόν θάνατόν του έπελθόντα εις ηλικίαν 76 έτών. Εύρέθη, λοιπόν, ότι ό έγκέφαλος του ήτο κατά πέντε γραμμάρια κατώτερος από τό μέσον βάρος τοού γυναικείου έγκεφάλου!!

νον ότι ή διανοητική εργασία όχι μόνον αύξάνει τόν όγκον τοού έγκεφάλου, αλλά και τελειοποιεί τά σχήματά του. Η μειονεκτική διάπλασις τοού γυναικείου έγκεφάλου έχει ώρισμένως την άφετηρίαν της εις τόν τρόπον της ζωής, την κοινωνικήν θέσιν και την έν γένει μόρφωσιν της γυναίκος.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ.—Δια να προετοιμάση ή φύσις την γυναίκα εις την μητρικήν της λειτουργίαν, σταματά ένωρίτερον την άτομικήν της ανάπτυξιν, έναποταμιεύουσα, ούτως έπείν, μίαν μεγάλην δόσιν ισχύος, από την όποιαν θα λάβη άνάγκην δια να έξαρκέση εις αὐτήν. Η αύξησίς της παύει ένωρίτερον, τό άνάστημά της, ως και ή ανάπτυξις των όργάνων της σχέσεως έν γένει μένου μικρότερα.

Η κόρη, διανοητικώς, είναι ώριμος πρό τοού νέου. Η πρώτος όμως αὐτή ώριμάνσις είναι ταύτοχρόνως και άναστολή ανάπτυξεως. Ο έγκέφαλος μένει μικρότερος και άβαρέστερος, όπως και τά λοιπά όργανα. Η γυνή φθάνει ταχύτερον εις τό τέρμα της ανάπτυξεώς της.

Κατά νεωτέρους έρευνας, ή γενική σωματική ανάπτυξις εις μέν τόν άνδρα

κλείει κατά τό 28ον έτος, εις δέ την γυναικα κατά τό 21ον έτος. Η γεννητική άνάπτυξις άρχίζει εις μέν τόν άνδρα κατά τό 16ον έτος, εις δέ την γυναίκα κατά τό 10, φθάνουσα τό ύψιστον σημείον εις ταύτην μέν, μεταξύ τοού 20 και 33 έτους, εις εκείνον δέ, μεταξύ τοού 28 και 40 έτους.

Η γενική πνευματική άνάπτυξις εις τόν άνδρα φθάνει εις τό ύψιστον σημείον της κατά τό 15 έτος, αύξάνει θαθμισώς και άφικνείται εις τό τέρμα τοού ύψιστου σημείου κατά τό 28 έτος. Εάν θέλη τις να κρατήσιν την Ισορροπίαν εις την γυναικα, όφείλει αναλόγως των ηύξημένων σωματικών ύποχρεώσεων, να έξη όλιγώτερας απαιτήσεις από τάς πνευματικές ύνάμεις μεταξύ τοού 15 και 21 έτους. Η γενική μόρφωσις, όπως επίσης και ή άφορώσα την προπαρασκευήν της δια την κυρίαν άποστολήν ως μητρός, πρέπει να παρατείνεται μέχρι τοού 20 έτους και έπειτα πρό παντός πρέπει να άρχισή ή έντονος προετοιμασία δι' έν διαίτητον στάδιον δια να είναι δυνατή μέχρι τοού 28ου έτους να συμπληρωθ ή τελεία μόρφωσις της γυναίκος, όπως και εις τόν άνδρα.

Ο ΤΑΧΥΤΕΡΟΣ ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Έταριχεύθη και έκτίθεται εις Ζωολογικόν Μουσείον

Αι κυνοδρομίες κατέκτησαν ταχύτατα πολυάριθμον κοινόν εις την Άγγλίαν και τοῦτο κατά την όμολογίαν των ειδικών, όφείλεται κατά μέγα μέρος εις ένα σκύλο, εις τόν Μικ δη Μίλερ, τόν άναμφισβήτητον ήρωα των άγγλικών κυνοδρομιών.

Αι κυνοδρομίες άργανώθησαν δια πρώτην φοράν τῷ 1926, όποτε με μεγάλην δυσκολίαν και με τεραστίαν διαφήμισιν, οι όργανωται κατώρθωσαν να μαζέψουν 2.000 θεατάς. Είναι γνωστόν πώς διεξάγονται αι κυνοδρομίες. Εύδους μετά τό σύνθημα της έκκινήσεως, άρχίζει να ρτχί εις τόν στίβον ένας ψεύτικος λαγός, ό ό οποίος κινείται δι' ηλεκτρισμόν και τά συμμετέχοντα των άγώνων λαγωνικά τρέχουν με όλην των την δύναμιν, πίσω από αὐτό τό όμοίωμα θηράματος μέχρις ότου συμπληρώσουν τοῦς κεκανοσμένους γύρους και ό ένας άναδειχθ ή πρώτος, ό άλλος δεύτερος και οὕτω καθ' έξής όπως κατά τάς Ιπποδρομίας. Σήμερον τά στοιχήματα «μ ζις όγλοιν αζ ποισοχόλαρ» ήνται έκατομμύρια Άγγλικών λιρών, δηλαδή, εις τό άφάνταστον ποσόν των είκοσι έπτά δισεκατομμυρίων, πεντακοσίων έκατομμυρίων δραχμών.

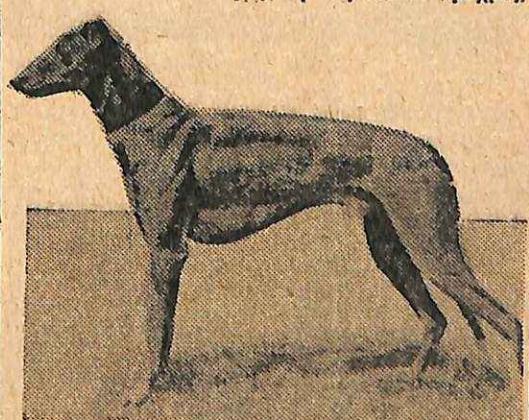
Ο σκύλος θαύμα κατάγεται από την 'Ιρλανδίαν. Άνήκει άρχικώς εις τόν πάστορα Μπέδλ. Δι' αὐτό και τά κέρδη των πρώτων του επιτυχιών έπλούτισαν τό ύπερ των άλλων Ταμείων της κοινότητος.

Αργότερα, ό άγαθός Ιερεις έπώλησε τόν σκύλον του άντι τοού εύτελοῦς ποσού των 25 λιρών (δηλ. 13.750 δραχμών).

Εις τόν νέον του Ιδιοκτήτην ό Μικ δη Μίλερ έπέφερε εντός έξ μηνών κέρδη 3.442 λιρών (κάπου 1.800.000 δραχμών).

Κατόπιν τόν ήγόρασε δια τό φανταστικόν ποσόν τοού 1.100.000 δραχμών ό κ. Κέμπτον, τοού όποιου τό όνομα άπέκτησε εντός όλίγου την ίδια φήμην που είχε ό σκύλος του. Εις τόν νόν του Ιδιοκτήτην τό θαυμαστόν ζῶον έβωσε έν όλω κέρδη 5.340 λιρών, ήτοι 3 έκατομμυρίων δραχμών από κυνοδρομίας και 10.000 λιρών, δηλαδή 5 1/2 έκατομμυρίων δραχμών, από άποζημιώσεις γάμου.

Διότι όλοι οι άλλοι Ιδιοκτήται σκύλων ποδ έλάμβανον μέρος στις κυνοδρομίες έζητούσαν, πληρώνοντες έστα και 50 λίρες, δηλαδή 25.000 δραχμές,

να άποκτήσουν οι σκύλες των παιδιά τοού Μικ δη Μίλερ.

Δέν έτρεχε τυφλά, όπως όλα τά άλλα σκυλιά. Παρατηρούσε τόν στίβον και ήξερε να έπωφεληθ ή κάθε ευκαιρία ποδ τοῦ παρουσιάζετο να μη σπαταλή τις δυνάμεις του και να άναπτύξη, στις στενές ίδιες — σαν να είχε στη ράχη του έναν άνάβατη ποδ τόν διηύθυνε — όλη του την ταχύτητα, να διασπάση την γραμμή των συναγωνιστών του και να θρεσθ ή ένα τεραστίο πήδημα επί κεφαλής όλων. Κανένας άλλος σκύλος οὔτε σύγχρονός του, οὔτε μετ' αὐτόν μέχρι σήμερον δεν έδειξε ότι καταλάβαινε απολύτως τί έπρεπε να κάνει. Όταν έφθανε στο τέρμα δεν ακολουθούσε όλοταχώς τόν λαγόν, μέχρις ότου τό μηχανήμα έσταματοῦσε, άλλ' έμετρίαζε άμέσως τόν δρόμό του, δείχνοντας ότι ήξερε ότι δεν όπηρε πιά κανένας λόγος να κουρασθ ή. Οὔτε έπρεπε σαν τά άλλα σκυλιά έπάνω στον ψεύτικο λαγό. Έδειχνε επίσης ότι καταλάβαινε ότι τα χειροκροτήματα και ή ένθουσιασμός τοού κόσμου άφορούσαν αὐτόν, ή ένθουσιασμός τοού κόσμου άφορούσαν αὐτόν, ή ένθουσιασμός τοού κόσμου άφορούσαν αὐτόν,

διότι περπατούσε περήφανα με ψηλά τό κεφάλι στον στίβο, κουνώντας την μακριά ουρά του.

Κατά την διάρκεια της σταδιοδρομίας του ο έταριχεύθη ποδ έτρεχε ήσαν περίπου 525 γυαδών. Στις τελευταίες κυνοδρομίες έν τοῦτοις έτρεξε άνω από 700 γυαδούς και ήρθε πρώτος σε όλες. Οι τρεις τελευταίες μόνον έδωσαν εις τόν Ιδιοκτήτην του κέρδη 400.000 δραχμών, και ένα χρυσόν κύπελλον, αξίας 25.000 δραχμών.

Και όταν έπαυσε να τρέχη δεν έπαυσε να άποφέρει κέρδη εις τόν Ιδιοκτήτην του, ό όποιος τόν έπεδεύετο σε διάφορες φιλανθρωπικές έφορτές κατά τις όποιες έπαιλούντο εις πλειοδοτικόν πλειστηριασμόν παιδιά του, με τιμές από 25 μέχρι 50.000 δραχμών τό ένα.

Ο Μικ δη Μίλερ άπέθανε πρό όλίγου από γρονκνίζαν μαρσάμιν, εις τό 13ον έτος της ζωής του. Δέκα τρία έτη στη ζωή ενός σκύλου αναλογούν προς 92 στη ζωή τοού ανθρώπου. Ο Μικ δη Μίλερ ήταν λοιπόν γέρος. Η μεγάλη του καρδιά όμως έξηκολούθησε να κτυπά έπ' 24 ώρες άκόμη άφ' ότου είχε χάσει τις αίσθήσεις του. Η επισημή ένδειφέρθη για τόν μοναδικόν αὐτόν σκύλο και τό Βασιλικόν Κτηνιατρικόν Κολλέγιον τοού Λονδίνου, τό όποιον έκαμε την άνατομία τοού πτώματος, τοῦ έπιστοποίησαν ότι ή καρδιά του ήτο μεγαλύτερα από την καρδιά ποδ έχουν κατά μέσον όρον οι σκύλοι ποδ λαμβάνουν μέρος εις τάς κυνοδρομίας (δηλαδή περίπου 410 γραμμάρια). Η καρδιά τοού Μικ έζύγιζε 463 γραμμάρια.

Τό Βρετανικόν Μουσείον έζητήσε τό πτώμα τοού Μικ δη Μίλερ και τό έταριχεύσε. Θα τοποθετηθ ή εις τό κέντρον της μεγάλης αίθουσής τοού Ζωολογικού Μουσείου τοού Κένονικτον και θα φέρη την επιγραφή:

«Αὐτός είναι ό Μικ δη Μίλερ, ό σκύλος θαύμας με την μενωλείτερη καρδιά».

Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ ΛΑΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΟΙ ΣΑΜΑΡΕΙΤΑΙ

150 εΐνε τὰ μέλη τῆς φυλῆς καὶ οἱ πιστοὶ μιᾶς τῶν ἀρχαιοτέρων θρησκειῶν τοῦ κόσμου

Ἄρθρον τοῦ κ. ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΪΜΗ

Υπάρχουν ἀκόμη οἱ Σαμαρείται, πού ἀναφέρουν τὰ Εὐαγγελικά κείμενα ; Υπάρχουν μάλιστα, ἀλλὰ εἰς πολὺ περιορισμένον ἀριθμὸν. Εἶνε ὁ μικρότερος λαὸς τῆς γῆς, ἑκατὸν πενήντα ψυχὰι μόνον.

Ἀκριβῶς ὅμως διότι εἶνε τόσο ὀλιγάριθμοι, ἡ φυλὴ αὕτη προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν ξένων πού ἐπισκέπτονται τὴν Παλαιστίνην. Πολὺ ὅμως περισσότερο προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον ἡ φυλὴ αὕτη διότι ἀποτελεῖ ὑπόλειμμα μιᾶς ἱστορικῆς ἐθνότητος πού ἐπαιξε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ρόλον σημαντικόν. Ἐτι πλέον τὰ ἥθη, ἔθιμα καὶ αἱ παραδόσεις τῆς φυλῆς μελετῶνται διότι διατυπώνουν τὴν πλέον πρωτόγονον καὶ συντηρητικὴν λατρείαν τῆς φυλῆς τοῦ Ἰσραήλ.

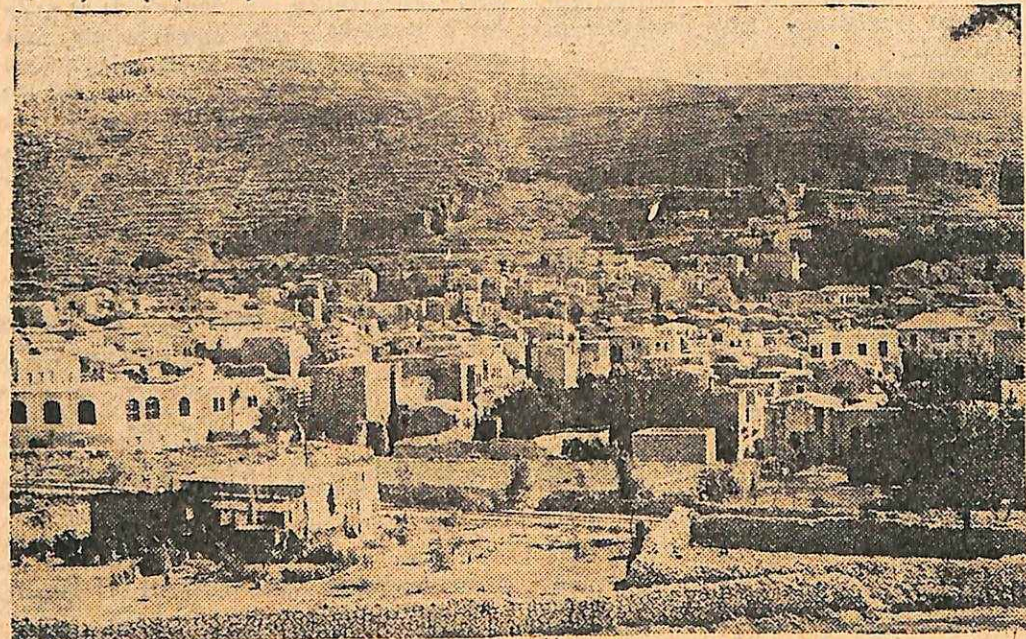
Οἱ ἴδιοι οἱ Σαμαρείται διευκολύνουν προθύμως τοὺς ξένους διὰ νὰ ἱκανοποιηθῶσιν τὴν περιέργειάν των. Ἀλλὰ τὴν ἡκυρία πρόσδοδος τῶν μελῶν τῆς φυλῆς προέρχεται ἀπὸ τὰς χρηματικὰς προσφορὰς τῶν ἐπισκεπτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπιδεικνύουν τὰς ἱερὰς περιγυμνὰς καθὼς καὶ τὰ διὰφορα ἄλλα ἀντικείμενα καὶ τοὺς τόπους τῆς λατρείας των καὶ ἰδιαίτερος τὸν θωμὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ θυσία τοῦ ἀμνοῦ τοῦ Πάσχα, μετὰ τὰς αὐτὰς σχεδὸν διατυπώσεις μετὰ τὰς ὁποίας ἐγένετο τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀβραάμ.

Ἐπιτρέπουν ἐπίσης οἱ ξένοι εἰς τοὺς Σαμαρείτας νὰ παραστοῦν εἰς τὰς παναρχαίου τύπου τελεταίους, αἱ ὁποῖαι γίνονται εἰτε μέσα εἰς τὸν ναὸν των (ἡ συναγωγὴν) εἰτε ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Γεριζείμ, τὸ ὁποῖον θεωροῦν ἱερὸν καὶ ὅπου ἀνέρχονται οἱ ἱερεῖς των φοροῦντες ἀσπρούς χιτῶνας καὶ σαρίκια, διὰ νὰ προσευχηθῶν στρεφόμενοι πρὸς τὴν Ἀνατολὴν. Κατὰ διαστήματα ὕψων τὰς παλάμας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἕνας ἀπὸ τὴν ὁμάδα σηκώνει μετὰ τὸν χέρια τὴν Θορά, τὴν περιγυμνὴν τοῦ νόμου πρὸς τὴν Ἀνατολὴν φωνάζοντας «Ἰδοὺ ἡ Θορά» ἀφοῦ πρῶτα σκεπάσει τὸ κεφάλι καὶ τὸ πρόσωπον μετὰ τὸν ἱερὸν μανδύαν. Ἡ ἐν χορῶ ψαλμωδία πού συνηθίζουν οἱ Σαμαρείται εἶνε, ὡς γνωστὸν, τύπος λατρείας πού ὑπάρχει εἰς τὰς πρωτογόνους φυλάς, ὅπως ἐπῆρχε ἐπίσης κατὰ τὴν Διουσιακὴν λατρείαν τῆς προϊστορικῆς ἑλληνικῆς περιόδου.

Ἡ Ναβλούς, ἡ ἀρχαία Νεάπολις ὅπου ἐδρεύει ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Σαμαρειτῶν εἶνε μία γραφικὴ ἀραβικὴ πόλις, σκαρφαλωμένη εἰς τὸ βουνόν, μετὰ τοὺς στενοὺς

καὶ γεμάτους στοὰς χαρακτηριστικοὺς δρόμους πού κατεβαίνουν καὶ ἀνεβαίνουν.

Τοὺς Σαμαρείτας δὲν τοὺς ξεχωρίζει

Ναβλούς (Νεάπολις), ἡ ἑδρα τοῦ ἀρχιερέως τῶν Σαμαρειτῶν.

κανεῖς ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Παλαιστίνης, ἐκ πρώτης ὀψεως, ἐπειδὴ

Ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Σαμαρειτῶν.

ἐνδύονται ὅπως αὐτοί, ὁμιλοῦν ἀραβικά καὶ γράφουν μετὰ ἀραβικὰ ψηφία. Ἐν τούτοις, γρήγορα ὁ ξένος συνηθίζει νὰ

τοὺς διακρίνει ἀπὸ μικρὰς διαφορὰς εἰς τὴν ἐνδυμασίαν ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν συμπεριφορὰν των. Εἶνε γενικῶς εὐγενεστατοὶ καὶ τόσο φιλόξενοι καὶ φανερώ

νουν φιλαλληλὰ αἰσθήματα, ὥστε καθεὶς ἐνθυμεῖται τὸν ἀγαθὸν Σαμαρειτὴν τοῦ Εὐαγγελίου. Λέγεται, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἐξηκριθὲν μολοντί μαρτυρεῖται ὑπὸ πολλῶν ὅτι μετὰ τῶν οἱ Σαμαρείται ὁμιλοῦν ἰδιαίτερα διὰλεκτον. Τὰ ἱερὰ των κείμενα καθὼς καὶ ἡ κυλινδρῆ Γραφὴ των, εἶνε γραμμένα μετὰ ἀρχαῖα ἑβραϊκά ψηφία, πού ἔχουν ἁμεσον ὁμοιότητα μετὰ τὰ φοινικικά καὶ τὰ πρωτόγονα ἑλληνικά, καὶ ὅχι μετὰ συννηθισμένα ἀπὸ τοὺς ὑπολοίπους ἑβραϊκὰ, ἃ ὁποῖα εἶνε τὰ νεώτερα, τὰ λεγόμενα ἀσσυριακὰ ἢ τετραγωνικά ὅπως τὰ εἰσήγαγεν ὁ Προφήτης Ἐσδρας.

Ἄν συζητήσῃ κανεῖς μετὰ Σαμαρείτας θὰ ἀκούσῃ ὅτι αὐτοὶ εἶνε οἱ μόνον γνήσιοι ἀπόγονοι τῶν Πατριαρχῶν, ὅτι τὸ ἱερατεῖον των κατάγεται ἀπὸ εὐθείας ἀπὸ τοῦ Ἀαρὼν, ὅτι τὸ ἀρχιερεὺς των φέρει ἀρχιερατικὰ ἱνδύματα καὶ τὰ κοσμήματα, τὸ Ἐφῶδ, τὸν Ἐφῶδον τῆς Γραφῆς, εἶδος ἐπωμίδος, τὴν μίτραν καὶ τὰ διακριτικά τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ κατεστραμμένου Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Ἀκούετε ἀκόμη ὅτι ἀπὸ τοῦ 1234, ὅτε ἐξέλειπεν τὸ τελευταῖον μέλος τοῦ πρεσβυτερίου κλάδου τῆς ἀρχιερατικῆς οἰκογενείας, ἡ ἀρχιερωσύνη μετεβίβασθη εἰς τὸν κλάδον τῶν Οὐζιῶν. Τότε καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἔπαυε νὰ ἔχη τὴν ὀνομασίαν τοῦ Κοὲν Ἀγκαντόλ (Μέγας Ἀρχιε-

ρεὺς) καὶ πῆρε τὴν ὀνομασίαν τοῦ Κοὲν Λεβί.

Μέσα εἰς τὸν ἑβραϊσμὸν, οἱ Σαμαρείται ἀποτελοῦν λοιπὸν μιὰ μικρὴν αἵρεσιν. Μεταξὺ ὁρθόδοξου ἑβραϊσμοῦ καὶ Σαμαρειτισμοῦ ὑπάρχει μιὰ τεραστίαν διαφορὰ τόσο εἰς τὰ ἥθη ὅσο καὶ εἰς τὸ δόγμα. Οἱ ὁρθόδοξοι ἑβραῖοι δὲν ἔχουν ἱερατικὴν τάξιν ἀλλὰ μόνον τοὺς ραββίνους οἱ ὁποῖοι εἶνε μάλλον οἱ διδάσκα-

«Ἰδοὺ ἡ Θορά!» Ἡ σκηνὴ εἰς τὸ ὄρος Γεριζείμ.

λοι τοῦ Νόμου, ἀλλὰ θεωροῦνται καὶ τοποτηρητὲς τῶν ἀρχαίων θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν. Οἱ Σαμαρείται ὅχι μόνον δὲν δέχονται τοὺς ραββίνους ὡς θρησκευτικούς ἀρχηγούς ἀλλὰ καὶ δὲν φοιτοῦν εἰς τὰς Συναγωγὰς τῶν ἑβραίων. Ἐπίσης δὲν παραδέχονται τοὺς Προφῆτας καὶ πιστεύουν μόνον τὴν Πεντάτευχον, τῆς ὁποίας, ὅπως λέγουν, ἔχουν τὸ γνήσιον κείμενον τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, τὸ ὁποῖον ἔφεραν μαζί των, ὅταν ἐφυγαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Λόγω τῆς δογματικῆς διαφορᾶς ταύτης, οἱ Σαμαρείται συνάπτουν γάμους μόνον ἀναμεταξύ των. Οὕτως ὅμως ἐπέρχεται ὁ ἐκφυλισμὸς. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ γάμοι εἶνε ἀγονοὶ καὶ δύνανται νὰ προεῖπῃ μετ' ἀσφαλείας ὅτι δὲν θὰ παρέλθουν πολλοὶ δεκάδες ἐτῶν καὶ ἡ μικρὰ φυλὴ θὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Ἐν τούτοις, ὁ θρησκευτικὸς χωρισμὸς ἐγεννήθη μάλλον ἀπὸ πολιτικὰ αἰτία.

Μελετῶντες τὴν ἱστορίαν τῆς μικρᾶς φυλῆς εἰς τὰ βιβλικά κείμενα, βλέπομεν ὅτι οἱ Σαμαρείται ἦσαν ἀποικοὶ ἐξ Ἀσσυρίας τοὺς ὁποίους ἔστειλεν εἰς Σαμαρείαν καὶ ἐν γένει εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὁ βασιλεὺς Σαλμανασάρ, ὁ ὁποῖος ἔχει στείλει εἰς τὴν ἐξορίαν τοὺς Ἰσραηλῆς κατοίκους. Οἱ ἀποικοὶ οὗτοι ἐδέχθησαν ἐν μέρει τὸν ἑβραϊκὸν νόμον. Ἀλλὰ, οἱ ἀπαχθέντες εἰς αἰχμαλωσίαν δὲν ἀποτελοῦν ὁλόκληρον τὸν Ἰσραηλῆ ἑβραϊκὸν πληθυσμὸν, ἀλλὰ μόνον τὴν ἀριστακρατίαν τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς ἱερατικῆς τάξεως, οἱ δὲ ἀποικοὶ αὐ-

τοὶ συνεχρωτίσθησαν μετὰ τὸν ἐναπομειναντα Ἰσραηλῆ πληθυσμὸν, ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο καὶ πολυπληθέστερος.

Καὶ ὅμως οἱ Σαμαρείται, ἀνέκαθεν καθὼς καὶ ὅσοι διατηροῦνται μέχρι σήμερα, διεκδικοῦν ἀμγὴ Ἰσραηλιτικὴν καταγωγὴν καὶ θεωροῦν ἑαυτοὺς ὁπαδοὺς τῆς ἀρχεγόνου θρησκείας, τὴν ὁποῖαν ἐκήρυξεν ὁ Μωϋσῆς.

Ἀληθὲς εἶνε ὅτι ὑπῆρχε, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, πολιτικὴ ἀντιζηλία μετὰ τῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ, ὅπου κατῴκουν οἱ Σαμαρείται, καὶ τῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Ἡ διάστασις ἐπῆλθε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν προφητῶν, τότε ἀκριβῶς πού ὁ Ἐσδρας ἔφερε, ὡς ἐλέχθη τὴν νέαν ἑβραϊκὴν γραφὴν (ἀσσυριακὴ, τετραγωνικὴ). Ἀφορμὴν τῆς διαστάσεως αὐτῆς ἔδωκεν ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ. Οἱ Σαμαρείται ἐζήτησαν νὰ συντρέξουν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἠρνήθησαν. Ἐκτοτε ἡ Σαμαρεία ἀπέβη καταφύγιον διὰ τοὺς δυσπρεσθημένους Ἰουδαίους τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐπέτρεψε εἰς τοὺς Σαμαρείτας νὰ κτίσουν ναὸν εἰς βουνὸν Γεριζείμ. Περί τὰ τέλη τοῦ 6' αἰ-

Σαμαρείται λευχημονοῦντες προσευχόμενοι.

ῶνος π. Χ. ὁ ναὸς κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Ὑρκανοῦ ἐθνάρχου τῶν Ἰου-

Η ΑΜΠΕΛΟΣ ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑ ΤΗΝ ΒΕΝΖΙΝΗΝ

Εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου ὅπου δὲν ὑπάρχουν πετρελαιοπηγαὶ οἱ ἐπιστήμονες μελετοῦν τὴν ἀνακάλυψιν ὑποκαταστάτου αὐτῆς, δηλαδὴ καυσίμου ὕλης, ἡ ὁποία νὰ δύνανται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ἑλβεψιν. Οὕτω εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου ὑπάρχουν μεγάλα κοιτάσματα γαιανθράκων, κατασκευάσθη ἀπὸ τὴν ὕλην αὐτὴν συνθετικὴ βενζίνη. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐξ ἄλλου πὸ ζῆνιμα ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ ἄλλην πλευρὰν. Ἀπὸ ἐτῶν ἤδη κατασκευάζονται αὐτοκίνητα χρησιμοποιοῦντα ὡς καύσιμον ὕλην τοὺς ἐλαιάνθρακας. Τελευταίως ἀνεκαλύφθη ὅτι αἱ κλιματῶνες τῶν ἀμπελῶν εἶνε πρῶται κλιματῶνες καύσιμον. Συγκεκριμένως παρητήρηθη ὅτι οἱ ἀμπελῶνες τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας καλύπτουν ἐμβαδὸν 400.000 ἑκταρίων, κάθε δὲ ἑκτάριον ἀποδίδει 1500 χιλιόγραμμα κλιματῶνες ἐτρώλης. Συνολικῶς τὸ συνολικὸν βάρος τῶν κλιματῶν τῆς νοτίου Γαλλίας μόνον εἶνε 600.000

τάτων. Ὅταν, ὁραδύτερον, οἱ Ῥωμαῖοι κατέκτησαν τὴν χώραν, οἱ Σαμαρείται ἠγνώθησαν ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς νὰ κτίσουν καὶ πάλιν ναὸν εἰς τὸ ὄρος Γεριζείμ, ἐπειδὴ οἱ Σαμαρείται τοὺς ἐδοθήσαν νὰ καταστρίλουν τὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἰουδαίων ἐναντίον τοῦ Καίσαρος. Μετὰ τὴν τελείαν ὅμως καταστροφὴν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Κράτους, ἡ πολιτικὴ ἀντιζηλία μετὰ τῶν Σαμαρειτῶν καὶ ἑβραίων ἔχασε τὴν οὐδέτητά της καὶ ἀπέμεινε μόνον ἡ θρησκευτικὴ διαφορὰ.

Ὁ Σαμαρειτισμὸς εἶδεν ἡμέρας ἀκμῆς κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα π. Χ. ὅταν ἀπέκτησε μίαιεπιφανὴ προσωπικότητα τὸν σοφὸν Μπομπα, υἱὸν τοῦ ἀρχιερέως Ναθαναὴλ, ὁ ὁποῖος ἀποκατέστησε κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον τὴν λειτουργίαν τῶν Σαμαρειτῶν καὶ ἠνοιξε πάλιν τὰς ἐπιτοπίους Συναγωγὰς. Αἱ εὐτυχεῖς ἡμέραι ἐν τούτοις, δὲν ἐκράτησαν ἐπὶ πολὺ. Τῷ 484, ἐπὶ τοῦ Βυζαντινοῦ Αυτοκράτορος Ζήνωνος, ὁ μέγας ναὸς τῶν Σαμαρειτῶν κατεστράφη καὶ περιωρίσθησαν αἱ ἐλευθερίαι των, τῷ δὲ 529 ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς κατήργησε καὶ τὰς ὑπολειπομένας ἐλευθερίας. Ἐκτοτε ἤρχισε νὰ μειοῦται καὶ ἀριθμητικῶς ὁ λαὸς οὗτος, ὁ ὁποῖος διετήρησε τὴν συνοχὴν του διὰ τῆς διαδοχῆς τῶν ἀρχιερέων καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς φιλολογίας του. Τὸν 14' αἰῶνα, ὅταν ἐφάνισθη μία νέα προσωπικότης ὁ ἀρχιερεὺς Πινηχᾶ μπὲν Ἰωσήφ, ἤρχισε μία λαμπρὰ φιλολογικὴ Ἀναγέννησις, ἡ ὁποία καὶ ἐτόνωσε τοὺς μετὰ τῶν μελῶν τῆς φυλῆς δεσμούς. Ἀλλὰ τίποτε δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐώσῃ τὸν Σαμαρειτισμὸν. Ἀπὸ αἰῶνων ὁ ἀριθμὸς τῶν πτωχῶν ἐλαττοῦται, ἡ ῥυτὴ περιωρίσθη ῥῥη μεγάλως, προσηλυτισμὸς δὲν γίνεται οὔτε εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ, αἱ γεννήσεις εἶνε ὀλιγώτεροι τῶν θανάτων καὶ μίαν ἡμέραν ἡ ὁποία δὲν ἀπέχετο πολλὰ, ὅταν θὰ ἐκλείψῃ καὶ ὁ τελευταῖος Σαμαρεῖτης δὲν θὰ ὑψώῃ πλέον πρὸς τὸν οὐρανὸν ἡ «θορά» ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὄρους Γεριζείμ.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΪΜΗΣ

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΑΣΥΝΑΙΣΘΗΣΙΑ, ΤΟ ΑΣΥΝΕΙΔΗΤΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΣΥΝΕΙΔΗΤΟΝ ‘Ο όρισμός καὶ ἡ σημασία αὐτῶν

Κατὰ τὴν τρέχουσαν χρῆσιν, ἡ λέξις «ἀσυνείδητον» (ὡς οὐδέτερον τοῦ ἐπιθέτου) λαμβάνεται ὑπὸ τὴν καθαρῶς ἠθικὴν ἔννοιαν. Ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτὸς δὲν εἶνε βέβαια τυχαῖος, ἔλκει ἀσφαλῶς τὴν γένεσιν τοῦ ἀπὸ ψυχολογικῶν παρατηρήσεων, ἀλλὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ (ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ἀσυνείδητος), ἀλλὰ πρόκειται περὶ τοῦ ἀσυνείδητου, ὅχι ὡς ἠθικοῦ, ἀλλὰ ὡς ψυχικοῦ καὶ ὡς ψυχολογικοῦ φαινομένου.

Ἐν πρώτοις, χρῆζει ἐξηγήσεως ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ «ἀσυναισθητοῦ» καὶ «ἀσυνείδητου». Ἀσυναισθητόν ὀνομάζομεν κυρίως, ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως, τὸν ἄνθρωπον τὸν μὴ ἔχοντα ἀντίληψιν τῶν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν συνεπειῶν τῶν πράξεων του, ἐνῶ ἀντιστρόφως, ἀπὸ τῆς αὐτῆς πάντοτε ἠθικῆς ἀπόψεως, ἀσυνείδητον, ὀνομάζομεν τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἐκτελούντα ἐν πλήρει συναισθησει πράξεις, ἀλλὰ μὴ ἔχοντα ἠθικὴν συνείδησιν, καὶ ἀδιαφοροῦντα κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον διὰ τὰς ἠθικὰς συνεπείας τῶν πράξεων αὐτῶν.

Εἰς τὴν ψυχολογίαν πάλιν χαρακτηρίζομεν τὴν κατάστασιν τῆς ἀσυναισθησίας ὡς κατάστασιν ἐν τῇ ᾗ εὐρίσκεται διὰ τὸν ἕνα ἢ ἄλλον λόγον ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ἑσωτερικὸν κόσμον τοῦ ὁποίου δὲν δημιουργοῦνται αἰσθήματα. (Βλέπε σελίδα Βιολογίας). Ἡ ἀσυναισθησία αὕτη συντελεῖται κυρίως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου, ἀλλὰ καὶ πάντοτε ὅταν ὁ προκαλούμενος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἐρεθισμὸς δὲν μεταδίδεται εἰς τὰ ἀντίστοιχα κέντρα τοῦ ἐγκεφάλου. Λόγῳ χάριν, ἐάν κώψωμεν τὰ νεῦρα τοῦ θραχίονος, ἡ χεὶρ μας δύναται νὰ καίῃ, δίχως ὅμως νὰ δημιουργηθῇ εἰς τὸν ψυχικὸν μας κόσμον, τὸ αἶσθημα τῆς θερμότητος.

Κατ’ ἀντιδιαστολὴν πάλιν, κατάστασις ψυχικῆς ἀσυνείδησις, δὲν προϋποθέτει ἀπαραίτητως καὶ ἀποκλειστικῶς τὸν ὕπνον, ἢ τὴν ἀδράνειαν τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων μας. Κυρίως εἰπεῖν, τὸ «ἀσυνείδητον», εἶνε συνήθως, κάθε αἰσθημα πού δὲν εὐρίσκεται ἐν τῇ πλήρῃ συνείδησει τὴν ὁποίαν, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν κατέχει τὸ ἔγῳ μας.

Ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀσυνείδητου περιλαμβάνομεν τὰς ἐξῆς κατηγορίας τῶν ψυχικῶν ἢ σωματικῶν φαινομένων ἐνὸς ὁργανισμοῦ. α) Τὰ φαινόμενα τῶν ὁποίων τὸ ἔγῳ μας, δὲν ἔχει ἀμέσων ἀντίληψιν καὶ συναίσθησιν. β) Τὰ φαινόμενα τὰ ὁποῖα δὲν γίνονται ἀντικείμενον μίαις ἐσωτερικῆς ἐσκεμμένης ἢ βουλητικῆς ἀντιδράσεως. γ) Τὰς ψυχικὰς καταστάσεις τῶν ὁποίων δὲν λαμβάνομεν κανὺν γνῶσιν, καὶ δ) Τὰ ψυχικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀφυπνίζονται πρὸς στιγμήν εἰς τὸν ἑσωτερικὸν μας κόσμον, ἀλλὰ τείνουν διαρκῶς νὰ ἐπιστρέψουν καὶ ἐπιστρέφουν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἀσυναισθητοῦ.

Δι’ ἑκτὰς αὐτὰς τὰς περιπτώσεις, καὶ διὰ

τὰ ἀποφεύγεται ἡ σύγχυσις τὴν ὁποίαν ὡς ἄνω ἐξεθέσαμεν, πρακτικώτερα ἀλλὰ καὶ ἐπίσης ἐπιστημονικῶς εἶνε ἡ χρῆσις τοῦ ὀνόματος «ὑποσυνείδητον».

Τί λοιπὸν ἀκριβῶς εἶνε τὸ ὑποσυνείδητόν μας; Ὑποσυνείδητον εἶνε τὸ σύνολον τῶν ψυχικῶν φαινομένων τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται μὲν ἐκτὸς τῆς συνείδησεως, ἀλλὰ ὅχι μακρὰν αὐτῆς, ὅποτε θὰ ἀπετέλουσαν καταστάσεις ἀσυναισθησίας. Ἡ ἄλλως πῶς, «ὑποσυνείδητον» εἶνε τὸ σύνολον τῶν ψυχικῶν μας φαινομένων, τῶν εὐρισκομένων εἰς τὸ ἄκρον κράσπεδον τῆς συνείδησεως, ἥτοι κατὰ τὴν «περιφέρειαν» αὐτῆς καὶ καθίστανται μόνις ἀντιληπτὰ.

Τὰ στοιχεῖα ταῦτα, τὰ ὁποῖα μόνις φωτίζει ἡ προσοχή μας, γενῶνται, ὅπως καὶ τὰ ἐνσυνείδητα, ἐξ ἐρεθισμάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἢ ἀκόμη καὶ ἐξ εἰκόνων τῆς φαντασίας μας, ἐκ παραστάσεων τῆς μνήμης μας.

Ἐπὶ πολὺ ἐπιστεύετο ὅτι τὰ στοιχεῖα αὐτὰ δὲν παίζουν ρόλον εἰς τὸν ψυχικὸν μας

Ἡ ἀόρατος ἀστυνομία τῶν ξενοδοχείων

Ὡς γνωστὸν πᾶς μεγάλα εὐρωπαϊκὰ ξενοδοχεῖα ὅπου συχναῖον ξένοι ἐξ ὧν τῶν χωρῶν, ἀποτελοῦν πεδὶον δράσεως τῶν μεγαλυτέρων διεθνῶν λαποδωτῶν, κακοποιῶν καὶ πάσης φύσεως ὑπόπτων ποινῶν. Συνεπεία τούτου ἡ παρακολούθησις τῶν ξένων ἀποτελεῖ ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη, ὅλα δὲ τὰ ξενοδοχεῖα ἔχουν εἰδικούς πρὸς τοῦτο ἀστυνομικοὺς πράκτορας. Τελευταίως εἰς τὰ ἀγγλικά ξενοδοχεῖα διὰ τὰ μὴ γίνεται ἀντιληπτὴ ἡ ἐνοχλητικὴ δι’ ὠρισμένους πελάτας παρουσία τῶν ἀστυνομικῶν εἰς τὸν προθάλαμον καὶ ἀφ’ ἐτέρου διὰ τὰ δύναται ὁ ἀστυνομικὸς νὰ ἐπιτελῇ τὸ ἔργον του ἀθέατος καὶ ἀνενόητος εἰσῆλθῃ νέον σύστημα παρακολούθησεως. Ἐμὲν πρὸς εἰς τὸ θεῖον ὅπου οἱ πελάται ἐγγράφουσιν τὰ ὀνόματά των ὑπάρχει μυστικὸν μηχανισμόν, ἐντελῶς ἀθέατον τὸ ὁποῖον ἀνακαλύπτει τὴν μορφήν των ἐντὸς τοῦ δωματίου ὅπου εἶνε ἐγκατεστημένη ἡ ἀστυνομικὴ ὑπηρεσία. Μόλις κανεὶς νέος πελάτης φθάσῃ ὁ ἀρμόδιος ὑπάλληλος κτυπᾷ ἕνα μυστικὸ κουδούνι μὲ τὸ ὁποῖον εἰδοποιεῖται ὁ ἀστυνομικὸς. Ὁ τελευταῖος ἀνέχῃ ὑπονοίας διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ νέου πελάτου, δύναται νὰ λάβῃ καὶ φωτογραφίαν του.

βίον, ἀκόμη δὲ ὀλιγώτερον ἐπηρεάζουν τὴν πρακτικὴν μας ζωὴν. Κατὰ νεωτέρας ὁμῶς θεωρίας, ὁ ρόλος των εἶνε οὐδαιότατος. Καί, πρὶν ἀπ’ ὅλα, τὰ φαινόμενα αὐτὰ συντελοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν κινήσεων ἢ πράξεων, μεγάλῃς ἐνδεχομένως σημασίας, ἀλλὰ τῶν ὁποίων δὲν ἀντιλαμβάνομεθα σαφῶς, οὔτε τὴν προέλευσιν, οὔτε τὸν μηχανισμόν.

Ἀς λάθωμεν τώρα πρακτικὰ παραδείγματα, πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τῶν ὡς ἄνω. Τὸ χαρακτηριστικώτερον παράδειγμα ὑποσυνείδητου παρουσιάζει ὁ ὕπνωσις ἄνθρωπος. Ὅλοι σχεδὸν ἔχομεν ἰδεῖν μίαν τοιαύτην περιπτώσιν. Ἀφοῦ ἐπέλθῃ, κατόπιν ὑποβολῆς, ἡ κατάστασις ὕπνωσεως, ὁ ὕπνωσις ἀκούει, περιπατεῖ ἐνδεχομένως, ἐκτελεῖ ἐντολὰς, γελᾷ ἢ κλαίει, ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα εὐρίσκονται εἰς τὸ ἄκρον κράσπεδον, ὡς εἴπομεν, τῆς συνείδησεως τοῦ. Ἡ θούλησίς του, ἡ παίξις πάρα πολὺ ἀμυδρὸν ρόλον ἢ κανένα. Ἀκόμη, ὅταν ἡ ὕπνωσις εἶνε θαθεῖα, μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὕπνωσις δὲν ἐνθυμεῖται κανὲν τὰ διατρέξαντα καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον εἶνε εἰς θέσιν νὰ κατανοήσῃ τὰς ἰδίας του πράξεις, τὰς ὁποίας δὲν ἐφώτισεν ἡ συνείδησις.

Ἀλλὰ πλὴν τῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῶν περιπτώσεων τοῦ ὑποσυνείδητου, ὑποκείμεθα ὅλοι μας κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον εἰς ἀναλόγους καταστάσεις, δίχως νὰ παραστή καμμία ἀνάγκη νὰ μᾶς ὑπνωτίσουν, οὔτε κανὲν νὰ μᾶς υποβάλουν κινήσεις ἢ πράξεις, τὰς ὁποίας δὲν θέλομεν νὰ κάμωμεν ἢ καὶ τὰς ἀποδοκιμάζομεν.

Αἱ καταστάσεις αὗται δημιουργοῦν περιέργεια φαινόμενα, ὅταν τὸ ὑποσυνείδητόν ἐρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν συνείδησιν. Χαρακτηριστικῶς, λόγῳ χάριν, περιπτώσεις εἶνε ἐκείνη τοῦ καθηγητοῦ καὶ μεγάλου ἐφευρέτου, Ἀμπέρ, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ φάγῃ ἕνα αὐτὸν μέλατος, καὶ εἶχεν ἐξακριβώσει μαθηματικῶς τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ αὐτὸ τοῦ ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἐπὶ τῆς πυρᾶς. Ἐν δεδομένῃ ὁμοῦ στιγμῇ, ὁ Ἀμπέρ ἔθεσε μέσα εἰς τὸ δοχεῖον μὲ τὸ ξέον ὕδωρ τὸ... χρονόμετρόν του καὶ ἐκρατοῦσε τὸ αὐτὸ αὐτὸ εἰς χεῖρας του, μὲ σπληνισμόν νὰ ἐπ’ αὐτὸ τὰ μάτια του, διὰ νὰ... ἐξακριβώσῃ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἀποσύρῃ τὸ δοχεῖον ἀπὸ τὴν πυρᾶν.

Ἡ κλασικὴ αὕτη περίπτωση, ἀποδίδεται μὲν συνήθως εἰς τὴν «ἀφηρημάδα» τοῦ σοφοῦ, μᾶς δίδει ἀπολύτως ὅλα τὰ στοιχεῖα, διὰ τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀναλυθῶμεν τὰς κινήσεις καὶ τὰς πράξεις τοῦ «ἀφηρημένου», αἱ ὁποῖαι εὐρίσκοντο μόνις εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς συνείδησεως.

Εἰς τὸ ἐπόμενον: Οἱ ψυχικοὶ μας «χωροφύλακες» πού δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ κάμωμεν ἐπιβλαβεῖς ὑποσυνείδητους πράξεις.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΜΕΓΑΣ... ΣΟΦΙΣΤΗΣ

Γνωρίζομεν τὸν πραγματικὸν Σωκράτην; Εἶνε πολὺ ἀμφίβολον. Ἰσως καὶ νὰ τοῦ ἀπέδωκαν γνώμας καὶ θεωρίας οἱ μαθηταὶ του. Τὴν κοινωνικὴν ζωὴν του ὅμως καὶ τὴν φυσιογνωμίαν του γνωρίζομεν ἀσφαλῶς.

Εἶνε τόσο μεγάλη ἡ μορφή αὐτῆς, ἡ ἐνσαρκώνουσα τὴν ἑλληνικὴν διάνοησιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς διανοήσεως, ἀφ’ ἐτέρου δὲ, εἶνε — σχετικῶς πάντοτε — τόσο πενιχρὰ τὰ αὐθεντικὰ στοιχεῖα πού ἐφθασαν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, τόσο ἀντιφατικὰ, τόσο ἐλλειπῆ — ἀντιθέτως ἀπὸ ὅτι πιστεύεται — τόσο ἐντονὸι αἱ ἀντιφασκίαι, τόσο περιέργοι αἱ ἀντιθέσεις καὶ ἀντινομίαι, ὥστε νὰ μᾶς ἐπιτρέπεται ἡ προσπάθεια νὰ γνωρίσωμεν κατὰ τὸ δυνατόν, τὸν πραγματικόν, τὸν ἱστορικόν Σωκράτη, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν ἄλλον ἐκείνον Σωκράτη, τὸν ὁποῖον βλέπομεν διὰ τῶν μαθητῶν του, μαθητῶν ἴσως ἱσαξίων του, ἴσως ἀνωτέρων του, πάντως ὁμοῦ προικισμένων μὲ ἰσχυροτάτην ἀτομικὴν φυσιογνωμίαν, ὥστε νὰ γεννᾶται διαρκῶς ἡ ἐπιστημονικὴ ἀπορία τί ἀκριβῶς, ἀπὸ τὴν σωκρατικὴν φυσιογνωμίαν πού μας παρουσιάζουν, ἀνήκει πράγματι εἰς τὸν Σωκράτη, καὶ τί εἰς τὴν ἰδίαν τὴν φυσιογνωμίαν καὶ νοοτροπίαν.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, καὶ διὰ τὰ ἐπιτύχωμεν τὸν ἐκλαϊκευτικὸν μας σκοπόν, θὰ ἀκολουθῶμεν δύο πληροφορητικὰς μεθόδους, τὴν συνοπτικὴν καὶ τὴν λεπτομερειομένην. Διὰ τῆς πρώτης θὰ προσπαθῶμεν νὰ καταπολιώμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φυσιογνωμίας αὐτῆς, οὕτως ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ πᾶσα σύγχυσις, διὰ δὲ τῆς δευτέρας νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὸ λεπτομερέστερον ἐνδιαφέρον πού ἀσφαλῶς προκύπτει ἀπὸ μίαν πρώτην γενικὴν κατατόπισιν.

Λοιπὸν, περὶ Σωκράτους γνωρίζομεν ὠρισμένα τινὰ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν βίον του, τὴν κοινωνικὴν του καταγωγὴν, καὶ τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας του. Εἶνε ὁ πρῶτος μέγας γηγενὴς φιλόσοφος καὶ ὁ τελευταῖος τῶν μεγάλων σοφιστῶν, τοὺς ὁποίους τόσο κατεπολέμησεν.

Ἐγενήθη τῷ 470 (περίπου) καὶ ἀπέθανεν τῷ 399 π. Χ., ἀχι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Τριάκοντα Τυράννων, ὡς ἐσφαλμένως ἀναγράφεται ἀπὸ διαπρεπεῖς συγχρόνους ξένους, ἀλλὰ ἐπὶ ἐποχῆς τῆς πολιτείας τοῦ Θρασυβούλου, πού ἀπηκολούθησε τὴν τρομοκρατικὴν περίοδον τῶν Τριάκοντα.

Οἱ Τριάκοντα, ὅργανα ἀντιδραστικῆς τῆς ἀριστοκρατικῆς Σπάρτης, οὐδέποτε θὰ ἐθανάτωνον τὸν Σωκράτη, ἐάν τὸν παραδεχθῶμεν ὡς τὸν παρουσιάζουν οἱ μαθηταὶ του, ἀντιδραστικοὶ οἱ ἴδιοι καὶ

ἀριστοκρατίζοντες.

Πάντως, ὁ μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἀντιθέτου, ἀντιδραστικὸς καὶ ἀριστοκρατίζων Σωκράτης, ἦτο ἡ ζωντανὴ ἀντίθεσις τοῦ ἴδιου του ἑαυτοῦ.

Κατήγετο ἀπὸ πτωχὰ λαϊκὰ στρώματα καὶ ἦτο υἱὸς ἀποχειροβιῶτων γονέων, τοῦ Σωφρονίσκου καὶ τῆς Φαιναρέτης. Προφανέστατα, κακὸς... οἰκογενειάρχης —

Σωκράτης

ὅπως ὁ πολὺς Ρουσσώ, ἰδρυτὴς τῆς νεωτέρας παιδαγωγικῆς ἦτο ἀξιοβήρητος πατέρας — ἐφερε φαίνεται συχνὰ εἰς δύσκολον θέσιν τὴν σύζυγόν του Ξανθίππην, εἰς θάρος τῆς ὁποίας ἐγκατέλειπε τὰ τρία τοῦ τέκνα.

Ἐξ ἄλλου, ὁ ἀριστοκρατίζων αὐτὸς εἶχε ἐμφάνισιν κάθε ἄλλο παρὰ ἀριστοκρατικῆν. Δὲν ἀποκλείεται ἡ παρομοιωδὴς «λιτὴ» καὶ πενιχρὰ ἀμφίεσις του, νὰ ἀποτελῇ ἀπλοῦν εὐφημισμὸν καὶ νὰ εἶνε ἀληθέστερον ὅτι... ἤρσκετο νὰ «ἐχῇ τὰ χάλια του», πράγμα πού θὰ ἀπετέλει ἀναμιβδὼς κτυπητὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ περιβάλλον τῶν κομψευομένων ἀριστοκρατῶν νέων, πού παρηκολούθουν τὴν διδασκαλίαν του. Πενιχρὸν καὶ ἰ πράγματι λιτὸν θὰ ἴδωμεν, λόγῳ χάριν τὸν Φωκίων, τὸν Κλεάνθη, τὸν Φρεάντην κτλ. κτλ. τοὺς ὁποίους ὁμοῦ ὁ μοναδικὸς τῶν χιτῶν δὲν ἡμπόδιζεν ἀπὸ τοῦ νὰ εἶνε κόσμιος.

Ἐξ ἄλλου, ὁ ὠριασμένος Σωκράτης — ἀπὸ ὅτι τοῦλάχιστον μᾶς παραδίδει ὁ Πλάτων — κάθε ἄλλο παρὰ ἀνταποκρίνεται ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ του εἰς τὰ ἴδια τοῦ «γούστου». Ἐνα μεγάλο κεφάλι, σχεδὸν ἀφύσικο, μὲ περαστίαν φαλάκραν, ἐπάνω εἰς ἕνα μικρὸ καὶ καμπουριασμένον σῶμα, τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὁ-

ποῖου καταλαμβάνει ἡ πελώρια κοιλία του. Ἐχει ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα ἀνθρώπου τῶν κατωτάτων λαϊκῶν στρωμάτων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ Ἀθηναϊκὸν περὶ κάλλους Ἰδανικὸν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Νὰ ἦτο ὡς πρὸς τὴν διαίταν του, πράγματι ὀλιγορκὴς καὶ λιτὸς, ὡς τὸν θέλει ἡ φήμη, ἢ νὰ μὴ ἀφινε «συμπόσιον», ὅπως ἐπίσης δὲν φαίνεται ἀπίθανον;

Ἀνθρώπος «τοῦ σπιτιοῦ» πάντως δὲν ἦτο. Ὅταν δὲν τὸν βλέπομεν εἰς τὴν ἀγοράν, περιδιαβαίνει ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ τριετούς. Παγκόσμιος καὶ πανανθρώπινος νοῦς, εἶνε ἐν τούτοις τόσο ριζωμένος εἰς τὸ Ἀθηναϊκὸν ἔδαφος, ὥστε νὰ περιφρονῇ καὶ τὴν παραμικρὰν μετακίνησιν, καὶ τὸ ταχὺ ἀντιθέτως πρὸς ὅλους τοὺς προγενεστέρους φιλοσόφους πού ἐπατάλουν τὴν ἰουσίαν των διὰ νὰ ἐπισκεφθῶν, νὰ γυρίσουν καὶ νὰ μελετήσουν λεοὺς καὶ χώρας. Μὲ κατάπληξιν μανθάνομεν ὅτι ἡρνεῖτο νὰ περιοδεύσῃ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν Ἀττικὴν, καὶ ἐλεγεν περιφρονητικῶς ὅτι... δὲν εἶχε νὰ διδαχθῇ τίποτε ἀπὸ τὰ... δένδρα! Ἐδουλέοντα ὀλόκληρα χρόνια τῆς ζωῆς του τὰ ἐπέρρασε περιφερόμενος ἐντὸς τοῦ ὁρίου τῶν Ἀθηνῶν, μὲ μόνην ἐξάιρεσιν, τὴν ἀναγκαστικὴν λόγῳ στρατιωτικῆς θητείας ἀπομάκρυνσιν του.

Ποῦ καὶ πῶς ἐσπούδασε κατὰ τὴν νεότητά του εἶνε ἐντελῶς ἀγνωστον, διότι κανεὶς ἀπὸ ἐκείνους πού μᾶς ἀναφέρουν περὶ αὐτοῦ, δὲν τὸν ἐγνώρισεν ἐφηβον. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἐνισχύεται ἡ γνώμη ὅτι ἀποκλειστικοὶ τὸς διδάσκαλοι ἦσαν οἱ τότε σοφισταὶ ὡς ὁ Πρόδικος, οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς δὲν τὸν εἶχον περὶ πολὺ, διότι ἦτο μαθητὴς «τζαμπατζής». Οὔτε ὁ Ἀριστοφάνης, οὔτε οἱ δικασταὶ τοῦ τὸν διακρίνον ἀπὸ τῶν σοφιστῶν, προφανῶς δὲ δὲν ἔχουν ἀπατηθῇ. Προέρχεται ἐκ τῆς διδασκαλίας των, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀντιδράσεως ἀπὸ αὐτοῦ. Ὡς θὰ ἴδωμεν, ἡ διαλεκτικὴ του, εἶνε κατευθυνόμενα γράμμην κόρη τῆς σοφιστικῆς. Ἐκεῖνο πού τὸν συνδέει ἀκόμη μὲ τοὺς σοφιστὰς εἶνε καὶ ἡ περιφρόνησις του πρὸς τὴν κρατοῦσαν θρησκείαν. Καὶ εἶνε θεολογικὴ ἀντικειμενικὰ θάσιμος ἡ ἐναντίον του κατηγορία περὶ κανὼν δαιμονίων, ἐφ’ ὅσον ἄκ τῶν ὑστέρων βλέπομεν τὸν Χριστιανισμόν νὰ καταπολεμῇ τὴν εἰδωλολατρειάν μὲ σωκρατικὰ ἐπιχειρήματα. Ὅλα τὰ χριστιανικὰ δόγματα εἶνε γέματα ἀπὸ σωκρατικὰς ἰδέας.

Τέλος, κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς διαλεκτικῆς του, θὰ προκύψῃ ἀκόμη σαφέστε-

ΙΚΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ

Ο ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΟΛΑΒΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΥ

Συμφώνως πρὸς τὴν βασικὴν ἀρχὴν τοῦ «Ἡλίου» ποὺ ἐπιβάλλει εἰς τοὺς συνεργάτας του νὰ μὴ περιορίζωμεθα εἰς ξηρὰν «λεξικογραφικὴν» ἀναγρὰφην ὁρισμάτων καὶ ἡμερομηνιῶν, ποὺ λησμονεῖ τις ὀλίγα μάλιστα μετὰ τὴν ἀναγνώσιν των, ἀλλὰ νὰ διεισδύσωμεν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὰς ἐξηγήσεις τῶν γεγονότων, προσώπων καὶ πραγμάτων, ποὺ συγκρατεῖ τις ἀπ᾿ ἐξ ὧν πρὸς τὸς νὰ κατέχη τὴν κλειδα τῶν προβλημάτων, οὕτω καὶ εἰς τὴν εἰσὶν αὐτὴν τῆς ἀρχαιολογίας, ἐκεῖνο ποὺ πρὸ πάντων ἐνδιαφέρει εἶναι αἱ ἱστορικαὶ καὶ ἀρχαιολογικαὶ θάσεις τῶν μεγάλων μνημείων τὰ ὁποῖα ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες καθημερινῶς σχεδὸν ἀντικρύζομεν.

Εἶδομεν, λοιπὸν ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον, τὸν πρωταρχικὸν ρόλον ποὺ ἔπαιξε ὁ Περικλῆς εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ ἐλληνικοῦ θαύματος, ὡς πολιτικὸς ἡγέτης, ὡς λαοφιλὴς δικτάτωρ, ὡς μεγαλοφυῆς κυβερνήτης τῶν Ἀθηναίων. Καὶ γνωρίζομεν ἤδη τὰ δύο μεγάλα ὁρμήματα, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουν τὴν μεγαλοφυΐαν αὐτὴν. Ἦτο ὁ ἀντιπροσωπευτικώτερος ἐλληνικὸς τύπος τῆς ἐποχῆς του, ὡς λάτρης τοῦ ὠραίου καὶ ἐγνώριζεν νὰ ἐκλέγῃ τοὺς συμβούλους του, τοὺς συνεργάτας του, τοὺς ἑργάτας του, ὅσον ὀλίγοι κυβερνῆται εἰς τὴν ἱστορίαν.

Οὕτω ἐξηγεῖται τὸ πῶς κατάρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ ἕνα Φειδίαν, ἕνα Ἰκτινὸν, ἕνα Καλλικράτη καὶ τὴν ὅλην λαμπρὰν ἐκείνην πλειάδα τῶν καλλιτεχνῶν, διὰ νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτοὺς, τὴν πραγματοποίησιν τοῦ μοναδικοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ τὴν ἱστορίαν ἀριστουργήματος.

Πλὴν τῶν ὧν ἀνω ἀρετῶν του, ὁ μεγαλοφυῆς πολιτικὸς εἶχεν ἀκόμη νοῦν μεθοδικὸν, καὶ ἔκρινεν ἀπαραίτητον νὰ

ρον ἢ συγγενεὶά του μὲ τοὺς μεγάλους σοφιστάς.

Ἀλλὰ οἱ στενὸτατοι αὐτοὶ δεσμοί, καθὼς καὶ ἡ σοφιστικὴ φιλοσοφικὴ ἀντιθεσις μεταξὺ σοφιστῶν καὶ Σωκράτους, ἔχει τὰς ἀντιθέσεις καὶ τὰς ἀντινομίας της. Ὅπως ἐκεῖνοι, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐθέλει νὰ ἀπαναφέρῃ τὴν φιλοσοφίαν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν μεταφυσικὴν εἰς τὴν μοναδικὴν μελέτην τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ περίφημον ἐκεῖνο, «ἐν οἷσιν οὐδὲν οἶδα...» ἐξηγεῖται σήμερον ὡς ἐπαγγελματικὸν «σλόγκαν» πρὸς ἀντιπραξίαν κατὰ τὸν σοφιστῶν, τῶν ὁποίων αἱ διαφημίσεις, ὑπέσχεοντο παντοίας γνώσεις. Ἄλλως κανεὶς δὲν θὰ ἐμαρτύρησε πρὸς διδασκάλω, ποὺ ὡμολογεῖ πῶς τὸ μόνο ποὺ γνωρίζει εἶναι ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε...

(Ἡ ποίησις ἢ συνέχεται)

συστηματοποιῇ κάθε δημιουργίαν. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἀνέθεσεν εἰς μὲν τὸν Φειδίαν, τὴν γενικὴν ἐπιστάσιν τῶν ὅλων ἔργων, μὲ εὐρύτατα, αὐτόχρημα δικτατορικὰ, δικαιώματα. Εἰς τοὺς δύο πάλιν μεγάλους ἐπιτελεῖς τοῦ Φειδίου, τὸν Ἰκτινὸν καὶ τὸν Καλλικράτη, ἀνέθεσεν συγκεκριμένα καθήκοντα. Διῶρισε τὸν Ἰκτινὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ Παρθενῶνος, τὸν δὲ Καλλικράτη ἐργολάβον τοῦ ἔργου. Ἄς γνωρίσωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς, τὰς δύο αὐτὰς μεγάλας φυσιογνωμίας. Παρὰ τὴν μεγάλην φήμην τοῦ Ἰκτινίου, ὡς ἀρχιτέκτονος ὅχι μόνον τοῦ Παρθενῶνος, ἀλλὰ καὶ τοῦ Τελεστηρίου τῆς Ἐλευσίνος καὶ τοῦ ἐν Βάσσειας τῆς Φυγαλείας ναοῦ τοῦ Ἐπικουρείου Ἀπόλλωνος, ἐλάχιστα μὰς πληροφοροῦν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ὡς πρὸς τὸν ὅλον βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ ἀνδρός. Τόσον ὁ Πανσανίας, ὅσον καὶ ὁ Στράβων, παρεμπιπτόντως μόνον ἀναφέρουν περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ μὰς μένει ἀμφιβολία, ὅτι ὄντως ἔζησε καὶ ἐργάσθη ὑπὸ τὸν Περικλέα. Ὁ Πλούταρχος ἐπιβεβαίωσι τὸ γεγονός, ἀναγνώριζι ὅτι ἐργάσθη εἰς τὸν Παρθενῶνα, ὡς μέγας ἀρχιτέκτων, μειώνει ὅμως τὸν ρόλον τοῦ Ἰκτινίου, ὅταν λέγει «τὸ

τοῦ ἀρχιτέκτονος ἡγεμονία καὶ ἡ ἀνευρεθεῖσα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἐπιγραφὴ ἀποφάσκει τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτείου Νίκης ἀνετέθη εἰς τὸν Καλλικράτην. Ἀλλὰ καὶ πάλιν, αὐτὸς ὁ αὐτὸς ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ἄλλοι ὅτι ὁ Καλλικράτης ἀνέλαθεν ὡς ἐργολάβος τὴν καθαρῶς τεχνικὴν ἐργασίαν τῆς κατασκευῆς τῶν μακρῶν τειχῶν. Ἀκόμη δὲ σπουδαιότερον, ὡς πρὸς τὴν κατανομήν των ρόλων, εἶναι τὸ κείμενον τῆς πρὸ μερικῶν μόλις ἐτῶν ἀνευρεθείσης ἐν Ἀκροπόλει ἐπιγραφῆς, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Καλλικράτης ἐπίσης ὡς ἐργολάβος εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἀπιδιόρθωσιν τῶν τειχῶν τῆς Ἀκροπόλεως. Ἀντιστρόφως πάλιν ἔχομεν τὰς πληροφορίες ὅτι ὁ Καλλικράτης ἐργάσθη ὡς ἐργολάβος πρὸ τοῦ Περικλέους καὶ ἐπὶ Κίμωνος, εἶχε δὲ ἀναλάβει τέσσαρας μεγάλας ἐργολαβίας, τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς Νίκης, δεξιά τῶν Προυπλάων, τῶν Μακρῶν Τειχῶν καὶ τῶν Τειχῶν τῆς Ἀκροπόλεως. Βεβαίως δὲν ἦτο τυχαῖος ἐργολάβος.

Ἦτο ὁ ἴδιος ἀρχιτέκτων, ἐγνώριζε καὶ τὰς θάλασσας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐργασίας του, καὶ δὲν ἀποκλείεται νὰ συνειργάσθῃ ἐνεργῶς μετὰ τοῦ Ἰκτινίου εἰς τὸ καθαρῶς ἀρχιτεκτονικὸν μέρος τῶν ὁικοδομῶν. Ἀλλὰ ἐκεῖ ὅπου διέπρεψεν ἦτο ἡ ὅλη ἐργολαβία τοῦ ἀριστουργήματος. Οὐτε πάλιν ὁ Παρθενῶν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐλληνικὰ ἀριστουργήματα εἶναι ἔργα ἐνὸς καὶ μόνου προσώπου, ὅσον ἰσχυρὰν καὶ ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν προσωπικὴν ἐπιρροὴν τοῦ Ἰκτινίου. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ Ἰκτινὸς εἶχε τρεῖς ἀμέσους καὶ στενοὺς συνεργάτας, τὸν Ἰκρίων, τὸν Μεταγένη, τὸν ἐκ Χολαργοῦ Ξενοκλέα, ἀκόμη δὲ καὶ κάποιον Κάρπινον, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἔχομεν ἔκτενεις καὶ σαφεῖς πληροφορίες. Ὁ τρόπος τῆς συνεργασίας, καθίσταται γνωστὸς, ἐκ τῶν ἀναφερομένων, ὅτι κατὰ τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ Τελεστηρίου τῆς Ἐλευσίνος, ὁ Κόροιβος ὠκοδόμησε τὸν πρῶτον ὄροφον, ὁ Μεταγένης συνεπλήρωσε μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου τὸν δεύτερον ὄροφον, ὁ Χολαργεὺς Ξενοκλῆς ἔθεσε τὸ ἐπιστέγασμα, ἐνῷ τὰς μὲν ἀρχιτεκτονικὰς εὐθύνας ὑπέειχεν ὁ Ἰκτινός, τὴν δὲ ἐργολαβίαν εἶχεν ἀναλάβει ἄλλος τις. Αὐτὰ ὅλα εἶναι χαρακτηριστικὰ τοῦ τρόπου τῆς ὁμαδικῆς προσπάθειας. Καὶ ἐπιβεβαιοῦν ἀκόμη τὴν ἀρχὴν τοῦ ὅτι ἔργα παρομοίως σημασίας δὲν ἦτο ποτὲ δυνατόν νὰ εἶναι ἔργα ἐνὸς καὶ μόνου προσώπου.

Πόσον στεναὶ ἄλλως τε, καὶ πόσον «ὀργανικὰ» ἦσαν αἱ μεταξὺ τῶν μεγάλων ἐκείνων δημιουργῶν σχέσεις, αὐτὸ ἐμφαίνεται καὶ ἀπὸ τοῦ ὅτι τὸσον ὁ Ἰκτινός, ὅσον καὶ ὁ Καλλικράτης ἦσαν ἀχώριστοι τοῦ Φειδίου, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Φειδίας ἦτο ἀχώριστος τοῦ Περικλέους.

Τὰς μεγάλας αὐτὰς μορφὰς συνέδεον ἀκόμη στενότερον ἢ ἐπίσης ἀνωτέρα ἐκείνη ἱστορικὴ καὶ μεγαλειώδης μορφή, ἡ Ἀσπασία, τῆς ὁποίας ἡ γνῶμη ἐλαμβάνετο πάντοτε ὑπ' ὄψει, δεδομένου ὅτι καὶ ἡ μόρφωσις της ἦτο ἀπέραντος, ἀλλὰ καὶ τὸ «γοῦστο» της ἀπαράμυλλον. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, ὁ ρόλος τῆς Ἀσπασίας ἦτο σημαντικώτατος τείνει δὲ νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι πράγματι ἐνέχει ἀληθείας ἡ δοξασία ὅτι ἡ Ἀσπασία ἐκυβέρνησε τὸν Περικλέα καὶ δι' αὐτοῦ τὰς Ἀθήνας, καὶ διὰ τῶν Ἀθηναίων τὴν Ἑλλάδα, καὶ διὰ τῆς Ἑλλάδος τὸ μέγιστον μέρος τῆς τότε πεπολιτισμένης ὕφης.

Εἰς τὸ προσεχές: Ὁ Παρθενῶν καὶ ἡ ἀνιστόρητος καλλιτεχνικὴ καὶ πολιτιστικὴ του ἀξία.

ΠΩΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ Η ΑΓΩΝΙΩΔΗΣ ΚΡΙΣΙΣ

ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οἱ Μικρασιάται Ἕλληνες πίπτουν ἀπὸ τὴν Λυδικὴν εἰς τὴν Περσικὴν κυριαρχίαν. Ὁ Πολυκράτης τῆς Σάμου μελετᾷ σχεδὸν πού, ἐὰν ἐπετύγχανε δὰ ἐδίδεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα

Κατὰ κανόνα, διὰ τὰ μεγάλα κοσμοϊστορικά γεγονότα, ὑπῆρξαν ἀπότοκα, μεγάλων καὶ δραματικῶν κρίσεων. Εὐρέθησαν πάντοτε εἰς τὸ μεταίχμιον ζωῆς καὶ θανάτου, εἰς τὰ χεῖλη τῆς ἀνυπαρξίας, λαοί, θεοὶ καὶ κοινωναί, ὅταν ἐπέστη ἡ στιγμή τῆς φθορᾶς ἐνὸς κόσμου ποὺ ἔπρεπε ἢ νὰ ἐξαλειφθῇ διὰ παντὸς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἢ νὰ ἀναγεννηθῇ, ἀναλόγως τῆς ἐπικρατήσεως τῶν στοιχείων ἀποσυνθέσεως ἢ τῶν στοιχείων νέας ζωῆς, ποὺ ἐκρυπτεν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ὁπλοῦ δοκιμασίου κόσμου.

Οὕτω, ἦλθον καὶ παρήλθον, ἔλαμψαν καὶ ἐσβυσαν λαοὶ καὶ πολιτισμοί, τῶν ὁποίων τὸ πέρασμα, ἀμνηστῆς μόνον καὶ μνημεῖα ἀφῆκεν. Οὕτω ἀνεδείχθησαν καὶ ἐνυφίστησαν ἄλλοι πολιτισμοί, τῶν ὁποίων τὸ φῶς ἀντανάκλαται ἀκόμη μέσα ἀπὸ τὴν ἀτελεύτητον σταδιοδρομίαν τῶν αἰώνων.

Ἀπὸ τῶν χαλύβδινων αὐτῶν νόμων της, ἡ ἱστορία δὲν ἐξήρασε τὴν Ἑλλάδα. Αἱ βουλαι τῆς μεγάλης αὐτῆς δημιουργοῦ, ἔκριναν ὥστε, ἀπὸ τὴν πλέον θανάσιμον Ἑλληνικὴν κρίσιν, νὰ ἀναβλύσῃ ἡ ζωὴ καὶ ἡ αἰωνιότης.

Ἐνα μέρος τῆς ἀγωνιώδους κρίσεως ἐγνωρίσαμεν ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον μὲ τὴν παρακμὴν καὶ τὸν μαρμαρῶν τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἐξετείνετο μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς δυτικῆς Μεσογείου. Ἡ ἀποικιακὴ ἐκείνη Ἑλλάς, ἡ ὁποία πρώτη ἠικτινοβόλησεν, ἐνῷ ἡ μητρόπολις εὐρίσκετο ἀκόμη εἰς τὰ σπάργαντα της, μαρμαρῶν τῶν πρώτων μεγάλων σοφῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας, ἡ Ἑλλάς τοῦ ἀνωτέρου Ἀνθρωπιστικοῦ καὶ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἡ Ἑλλάς τῆς Μικρασίας καὶ τῶν νήσων, φθίνει καὶ αὐτὴ, μέσα εἰς μίαν ἀκόμη περισσότερον ἀγωνιώδη κρίσιν. Οἱ μεγάλοι Ἴωνες, οἱ ἀπαράμυλλοι Αἰολεῖς, δὲν ἔχουν πλέον ἀντιμετώπους ἀπλοῦς συναγωνιστάς, ὡς ἦσαν διὰ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα τῆς δυτικῆς Μεσογείου οἱ Καρχηδόνιοι καὶ οἱ Τυρρηνοί. Ἡ μελὴν Ἑλλάς ἀντιμετωπίζει κολοσσούς, ὁδοσπητήρας, «κράτη-τέρατα», δυνάμεις σκοτεινὰς καὶ καταχθονίους, διὰ τὴν ὑπαρξίαν τῶν ὁποίων, ὁρος ἀπαραίτητος εἶναι νὰ ἐκλειψῇ ἡ Ἑλληνικὴ δύναμις.

Ἐν τούτοις, ὁ κατακτητὴς ἠκολούθησε τὴν πολιτικὴν τὴν βασιλείαν τῶν Σάρδεων, ἐναντί τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κατενόησεν δι' εἰς πολλὰ νὰ κερδίσῃ ἀπὸ μίαν στενωτέραν ποῦ γνωρίζον μὲ πᾶν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν. Τὸ αὐτὸ διέβλεψαν καὶ οἱ αὐτοὶ διάδοχοί του. Καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἐπὶ ἡμῶν καὶ πλέον αἰῶνα, αἱ Μικρασιατικαὶ Ἑλληνικαὶ πόλεις δὲν αἰσθάνονται διόλου σχεδὸν τὸν ζυγὸν τῆς νέας κυριαρχίας. Καμμία ἀπολύτως μεταβολὴ εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν των. Ἐνεπίστευθη

καμὴν ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον καὶ εἶδομεν πῶς τὸ ἐνδιαφέρον κορυφώται, ὅταν ἀναλύῃ τις τὰ κύρια στοιχεῖα τῆς περιήγησης τοῦ Λυδικοῦ κυριαρχίας, τὴν ὁποῖαν ἐχρειάσθη νὰ περιάσσουν διὰ τοῦ αἵματός των οἱ Ἕλληνες, καὶ ἡ ὁποία μετῆλθεν ἰσως διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ἱστορίαν, τὴν μακριαλλικὴν πολιτικὴν τῆς διεισδύσεως, ἢ καλύτερον τοῦ «σφυκτοῦ ἐναγκαλισμοῦ», ποὺ θὰ φέρῃ τὸν πνιγμόν. Ὅμως, τὰ πεπρωμένα τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἐμελλον νὰ σταματήσουν εἰς ἕνα ἄδοξον ἐξαφάνισμον.

Εἰς τὰ νῦντα τοῦ Λυδικοῦ θαύματος, εἶχεν ἰδρυθῇ κατὰ τὸν 7ον αἰῶνα, ἀνὰ τὴν περιοχὴν τοῦ σημερινοῦ Ἰράν, κράτος φοβερὸν, τοῦ ὁποῖου ἡ στρατιωτικὴ δύναμις ἀνησύχησεν ἐγκαίρως τοὺς βασιλεῖς τῶν Σάρδεων. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 6ου αἰῶνος, τὸ κράτος αὐτὸ διέρχεται μίαν κρίσιν, κρίσιν ἀναπτύξεως. Μία κοινωνικὴ ἐπανάστασις ἀνατρέπει τὴν κρατοῦσαν Μηδικὴν δυναστείαν, καὶ ἀνυψώνει εἰς τὸν ὀρόνον δυναστείας Περσικὴν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Λυδίας Κροῖσος κρίνει κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν, νὰ θέσῃ πέραν εἰς τὴν ἑνὰ πτυξίν τοῦ ἐπικινδύνου γείτονος, ἀλλὰ ὁ πᾶρ ὀλίγων μεγαλοφυῶν αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ ἐλάττωμα νὰ υπερβάλλῃ τὰς ἀνάμεις του, κατορθώνει λόγῳ κακῶν ὑπολογισμῶν νὰ νικηθῇ κατὰ κράτος, ἀκόμη δὲ καὶ νὰ συλληφθῇ αἰχμάλωτος (564 π.Χ.). Εἶχε πάρα πολὺ ἐναγκαλισθῇ τὸν Ἑλληνισμὸν ἡ Λυδία, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατόν νὰ ἀναχαιτισθῇ τῶρα ὁ συρμός του εἰς τὴν ἄβυσσον. Ἡ κατάληψις τῶν Σάρδεων, ἐσήμανε μοιραῖως καὶ τὴν ὑποδούλωσιν τῶν Ἑλληνικῶν μικρασιατικῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι, διὰ δευτέραν φοράν διέπρεψαν τὸ σφάλμα νὰ θέσουν τὰς δυνάμεις των, ὑπὲρ τοῦ Λυδικοῦ κράτους. Μόνῃ τῇ Μιλήτῳ εἶχε τὴν δευδερκέαν νὰ παραμείνῃ οὐδέτερα, καὶ μόνῃ αὐτῇ διέφυγε τῆς κυριαρχίας τοῦ βασιλεῖος τῶν Περσῶν Κύρου.

Ἐν τούτοις, ὁ κατακτητὴς ἠκολούθησε τὴν πολιτικὴν τὴν βασιλείαν τῶν Σάρδεων, ἐναντί τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κατενόησεν δι' εἰς πολλὰ νὰ κερδίσῃ ἀπὸ μίαν στενωτέραν ποῦ γνωρίζον μὲ πᾶν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν. Τὸ αὐτὸ διέβλεψαν καὶ οἱ αὐτοὶ διάδοχοί του. Καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἐπὶ ἡμῶν καὶ πλέον αἰῶνα, αἱ Μικρασιατικαὶ Ἑλληνικαὶ πόλεις δὲν αἰσθάνονται διόλου σχεδὸν τὸν ζυγὸν τῆς νέας κυριαρχίας. Καμμία ἀπολύτως μεταβολὴ εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν των. Ἐνεπίστευθη

ἄλλως πε ὁ Κύρος εἰς Λυδοὺς ἀριστοκράτας τὴν διοίκησιν τῆς Λυδίας.

Οἱ Ἕλληνες, ὡς εἰδικοί θαλασσοπόροι, κάμουν «χρυσὴς δουλειᾶς» μὲ τοὺς Πέρσας, εἰ ὁποῖοι ὅμως, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, θέτουν χεῖρα ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου. Ἐν τῷ μεταξύ, καταρρεῖ τὸ Χαλδαϊκὸν κράτος, (538 π. Χ.) καὶ ἡ Περσία γίνεται κυρία τοῦ Φοινικικοῦ στόλου. Τῶρα, μὲ ἡνωμένους τοὺς δύο στόλους, ἡ Περσία ἀποβαίνει μεγάλη θαλασσία δύναμις. Μία συνδυασμένη ἐκστρατεία, κατὰ ἑρῶν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐπιτρέπει εἰς τὸν Καμβύσην, υἱὸν τοῦ Κύρου, τὴν πλήρη κατοχὴν τῆς Αἰγύπτου (515 π. Χ.). Οἱ Πέρσαι κατακτεταὶ εὐρίσκουν τὴν πᾶμπλουτον αὐτὴν χώραν, μὲ τὸν προαιώνιον πολιτισμὸν της, ἰσχυρῶς ἐξελληνισμένην. Ὁ ἐξελληνισμός αὐτὸς εἶχεν ἀρχίσει δύο αἰῶνας πρὶν, ἀπὸ τότε ποῦ οἱ Αἰγύπτιοι Φαραῶι, προσέφευγον εἰς τοὺς μισοφόρους Ἕλληνας, τῶν ὁποίων αἱ οἰκογένειαι εἰσέδυσαν σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ἐρρίζωσαν εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου. Εἰς τὸ Δέλτα αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι εἶναι πλουσιώταται, ἀκμαῖα δὲ καὶ πᾶν ἰσχυρὸς ἢ πᾶμπλουτος Ναύκρατις.

Οὕτε καὶ ἐδῶ, ἡ νέα κατάσταση μετέβαλε τὴν ζωὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἀποικίων Βλαβὴν οὐσιαστικὴν ὕφιστανται αἱ Ἑλληνικαὶ νῆσοι. Οἱ ἡγεμονικοὶ τῆς Κύπρου, προαιώνιοι ἀντίπαλοι τῶν Αἰγυπτίων, γνωρίζουν τῶρα τὸν ζυγὸν τῆς Περσίας, τῆς ὁποίας ἡγήθησαν τὴν ἐπικράτησιν.

Πολὺ βαρύτερας καὶ σημαντικώτερας σημασίας εἶναι ἡ υποδούλωσις τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν νήσων, καὶ πρὸ πάντων τῆς Σάμου. Εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν, ὁ εὐφυῆς τύραννος Πολυκράτης εἶχεν ὀργανώσει πραγματικὸν κράτος καὶ εἶχε τὴν βάσιμον φιλοδοξίαν, νὰ διαδραματίσῃ πρωτεύοντα ρόλον μέσα εἰς τὰς μεγάλας ἐκείνας διεθνεῖς λαίλαπας καὶ ἀναστατώσεις. Πρὸς στιγμήν, ἡ ἱστορία φαίνεται ἀμφιταλαντευομένη, προκειμένου νὰ ἐπιβλεπθῇ πᾶς τυχᾶς τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας ἢ εἰς τὴν Σάμον. Παρ' ὀλίγον, ἡ νῆσος αὐτὴ νὰ ἀπέβαινε κατὰ τὴν Ἀρχαιοφύτητα, κατὰ περισσότερον ἀπὸ τὴν σημερινὴν Ἀγγλίαν, ἢ ὅχι κοσμοκράτειρα.

Ὁ μεγαλοφυῆς Σάμιος δὲν ἔβλεπε τὴν Ἑλληνικὴν κυριαρχίαν ὡς ἀπλὴν στρατιωτικὴν κατάκτησιν, οὕτε ὡς δημιουργίαν ἐνὸς «κράτους - τέρατος» ὅπως ἦσαν τὰ Ἀνατολικά κράτη, κολοσσοὶ θεοράτοι, ἐπὶ πηλῶν θάσεων. Ὁ Πολυκράτης εἶχε διαγνώσει τὴν ἀνίατον πλέον ἀποσύνθεσιν τοῦ

Αιγυπτιακού κράτους, και του αποτελεσματικώς μέσας εις την άκίνησιαν αιώνων Αιγυπτιακού πολιτισμού. Καί έπίστευεν ότι ή πλουσία εκείνη χώρα και ό φθίνων πολιτισμός της ήσαν ιστορική και νόμιμος κληρονομία του Έλληνισμού. Την κληρονομίαν αυτήν, ήθελε να περιλάβη εις την κατοχήν της Σάμου, κατά τον πλέον ύμολον τρόπον, διά της ραγδαίας διεισδύσεως, αφήνων εις τούς Φαραώ σκιάδη έξουσίαν μέχρι της πλήρους και φυσιολογικής καταρρέουσας των. Έν τω μεταξύ, τά λείψανα των φαραωνικών δυνάμεων, ήθελε τά χρησιμοποιήσῃ, έξαντλῶν αυτά, εις έκστρατείας εναντίον των ανατολικών κρατών, όχι με σκοπόν να τά έξοντώσῃ, αλλά να τά έμποδίσῃ από του να πιέζουν τάς Έλληνικάς πόλεις και να τά έκμεταλλεύθῃ έπειτα ως πελάτας του Έλληνικού έμπορίου.

Ίλιγγιά ό νοῦς, άναμετρῶν τό ένδεχόμενον της έπιτυχίας των σχεδίων του Πολυκράτους. Από 26 αιώνων, ή θψις του κόσμου θα ήτο έντελῶς διαφορετική, ή Ιστορία θα έγνώριζεν έντελῶς άλλον ροῦν, τά δέ μεγάλα πεπραμένα του Έλληνισμού έντελῶς άλλα. Τό τεράστιον αυτό σχέδιον έναύγησεν άδόξως, έξ αιτίας ενός παραμικροῦ σφάλματος του Πολυκράτους. Ό τύραννος αυτός, έμπεποτισμένος με άκρως

φιλελευθέρας και δημοκρατικές άρχάς, άμφιταλαντεύεται, προκειμένου να πατάξῃ και να έξοντώσῃ τό αντίπαλον πολιτικόν του κόμμα, τό άριστοκρατικόν. Σηριζόμενος, ως άργότερα ό Περικλῆς, επί του Λαοῦ, έπίστευεν ότι δι' αὐτοῦ θα έξιρίμβευεν. Ήρκεσαν λοιπόν μερικοί γαιοκτήμονες της Σάμου, μερικά νησιώτικα «τζάκια» της έποχής εκείνης, διά να παρεμβάλουν τούς μεγαλυτέρους περισπασμούς, εις την δρᾶσιν του μεγάλου Πολυκράτους, ό όποιος ήτο περισσότερον του δέοντος Ιδεολόγος.

Αποτέλεσμα της λυσσώδους αντιδράσεως της σαμιακής άριστοκρατίας, ήτο να πιεσθῇ ό Πολυκράτης εις προσέγγισιν με τον σατράπην της Λυδίας. Από της στιγμής εκείνης τό δλον σχέδιον καταρρέει. Εὐθὺς μετά τον συμβιβασμόν αυτόν, οι Σάμιοι εύπατρίδιαι, όργανα και πράκτορες των Λυδών σατραπῶν προσπαθοῦν να περιορίσουν την έξουσίαν του τυράννου, ό όποιος τώρα έγκαταλείπεται και από τον λαόν, διότι, πό άριστοκρατικόν κόμμα, όπως ήτο φυσικόν, προσπαθεῖ να άναθεωρήσῃ τον περίφημον άγροτικόν νόμον του Πολυκράτους, και καταπιέζει και πάλιν τούς Σαμίους άγρότας. Η μεγάλη αὐτή Ιστορία, είχε τον άθλιώτερον έπιλογον. Ό Λυδός σατράπης μή έχων έμπιστοσύνην εις τον λαοφιλή τύραννον, στέλλει πράκτορά του

και δολοφονείται ό Πολυκράτης, κατά τον πλέον άναστρον τρόπον.

Έπειτα από την δολοφονίαν, ή προωρισμένη να κοσμοκρατορήσῃ Σάμος, μεταβάλλεται εις άπλοῦν Περσικόν «προτεκτοράτον» και οι μικρόχαροι γαιοκτήμονες βασιλεύουν τώρα επί έρείπιων.

Μετά την κατάλυσιν του μεγάλου αυτού έντιπάλου, ή Περσία τώρα άποβαίνει ό μέγας κίνδυνος, όχι πλέον του Μικρσιατικού-μόνον Έλληνισμού, αλλά και αὐτής της ήπειρωτικής Ελλάδος. Τώρα οι διάδοχοι του Κύρου άπορρίπτουν τό προσωπεῖον. Τούς άρκεί ότι ήδυνήθησαν να καρπωθῶν από τον ελληνικόν πολιτισμόν. Πρό πάντων κατανοοῦν, ότι δέν υπάρχει θέσις υπό τον ήλιον, διά τούς δύο τόσων έντιπυθμένων πολιτισμούς. Έκείνο δέ που κάμνει τούς Πέρσας να άποζήλουν εις την ύπωσθήποτε κατάκτησιν της Ελλάδος, είναι ότι άντιλαμβάνονται πως οι Έλληνικαί άποικίαι δέν στεροῦνται πολιτικῶν έξειρημάτων. Η Σάτρη και αἱ Αθήναι, άποτελοῦν τά έρείσματα αυτά, και αὐται πρό πάντων πρέπει να λείψουν, διά να έπεκτείνῃ τό Περσικόν κράτος την κυριαρχίαν του επί 'Ανατολῆς και Δύσεως. Από της στιγμής αὐτής, ή Περσία προετοιμάζεται, ίτοιμή να έκμεταλλευθῇ τά γεγονότα.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τί προηγήθῃ των Μηδικῶν πολέμων.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΝ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Πρό της μάχης του Πέτα (1822), όπου οι Έλληνες και οι Φιλέλληνες έγγραφον μίαν από πάς ήρωϊκάς σελίδας της Ιστορίας μας, ό Πολωνός Μερζιέβσκι, παλαίμαχος των Ναπολεοντειών πολέμων με τό πρόσωπον γεμάτον οὐλᾶς, έλεγε προς τον συνταγματάρχην Δάννια, μέγαν έπίσης φιλέλληνα:

— Όπου και άν έπολέμησα, υπό τον Ναπολέοντα και τον Βολιάρ, εις την Ρωσίαν, εις την Γαλλίαν, εις τό Πεδεμόντιον, εις την Νότιον Αμερικήν, εις την Νεάπολιν, τίποτε άλλο δέν έκέρδιθα παρά την πεποίθησιν ότι εις όλα τά μέρη της γῆς τά πράγματα έχουν κακῶς. Καί με παρηγορεῖ μόνον ή συνείδησις ότι από της νεότητός μου έως σήμερα ήγωνίσθην εκεί που ένόμισα ότι έπρόκειτο περί άγώνος υπέρ των υψίστων δικαίων της ανθρωπότητος. Τό μόνον και τό τελευταῖον που έπιθυμῶ έλθῶν ένταῦθα είναι δέν κατακτήσω μαχόμενος, πιστός εις πάς Ιδέας μου, έντιμον τάφον στρατιώτου επί της κλασσικής γῆς των Ελλήνων ή να Ιδῶ ως γηραιός της πολιτείας υπό νέαν έλευθερίαν να άναβλαστᾷ η άγλασμένη αὐτή γῆ.

Ό Κάτων ήτο φίλος και οικείος του Λυκούλλου, αλλά τόσο άπεστρέφετο τον εἶον που διήγεν, ώστε, όταν κάποιος νέος άπήγγειλεν εις την Σύγκλητον άκαίρως λόγον μακροσκελή και ένοχλητικόν περί λιπότῃτος και σωφροσύνης, του είπε:

— Δέν θα παύσης έσῷ, ένῶ πλουτεῖς όπως ό Κράσσος καί τῆς θψις ό Λούκουλος, να όμιλῃς όπως ό Κάτων;

Έπί του τάφου του Γουίτελλ εις την Νέαν Υόρκην είναι χαραγμένον τό έξῆς πε-

ρίεργον έπιτάφιον:

«Διέτρεξα τάς πέντε ήπείρους, έπεσκεψθην τό Πεκινόν και την Κωνσταντινούπολιν, έταξίδευσα επί του πρώτου σιδηροδρόμου, διέτρεξα τον Ατλαντικόν επί του πρώτου άτμοπλοίου, έναύγησα έξάκις, άφού δέ υπέστην πολλές δοκιμασίας προς τακτοποίησιν των πραγμάτων μου, κατέχω τώρα χῶρον έχοντα μήκος έξ και πλάτος δύο ιερῶν».

Όταν ό Λαμαρτίνος, μετά την Φεβρουαριανήν επανάστασιν του 1848, έγινε υπουργός των Έξωτερικῶν, ήτο όρειλῆτης δύο χιλιάδων φράγκων εις την «Επιθεωρησιν των δύο κόσμων». Ό Βυλῶζ, ό έκδότης της «Επιθεωρήσεως τον έπισκεφθῇ εις τό Υπουργεῖον, όπου έγινε δεκτός φιλικῶς. Ήτοιμάζετο δέ να φύγῃ, όταν ό Λαμαρτίνος τον έκράτησε:

— Αλήθεια, σᾶς χρεωστῶ δύο χιλιάδες φράγκα.

Και συγχρόνως άνοίγει τό συρτάρι, παίρνει δύο χιλιάφραγκα και τά δίδει εις τον Βυλῶζ.

— Μάλιστα, άπαντά ό Βυλῶζ, μου όφείλετε δύο χιλιάδες φράγκα, αλλά άν θέλετε να καθάρισῃ ό λογαριασμός μας πρέπει να ένθυμηθῇτε ότι και έγώ κάτι σᾶς όφείλω.

— Τι; έρωτᾷ ό ποιητής.

— Λησιμονεῖτε την «Μασσαλιώτιδα της ειρήνης».

— Μπᾶ! δύο χιλιάδες στίχων! δέν αξίζουν καν τον κόπον.

— Με συγχωρεῖτε, κύριε Υπουργέ, άπαντᾷ αξιοπρεπῶς ό Βυλῶζ, στίχοι Λαμαρτίνου πληρώνονται πάντοτε και ή «Επιθεωρησις έννοεῖ να πληρώσῃ δι' αὐτούς, ότι

σεῖς όρίσατε.

— Ας εἶνε, λοιπόν, αλλά πιστεύσατε ότι τό κόμην μόνον έπειδή τό θέλετε σεῖς. Καί ό ποιητής-υπουργός έβαλε πάλιν τά δύο χιλιάφραγκα εις τό συρτάρι και τά έκλειδωσε. Έτσι δύο χιλιάδες φράγκων διά δύο χιλιάδας στίχων!

Όταν ή γυναῖκα του Μάρκου Μπότσαρη έμαθε τον θάνατόν του, έτυχε να χτενίζῃ τό παιδάκι της, άγόρι έντεκα έτών. Αρχισε τότε να μοιρολογῇ τον χαμένο ήρωά της. Ό μικρός δέν την άφηνε να κλαῖῃ:

— Ό πατέρας, της έλεγε, σκοτώθηκε για την πατρίδα, και ή ψυχή του πάει στον Παράδεισον, μην κλαῖς! Να θυγάλης πά μαῦρα και να με άφήσης να πάω στο θείο μου να πολεμῶ μαζί του. Να μου δώσῃ: ένα άλογο, να μου δώσης και άρματα, — μπορώ να τά κρατῶ. Θέλω να πάρω τό αίμα του πατέρα μου!

Οι πολιορκημένοι του Μεσολογγίου, δασάκις έπέστρεφαν από νικηφόρον έξοδον, έπεδιδοντο εις την διασκέδασιν και τό τραγοῦδι. Αλλά και γάμοι έγινοντο και άρραβῶνες. Έτσι μίαν ήμέραν έγιναν σύγχρονως οι γάμοι του στρατηγού Δημ. Μακρῆ και ό άρραβῶνας του φρουράρχου Μητρου Ντεληγιώργη. Πυροβολισμοί, χορός, βιολιά συνόδευαν τά δύο ευτυχῆ γεγονότα. Οι πολιορκούντες Άλβανοί τό άλλο πρωί ήρώτησαν:

— Τι καλά χαμπέρια λάβατε, και κανά τε έτσι;

— Παντρεύσαμε τον καπετάνιο μας!

— Να σᾶς ζήσης και καλή προκοπή, — απήντησαν οι Άλβανοί.

ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ της Βαβυλωνιακής παρακμής

Τά αίτια της παρακμής της μεγάλης Βαβυλωνίας δύνανται να συνωψισθοῦν εις έν και τό αυτό: εις τον έμφύλιον σπαραγμόν.

Τό φαινόμενον αυτό δέν ήτο τυχαῖον. Αφ' ενός τό βαβυλωνιακόν κράτος έστρεφέτο ένθικῃς ένότητος, αφ' έτέρου δέ αἱ κοινωνικαί του τάξεις έχωρίζοντο από άλλῶν με χάσματα άγεφύρωτα. Η πολιτική της κρατούσης τάξεως ήτο πολιτική τρόμου και βίας, την όποιαν ήσκουν οι μεγιστάνες έν όνόματι αὐτοῦ τούτου του βασιλέως προς τον όποιον άλλως τε εὐρίσκοντο έν συνεχεί διαστάσει. Τρίτος μεγάλης σημασίας παράγων ό όποιος υπεβαύλιζε συνεχῶς τούς έσωτερικούς πολέμους ήτο ή γεωγραφική θέσις του Βαβυλωνιακού, εύρισκομένου επί του κόμβου των συγκοινωνιῶν, και αποτελοῦντος την διάστασιν όλων σχεδόν των έπιδρομέων. Κάθε νικηφόρος αντίστασις των Βαβυλωνιῶν έπέφερεν έξάντλησιν των οικονομικῶν του κράτους. Τά έξηντλημένα ταμεία έπρεπε να τά άναπληρώσουν τά λαϊκά στρώματα. Αυτό δέ άπετέλει αίτιον συνεχῶν αίματηρῶν έξεγέρσεων.

Εις την δυσχερή αὐτήν θέσιν εύρέθησαν οι άμειστοι διάδοχοι του μεγάλου Χαμουράβι, έπετελέσθη δέ πλήρως ό μαρμαρμός, όταν οι Βαβυλωνιοί Χετταῖοι δέν ήύναντο πλέον να άναχατίσουν νικηφόρως τούς από Βορρᾶν έπιδρομείς. Οι πλέον άκάθεκτοι έξ αὐτῶν ήσαν οι Χετταῖοι, οι όποιοι έκυριάρχησαν επί τινα χρόνον, αλλά δέν ήδυνήθησαν να κρατηθοῦν επί πολύ. Οι Βαβυλωνιοί καταρρωσαν να Ιδρῶσουν και δευτέραν βαβυλωνιακήν δυναστείαν, την όποιαν όμως κατέλυσαν νέοι έπιδρομείς, οι Κοσσαῖοι. Αὐτοί, υπό ήγήτην τον Γανδάλ, έγκατεστάθησαν όριστικῶς εις την χώραν. Έν τούτοις, ως έπραξαν οι Βαβυλωνιοί, οι Κοσσαῖοι θέλουν να θεωρήσουν έαυτούς ως «αὐτόχθονας» και ό Γανδάλ άνακηρύσσει την δυναστείαν του ως Τρίτη «καθαρώς» βαβυλωνιακήν δυναστείαν. Η δυναστεία αὐτή έκράτησεν επί έπτά περίπου αἰῶνας την άρχήν. Αλλά οι κατακτιτᾶι δέν ήδυνήθησαν να έπιβληθοῦν επί των ήττημένων, οι όποιοι διά του πολιτισμοῦ των τούτε άπερρόφησαν.

Από της παρακμής των Κοσσαίων, ή Βαβυλωνία γνωρίζει τώρα νέον αντίπαλον, τούς Ασσυρίους. Ιδρυτής της πρώτης Ιστορικής Ασσυριακής δυναστείας είναι ό Τουκουλτί Νινουρτά ό Α'. Αὐτός πιθανῶς κατά τό 1256 π. Χ. κατέκτησε την Βαβυλῶνα. Αλλά ή κατάκτησις δέν απέερε τούς καρπούς τούς όποιους προσεδέκα και τοῦτο διότι ό πλοῦτος της Βαβυλωνίας προσελκύει τώρα τούς έξ Ανατολῶν Έλαμίτας. Αὐτοί έπέρχονται κατά της Βαβυλωνίας, λεηλατοῦν και καταστρέφουν τά πάντα, αλλά φεύγουν και

πάλιν, άποκομίζοντες εις Σούσα τεραστίαν λείαν.

Τώρα Ιδρύεται τετάρτη Βαβυλωνιακή δυναστεία, άλλ' έντός θραχέος διαστήματος έπέρχεται ό βασιλεὺς των Ασσυρίων Τυγλάθ Πιλάσσάρ ό Α' και καταλαμβάνει πάλιν την Βαβυλῶνα. Οὔτε όμως και

Πτερωτόν πνεῦμα, έν των άριστουργημάτων της άσσυριακής τέχνης. Έγχρωμος κέραμος.

τόρα ή προσάρτησις της Βαβυλωνίας εις την Ασσυρίαν έκράτησεν επί πολύ. Επαναστάσεις και έπιδρομαί άλλεπάλληλοι κατακρημνίζον την μίαν μετά την άλλην, τρεις θραχυβίους δυναστείας και ή χώρα υφίσταται τά πάνδινα.

Οι πλέον έπικίνδυνοι έπιδρομείς είναι τώρα οι Αραμαϊκής φυλής νομάδες, οι περιπλανώμενοι άνά την Αραβικήν έρημον. Αὐτοί είναι τρομερώτεροι από όλους τούς άλλους προηγούμενους έπιδρομείς, διότι άντικειμενικός των σκοπός δέν είναι αἱ έδαφικά κατακτήσεις άλλ' αἱ συνεχείς λεηλασίαι των πόλεων. Εξ άλλου, ή Βαβυλωνία είναι τώρα πλέον ή ώριμος διά να υποστῇ τάς λεηλασίας αὐτάς. Χαρακτηριστικόν της έξαντλήσεως είναι ότι ό άρχηγός της δυναστείας Ναβού Μουκλιν Ναπλῶ δέν δύναται να τελέσῃ τάς περιφήμους εορτάς του Νέου Έτους, λόγω έλλείψεως χρημάτων. Η βασιλική αὐτή πτωχεία άποκτᾷ την Ιδιαίτεράν της έντελῶς σημασίαν, διότι οι δημόσιοι πόμοι κατά την εποχήν εκείνην οὐδόλως διέκρινον τον άτομικόν πόρον του βασιλέως. Συνεπῶς ή πείνις της πλουσιωτάτης αὐτής χώρας ήτο γενική.

Τό πολύ χειρότερον άκόμη ήτο ότι οι Αραμαῖοι νομάδες, κατέχοντες την διώρυγα της Βαβυλωνίας—Βορσίππων, δέν έπέτρεπον την διάστασιν του άγάλματος του θεοῦ Νεβῶ διά του ποταμοῦ. Αὐτό εσήμαινεν ότι ό βασιλεὺς έπρεπε να παραιτηθῇ της έλπίδος να συνενώσῃ τον λαόν του, ό όποιος μόνον εις τά συμφιλικά προσταγμάτα του θεοῦ της Φιλίας ύπήκουεν. Οὕτως είχαν ή κατάστασις, ένῶ έν τῷ μεταξύ ή Ασσυρία προητοιμάζετο πάντοτε προς έπίθεσιν και άνέμενε την κατάλληλον ευκαιρίαν. Υπό την πίεσιν τούτων περιστάσεων οι Βαβυλωνιοί άναγκάζονται να συμμαχήσουν με τούς προαίτιους έχθρους των, τούς Έλαμίτας. Αλλά και παρά τό μέτρον αὐτό ή παρακμή εἶνε άνάστρος.

Περίεργος ή αντίπαλος Ασσυρία μ' άλλον ότι καρδοκεῖ την ευκαιρίαν να έπιτεθῇ και να κατακτήσῃ την Βαβυλῶνα, δέν θέλει την πλήρη παρακμήν της μεγάλης αὐτής χώρας, με προφανή σκοπόν του να κληρονομήσουν οι Ασσυριοί τον Βαβυλωνιακόν πολιτισμόν.

Διά τον λόγον αὐτόν ό Σαλμανάσαρ ό Γ' της Ασσυρίας, έπεμβαίνων εις τά Βαβυλωνιακά πράγματα προσπαθεῖ πάση θυσίᾳ να άνακόψῃ την παρακμήν. Αἱ προσπάθειαι εἶνε τόσαι, ώστε δημιουργοῦν ένα Ιστορικόν περίεργον. Οι άναλαβόντες την άνακοπήν της παρακμής Ασσυριοί συμπαράσυνονται και αὐτοί εις πλήρη μαρμαρμόν, διότι προφανῶς τό έργον αὐτό της έπεμβάσεως των ήτο άνώτερον των δυνάμεών των. Η παρακμή αὐτῆς των Ασσυρίων μαρτυρεῖται με την πλήρη σιωπὴν των άσσυριακῶν κειμένων, κατά τον 11ον και 10ον π. Χ. αἶωνα.

Αλλο μαρτυρικόν της παρακμής εἶνε ή ύπαρξις άρκετά Ισχυροῦ Έβραϊκού κράτους υπό βασιλέα τον Δαυῖδ και τον διάδοχόν του Σολομῶνα. Νομάδες έπίσης Αραμαϊκής φυλής, οι Έβραῖοι έχουν έν τῷ μεταξύ εγκατασταθῇ επί της Παλαιστίνης και άποσχίζονται τώρα πλήρως από τούς φυλετικούς των συγγενείς της Βαβυλωνίας. Οι Έβραῖοι άναπτύσσουν Ιδικόν των πολιτισμόν, ό όποιος θεβαῖως δέν δύναται να συγκριθῇ προς τον της Βαβυλῶνος, έχει όμως τό χαρακτηριστικόν της αὐτοτελείας. Ακόμη χαρακτηριστικώτερον εἶνε ότι οι Έβραῖοι τώρα άναπτύσσουν έντελῶς Ιδίαν θρησκείαν, άπολύτως άσχετον και άνεξάρτητον της βαβυλωνιακής. Καινοτομία πρωτοφανῆς διά την εποχήν εκείνην, οι Έβραῖοι είναι ό μόνος πεπολιτισμένος λαός, ό όποιος προσθεύει την Μονοθεῖαν.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η άνάληψις από της παρακμής.

‘Η Χριστιανική περί άμαρτίας αντίληψις

Θά παρέμενεν θεθαίως έλλειπές τὸ περί άμαρτίας κεφάλαιόν μας, εάν δὲν έξητάζομεν καὶ τὴν βασικὴν καὶ θεμελιώδους ενδιαφέροντος περί άμαρτίας αντίληψιν τοῦ χριστιανισμοῦ γενικῶς, εἰδικώτερον δὲ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου αντίληψιν καὶ τὰ δόγματα τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν.

Ὁ προσεκτικὸς παρατηρητὴς ἀντιλαμβάνεται εὐκόλως ὅτι εἰς τὰ τρία συνοπτικὰ Εὐαγγέλια, (κατὰ Ματθαῖον, κατὰ Λουκᾶν, κατὰ Μάρκον) ἡ ἐννοια τῆς άμαρτίας εἶνε ἀπλή, ἀππληγμένη παντὸς σχολαστικοῦ ἢ σκοτεινοῦ στοιχείου, ἀναδύει δὲ φωτεινότερα ὅτι πρόκειται κυρίως περί κακίας, περί ἀπανθρωπίας, περί ἐλλείψεως κοινωνικῆς ἢ πανανθρωπίου ἀλληλεγγύης. Πρὸ παντός, τὸ ἀντίθετον ἢ ἡ ἀποφυγὴ τῆς άμαρτίας, δὲν συνίσταται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ζηρῶν ἐξωτερικῶν τύπων, ὡς ἐδόξαζεν ὁ ὑποκριτικὸς φαρισαϊσμός. Ἄν καὶ Ἑβραῖοι, οἱ Εὐαγγελισταί, διακόπτουν ἀποφασιστικῶς κάθε δεσμόν μετὰ τὴν ταλμουδικήν παράδοσιν, καὶ μετὰ τὸ φαρισαϊκὸν τυπικὸν περί «καθαριμῶν». Ἡ λεπτοφυὴς φύσις τοῦ Ἰησοῦ, φαίνεται ἐκ πρώτης ὀψεως ἀσυμβίβαστος μετὰ τὰς χονδροειδεῖς ἀντιλήψεις περί «Ἀζαζήλ» (ἀποδιοπομπαίου τράγου περί οὗ ὁλεπε προηγουμένου). Τὰ ἴχνη, ἐν τούτοις, τῆς εἰρακῆς παραδόσεως παραμένουν μετὰ μίαν ἐντελῶς ἐξηγενησμένην εἰκόνα, συμβολικὴν. Ἀντὶ πραγματικοῦ ἀποδιοπομπαίου τράγου, ἐμφανίζεται ὁ συμβολικὸς «Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ», σύμβολον τῆς καλοκαγαθίας, εἶνε δὲ τώρα Αὐτὸς Ὁδτος ὁ Κύριος, ὁ «αἵρων τὰς άμαρτίας τοῦ κόσμου». Αἱ συμβολικαὶ αὗται εἰκόνες ποῦ ὁμιλοῦν ἀπ’ εὐθείας πρὸς τὴν λαϊκὴν ψυχὴν — ὑπολείμματα ἐνδεχομένων παλαιῶν «τοτεμιστικῶν» ἐπιβιώσεων — ἔχουν τὸν ἀμεσον πρακτικὸν τὸν σκοπὸν, διότι γίνονται ἀμέσως καταληπτὰ ἀπὸ τὰ πλήθη πρὸς τὰ ὁποία ἀπευθύνεται ἡ νέα θρησκεία. Ὁμοίως ὁ Κύριος παρομοιάζει ἑαυτὸν πρὸς τὴν «Ἀμπελον τὴν ἀληθινὴν», ἀφοῦ ἤδη προηγουμένως τὸ Πνεῦμα ἐμφανίζεται ἐν εἰδει περιστρεφῶς, κατὰ τὴν ἐν Ἰορδάνῃ βάπτισιν.

Μεταφυσικώτερος τῶν τριῶν πρώτων, ὁ Ἰωάννης, ἐμμένει κάπως εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς άμαρτίας ὡς «άνομίας», ἢ σαφέστερον ὡς παραβάσεως τῆς θείας βουλῆσεως. Ἀλλὰ, χαρακτηριστικώτατα, καὶ ὅταν ἀκόμη τονίζεται εἰδικῶς περί «άμαρτιῶν τοῦ κόσμου», δὲν ὑποσημειοῦται εἰδικῶς καὶ ἐμφανῶς τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα, τὸ ὅποιον, μετὰ τὴν δραματικὴν μεταστροφὴν τοῦ Παύλου, ἐμελλεν νὰ παίξῃ τόσον πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὸ κήρυγμα τῆς νέας θρησκείας.

Αὐτὸ δὲ ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς θαυτάς ἐπιρροὰς τῆς ἰσχυρᾶς φυσιογνωμίας τοῦ Παύλου, μετὰ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Δαμασκοῦ δράμα. Ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν, ἐμπεποτισμένος μετὰ τὴν πίστιν ὅτι ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ περιορισθῇ εἰς τοὺς κόλπους καὶ μόνον τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐσωτερικὴ ὑπόθεσις τῶν Ἑβραίων, ἢ τὸ πολὺ ὡς ζήτημα «ἐβραϊκῆς αἰρέσεως», ὁ Μαθητὴς ποῦ δὲν ἐγνώρισεν αὐτοπροσώπως τὸν Κύριον, ἀλλὰ διέβλεψεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ ἀνιστόρητα πεπρωμένα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τὸν κοσμοϊστορικὸν του ρόλον, ἐμμένει, ἐν τούτοις, εἰς τὴν ἐβραϊκὴν παράδοσιν περί προπατορικοῦ ἀμαρτήματος. Καὶ ὅχι μόνον αὐτό. Ἐνῶ ἡ Παλαιὰ Γραφή δὲν ἐπανέρχεται ἐπὶ τοῦ ἐπεισοδίου τῶν πρωτοπλάστων, ὁ Παῦλος ἀνάγει τὴν πτώσιν, εἰς σημεῖον ἀφετηρίας τοῦ κηρύγματός του. Ἀποβλέπει, ὡς πρὸς πρώτιστον σκοπὸν τῆς νέας θρησκείας, εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος, τοῦ ὁποίου θεωρεῖ κληρονομικὴν τὴν κατάραν, δι’ ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ ὅχι μόνον αὐτό. Πᾶσα ἐννοια άμαρτίας ἐκπηγάζει ἀπὸ αὐτοῦ καὶ στρέφεται γύρω ἀπὸ αὐτό. Τέλος, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τοὺς Εὐαγγελιστάς, ἐπανέρχεται συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως ὁ Παῦλος ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς άμαρτίας. Εἶνε — ὡς ἐπιτραπὴ ἢ ἐκφρασις — ὁ πρῶτος καὶ ὁ μεγαλύτερος «άμαρτιολόγος» τοῦ Χριστιανισμοῦ. Διὰ τὸν μεγάλον αὐτὸν ὁργανωτὴν, διὰ τὸν θεμελιωτὴν τῆς χριστιανικῆς πειθαρχίας, ἢ «άμαρτία», ἐνέχει πρὸ πάντων τὴν ἐννοίαν τῆς «ἀνυπακοῆς», καὶ ὡς πωρταρχικὴ καὶ ὑπερτάτη ἐκδήλωσις τῆς εἶνε τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα «... δι’ ἐνὸς ἀνθρώπου — τοῦ Ἀδάμ — ἡ άμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσηλθεν, καὶ διὰ τῆς άμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλθεν, ἐφ’ ὃ πάντες ἥμαρτον...»

Καὶ ὀλίγον παρακάτω (πρὸς Ρωμαίους, Ε—19) «ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου άμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς, δίκαιοι κατασταθῶσονται οἱ πολλοί».

Ἡ παρακοὴ ὅμως αὕτη δὲν περιορίζεται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μόνον, ἀλλὰ προέρχεται καὶ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς βουλῆσεως τοῦ ἀνθρώπου. Οὕτω, κατὰ τὸ ἐρθόδοξον δόγμα, τὸ ὅποιον ἀντιστρόφως

πρὸς τὴν Λουθηριανὴν Ἐκκλησίαν, δὲν περιορίζεται τὸν ὅλον τῆς ἀνθρωπίνης βουλῆσεως ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν, δὲν παραλείπει νὰ τονίσῃ, ὅτι ὁ ἀνθρώπος, χρώμενος τῇ ἰδίᾳ βουλῇσεϊ θέτει ταύτην ἀντιμέτωπον τῆς βουλῆσεως τοῦ Θεοῦ καὶ οὕτως ἐρχεται εἰς «ἐχθραν εἰς Θεόν», «...διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἐχθρα εἰς Θεόν». Οὕτω λοιπὸν ἡ άμαρτία δὲν εἶνε μόνον ἀπλή παράβασις ἐντολῆς καὶ ἀπλή ἀπειθεία. Εἶνε αὐτόκλημα διάρρηξης σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ Θεῖον, διακοπὴ τῆς κοινωνίας μας μετὰ τὸν Θεόν, ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καθαρὰ ἐχθρα πρὸς τὸν Ὑψίστον. Καὶ συνεπῶς εἶνε πῶσις τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε φιλαυτία καὶ ἐγωϊσμός, εἶνε θάνατος.

Ὁ ρόλος αὐτὸς τῆς ἀνθρωπίνης βουλῆσεως, βοηθουμένης ὑπὸ τῆς χάριτος, κατέστη μετὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἔλευσιν τοῦ Θεοανθρώπου μέσον σωτηρίας ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος. Εἰς τὴν προπατορικὴν αὐτὴν καταδίκην ὑπάγεται ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος, μηδενὸς ἐξαιρουμένου, ὅλον πλην τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος, παρὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν Του, ὡς ὑπερφυσικῶς γεννηθεὶς, ἦτο φύσει ἀππληγμένος τοῦ ἀμαρτήματος. Ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ, τῆς οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως πλην ἐκείνης τοῦ Ἰησοῦ, ἠγέρθησαν ἐνγυμναστικαὶ διαφοραὶ μετὰ τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν. Ὁ Καθολικισμὸς δογματίζει ὅτι εἰς τὴν ἐξαίρεσιν αὐτὴν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ Παναγία, ἀποκλείεται δὲ πᾶσα ἀμφισβήτησις ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι τῆς ἐποχῆς εἰδικῶς τοῦ Πάπα Πίου τοῦ 9ου ὁ ὁποῖος εἰδικῶς κατοχύρωσε τὸ δόγμα κατὰ τὸ 1854.

Φυσικῶς, ἢ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπορρίπτει ἀσυζητητὴ τὸ Δυτικὸν οὗτὸ δόγμα, ὡς ἀντικείμενον εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν Γραφῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν δολογίαν τῆς Θεοτόκου, ἢ ὁποία συγκαταλέγει ἑαυτὴν μετὰ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην λυτρώσεως, ὡς εἰδικῶς τινίζεται εἰς τὸ Εὐαγγέλιον. «...Καὶ εἶπε Μαρία, Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμα μου, ἐπὶ τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι μου, ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινῶσιν τῆς δούλης αὐτοῦ...» (Λουκ. Α, 47—48).

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ ὁμαδική, καὶ ἡ προσωπικὴ άμαρτία.

ΟΙ ΑΝΤΡΕΙΩΜΕΝΟΙ

Η ΛΑΪΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΛΗΚΑΡΙΑ ΤΟΥΣ

Τοῦ καθηγητοῦ Κ. ΚΩΣΤΑ ΜΑΡΙΝΗ

Ἀνέκαθεν τὰ μεγάλα κατορθώματα, ποῦ ἔγιναν μετὰ προσωπικῆς ἐνέργειας μοναδικῶν ἀτόμων, κάνανε μεγάλη ἐντύπωση στὸ λαό. Κι’ ὅχι μόνον στὸ λαό τῆς ἐθνικότητος τοῦ κάθε ἀντρειωμένου μά καὶ στοὺς γειτονικοὺς λαοὺς καὶ στοὺς ἐχθροὺς τοῦ ἀκόμα. Δηλαδή ἐντύπωση ἔκανε αὕτη καθεαυτὴν ἡ παληκαρία τους κι’ ὅχι γιατί ἀνῆκαν στὸ δεῖνα ἔθνος οἱ ἀντρειωμένοι.

Κάθε πράξη τῶν ἀντρειωμένων γινότανε ἀμέσως γνωστὴ ἀπὸ στόμα σὲ στόμα. Ἡ «τανύπτερος» φήμη, ὅπως ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι τὸν ἀσύρματο τῆς ἐποχῆς τους διέδιδε τὸ κατόρθωμα σὲ μεγάλη ἀκτίνα γύρω. Ἀμέσως ἐκείνοι, ποῦ τὸ μάθαιναν, καὶ τύχαινε νάχουνε ποιητικὴ φλέβα, σκάρωναν ἕνα ὁμητικὸ — χοῦδι. Κι’ ὅταν ὁ ἀντρειωμένος γύριζε στὸν τόπο του, τὸ τραγουδοῦσαν γιὰ νὰν τὸν τιμήσουν.

Καὶ ἦταν πραγματικὰ ὑπεράνθρωπα τὰ κατορθώματά τους, ὅπως μᾶς τὰ παρουσιάζουνε τὰ παλαιὰ τραγούδια. Κάθε ἀναγνώστης θάχῃ ἀκούσει ἕνα τέτοιο. Ἰδίως τὸ πασίγνωστο γιὰ τοὺς τρεῖς ἀντρειωμένους ποῦ

«βούλησαν νὰ θγοῦν ἀπὸ τὸν Ἄδη!»

Ἀπ’ αὐτὸ καταλαβαίνουμε πόση παληκαρία κι’ ἀφοβία φόλιαζε μέσα στὴν καρδιά τους. Δὲν ἀναλαθαίνει ὁ καθένας τέτοιο παράτολμο ἐγχείρημα, ν’ ἀψηφήσῃ τόσα ἐμπόδια καὶ δυσκολίες. Ἀπὸ τὴν παρακάτου περικοπὴ ἐνὸς ἄλλου τραγουδιοῦ μαθαίνουμε τὰ προσόντα, ποῦ χαρακτηρίζουν ἕνα παληκάρι.

«...Ἐλὰ ἂν τὸ τιμήσουμε αὐτὸ τὸ παληκάρι, ποῦ ἔχει πλάτες γι’ ἄρματα κι’ ἄρμους (γιὰ τὸ λιθάρι) καὶ χέρια γοργὰ γύριστα νὰ ρίχνῃ στὸ (σημάδι)... Στους κάμπους πιάνει τοὺς λαγούς, στὰ (πλάγια) τὰ περδίκια καὶ μὲς στὰ κραμπολάχανα πιάνει τριά (λαφομούσκια)! Τὸνὰ τὸ πᾶσι τὴν μάνας του, τᾶλλο τῆς (ἀδερφῆς του), τὸ τρίτο τὸ καλύτερο τῆς εὐλοητικῆς (του)!»

Ἀνάλογους ὅμως ἐστὶν ἡ παληκαρία πολλῶν ἐπιφανῶν ἡρώων θρίσκουμε στὰ Ὁμηρικὰ ποιήματα. Στὴν Ἰλιάδα θρίσκουμε ἡρώες, ποῦ χτυπᾶνε ἀφοβα καὶ τοὺς θεοὺς ἀκόμα! Μαζὶ μετὰ τὴν κονταριὰς τοὺς ἔσπολανε καὶ φοβέρες ὅτι δὲ θὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὰ χέρια τους ἂν γελαστοῦνε κι’ ἀνακατωθοῦνε πάλι στὸν πόλεμο καὶ στὰ κάθε λογῆς «εντερέσια» τῶν Δαναῶν μετὰ τοὺς Τρῶες!

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη θέβαια ἡ ὀπλοτεχνικὴ εὐνοοῦσε τὴν ἀνάδειξη ἀντρειωμένων. Στὸν καιρὸ μας ὅμως ἡ πρόοδος τῶν μηχανικῶν μέσων τῆς ἀλληλοσφαγῆς καὶ τοῦ ὁλέθρου ἔχει ἀχρηστῆσει κάπως τὴν ἀτομικὴ ἀνδρεία. Τί νὰ κάμῃ κι’ ὁ πιὸ χεροδύναμος ἀνθρώπος μπροστὰ σὲ μιὰ βολὴ πυροβόλου ὄπλου;

Κι’ ὅμως, ἂν πιστέψουμε στὶς λαϊκὲς μας παραδόσεις, καὶ στὴν ἐποχὴ μας ἀκόμα γεννιοῦνται ἀντρειωμένοι. Ἀπὸ μικρὰ ξεχωρίζουνε τὰ παιδιά, ποῦ θὰ γίνουν ἐξαιρετικοὶ ἄντρες ὅταν θὰ μεγαλώσουν. Ἰὸ κυριώτερο γνώρισμα, ποῦ ἔχουν αὐτὰ τὰ παιδιά εἶνε ὅτι γεννιοῦνται μετὰ μαλλιαρμὴν ὅλη τὴν ραχοκοκκαλίαν τους.

Τὰ μαλλιά ἔχουνε γνώρισμα καὶ οἱ Ἑβραῖοι. Σ’ αὐτὸ μοιάζουνε κάπως οἱ τωρινὲς παραδόσεις μας μετὰ τὴν παλιὰ δικὴ τους. Νὰ τί λέει γιὰ τὸ Σαμῶν ἡ Παλαιὰ Διαθήκη (Κριτ. ιγ’ 5): «Ἰδοὺ θέλεις συλλάβει καὶ θέλεις γεννήσεις υἱόν καὶ θυγάτηρ δὲν θέλει ἀναθῇ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, διότι τὸ παιδίον θέλει εἶσθαι Νάζηραῖος εἰς τὸν Θεόν...». Ἡ διαφορὰ εἶνε ὅτι ἐκείνοι τὴν δύναμη τὴν τοποθετοῦσαν στὰ μαλλιά τοῦ κεφαλιοῦ τοῦ «Ναζηραίου». Δὲν ἔπρεπε ὅμως νὰν τὰ κόψουν, γιατί τότε μαζί μετὰ τὰ μαλλιά θὰ γίναινε καὶ ἡ δύναμις τους. Οἱ δικὲς μας ὅμως λαϊκὲς παραδόσεις τὴν δύναμη τὴν τοποθετοῦσαν στὰ μαλλιά τῆς ράχης. Καὶ μόλις δῇ κανεὶς μαλλιά στοῦ νεογνίου τῆς ράχης θγάνει τὸ συμπέρασμα ὅτι θὰ γίνῃ ἀντρειωμένος.

Οἱ διαφορετικὲς αὐτὲς δοξασιεὶ εἶνε ἀναπόφευκτες θέβαια. Γιατὶ στὸ πέρασμα τῆς ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους σὲ μᾶς ἡ παράδοση καὶ στὴν ἐξακολουθητικὴ μετάδοσή της ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ ἔπαθε διάφορες ἀλλοιώσεις. Ἀλλοῦ τῆς ἔγινε ἀφαίρεση ἀπὸ λημοσύνη καὶ σ’ ἄλλο σημεῖο προσθήκη. Ἔτσι μπορεῖ τώρα νὰ μὴ θυμίσῃ καθόλου τὴν ἀρχικὴ παράδοση αὕτη ποῦ εἶνε κανονικὰ ὁ τωρινὸς ἔσχατος ἀπόγονός της!

Στὶς λαϊκὲς μας παραδόσεις γνώρισμα πῶς θὰ γίνῃ ἀντρειωμένος ἕνα νεογέννητο εἶνε καὶ κάποια προεξοχή, ποῦ παρουσιάζεται στὸ κάτω μέρος τῆς σπονδυλικῆς στήλης καὶ μοιάζει σὰν οὐρά — ὁ ἀνθρώπος δηλαδή χαρακτηρίζεται ὡς κερκοφόρος.

Στὴν τελευταία περίπτωσι γιὰ νὰ ζήσῃ τὸ παιδί πρέπει νὰν τὸ «ντελαλήσουν». Ἡ μάννα του δηλαδή πρὶν περάσουνε 40 μέ-

ρες ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ «σημαδιακοῦ» παιδιοῦ της ἀνεβαίνει σὲ μιὰ κορφὴ βουνοῦ καὶ φωνάζει τρεῖς φορές:

«Ἀκούστε θουνὰ καὶ λαγκάδια:

Τὸ παιδί μου ἔχει νουρά!»

Ἔτσι πιά θὰ γλυτώσῃ, δὲ θὰν τὸ κάμουνε νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὸ φθόνο τους οἱ ἀντρειωμένες, ὑπερφυσικὲς δυνάμεις, ποῦ κατοικοῦνε στὰ θουνὰ καὶ στὰ λαγκάδια.

Δὲν εἶνε λοιπὸν ἀδύνατον νὰ γεννηθοῦν ἀντρειωμένοι καὶ στὸν καιρὸ μας. Τὸ κακὸ εἶνε ὅμως ὅτι αὐτὰ τὰ ἐξαιρετικὰ ὄντα δὲ διατηροῦνται στὴ ζωὴ δίχως αὐτὸ τὸ «ντελαλήμα» τῆς μάνας. Τὰ τέτοια σημαδιακά παιδιά ὅμως ὅταν εἶνε τριῶν χρονῶν φαίνονται σὰ νὰ εἶνε δέκα! Τόσο μεγάλη ἀνάπτυξη ἔχουνε πᾶρει μέσα σὲ λίγα χρόνια...

Ἔτσι λένε οἱ λαϊκὲς μας παραδόσεις γιὰ τοὺς σύγχρονους ἀντρειωμένους. Ὁσο ἀπίστευτα κι’ ἂν φαίνονται τὰ σχετικὰ παραδομένα, τὸ θέβαιο εἶνε ὅτι σὲ ὅλες τὶς ἐλληνικὲς περιφέρειες ὑπάρχουνε παραδόσεις αὐτοῦ τοῦ περιεχομένου. Καὶ τὸ σπουδαῖο εἶνε ὅτι δείχνουνε καὶ ὀλικά σημεῖα, ποῦ φανερώνουνε τὴ διάθεσιν ἀπὸ τὸν τόπο κάποιου πολυδύναμου ἀντρειωμένου. Ἀφθονες τοποθεσιεὶ ἔχουνε γιὰ τοπωνυμικὸ τους «τ’ ἀντρειωμένου τὸ πῆδημα», «τ’ ἀντρειωμένου τ’ ἀγνάρη» κι’ ἄλλα τέτοια, ποῦ τὸ καθένα συνοδεύεται κι’ ἀπὸ μιὰ θαυμαστὴ μυθοπλασία.

Στὸν καιρὸ μας ὅμως ἔχουμε ὁμαδικὴ ἐκδήλωση τῆς παληκαρίας, ποῦ εἶνε πιὸ ταιριαστὴ καὶ προσαρμοσμένη στὴ φυσικὴ κοινωνικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Τώρα δὲν ξεχωρίζουν ἄτομα μέσα στὰ ἐκατομμύρια τοὺς στρατιῶτες.

Παλιὰ ὅμως — τὸν καιρὸ ἐκεῖνο! — ἔνας μόνος του μποροῦσε νὰ κάμῃ ὅσα δὲν καταφέρνει σήμερα ὁλόκληρη πολυβολαρχία. Γιατὶ ποῖα πολυβολαρχία θὰ κατορθώσῃ αὐτὸ ποῦ μᾶς μινάει τὸ παλιὸ ἀκριτικὸ τραγούδι γιὰ τὸ μικρὸ Βλαχόπουλο, ποῦ μπῆκε στὴ μάχη σὰν ἀπὸ τὸν γόηκε σὰν πετρίτης. Ἔτσι:

«Στὰ ἔμπα χίλιους ἔκοψε,

στὰ ἔξθγα δυὸ χιλιάδες

Καὶ στὸ καλὸ τὸ γύρισμα

κανένα δὲν ἀφήνει!...»

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΚΟΙ ΣΤΟΛΟΙ

Β'. ΤΟ ΚΑΤΑΔΡΟΜΙΚΟΝ

ΤΩΝ Κ. Κ. Ε. ΝΤΥΠΟΥ·Ι· ΚΑΙ Φ. ΕΛΙΟΥΤ άνωτέρων άξιωματικών του 'Αμερικανικού Στρατού

Είς τὸ προηγούμενον άρθρον ἐγένετο λόγος περὶ τῶν θωρηκτῶν, τὰ ὁποία, ὡς ἐτονίσθη, ἀποτελοῦν τὴν σπονδυλικὴν στήλην κάθε μεγάλου πολεμικοῦ στόλου. Ἀπὸ ἀξιολογικῆς ἀπόψεως, ἀμέσως μετὰ τὸ θωρηκτὸν κατατάσσεται τὸ καταδρομικὸν ἢ εὐδρομον. Καὶ εἰς τὸ πλοῖον τοῦ τύπου αὐτοῦ, τὸ κύριον ὄπλον εἶναι τὸ πυροβόλον. Καὶ τὸ μὲν θωρηκτὸν θεωρεῖται ὡς ὁ διάδοχος τοῦ καταφράκτου ἱστιοφόρου πλοίου τῆς γραμμῆς, τὸ δὲ καταδρομικὸν τῆς φρεγάτας. Τὸ καταδρομικὸν ἔχει εἰς ἓνα στόλον ποικιλιωτάτας ἀποστολὰς, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ διακριθῶν εἰς δύο γενικὰς κατηγορίας, τὰς ἐκτελουμένας ἐν συμπράξει μὲ τὸν λοιπὸν στόλον καὶ τὰς μεμονωμένας.

Ὡς μονὰς ἐνὸς στόλου τὸ καταδρομικὸν ἐπιτελεῖ τὰ κατωτέρω. Πρῶτον προβαίνει εἰς ἀνίχνευσιν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. Δεύτερον χρησιμοποιεῖται ἐπιθετικῶς ὡς ὄπλον ἀσφαλείας ἀναλαμβάνον τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐχθρικών καταδρομικῶν καὶ τορπιλικῶν, διὰ νὰ διευκολυνθῇ ἡ δράσις τῶν φιλίων τορπιλικῶν. Τρίτον χρησιμοποιεῖται ἀμυντικῶς ὡς ὄπλον ἀσφαλείας, ἀναλαμβάνον τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἐπιτιθεμένων ἐχθρικών καταδρομικῶν καὶ τορπιλικῶν. Τέταρτον προστατεύει τὰ πλοῖα τῆς γραμμῆς καὶ εἰδικώτερον τὰ ἀεροπλανοφόρα ἀπὸ ἐπιθέσεις ἐχθρικών καταδρομικῶν, τορπιλικῶν καὶ ἀεροπλάνων. Πέμπτον τὸ καταδρομικὸν ὁδηγεῖ καὶ ὑποστηρίζει τὴν διὰ τορπιλλῶν ἐπίθεσιν ἐναντίον τῶν ἐχθρικών πλοίων τῆς γραμμῆς καὶ τῶν ἀεροπλανοφόρων ἢ ἐπιτίθεται διὰ τῶν πυροβόλων τοῦ ἐναντίον τῶν ἀεροπλανοφόρων. Ἐκτον ἐκτελεῖ ἐπιθετικὰς ἀναγνω-ρίσεις.

Μεμονωμένως τὸ καταδρομικὸν δύναιται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν προσβολὴν τῆς ἀντιπάλου ἐμπορικῆς ναυτιλίας, διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν ἐχθρικών καταδρομικῶν τῶν ἐκτελούντων τὸ ἴδιον ἔργον, διὰ τὴν συνοδείαν τῶν ἐμπορικῶν πλοίων καὶ διὰ τὴν ἐκτέλῃσιν ἢ τὴν ὑποστήριξιν ἐπιδρομῶν ἐναντίον τῶν ἐχθρικών θέσεων ἢ ἄλλων εὐπροσβλήτων θέσεων.

Εἶναι φανερόν ὅτι ὅλαι αἱ ἀνωτέρω ἀποστολαὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθοῦν ἀπὸ πλοίων ἐνιαίου τύπου. Ἡ ἐκτέλεσις ἀναγνωρίσεων εἰς μεγάλας ἀποστάσεις καὶ ἡ πραγματοποίησις τῶν πλείστων ἀποστολῶν καθ' ὅς τὸ καταδρομικὸν δρᾷ μεμονωμένως ἔχει ἀνάγκη πλοίων μὲ μεγάλην ἀκτίνα δράσεως καὶ μὲ μαχητικὰς ἰδιότητας (θωράκισιν, ὅπλισμόν καὶ ταχύτητα) ἐπιτρεπούσας εἰς αὐτὸ νὰ μάχεται ἐπὶ ἰσοῖς ὅροις ἐναντίον τῶν ὁμοίου τύπου ἐχθρικών πολεμικῶν καὶ νὰ διαφεύγῃ ἀπὸ τὰ ὑπερέχοντα εἰς πυροβολι-

κὸν καὶ θωράκισιν πλοῖα τῆς γραμμῆς.

Εἰδικώτερον διὰ τὴν προσβολὴν τῆς ἐχθρικῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἐνδιαφέρει περισσότερο ὁ ἀριθμὸς παρὰ τὸ μέγεθος τοῦ καταδρομικοῦ. Τέσσαρα καταδρομικὰ τῶν 5.000 τόνων δύνανται νὰ φρουρήσουν ζώνην μεγαλύτεραν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποῖαν θὰ φρουρήσουν δύο ἄλλα διπλάσιου μεγέθους, δηλαδὴ τῶν 10.000 τόνων. Κατὰ συνέπειαν διὰ μικρῶν πλοίων ἓνας πολεμικὸς στόλος δύναται νὰ διώξῃ ἀποτελεσματικῶς τὸν ἐμπορικὸν στόλον τοῦ ἀντιπάλου, τὰ σκάφη τοῦ δὲ ἐπωφελοῦμενα τῶν πλεονεκτημάτων, τὰ ὁποῖα παρέχει ἡ διὰ τῶν ἀεροπλάνων ἀνίχνευσις, θὰ κατορθώσουν νὰ διαφεύγουν ἐγκαίρως πρὸ τῶν μεγαλύτερων ἐχθρικών πολεμικῶν. Τὰ μικρὰ αὐτὰ καταδρομικὰ εἶναι ἐφωδιασμένα δι' ἀεροπλάνων τὰ ὁποῖα τὰ βοηθοῦν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν διωκόντων αὐτὰ ἐχθρικών σκαφῶν εἶναι δὲ συγχρόνως ἐφωδιασμένα διὰ τηλεβόλων τῶν 152 ἐκατοστομέτρων. Τὰ ἀεροπλάνα τῶν νέων μικρῶν καταδρομικῶν δύνανται νὰ ἀνέρχωνται εἰς 15—20 εἶναι δὲ ὅλα ἐλαφρὰ βομβαρδιστικά καὶ ἀνιχνευτικά. Χάρης εἰς τὰ ἀεροπλάνα αὐτὰ τὰ καταδρομικὰ θὰ δύνανται νὰ προσκολλῶνται καὶ εἰς τὰς μοίρας τῶν θαρῶν στόλων καὶ νὰ χρησιμοποιῶνται διὰ τὴν διενέργειαν ἀνιχνύσεων εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, ἀπαλλάσσοντα τῆς τοιαύτης φροντίδος τὰ ἀεροπλανοφόρα σκάφη, τὰ ὁποῖα ὡς εὐπροσβλήτα θὰ παραμένουν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ στόλου καὶ θὰ δύνανται νὰ φέρουν μόνον βαρέα βομβαρδιστικά ἀεροπλάνα καὶ τορπιλλοπλάνα παρεμβαίνοντα κατὰ τὴν κρίσιν στιγμὴν τῆς μάχης.

Διὰ τὴν ἐκτέλῃσιν ὅλων τῶν ἀποστολῶν τοῦ ὅς μονάδος τοῦ στόλου, ἐξαιρέσει μόνον τῆς ἀνιχνύσεως, τὸ καταδρομικὸν πρέπει νὰ ἔχῃ ἀναλόγους μὲ τὸ θωρηκτὸν ἰδιότητας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταχύτητα, τὸν ὅπλισμόν καὶ τὴν θωράκισιν. Συγκεκριμένως εἶναι ἀπαραίτητον νὰ θυσιάζεται μέρος τῆς μεγάλης ταχύτητος τοῦ καταδρομικοῦ διὰ νὰ ἐνισχύεται ἡ θωράκισις τοῦ σκάφους, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ ὑποστῇ τοῦτο ἀβάρειαν ἀπὸ τὸ πῦρ τῶν ἐλαφρῶν καταδρομικῶν καὶ τῶν ἀντιτορπιλικῶν. Ἐπίσης τὸ καταδρομικὸν πρέπει νὰ ἔχῃ ἱσχυρὸν πυροβολικὸν ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀντεπεξέρχεται δι' αὐτοῦ ἐναντὶ τῶν ἐχθρικών καταδρομικῶν καὶ νὰ προκαλῇ σοβαρὰς ζημίας ἐπὶ τῶν ἀεροπλανοφόρων. Τὰ σκάφη τοῦ τύπου αὐτοῦ δύνανται σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ χρησιμοποιῶνται καὶ διὰ τὴν συνοδείαν τῶν ἐμπορικῶν σκαφῶν, εἰς τὸ ἔργον δὲ ταῦτα δὲν ἔχουν ἀνάγκη μεγάλης ταχύτητος, δεδομένου ὅτι εἶναι

ὕποχρεωμένα νὰ πλέουν μὲ τὴν μικρὰν ταχύτητα τῶν ἐμπορικῶν. Ἄν δὲ ἡ νηοπομπὴ ὑποστῇ προσβολῇ, τὸ πολεμικὸν τῆς συνοδείας ἔχει ἀνάγκη μᾶλλον τῶν πυροβόλων παρὰ τῆς ταχύτητος, ἰδιότητος προσφερομένης μόνον διὰ τὴν φυγὴν, ἢ τις εἰς τὴν περιπτώσιν τῆς συνοδείας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐνδείκνυται.

Τὰ γερμανικὰ «θωρηκτὰ τῆς τσέπης» τύπου «Ντῶντσαντ» τῶν ὁποίων τρία διαθέτει ὁ γερμανικὸς στόλος εἶναι οἱ τελειότεροι ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου αὐτοῦ. Τὰ πυροβόλα τῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν διαμέτρημα 280 χιλιοστῶν παρέχουν εἰς αὐτὰ ὑπεροχὴν ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὅπλισμόν ἐναντὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἀναλόγου τύπου ξένων σκαφῶν, ἡ δὲ θωράκισις τῶν μολοντὶ ὑπερεῖ ἐναντὶ τῆς προστατευούσης τὰ πλοῖα τῆς γραμμῆς, εἶναι ἐπαρκεστάτη διὰ καταδρομικὰ. Τέλος αἱ μηχαναὶ Ντῆζελ μὲ τὰς ὁποίας κινοῦνται ἐξασφαλίζει εἰς αὐτὰ τεραστίαν ἀκτίνα δράσεως. Τὰ πλοῖα τύπου «Ντῶντσαντ» θὰ ἦσαν καταλλήλοτατα διὰ τὴν συνοδείαν ἀεροδιοπομπῶν καὶ θὰ ἠδύναντο νὰ διαπρέψουν διὰ τὴν διενέργειαν καταδρομῶν. Εἶναι πολὺ πιθανόν ὅτι καὶ ἄλλα σκάφη τοῦ τύπου αὐτοῦ θὰ ἐνισχύσουν ταχέως τοὺς μεγάλους στόλους. Εἰδικώτερον ὁ δόκτωρ Ὁσκάρ Πάρκς διασημότης εἰς τὰ ναυτικά ζητήματα ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι ἡ Ἰαπωνία θὰ ἠδύνετο νὰ θέσῃ ἐντὸς ὀλίγου ἐν ὑπηρεσίᾳ πλοῖα ἀναλόγου τύπου ἔχοντα ὅπλισμόν ἐξ πυροβόλων τῶν 305 χιλιοστῶν.

Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ἀπόψεως καθ' ἣν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ θυσιάζωνται ἡ θωράκισις καὶ ὁ ὅπλισμός τῶν μεγάλων πολεμικῶν πλοίων ἀναφέρομεν, ἐν συνεχείᾳ τῶν ὅσων ἐξετέθησαν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον τὸ παράδειγμα τῶν μεγάλων ἀγγλικῶν καταδρομικῶν τύπου «Γκλόριους» τὰ ὁποῖα ναυπηγήθηκα κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον διέθετον τεραστίαν διὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ταχύτητα, ἀλλ' ἐστεροῦντο ἐντελῶς θωρακίσεως. Τὰ ἐν λόγω σκάφη εἶχον ἐκτόπισμα 20.000 τόνων ἦσαν δὲ ὅπλισμένα διὰ πυροβόλων τῶν 15 ἰντσῶν. Ἡ ναυπήγησις τῶν εἶχε γίνῃ τῇ ἐμπνεύσει τοῦ τότε λόρδου τοῦ ναυαρχείου σερ Τζῶν Φίσερ ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἀναμφισβήτητος εἰς τὸν λαμπροτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ βρετανικοῦ ναυτικοῦ ἀλλ' εἶχε τὴν μανίαν τῆς ταχύτητος. Ὅταν τὸ πρῶτον τῶν ἐν λόγω καταδρομικῶν ἀπεστάλῃ διὰ νὰ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν μέγαν στόλον, ὁ στόλαρχος Τζέλλιφλιν ἄνθρωπος μὲ ψυχρὰν λογικὴν, ἀπεχθανόμενος κάθε τι τὸ ἐντυπωσιακόν, ἠρνήθη νὰ τὸ δεχθῇ δηλώσας ὅτι τὸ νὰ ἀποστελῇ ἀνθρώπους διὰ νὰ

πολεμήσουν ἐπὶ ἐνὸς τοιούτου πλοίου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην τῶν.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἰδιοτήτων τῶν πολεμικῶν σκαφῶν εἶναι ἡ ἀκτίς δράσεως, ἐξαρτωμένη κυρίως ἀπὸ τὴν ποσότητα τῆς καυσίμου ὕλης τὴν ὁποῖαν τὸ σκάφος δύναται νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἀκτίς ἐνεργείας αὐξάνει καὶ αὐτὴ δαπάναις τῶν ἄλλων ἰδιοτήτων. Σημαντικὴ ἰδιότης εἶναι καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ σκάφους νὰ περιλαβάνῃ ἐν ἀνέσει τὸ πλήρωμά του. Ὅταν οἱ ἄνδρες δὲν εἶναι καλῶς ἐγκατεστημένοι ὑπὸ κείναις εἰς ταχείαν κόπωσιν καὶ φθορὰν τοῦ ἡθικοῦ τῶν κατόπιν μακρὰς παραμονῆς εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ Ἰάπωνες ἔχουν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ σημαντικὸν πλεονέκτημα ἐναντὶ τῶν ἄλλων ναυτικῶν λαῶν. Τὸ καμηλὸν ἐπίπεδον ζωῆς τοῦ λαοῦ τῶν ἐπιτρέπει εἰς αὐτοὺς νὰ μὴν διαθέτουν πολλὸν χρόνον διὰ τὴν στέγασιν τῶν πληρωμάτων, τὰ ὁποῖα αἰσθάνονται ἐαυτὰ ἐν ἀνέσει ἐκεῖ ὅπου Ἕλληνες ἢ Ἀμερικανοὶ ναῦται δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ παραμείνουν ἔστω καὶ ἐπὶ ὀλίγας ὥρας. Ἐξ ἄλλου τὸ μικρὸν ἀνάστημα τῶν Ἰαπώνων ἀνδρῶν δίδει εἰς τοὺς ναυπηγοὺς τὴν δυνατότητα νὰ κατασκευάζουν καταστρώματα ὕψους δύο μόνον μέτρων, ὅπου οἱ ὑψηλὸς αἱ λευκοὶ ναῦται μετὰ δυσκολίαν δύναται νὰ κυκλοφορήσουν. Συνεπεία ὁμῶς τῶν δύο αὐτῶν γεγονότων, τῆς χαμηλῆς δηλαδὴ στάθμης τῆς ζωῆς τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ μικροῦ ἀναστήματος τῶν ἀνδρῶν, τὰ Ἰαπωνικὰ πολεμικὰ ἔχουν σημαντικὸν κέρδος χώρου, διατιθέμενον διὰ τὴν αὐξησιν τῶν ἄλλων μαχητικῶν ἱκανοτήτων αὐτῶν.

Εἰδικὸν τύπου καταδρομικὰ εἶναι οἱ ναρκοθέτιδες τῶν ὁποίων ὁ ρόλος συνίσταται εἰς τὴν πόντισιν ναρκῶν εἰς στρατηγικὰ σημεῖα. Πρὸς ἐπιτέλῃσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ τὸ καταδρομικὸν-ναρκοθέτης πρέπει νὰ εἶναι ἐπαρκῶς ἐξοπλισμένον ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὰς ἐπιθέσεις τῶν περιπολούντων ἐχθρικών καταδρομικῶν καὶ τῶν στολίσκων ἐπακτίου ἀμύνης.

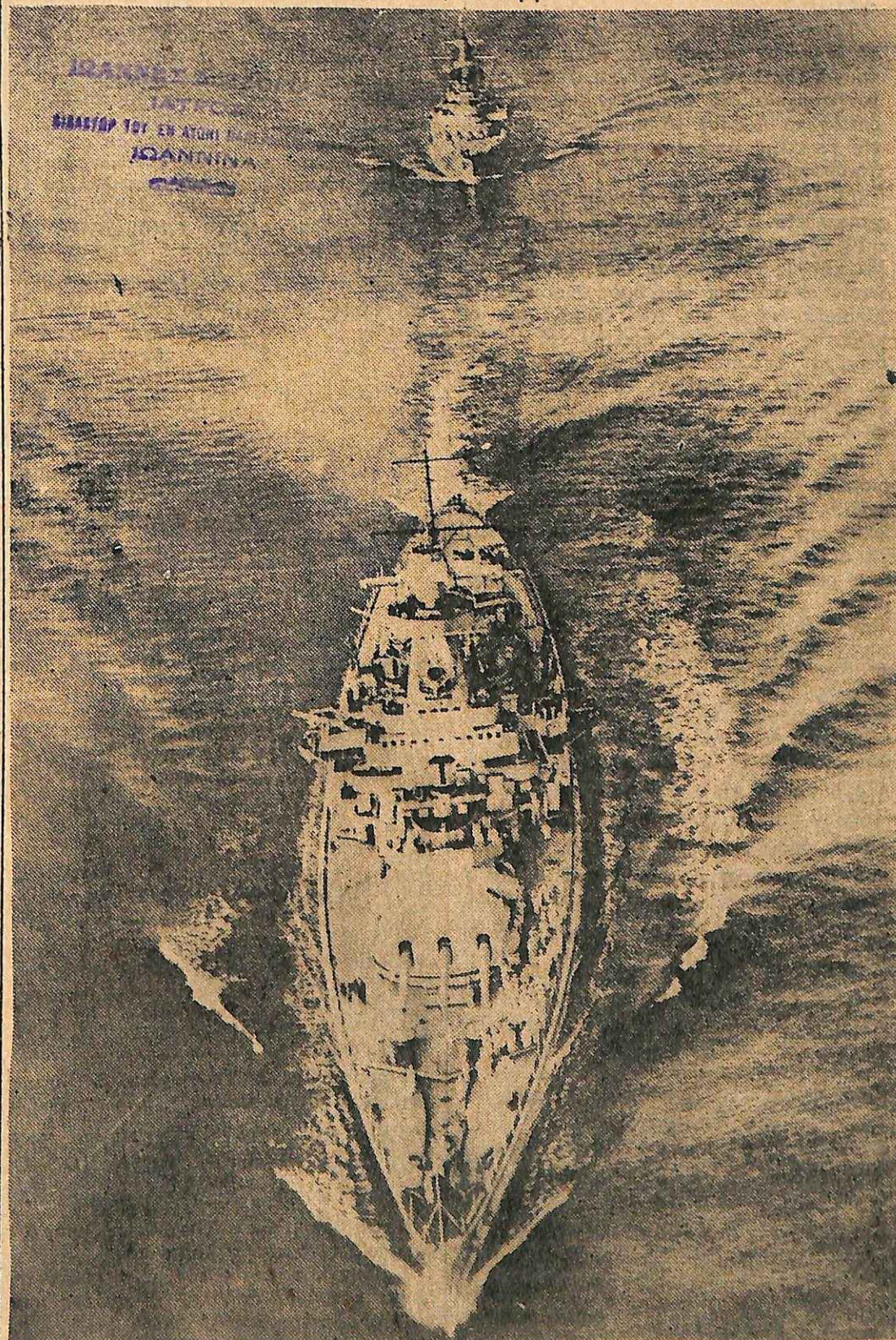
Τέλος οἱ Ἕλληνες ναυπηγοὶ τελευταίως καὶ νέον τύπον καταδρομικοῦ ἐξοπλισμένου σχεδὸν ἀποκλειστικῶς δι' ἀντιαεροπορικῶν πυροβόλων ὅλων τῶν διαμετρημάτων. Τὰ ἀντιαεροπορικὰ καταδρομικὰ ἀποτελοῦν βοηθητικὸν σχεδὸν σκάφος τοῦ κυρίου στόλου. Ὡς ἀνεξάρτητοι οὐδὲν χρησιμεύουν διὰ τὴν προστασίαν ἐνὸς ναυστάθμου ἢ μίαν πόλεω ἀπὸ ἐναερίους ἐπιθέσεις. Δύνανται ἀπλῶς νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν συνοδείαν νηοπομπῶν, εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ δεχθοῦν αὐτὰ ἀεροπορικὰς ἐπιθέσεις. Ὡς μονάδες τοῦ στόλου τὰ ἀντιαεροπορικὰ καταδρομικὰ προσφέρουν τεραστίαν ὑπηρεσίαν προστατεύοντα διὰ τοῦ λίαν εὐκινήτου πυροβολικοῦ τῶν τὰ πλοῖα τῆς γραμμῆς καὶ τὰ ἀεροπλανοφόρα ἀπὸ ἐναερίους ἐπιθέσεις. Τελευταίως ἀνηγγέλθη ὅτι διὰ τὴν συνοδείαν τῶν νηοπομπῶν ἐναυπηγήθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰδικὰ βοηθητικὰ σκάφη, τὰ ὁποῖα φέρουν ὅπλισμόν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑποβρυχίων, στεροῦν-

ται δὲ τῶν ἄλλων πολυπλόκων ἐξαρτημάτων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἔχῃ ἓνα πλήρες καταδρομικὸν ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐπιτελῇ ἐπιτυχῶς ὅλας τὰς ποικίλας ἀποστολὰς, δι' ὅς προορίζεται. Ἐπίσης ὠρισμένα ἐμπορικὰ θὰ μεταβληθοῦν εἰς πρόχειρα ἀεροπλανοφόρα θὰ συνοδεύουν δὲ τὰς νηοπομπὰς τὰς ὁποῖους θὰ προστατεύουν διὰ τῶν ἀεροπλάνων τῶν.

Διὰ τὴν προσβολὴν τῶν ἐμπορικῶν σκαφῶν καὶ πρὸ πάντων πρὸς προστασίαν τῶν νηοπομπῶν χρησιμοποιοῦνται καὶ αἱ κανονιοφόροι, σκάφη ἀπλά ἐπίσης ταχύτητος 16—20 κόμβων ἀνίκαν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ μεγάλα καταδρομικὰ, ἀλλὰ δυνάμενα εὐχερῶς νὰ καταπολεμήσουν τὰ μικρὰ καταδρομικὰ, τὰ ἀντιτορπι-

καὶ καὶ ἰδίως τὰ ὑποβρυχία. Ὁ ὅπλισμός τῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ πυροβόλα μεγάλης σκεπτικῆς διαμετρήματος καὶ ἀπὸ δόμβας ἐντὸς διὰ τὰ ὑποβρυχία. Ἐπίσης φέρουν καὶ ἐν μικρὸν ὑδροπλάνον διὰ τὴν διεκπερίευσιν ἀνιχνύσεων. Ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀμερικὴ ναυπηγοῦν μέγαν ἀντιτορπιλικὰ τοῦ εἶδους αὐτοῦ. Ἡ ἀποκρίσιν τῶν εἰς αὐτοὺς ἐπιδιώκει ἰδίως διὰ τὰ ἀπαλλάττουσιν τὰ καταδρομικὰ καὶ τὰ ἀντιτορπιλικά τῆς φροντίδος νὰ παρακολουθοῦν τὰς νηοπομπὰς καὶ τὰ ἐλευθερώνουν εἰς τὸν τρόπον ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἀναλάβουν ἄλλας σημαντικώτερας ἀποστολὰς.

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Γ' Τὰ ἐλαφρὰ σκάφη.

Τὸ γερμανικὸν καταδρομικὸν «Ντῶντσαντ»

“Ας συμβάλωμεν ὅλοι οἱ “Ελληνες εἰς τὸν

‘Ο μικρὸς λαχανόκηπος

Τὰ φυσικὰ λιπάσματα. - Τὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα. - Πῶς πολλαπλασιάζονται τὰ λαχανικά

Κάθε εἶδος λαχανικοῦ, καθὼς καὶ φυτοῦ, χρειάζεται ὀρισμένου τύπου λίπασμα καὶ ὀρισμένην ποσότητα. “Επειτα ἓνα εἶδος γῆς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἓνα μόνον συστατικόν, ἄλλο ἀπὸ δύο καὶ ἄλλο ἀπὸ τὰ τρία μαζί.

Γενικῶς ὅλα τὰ ἀζωτοῦχα φυτά, ὅπως τὰ κουρκιά, τὰ φασόλια, τὰ ρεβύθια, τὸ τριφύλλι κτλ. ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ δύο μόνον στοιχείων: τὸ φωσφόρον καὶ τὸ κάλι, ἐπειδὴ τὸ ἄζωτον τὸ προμηθεύονται, καὶ εἰς μεγάλην ἀφθονίαν μάλιστα, ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιραν.

Τὸ λίπασμα πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἀνακατεύεται μὲ τὸ χῶμα καὶ εἰς βάθος 5—10 πότνων, ἀλλὰ ὅπου ἔχετε ἥδη σπείρει καὶ εἰς τὰ φυτῶρια, ὅπου δὲν εἶνε δυνατόν νὰ σκάψετε τὸ χῶμα, σκορπᾶτε τὸ λίπασμα ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ χῶματος. Καὶ εἰς τὴν πρώτην καὶ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν πρέπει, ἀφοῦ ρίξετε τὸ λίπασμα νὰ ποτίσετε τὸ ἔδαφος διὰ νὰ διαλυθῇ καλύτερα καὶ ν’ ἀπορροφηθῇ ἀπ’ αὐτὸ ὥστε νὰ μὴ κάψῃ τὰ φυτά σας.

Κάθε φυτὸ πρέπει νὰ λιπαίνεται εἰς ὀρισμένην ἐποχὴν, τὰ δημητριακὰ ὅλα, σχεδόν, ὅπως τὸ στάρι, τὸ ἀραποσίτι κτλ. κατὰ τὴν σποράν των, ὅπως ἐπίσης καὶ τὰ ἀζωτοῦχα φυτά (κουρκιά, φακὴ, ρέβες, ρεβύθια κτλ.). Τὰ λαχανικά (ντομάτες, μελιτζάνες, κουνουπίδια) καθὼς καὶ τὰ πεπόνια, τὰ ἀγγούρια κτλ. λιπαίνονται κατὰ τὴν μεταφύτευσίν των. “Η πατάτα λιπαίνεται κατὰ τὸ φύτεμα καὶ τὸ σκάλισμά της, τὸ τριφύλλι, εἰς κάθε ἐποχὴ καὶ πρὶν ποτισθῇ, τὸ ἀμπέλι ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον ἕως τὸν Φεβρουάριον, τὰ ἔσπεριδοειδῆ (ἡ πορτοκαλιά, ἡ λεμονιά, ἡ ἰνταρινιά κτλ.) τὸν Φεβρουάριον, τὸν Ἰούνιον καὶ τὸν Δεκέμβριον. Τὰ διάφορα ὀπωροφόρα, ὅπως ἡ θυμαρινιά, ἡ ἀχλαδιά, ἡ μηλιά, ἡ μυγαλιά καθὼς καὶ ἡ ἑλγὰ λιπαίνονται τὰ μὲν ξερικά ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον ἕως τὸν Φεβρουάριον, τὰ δὲ ποτιστικά κάθε ἐποχῇ.

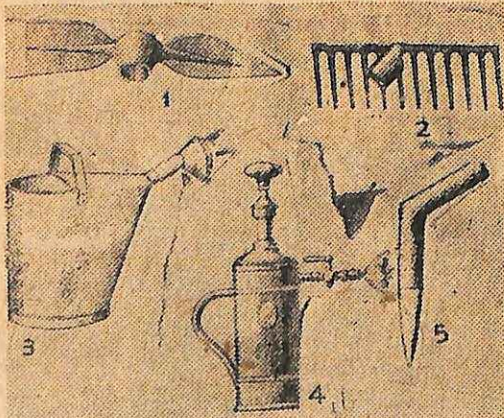
ΠΙΝΑΞ ΔΕΙΚΝΥΩΝ ΤΙ ΛΙΠΑΣΜΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ ΦΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΙ ΠΟΣΟΝ.

Εἶδος φυτοῦ	Τύπος λιπάσματος	Ποσὸν
Στάρι, κριθάρι καὶ ῥόμη	4—12—3	Κατὰ στρέμμα ὀκάδες 25—30
“Αραποσίτι	0—14—7	» 50—80
Ξυλόδενδρα	6—8—8	2—4 ὀκάδες σὲ κάθε δένδρον, ἀναλόγως τῶν διαστάσεών του

Καρποφόρα

“Εν συνεχείᾳ τῶν ἐδηγιῶν τὰς ὁποίας εἰδικὸς συνεργάτης μας ἔδωκεν ἥδη ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ “Ηλίου διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ μετατρέψουν εἰς λαχανόκηπον μέρος τοῦ κήπου των ἡ οἰονδήποτε χέρσον χῶρον, δημοσιεύμεν σημερον ἐδηγίαν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν φυσικῶν λιπασμάτων. Εἰς τὴν ἐναντί σελίδα δημοσιεύεται ἄρθρον τοῦ συνεργάτου μας παρέχον ἐδηγίαν διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν καλλυτέρων εἰδῶν ὀρνίθων, διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ καταλλήλου εἰκήματος τῶν ὁπείων ἐδημοσιύθη ἄρθρον εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας.

καὶ ἑλγές	4—10—10	2½—7½ ὀκάδες διὰ κάθε δένδρον ἀναλόγως τῶν διαστάσεών του ἡ ἔαν ἔχετε γύρω λάκκους, 70 περίπου δράμα σὲ κάθε λάκκο.
Λαχανικά	6—8—8	10—25 δράμα εἰς τὰ ἀραιὰ φυτευμένα καὶ 5—10 δράμα εἰς τὰ πυκνὰ φυτευμένα.
“Οσπρία	0—14—7	10—20 δράμα τὸ καθένα.

1. Σκαλιστήρι. 2. Τσουγκράνα. 3. Ποτιστήρι. 4. Μικρὰ ψεκαστήρ. 5. Φυτευτήρι.

ΠΟΙΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΝ

Κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον μπορεῖτε νὰ σπείρετε διάφορα λαχανικά. “Επίσης κατ’ αὐτὸν τὸν μῆνα κόβετε τὰ ὄψια κοτσάνια ἀπὸ τῆς ἀγκινάρας σας καὶ τὰ ἐξωτερικά φύλλα των.

Κόψετε τὰ κοτσάνια τῶν σπαραγγιδῶν

καὶ κάψετε τα διὰ νὰ καταστραφούν μαζὶ καὶ τὰ διάφορα ἐπιβλαφεῖ ἔντομα ποὺ ἔχουν φωλιάσει ἐκεῖ μέσα.

Μαζέψετε τὰ κοκκινογούλια καὶ τῆς πατάτας. Οἱ πατάτες μαζεύονται καὶ ἀργότερα, ἀλλὰ πάντα πρὶν ἀρχίσουν τὰ μεγάλα κρύα κ’ οἱ παγωνιές.

ΤΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα ποὺ πρέπει κάθε ἑρασιτέχνης νὰ ἔχη εἶνε τὰ παρακάτω:

1) Μία σκαπάνη γιὰ νὰ σκάβῃ βαθειὰ τὸ χῶμα καὶ νὰ ξεριζώνει τὰ διάφορα ξηρὰ φυτὰ καὶ ζιζάνια.

2) “Ενα ἢ δύο σκαλιστήρια γιὰ τὸ ἐλαφρὸ σκάλισμα τοῦ χῶματος.

3) Μία τσουγκράνα ἡ γρίτσα γιὰ τὸ θωλοκόπημα τοῦ χῶματος καὶ γιὰ τὸ συμμάζεμα τῶν πετρῶν καὶ τῶν ἀχρήστων χόρτων.

4) “Ενα φυτᾶρι γιὰ νὰ μετακομίζῃ τὸ χῶμα.

5) “Ενα ζεμπίλι γιὰ τὴν μεταφορὰ τοῦ χῶματος ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος τοῦ λαχανοκήπου εἰς τὸ ἄλλο.

6) “Ενα ποτιστήρι γιὰ τὸ πότισμα τῶν φυτῶριων.

7) Φυτευτήρια ξύλινα μὲ μυτερὴ σιδερένια ἄκρη γιὰ τὸ φύτευμα τῶν διαφόρων φυτῶν.

8) “Ενα ἢ δύο κλαδευτήρια, τὸ μικρὸ γιὰ τὰ ποώδη φυτὰ καὶ τὸ μεγάλο γιὰ τὰ κλάδεμα τῶν μεγάλων δένδρων.

9) “Ενα περιζολάρικο ψαλίδι γιὰ τὸ κόψιμα τοῦ λεβαντικοῦ καὶ ἄλλων φυτῶν ποὺ χρησιμεύουν ὡς μπορντοῦρες τῶν ἀλῶν.

10) “Ενας μικρὸς ψεκαστήρ γιὰ τὸν ψεκασμὸ τῶν λαχανικῶν καὶ γιὰ τὴν καταστροφὴ τῶν διαφόρων θλασθεῶν ἔντομων ἡ κρυπτογαμικῶν ἀσθενειῶν.

11) “Ενα κομμάτι σανίδας γιὰ τὸ πατήκωμα τοῦ χῶματος τῶν φυτῶριων.

12) “Ενας χειροκίνητος κύλινδρος γιὰ τὴν ἰσοπέδωσιν τῶν θραγιῶν (αὐτὸς δὲν εἶνε καὶ ἀπαραίτητος).

13) Κάμποσα φυτῶρια (σπορεῖα) μὲ γυάλινα σκεπάσματα γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν. (Μπορεῖτε νὰ φιάξετε καὶ μόνις μ’ ἓνα ὁποιοδήποτε κασόνι καὶ ἓνα τελάρο μὲ τζάμι ἀπ’ ἐπάνω.

14) Μερικά κοινὰ κασόνια γιὰ τὰ φυτὰ διαφόρων βολεορριζῶν φυτῶν, τῆς πατάτας κλπ.

15) “Ενα κόκκινο γιὰ τὸ κοσκίνισμα τοῦ χῶματος ἡ τῆς κοπριάς.

ἀγῶνα διὰ τὴν αὐτάρκειαν τῆς Χώρας

Τὰ καλύτερα εἶδη ὀρνίδων

“Η κόττα ποὺ δίδει πολλὰ αὐγά δὲν δίδει καὶ τὸ πολὺ κρέας, καὶ ἀντιθέτως

Τὰ εἶδη — ράτσες — τῶν ὀρνίθων ποὺ θὰ διαλέξετε πρέπει νὰ εἶνε κατάλληλα γι’ τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖον φτιάνετε τὸ κοττέρι. Πρῶτον ὀλίγοι, ἔχι μόνον ἀπὸ τοὺς ἑρασιτέχνους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίας ὑπνιοτρόφους, δίδουν σημαντικὰ εἰς τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ζήτημα. “Εκείνος ποὺ πρόκειται νὰ διατηρήσῃ, ἀδιάφορον ἂν μικρὸ ἢ μεγάλο κοττέρι, γιὰ τῆς ἀνάγκης του ἡ γιὰ ἐκμετάλλευσιν, προτοῦ ἀγοράσῃ κόττες, πρέπει ν’ ἀποφασίσῃ ἂν τῆς θέλῃ γιὰ τ’ αὐγά τους, γιὰ τὸ κρέας τους ἢ καὶ γιὰ τὰ δύο, γιὰ κρέας καὶ αὐγά. Γιατὶ γιὰ κάθε μία ἀπὸ τῆς περιπτώσεις αὐτῆς ποὺ ἀνέφερα πάρα πάνω πρέπει νὰ ἀγοράσῃ κ’ ὀρισμένη ποικιλία.

Κόττες γιὰ αὐγά: Γιὰ τὸ κλίμα μας καταλλήλοτερες κόττες γι’ αὐγά εἶνε οἱ λεγκόρν καὶ ἰδίως οἱ ἄσπρες λεγκόρν κ’ αὐτὸ γιὰτὶ εἶνε ἀπὸ τὰς ὀλίγας ποικιλίας ποὺ ἀντέχουν εἰς τὰς ἀποτόμους καιρικὰς μεταβολὰς καὶ γενικῶς ἔχουν ἰσχυρὰ κράσι.

“Η λεγκόρν εὐδοκίμει θαυμάσια στὸ κλίμα μας. “Η λεγκόρν εἶνε ἀπὸ τῆς γνωστότερας καὶ καλλύτερης ποικιλίας τῶν ὀρνίθων. Εἶνε ἰταλικῆς καταγωγῆς, παρήχθη παρὰ τὸ Λιβόρνον, ἀλλὰ καταλλήλως ἐβελτιώθη ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ὀρνιθοτρόφων. Καὶ εἰς τὸν τόπον μας ἀπὸ ἐτῶν ἔχει τελείως ἐγκλιματισθῇ καὶ εἶνε ἀπὸ τοῦ κλάδου ἀπὸ ἀπόψεως ὠτοκίας.

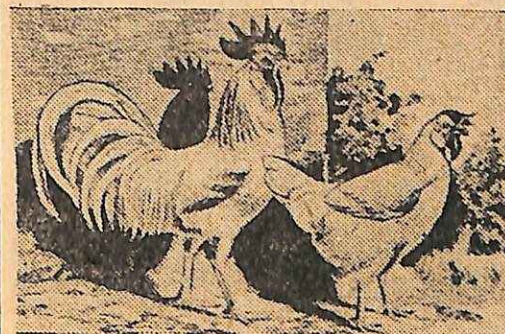
“Η ποικιλία αὕτη ἔχει 8 διαφορὰς, τὴν ἄσπρη, τὴν χρυσαφιά, τὴν μαύρη, τὴν ἁσημέα, τὴν στακτιά, τὴν ξανθιά, τὴν γαλζία καὶ τὴν πορτοκαλιά. Ἰδεώδης θεωρεῖται ἡ ἄσπρη λεγκόρν.

“Η κόττα τῆς ποικιλίας αὐτῆς εἶνε κομψή καὶ διακρίνεται, κυρίως, ἀπὸ τὸ ἀνεπτυγμένον λειρὶ τῆς, ποὺ πέφτει πρὸς τὰ πλάγια καὶ τὰ κάτω, ἀπὸ τὰς μακρὰς σαρκώδεις ἀποφύσεις ποὺ εὐρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸ ράμφος τῆς, ἀπὸ τὸ κίτρινο ράμφος τῆς καὶ τὰ κίτρινα πόδια τῆς. Τὸ κεφάλι τῆς εἶνε εὐθυτενές, τὸ βλέμμα τῆς ζωηρό, τὸ βάδιμά της ζωηρὸ καὶ κομψό. “Ο λαιμὸς μακρὺς, τὸ ἀνάστημα τῆς λίγο μεγαλύτερον ἀπὸ μέτρο. Τὸ σῶμα εἶνε ἁρμονικὸ εὐρὺ στὴ ράχι καὶ στενότερον πρὸς τὸ μέρος τῆς οὐρᾶς. Τὸ στήθος εἶνε στρογγυλὸ, αἱ πτέρυγες ἀνεπτυγμέναι, οἱ γλουτοὶ λεπτοὶ καὶ τὰ πόδια λεπτά. Τὸ θῆρος τῆς φθάνει τὰ 1.750 γραμμάρια καὶ τὸ κοττόπουλο φθάνει σὲ θῆρος 1.500 γραμμάρια.

“Η λεγκόρν γεννᾷ 170—275 αὐγά κατ’ ἔτος. “Υπάρχουν ὅμως καὶ προνομιούχα ποῦλια ποὺ γέννησαν καὶ 315 αὐγά. Πάντως πρέπει νὰ ὑπολογίζετε ὅτι μὴ καθαρά ἄσπρη λεγκόρν γεννᾷ περίπου 200 αὐγά τὸ χρόνο.

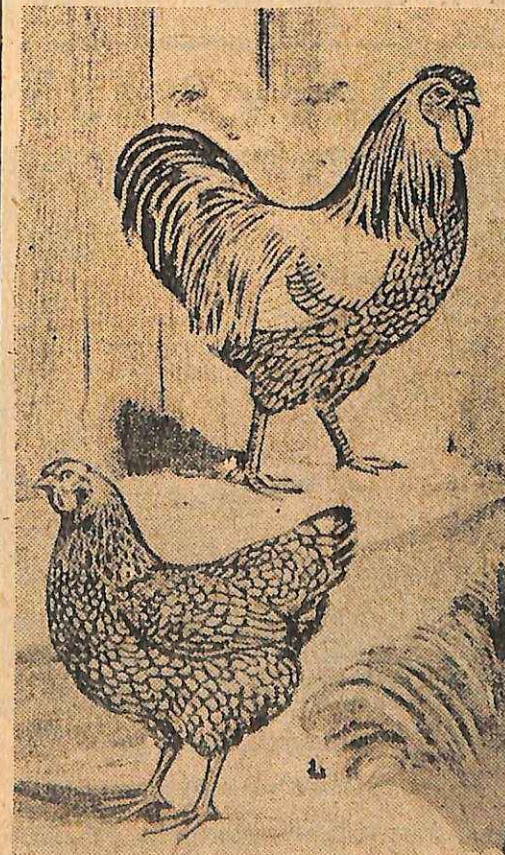
Τὸ κρέας τῶν κοττόπουλων δὲν εἶνε τό-

σο νόστιμο καὶ τρυφερὸ ὅπως ἄλλων ποικιλιῶν. Γι’ αὐτὸ ἡ ποικιλία αὕτη πρέπει νὰ διατηρῆται μόνον γιὰ τὰ αὐγά τῆς. Τόσο γιὰ τὴν ὠκτονία ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἀναπαραγωγὴν πρέπει νὰ διαλέγετε ποῦλια μὲ κανονικὸ λειρὶ καὶ κατακίτρινο ράμφος καὶ πόδια. “Αν τὰ ποῦλια τὰ διατηρῆτε ἑρασι-

“Ορνις καὶ ἀλέκτωρ Λεγκόρν.

τεχνικῶς, τότε πρέπει νὰ προτιμᾶτε ποῦλια μὲ μεγάλο λειρὶ καὶ πολὺ μεγάλες σαρκώδεις ἀποφύσεις κάτω ἀπὸ τὸν λαιμὸ. Καὶ γιὰ νὰ ἔχετε κατάλληλα ποῦλια γιὰ ἀνα-

“Ορνις καὶ ἀλέκτωρ Βουαντό.

παραγωγὴν πρέπει νὰ διαλέγετε αὐτὰ μεταξὺ τῶν ἐχόντων τὸ πῶ κανονικὸ καὶ γερό σῶμα.

Δὲν πρέπει νὰ διατηρῆτε τις λεγκόρν

μαζὶ μ’ ἄλλες ποικιλίες στὸν ἴδιο χῶρον. Δισταυρώνοντας κόκορα λεγκόρν μὲ κοινὴ κόττα θὰ ἔχετε κόττες ποὺ θὰ γεννοῦν περισσότερα αὐγά ἀπ’ τῆς κοινῆς κόττες ποὺ θὰ εἶνε συγχρόνως καὶ πῶ σκληραγωγημένες ἀπὸ τῆς λεγκόρν.

Κόττες γιὰ κρέας: Τρεῖς εἶνε αἱ ποικιλίαι ποὺ πρέπει νὰ διατηρῆτε γιὰ τὸ κρέας τους, ἡ Βουαντό, ἡ Πλαμούθ - Ρικ καὶ ἡ ονταϊλαν.

Γιὰ ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ διατηρήσουν μὴ ράτσα, καταλλήλοτερη εἶνε Βουαντό καὶ ἰδίως ἡ ἐπίξανθος (κοκκινοπὴ) ράτσα, ποὺ ἡ κόττα φθάνει σὲ θῆρος 2 ½—3 κιλῶν καὶ ὁ πετεινὸς εἰς βάρος 3 ½ κιλῶν. “Η οἰκίλια αὕτη εἶνε ἀρκετὰ σκληραγωγημένη. “Αντέχει σπὴν πολὺ ζέστη, ἀρκεῖ τὸ μέρος τοῦ περιβάλλοντος τοῦ κοττετιστοῦ νὰ ἔχη λίγη σκιά. Τὸ κρέας τῆς ἔχει ἐλαφρῶς κίτρινο χρῶμα, ἀλλὰ εἶνε νοστιμώτατο. “Η κόττα γεννᾷ ἀκόμα καὶ τὸν χειμῶνα καὶ εἶνε καὶ ἀπὸ τῆς καλλύτερης κλωσσης. Καταλλήλοτερη ἐποχὴ γιὰ νὰ τὴν θάζετε κλωσσαι εἶνε ἡ ἀνοιξὶ καὶ τὸ καλοκαίρι. Γεννᾷ 200—230 αὐγά τὸ χρόνο.

Τὰ μικρὰ κοκοράκια μόλις ἀρχίζουν νὰ φωνάζουν πρέπει νὰ χωρίζονται ἀπ’ τὰ κοττόπουλα. Σὲ λίγο καιρὸ γίνεται προσεκτικὰ τὸ διάλεγμα τῶν κοκόρων ποὺ προορίζονται γιὰ ἀναπαραγωγὴν καὶ τῶν κοττόπουλων γιὰ ὠτοκία.

Δισταυρώνοντας κόκορα Μπράμα - Πούτρα ἡ Κοχιγκίνας μὲ κόττα Βουαντό θὰ ἔχετε ὥραϊα καὶ μεγαλῶμα ποῦλια. Δισταυρώνοντας κόκορα λεγκόρν μὲ κόττα Βουαντό θὰ ἔχετε ποῦλια ποὺ θὰ γεννοῦν πολλὰ αὐγά καὶ θὰ σᾶς δίδουν καλὸ κρέας.

Κόττες γιὰ αὐγά καὶ κρέας: Καλλύτερα εἶνε τῆς Φαβερῶλλης, ποὺ γεννᾷ 140—150 αὐγά τὸ χρόνο καὶ ἔχει ἄφθονο καὶ νοστιμώτατο κρέας.

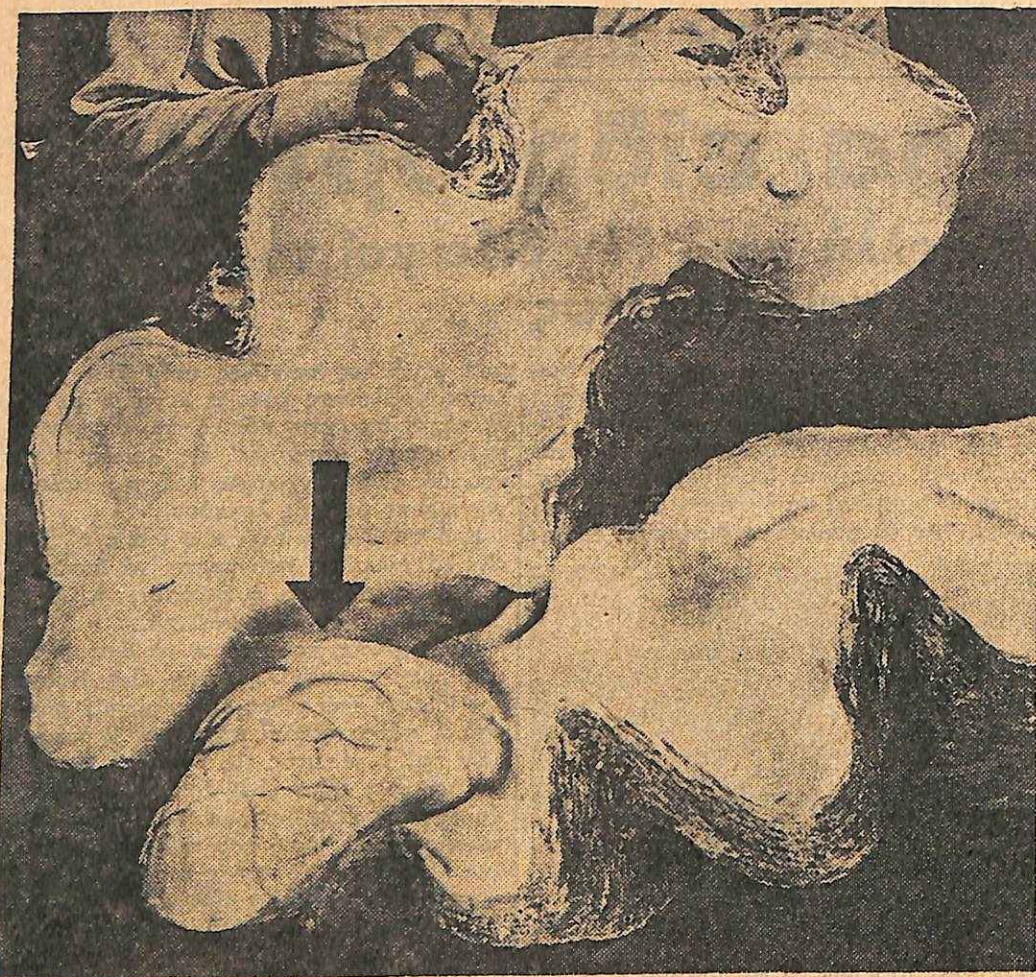
“Η Φαβερῶλλης εἶνε ἀπὸ τῆς καλλύτερης γαλλικῆς ποικιλίας ποὺ διατηρεῖται γιὰ τὸ κρέας τῆς καὶ τὴν πολυτοκία της κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας. “Η φαβερῶλλη προήλθεν ἀπὸ τὴν διασταύρωσιν κόκορα Μπράμα - Πούτρα ἡ Κοχιγκίνας καὶ κόττας Οὐδάν ἡ Ντόρκιν.

“Η κόττα τῆς Φαβερῶλλης γεννᾷ πολλὰ αὐγά καὶ ἰδίως κατὰ τὸν χειμῶνα, ἐπίσης εἶνε καὶ καλὴ κλωσσαι. Γεννᾷ 140—150 αὐγά τὸ χρόνο βάρους τὸ καθένα 65 γραμμάρια.

Νὰ βάζετε κλωσσαι κατὰ τὸν Μάρτιον ἡ τῆς ὀρχῆς τοῦ Ἀπριλίου.

Καλύτερα εἶνε τὰ ποῦλια τῆς ποικιλίας αὐτῆς νὰ μὴ δισταυρώνονται μ’ ἄλλες ποικιλίας.

Εἰς τὸ ἐπόμενον: Τὸ κλωσσημα,

ΠΩΣ ΗΛΙΕΥΘΗ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥ-

ΤΕΡΟΝ ΣΤΡΕΙΔΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τὸ μεγαλύτερο μαργαριτάρι τοῦ κόσμου ἠλιεύθη πρὸ τινων ἑβδομάδων εἰς τὸν κόλπον Ταῖου τῶν Φιλιππίνων Νήσων. Πρόκειται περὶ ἑνὸς μοναδικοῦ φαινομένου τῆς φύσεως ποὺ ἀποτελεῖ σημερινὸν τὸ ἀντικείμενον λίαν ἐνδιαφεροῦσων μελετῶν ἐκ μέρους τῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων. Ὁ κόλπος Ταῖου ἔχει καταστή περίφημος διὰ τὰ τεράστια ὄστρακα ποὺ εὐρίσκονται εἰς τοὺς βράχους του, καὶ διὰ τὰ πελώρια στρεῖδια του. Σὲ κανένα ὁμως ἀπὸ τὰ στρεῖδια αὐτὰ δὲν εἶχεν εὐρεθῇ ποτὲ μαργαριτάρι. Τὸ πρῶτον μαργαριτοφόρον στρεῖδι ποὺ εὐρέθη εἶνε τὸ εἰκονιζόμενον, τὸ ὁποῖον εἶνε καὶ τὸ μεγαλύτερον ἐξ ὧν ἠλιεύθησαν ποτὲ εἰς τὸν κόσμον. Ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ λάβῃ μίαν ἰδέαν τοῦ πελώριου αὐτοῦ προτόντος τῆς θαλάσσης, συγκρίνων τὸ μέγεθός του μετὰ τὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ εὐρίσκεται παρ' αὐτὸ καὶ ποὺ τὸ κρατεῖ ἀνοικτόν. Ἐνα τόξον δεικνύει τὸ ἐπίσης πελώριον μαργαριτάρι, ποὺ εὐρέθη ἐντὸς τοῦ στρεῖδιου.

Τὸ μεγαλύτερο μαργαριτάρι

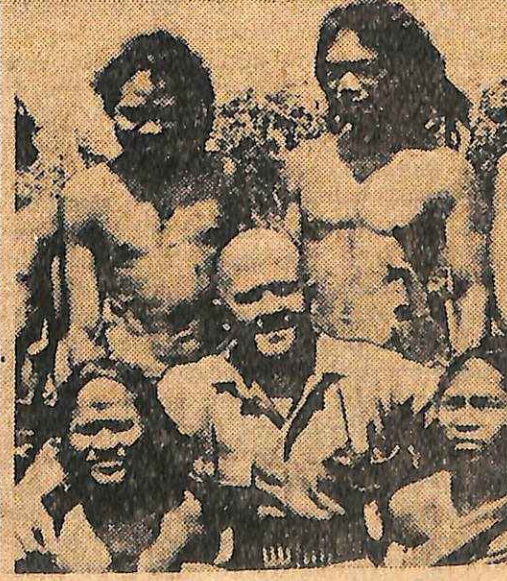
ἠλιεύθη εἰς τὸν κόλπον Ταῖου τῶν Φιλιππίνων

Ὁ διασημότερος ἄλιεὺς τῶν Φιλιππίνων νήσων

Ἐνα μαργαριτάρι ἀπιστεύτων διαστάσεων

Ὁ εὐτυχὴς κάτοχος τοῦ μεγαλύτερου μαργαριταρίου

Οἱθαγενὴς Τονά - Λό, ὁ ὁποῖος ἔφερε εἰς φῶς τὸ μεγαλύτερον μαργαριτάρι τοῦ κόσμου, εἶνε ὁ διασημότερος ἄλιεὺς στρεῖδιων τῶν Φιλιππίνων. Τὰ ἐργαλεῖα του ἀποτελοῦνται ἀπὸ δυὸ λαστούς καὶ ἀπὸ εἰδικὰ φυσίγγια, μετὰ τὰ ὁποῖα ἀποσπῶνται τὰ πολὺ μεγάλα στρεῖδια ἀπὸ τοὺς βράχους.

Τὸ μεγαλύτερον μαργαριτάρι τοῦ κόσμου πρὸ τοῦ κατεργασθῆ εἶχε περίμετρον 23 ἐκατοστομέτρων, πλάτος 14 καὶ μήκος 17 ἐκ. Ἡ ἀξία του εἶνε ἀνυπολόγιστος. Τὸ μαργαριτάρι αὐτὸ ἀνήκει ἤδη εἰς τὸν Ἀμερικανὸν Κλάρκ Οὐάιτ, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸν προνόμιον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ θαλασσίου πλοῦ τοῦ κόλπου Ταῖου.

Ὁ εὐτυχὴς κάτοχος τοῦ μεγαλύτερου μαργαριταρίου τοῦ κόσμου, ἐν μέσῳ τῶν ἰθαγενῶν ἐργατῶν ποὺ τὸν βοηθοῦν εἰς τὴν ἀλίειαν τῶν μεγάλων στρεῖδιων τοῦ Ταῖου. Ὁ κ. Κλάρκ Οὐάιτ ποὺ ζῇ ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὰς Φιλιππίνες, εἶνε γνωστὸς εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον ὡς συγγραφεὺς δύο ἔργων περὶ τῶν μαλακιστράκων τοῦ Εἰρηνικοῦ.

Τὸ Δίκαιον τῶν Ἑβραίων

Τοῦ κ. Β. ΚΑΝΤΑΡΕ, δικηγόρου

Α'. ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἡ παράβασις τοῦ Νόμου παρὰ τοῖς Ἑβραίοις δὲν ἐνεῖχεν ἀπλῶς τὴν ἐννοίαν παραβάσεως, ἀλλ' ἐθεωρεῖτο ὡς ὕβρις δεινὴ κατὰ τῆς Ἀνωτάτης Ἰδέας τῆς Δικαιοσύνης, καὶ ἀμέσως κατὰ τῆς Θεᾶς Μεγαλειότητος. Ἡ ἐννοία αὕτη ἦτο ἐρριζωμένη εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ, ἦτο ἔμφυτος, καὶ δὲν ἦτο ἐπιβεβλημένη. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Μωϋσῆς οὐδέποτε καὶ οὐδαμῶς ὠμίλησε πρὸς τὸν Λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ περὶ Παραδείσου ἢ περὶ Ἀδου. Δὲν εἶχε λόγον νὰ πράξῃ τοῦτο, διὰ λαὸν μετὰ ταυτάς περὶ τοῦ Νόμου καὶ τοῦ Θεοῦ Νόμου ἐνδομύχους πεποιθήσεις.

Πρῶτιστα τῶν ἀδικημάτων ἦσαν τὰ ἀμέσως κατὰ τῆς θρησκείας στρεφόμενα, ἡ ἀσέβεια, ἡ λήθη τοῦ Ἰεχωβά. Τὰ δὲ κατὰ τῶν προσώπων ἦσαν, ἡ ἀνθρωποκτονία, μοιχεία, πορνεία, αἰμομιξία, κτηνοβοσκία, παιδοκτονία, ἐξάμβλωσις καὶ ὁ σοδομιτισμός, ἥτοι ἡ παρὰ φύσιν ἀσέλγεια. Ἀδικήματα ἐπίσης ἦσαν καὶ ἡ μαγεία, ἱεροσυλία, βλασφημία, ἡ μὴ τήρησις τῆς νηστείας, ἡ ἐργασία κατὰ τὸ Πάσχα. καθὼς καὶ ἡ ἐργασία κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. Δὲν φαίνεται δὲ νὰ ἦσαν γνωστὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ ἀπάτη, ἡ κατάχρησις ἐμπιστοσύνης καὶ λοιπὰ ἀδικήματα.

ΠΟΙΝΑΙ.—Ἡ ἀσέβεια ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, καὶ διὰ λιθοβολισμοῦ. Μετὰ τὴν αὐτὴν ποινὴν ἐτιμωροῦντο καὶ ἡ μαγεία, ἡ ἱεροσυλία, ἡ βλασφημία κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἡ μὴ τήρησις νηστείας καὶ ἡ ἐργασία κατὰ τὸ Πάσχα καὶ τὸ Σάββατον.

Ἡ ἀνθρωποκτονία, ἐὰν μὲν διεπράττετο ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως (φόνος) ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου, ἐὰν δὲ διεπράττετο ἀκουσίως τότε ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς ἐγκλείσεως εἰς ἄστυλα ἐνδυσκόμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς διατράξεως τοῦ ἀδικήματος. Καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ αὐτοφόνος ἀπὸ τῆς ἐκδίκησης τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος. Ὡς ἄστυλα δὲ ἐχρησιμοποιοῦντο τρεῖς πόλεις ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τρεῖς ἐκείθεν εἰς τὴν Γῆν Χαναάν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ παραρῶμεν τὸ ὅτι τὸ Ποινικὸν Δίκαιον ἀπέρρεεν ἐν τῷ συνόλῳ ἐκ τῆς θεωρίας τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀντιπεπονηθέντος.

Ἡ πατροκτονία δὲν προεβλέπετο εἰδικῶς ἀπὸ τοῦ Νόμου. Οὐχ ἦτον, κατὰ συνείδησιν καὶ κατὰ παράδοσιν ἐτιμωρεῖτο διὰ λιθοβολισμοῦ.

Ἡ μοιχεία ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου. Ἄν ἐπρόκειτο περὶ μνηστή, αὕτη ἐτιμωρεῖτο διὰ λιθοβολισμοῦ μαζὶ μετὰ τὸν συνένοχον. Ἄν ὁμως ἐπρόκειτο περὶ κόρης λεγέως, αὕτη ἐκαίετο ζῶσα. Ἡ τόση σκληρότης ὠφέλλετο, ὡς προελέχθη, εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἣν ἀπέδιδον οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν ἀσέβειαν. Ὡς ἀσέβεια δὲ θεωρεῖτο καὶ τὸ παράπτωμα τῆς μοιχείας κόρης λεγέως.

Αἱ αὐταὶ ποιναὶ τοῦ θανάτου ἐπεβάλλοντο εἰς τὸν αἰμομικτην καὶ λοιποὺς παραβάτας τῶν ἀνωτέρω ἀδικημάτων.

Ἐξαιρέσιν ἀπέτελλε κατὰ τὴν ποινὴν ἡ κλοπή. Αὕτη ἐτιμωρεῖτο δι' ἀποζημιώσεως. Ἄν ὁ κλέπτης διέσωζε τὸ κλαπὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ τὸ

ἐπιστρέψῃ διπλοῦν. Ἄν δὲ μὴ, κατεδικάζετο εἰς τὸ τετραπλοῦν ἢ καὶ τὸ πενταπλοῦν. Μὴ δυναμένου δὲ νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν παθόντα ἐπωλεῖτο ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, τὸ δὲ τίμημα τῆς ἐλευθερίας ἀπεδίδετο εἰς τὸν παθόντα. Κατεδικάζετο τοῦτέστιν εἰς δουλείαν, ὡς ὠμίλησαμεν εἰς τὰ προηγούμενα. Ἄν τις ἐφόνευε κλέπτην ἐν νέσῃ ἡμέρᾳ ἦτο τιμωρητέος, ἀντιθέτως δὲ εἰς οὐδεμίαν ὑπέκειτο ποινὴν ἂν ἐφόνευε κλέπτην ἐν ὥρᾳ νυκτός.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ. ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ.—Ὑπῆρχον τρεῖς βαθμοὶ Δικαστηρίων, ἥτοι 1) τὸ Δικαστήριον τῶν Τριῶν, 2) τὸ Δικαστήριον τῶν ἑκκοσι τριῶν, 3) ἡ Γερουσία. Ὑπεράνω δὲ τοῦτων πάντων μέγιστος Ἀρχιδικαστὴς ὁ Θεός.

1) Τὸ Δικαστήριον τῶν τριῶν ἐπέχον θέσιν οἰκοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ Πταισματοδίκου ἥμιν, εἶχεν ἀρμοδιότητα μόνον ἐπὶ μικρῶν χρηματικῶν διαφορῶν, καὶ πταισμάτων. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐπετρέπετο ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῶν εἰκοσι τριῶν. Τοιαῦτα Δικαστήρια τῶν τριῶν ἤδρευον εἰς ἕκαστον χωρίον.

2) Δικαστήριον τῶν εἰκοσι τριῶν ἤδρευε εἰς πᾶσαν πόλιν, πλην τῆς πόλεως τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐνθα ἤδρευον δύο, καὶ εἶχε ἀρμοδιότητα διὰ τὰς μείζονας σημασίας διαφορὰς καὶ ἀδικήματα, καθὼς καὶ διὰ τὰς ἐφέσεις.

3) Ἡ Γερουσία ἀπέτελλε τὴν Ἀνωτάτην δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἐπέχουσιν θέσιν Ἀρείου Πάγου, ἐκτὸς τῶν Νομοθετικῶν τῆς ἐξουσίας, περὶ ὧν ὠμίλησαμεν εἰς τὰ προηγούμενα.

Πόθεν τὸ ὄνομα Βουρβωνοί

Ὁ γαλλικὸς βασιλικὸς οἶκος τῶν Βουρβόνων ἐξακολουθεῖ καὶ σημερινὴ ἀκόμη νὰ θεωρεῖται ὡς μία τῶν ἐνδοξοτέρων καὶ ἰσχυροτέρων ἡγεμονικῶν οἰκογενειῶν τῆς Εὐρώπης. Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῆς κατεῖχον κληρονομικῶς δικαίω τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας ἐπὶ μακρὰν σειρὰν αἰώνων καὶ συνεδέθησαν μετὰ δλους σχεδὸν τοὺς λοιποὺς μεγάλους ἡγεμονικοὺς οἰκοὺς τῆς Εὐρώπης. Παρὰ ταῦτα οὐδεὶς ἱστορικὸς κατῴρθωσε μέχρι τοῦδε νὰ ἐξακριβώσῃ μετὰ βεβαιότητος πόθεν προέρχεται τὸ ὄνομα τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Συνήθως τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμονικῶν οἰκῶν προέρχονται ἀπὸ τὰ μέρη τῆς καταγωγῆς των.

Οἱ Ἀψβούργοι π.χ. ἔχουν τὸ ὄνομα παλαιὸν πύργον ὅπου ἔζησαν οἱ πρῶτοι πρόγονοι τοῦ οἴκου, οἱ Χοεντζόλλερν ἐπίσης. Διὰ τοὺς Βουρβόνους εἰς ἱστορικὸς ἐρευνητὴς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὑποστηρίζει ὅτι ἔλαβαν τὸ ὄνομα ἀπὸ ἑνα παλαιὸν κτημάτιον ἀποδίδον ἐτησίως 600 λίθρων εἰσόδημα. Τὸ κτήμα τοῦτο ἀπετελεῖτο ἀπὸ μέγα βορβορώδες ἑλὸς καὶ δι' αὐτὸ ἀπεκαλεῖτο κοινῶς «μπούρμπ», ποὺ σημαίνει εἰς τὴν γαλλικὴν «βόρβορος». Ἀπὸ τὸ «μπούρμπ» αὐτὸ οἱ παλαιοὶ πρόγονοι τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Γαλλίας ἀπεκλήθησαν «Μπουρμπόν» (Βουρβωνοί).

Ἡ Γερουσία συνέκειτο ἐξ ἑβδομήκοντα μελῶν, ἡ δὲ σύστασις τῆς δὲν εἶνε προϊόν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἀλλ' ἦτο ἔργον τοῦ Μωϋσέως. Νομοθετικὴ, πολιτικὴ καὶ δικαστικὴ συνέλευσις οὖσα, ἡ Γερουσία ἐδίκαζε τοὺς Γερουσιαστάς, τοὺς δικαστάς, τοὺς ἱερεῖς, τοὺς στρατηγούς, τοὺς προφῆτας, τὰς πόλεις καὶ τὰς ἀποστάτας φυλάς. Ταυτοχρόνως ἡμένευε τοὺς Νόμους. Συνεδρίαζεν ἐν τῷ Ναφὸ ἀπὸ τῶν πρεσβύτερων κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν. Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐξεδίδοντο κατὰ πλειοψηφίαν.

Αὕτη ἦτο ἐν ὁλίγοις ἡ δικαστικὴ ὁργάνωσις.

Ἀμα ὥς ἐγίνετο γνωστὸν ἑνα ἐγκλημα συνελαιμάνετο ἀμέσως ὁ αὐτοφόνος ἢ ὁ ὑποπτεμένος τοιοῦτος. Ἄν δὲ ἦτο ἄγνωστος ὁ αὐτοφόνος, τότε καταμετρεῖτο τὸ ἐγγύτερον πρὸς τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος κέντρον πληθυσμοῦ, καὶ ἀνεκρίνοντο πάντες οἱ κάτοικοι αὐτοῦ.

Εἰσαγγελεὺς κατὰ τὰς ἐκδικάσεις τῶν ὑποθέσεων ἡ ἄλλος δημόσιος κατήγορος δὲν ὑπῆρχε, διότι κάθε πολίτης ἦτο καὶ κατήγορος. Τὰ ἀποδεικτικά μέσα ἔπρεπε νὰ ἦσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πλήρη. Εἰς τὴν μαρτυρίαν ἐνὸς μόνον μάρτυρος οὐδέποτε ἐστηρίζετο τὸ Δικαστήριον πρὸς σχηματισμὸν κρίσεως. Ἡ διαδικασία ἦτο δημοσία. Ἀπηνεγγέλλετο πρῶτον ἡ κατηγορία, ἠκολούθει ἡ ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου, μετ' ἣν ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας καὶ εἰτα τῶν τῆς ὑπερασπίσεως.

Διὰ νὰ ἐπέλθῃ καταδίκη, ἀπαιτεῖτο πλειοψηφία δύο τοιῶνιστον ψήφων. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ἀπέτελλε γεγονός ἐξαιρετικῶς σοβαρὸν. Ἐν ταύτῃ ἐμφανίζεται ὁλοζώντανος ἡ ἡμερότης τῶν ἡρώων καὶ ὁ ἀνθρωπιστικισμὸς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ. Ὁ κατὰ δίκην τοῦτέστι δὲν ἐξητελεῖτο, ἀλλ' ἦγετο εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτέλεσεως κεκαλυμμένος καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ δύο δικαστῶν ἐνῶ οἱ λοιποὶ συνεδρίαζον ἐν τῷ Δικαστηρίῳ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τῆς ἐκτέλεσεως.

Διωριζόμενος ἐπὶ τοῦτω εἰδικὸς κήρυξ ἀνεφώνει ἐκ διαλειμάτων πρὸς τὸ πλῆθος: «Τίς ὁ δυνάμενος νὰ δικαιολογήσῃ τὸν δυστυχῆ; Ἀς λalήσῃ». Ἄν κατὰ τὰς προσφωνήσεις ταύτας παρουσιαζέτο κανεὶς δυνάμενος νὰ δικαιολογήσῃ τὸν κατὰ δίκην, ἐπανεφέρετο οὐτος εἰς τὸ Δικαστήριον πρὸς ἐπανεξέτασιν καὶ ἔλεγχον τῶν παρουσιαζομένων ἀποδείξεων ἢ καὶ ἐνδείξεων τῆς ἀθωότητος.

Ἐπανελαιμάνετο δὲ τοῦτο πεντάκις. Ἀποκριπόμενος δὲ τῶν στοιχείων τούτων καὶ καθισταμένης τῆς ποινῆς ὁριστικῆς καὶ ἀμετακλήτου προὐχόμεν ἡ ἐκτέλεσις. Πλὴν ὁμως κατὰ τὴν ὑστάτην ταύτην στιγμήν τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως ἐδίδον εἰς τὸν κατὰ δίκην νουθετικόν, ἑνα τοιοῦτοτρόπος γίνῃ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγότερον ἐπώδυνος ἢ ἀγωνία τοῦ θανάτου.

Τοιοῦτος ὁπῆρξεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὁ Ἑβραϊκὸς Νόμος καὶ ἡ Νομοθεσία τοῦ Μωϋσέως, ὅστις διὰ μέσων τῶν Αἰώνων, παρὰ τὰς περιπετείας αἷς ἔσχε, διετήρησεν ἀλόβητον τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ τύπον, πληροτέρας καὶ τελειότερας ἐξέλιξις τοῦ ὁποῖου ὑπέσχετο ὁ Χριστιανισμός.

ΕΛΙΣ. ΒΙΖΕ-ΛΕΜΠΡΕΝ

ΤΟΥ Κ. Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

που ιστορικῶν θεμάτων καὶ μέλους τῆς βασιλικῆς ἀκαδημίας. Σ' αὐτὸ τὸ ἔργον αὐτὸ ἐπὶ γιναιε κάθε μέρα μαζί με μιὰ ἄλλη συμμαθήτριά της λίγο μεγαλύτερη καὶ ἡ καθημερινὴ αὐτὴ κυκλοφορία στοὺς δρόμους, ὅπου μιλοῦσαν ἐλεύθερα καὶ δυνατὰ γιὰ ὅλα τὰ πράγματα, καθὼς καὶ ἡ συναναστροφή με ἄλλα πρόσωπα τοῦ ἐργαστηρίου ἔφεραν τὴν Ἑλισάβετ σ' ἐπαφὴ με τὴν κοινωνικὴ ζωὴ καὶ τὴν ἔκαναν νὰ μάθῃ ἕνα πλῆθος πράγματα. Ἡ ἐκδήλωσις τῆς στὴ ζωγραφικὴ ὑπῆρξε ραγδαία καὶ καθὼς ἦταν προικισμένη μ' ἐξαιρετικὴ ὡκερψία, ποὺ τὴν εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὴν μητέρα της, με πρόωρη ἀνάπτυξη ποὺ τὴν ἔκανε νὰ φαίνεται μεγαλύτερη, με ἀγγελικὸ πρόσωπο ποὺ ἀκτινοβολοῦσε τὴν ὕψα καὶ ἐγοήτευε, ἐπροκαλοῦσε τὴν προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐκείνων ποὺ μποροῦσαν νὰ τὴ βοηθήσουν. Ἐδειξε ἄλλως τε πολὺ γρήγορα ὅτι δὲν εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μπριάρ. Ὁ Ἰωσήφ Βερνὲ τῆς ἔδωσε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ πολὺτιμες συμβουλές. «Μὴν ἀκολουθεῖς, τῆς εἶπε, κανένα σύστημα σχολῆς, νὰ συμβουλευθεῖς μόνον τὰ ἔργα τῶν μεγάλων Ἱταλῶν καὶ τῶν Φλαμανδῶν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς νὰ μελετᾷς τὴν φύσιν. Αὐτὴ εἶναι ὁ ὑπέρροχος διδάσκαλος». Τὴν ἐβοήθησαν ἐπίσης με τὶς ὑποδείξεις τῶν ὁ Γκρέζ καὶ ὁ Ντουαγὲν, ἀλλὰ ἀπὸ κανένα ἀπὸ δόσους τὴν περιστοίχιζαν δὲν ὑπέστη τὴν παραμικρὴ ἐπίδρασι. Ἐσύνχαζε στὰ μουσεῖα καὶ στὰ μέγαρα ὅπου ὑπῆρχαν συλλογαὶ ἔργων τέχνης, ἀλλὰ τὶς ἐμπνεύσεις τῆς τὴν ζητοῦσε στὴ φύσιν καὶ στὰ μεντέλα της. Αὐτὸ τὴν ἔσωσε ἀπὸ τὸ συμβατικὸ στὺλ ποὺ εἶχε πάρει τότε ἡ γαλλικὴ ζωγραφικὴ, ἡ ἐκφυλισμένη ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ Ναττιέ καὶ τοῦ Νηρουί.

Γυναίκα, ἔγινε ζωγράφος τῆς γυναίκας ποὺ τὴν ἔβλεπε ὅχι στὸ οικιακὸ περιβάλλον, ἀλλὰ στὴν κομψὴ τῆς ἐμφάνισι. Μόλις δεκαπέντε χρόνων ἡ Ἑλισάβετ Βιζὲ εἶχε ἦδη ἀποκτήσῃ μεγάλη φήμην στὸ Παρίσι. Ἡ ἀριστοκρατία, ὁ μεγάλος κόσμος, πρόσωπα τῆς βασιλικῆς αὐλῆς καὶ καλλιτέχναι ὅπως ὁ Λαβουρ καὶ ὁ Βουὰν ἐσύνχαζαν στὸ ἔργαστήριό της. Ἀνάμεσα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο ἔλαμπε ἡ Ἑλισάβετ με τὸ ταλέντο της καὶ τὴ φυσικὴ τῆς γοητεία ἐργαζομένη ἀκατάπαυστα γιὰ νὰ προφθάσῃ τὴν ἐκτέλεσι τῶν παραγγελιῶν τῶν πορτραίτων ποὺ τῆς ἔκαναν. Τότε ἡ μητέρα της ἔκαμε δεῦτερο γάμο μ' ἕνα ἄνθρωπο ποὺ ἀντεπᾶθσε ἡ Ἑλισάβετ ἀπὸ τὴν πρώτῃ στιγμῇ, καὶ ποὺ ἐνόηκεσε σπῆτι σ' ἕνα πρόσκαιρο γιὰ νὰ κάνει καλλιέργειες καὶ ὅπου ἤθελε νὰ πάρῃ μαζί με τὴν γυναίκα του καὶ τὴν κόρη της. Ἡ Ἑλισάβετ κατέφυγε τότε σὲ μιὰς γλῆψς τῆς μητέρας της, γυναίκα ἐνὸς γλύπτου, ποὺ τὴ συμπαροῦσε καὶ ἔτσι ἔμεινε στὸ Παρίσι καὶ ἐξἈκολούθησε νὰ ἐργάζεται. Κατὰ τὸ 1774 ὅταν ὁ Λουδοβίκος 16ος ἀνέβηκε στὸ θρόνο τῆς Γαλλίας ἡ Ἑλισάβετ Βι-

ζὲ ἐξελέγη μέλος τῆς ἀκαδημίας τοῦ Σαιν Λούκ. Ἦτο τότε μόλις δεκαενέα ἐτῶν.

Ἐνα σύννεφο ἐσκίασε ἀξαφνὰ τὴν ἀφρόντιστη εὐτυχία ποὺ ἔχαιρόταν με τόσο πρώτῃ δόξα καὶ τόσες ἐπιτυχίες. Ἦταν ὁ γάμος της. Ἡ μητέρα της καὶ ὁ πατριός της εἶχαν ξαναγυρίσει στὸ Παρίσι καὶ ἡ Ἑλισάβετ ἐπῆγε μαζί τους στὸ σπίτι ποὺ κατοικοῦσαν στὴν δδὸ Ἀγίου Ὁνορίου, ὅπου εἶχαν γείτονα ἕνα πραγματογνώμονα καὶ ἔμπορο ἔργων τέχνης, με τὸν ὁποῖο ἀνέπτυξαν σχέσεις. Ἡ Ἑλισάβετ ἐπῆγαινε στὸ σπίτι του καὶ ἔβλεπε τὰ ἔργα τῶν ζωγράφων καὶ παλαιῶν καὶ συγχρόνων ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὁ μπρέν ἐσκέφθη ὅτι ἂν ἐπαντρευόταν τὴν ὥρα αὐτὴ τὴν κόρη, ποὺ ἦταν ἥδη διάσημη ζωγράφος με μεγάλα κέρδη καὶ με λαμπρὸ μέλλον, θὰ ἔκανε μιὰ πρώτης τάξεως ἐπιτυχία. Ἐφρόντισε ἀμέσως νὰ διαλύσῃ τοὺς ἀρραβῶνας του με τὴν κόρη ἐνὸς Ὀλλανδοῦ πελάτου του, ἔπαιξε τὸ ρόλο τοῦ ἐρωτευμένου στὴν Ἑλισάβετ καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἕξι μῆνες τῆς ἐπρότεινε νὰ τὴν παντρευθῇ. Ἐκείνη ἐδίστασε στὴν ἀρχὴ, ἀλλὰ ἔπειτα περισσότερο γιὰ τὴν ἡθελὲ νὰ ἀπαλλαγῇ ἐντελῶς ἀπὸ τὸν πατριὸς της, παρὰ γιὰ τῆς ἄρεσε ὁ Λεμπρέν, τὸ ἀπεφάσισε. Ἦταν τότε εικοσιπέντε χρόνων. Ἀλλὰ λίγον καιρὸ μόλις ἔπειτα ἀπὸ τὸ γάμο ἦλθε ἡ θλιβερότερη ἀπογοήτευσι. Ἡ Ἑλισάβετ ἔμαθε τὸ ἐπεισόδιο τῆς Ὀλλανδέζας, ἀντελήφθη ὅτι ὁ ἀνδρας τῆς ποὺ τὸν ἐπαντρεύθηκε με τὴν ἐλπίδα ὅτι μποροῦσε νὰ στηριχθῇ σ' αὐτὸν ἦτο χαρτοπαλῆς καὶ εἶχε διαρκῶς σχέσεις με γυναῖκες ἐλευθερίων ἡθῶν. Ὁ Λεμπρέν ἀφοῦ διεσπάθισε τὴ δικὴ του περιουσία, ἔπαιξε κάθε μέρα τὰ χρήματα ποὺ ἐκέρδιζε ἡ γυναίκα του ἐργαζομένη ἀκατάπαυστα. Μόνη παρηγορία γιὰ τὴν Ἑλισάβετ ἦταν τὸ κοριτσάκι ποὺ ἀπέκτησε ἀπὸ ἐκεῖνον τὸ γάμο καὶ ποὺ τὸ ἐλάτρευε καὶ ἡ τέχνη. Ἡ φήμῃ της ὡς ζωγράφος ἤρθε νὰ δοῦναι, τὸ ἀτελιὲ τῆς ἐπολιορκεῖτο, εἶχε διαρκῶς νέες παραγγελίες. Ἡ δούκισσα τοῦ Ὁρλεὰν ἐπερίμενε ἕνα χρόνο περίπου γιὰ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά της νὰ ποζάρῃ πρὸ τῆς ζωγράφου. Εἶχε τὶς λαμπρότερες ἱκανοποιήσεις. Ὁ διάσημος Λαδάρ σ' ἕνα λόγο του στὴν Ἀκαδημία με θέμα τὸ πνεῦμα τῶν γυναικῶν, εἶπεν ὅτι ἡ Ἑλισάβετ Λεμπρέν ἦταν ἀνώτερη ἀπὸ τὴ Ροζάλμπα, ποὺ ἦτο ἕως τότε ἡ μοναδικὴ γυναίκα ζωγράφος, καὶ δὲν συνεννοεῖ τὴ φωνὴ τῆς φάσθαι με τὸ χαμόγελο τῆς Ἀφροδίτης. Οἱ παριστάμενοι, μεαδὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ δούκισσα ντὲ Σάρτρ καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας ἐσηκώθηκαν ὅλοι γιὰ νὰ ἰδοῦν τὴν καλλιτέχνιδαν ποὺ ἦταν ἐπίσης ἐκεῖ καὶ φοινόνταν λιπόθυμη ἀπὸ τὴ συγκίνησι. Τότε, τὸ 1779 ἡ Ἑλισάβετ ἐξωγράφισε τὸ πορτραῖτο τῆς Μαρίας Ἀντουανέτας με τὸ τριαντάφυλλο. Εἰς τριάντα ἀνέροντας ἐν ὧν τὰ πορτραῖτα τῆς ὥρας καὶ τὰ τραγικῆς ἐκείνης βασιλείας, τὰ καίωμένα ἔσυνενεα εἰς τὴν σελίδα 827)

ΦΕΡΔ. ΖΕΠΠΕΛΙΝ

Προτὸ ἀκόμη ἀσχοληθῇ με τὴν κατασκευὴν τοῦ πηδαλιουχομένου ἀεροπλοίου, ποὺ φέρει τὸ ὄνομά του, ὁ Φερδινάνδος Ζέππελιν διετέλεσε στρατιωτικὸς καὶ ἡ δρᾶσις τὴν ὁποῖαν ἀνέπτυξε ὡς ἀξιωματικὸς εἶπε ἀξιόλογος.

Τὸ 1860 εἰς ἡλικίαν εἴκοσι δύο ἐτῶν, ἦτο ἀπόφοιτος τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Στουτγάρδης καὶ τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς τοῦ Λουντβίγκσμπουργκ καὶ κατετάχθη ὡς ἀνθυπάρχους εἰς τὸν στρατὸν τῆς Βυρτεμβέργης. Ὅταν ἐξεργάσθη ὁ χωριστικὸς πόλεμος εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὁ Ζέππελιν, θερμὸς ὁπαδὸς τῆς ἰδέας τῆς χειραφετήσεως τῶν Μαύρων, κατετάχθη ἐθελοντῆς εἰς τὸν στρατὸν τῶν Βορείων καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου τοῦτον ἐχειρήρησε τὴν πρώτῃν ἀναγνώρισιν δι' ἀεροστάτου. Ὅταν ἔληξεν ὁ πόλεμος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὸν Αὐστρὸ-πρωσικὸν πόλεμον τοῦ 1860. Κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1870 εἶχε τὸν βαθμὸν ἱαρχοῦ. Κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτὸν πόλεμον ἐνέγραψεν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν του μίαν ὑπέροχον ἡρωικὴν πράξιν. Ἐπὶ κεφαλῇ τῆς ἴλης του ἐνήργησεν ἐπιτυχῇ ἀναγνώρισιν τοῦ ἐχθρικοῦ ἐδάφους καὶ με τὴν μικρὰν δύναμιν ποὺ εἶχε ὑπὸ τὸς διαταγὰς του κατάρθωσε νὰ ἀπωθήσῃ ὁλόκληρον σύνταγμα γαλλικοῦ ἱππικοῦ. Ἐγίνε τότε πολὺς λόγος διὰ τὴν ἡρωικὴν ταύτην πράξιν, ἥτις ἂν ἦτο ἡ πρώτη, δὲν ἦτο ἡ τελευταία τοῦ Ζέππελιν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέβητο κινδυνώδεις ἐπιχειρήσεις. Τὸ θάρρος του ἔφθανε πολλὰκις μέχρι παραλογισμοῦ, κατὰ κανόνα, ἐν τοῦτοις, ἔφερον εἰς αἰσίον πέρας τὰς ἐπιχειρήσεις ὅσας ἀνεδέχτο διότι ἐκτὸς τῆς προσωπικῆς ἀξίας, εἶχε τὴν ἱκανότητα νὰ ἐμπνέῃ θάρρος εἰς τοὺς ἀνδρας του καὶ συγχρόνως τὴν δεξιότητα ν' ἀποφεύγῃ τοὺς κινδύνους.

Μετ' ἀλλεπαλλήλους προαγωγὰς, ὁ Ζέππελιν, ἔχων τὸν βαθμὸν ὑποστρατήγου, διώρισθη ὑπασιπότης τοῦ βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἄνθρωπος δυνάμενος νὰ μένῃ εἰς ἀδράνεια. Ἐζήτησε καὶ διώρισθη πρεσβευτῆς τῆς Βυρτεμβέργης εἰς Βερολῖνον. Συγχρόνως ἐπεδίδοτο εἰς μελέτας διὰ τὴν κατασκευὴν πηδαλιουχομένου ἀεροστάτου. Διὰ νὰ δυνηθῇ ν' ἀφιερῶθῃ εἰς τὰς μελέτας του, τὸ 1891 παρητήθη τῆς θέσεως του καὶ ὑπέβαλεν αἴτησιν ἀποστρατεύσεως, μολοντὶ ἡλικίας μόνον 53 ἐτῶν τότε. Παρὰ τὴν ἐκτίμησιν ἣν ἔτρεφον πρὸς αὐτὸν ὅλοι οἱ σοὶ τὸν ἐγνώριζον, αἱ ἰδέαι του περὶ κατασκευῆς ἀεροστάτου, τὸ ὁποῖον νὰ πηδαλιουχῆται, νὰ ἀντέχῃ εἰς τὸν ἀνεμὸν καὶ πρὸ παντός, νὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ὅχι μόνον εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, ὡς δι' ἀνίχνευσιν ἐν πολέμῳ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινωνικῶν, ἐθεωροῦντο παράλογοι. Ἀκόμη καὶ μεγάλοι μηχανικοὶ ἐπίστευον ὅτι ἐπρόκειτο περὶ καθαρὰς παραφροσύνης καὶ ὁ Ζέππελιν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀπονειμθῇ ὁ κομικὸς τίτλος, ἀπεκαλεῖτο «ὁ τρελλὸς κόμης». Ἀλλὰ ὁ Ζέππελιν ἔμενεν ἀδιάφορος εἰς τοὺς σαρκασμοὺς καὶ ἐξηκολούθει τὰς μελέτας του. Τὰ βασικά ζητήματα τὰ ὁ-

ποῖα εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἦσαν ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς τοῦ περιβλήματος τοῦ ἀεροπλοίου, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἀντέχῃ εἰς τὰς θυέλλας, χωρὶς νὰ προσθέτῃ ὑπερβολικὸν θάρος εἰς τὸ σκάφος, ὁ μηχανικὸς ὁπλισμὸς τοῦ ἀεροπλοίου καὶ ἡ τελικὴ διαμόρφωσις τοῦ σχήματος τοῦ σκάφους σύμφωνα με τὰς ἀρχὰς τῆς ἀεροδυναμικῆς.

Μὲ καταπληκτικὴν μαθηματικὴν ἀκρίβειαν ὁ Ζέππελιν κατάρθωσε νὰ δώσῃ τὴν δρθὴν λύσιν εἰς ὅλα τὰ προβλήματα ταῦτα καὶ τὸ 1897 εἶχεν ἑτοιμον εὐφύεστατον σχέδιον κατασκευῆς πελωρίου ἀεροπλοίου, μελετημένου καὶ εἰς τὴν παραμικροτέραν λεπτομέρειαν. Τὸ σχέδιόν του αὐτὸ προέβλεπε τὴν κατασκευὴν τοῦ περιβλήματος ἀπὸ ἀλουμίνιον. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σκάφους εἶχε διαμετρηθῇ εἰς δεκαεπτὰ διαμερίσματα ἐκαστον τῶν ὁποίων περιελάμβανεν ἀπὸ καὶ ἄν σφαῖραν ὕδρογόνου. Εἰς τὸ κάτω μέρος εἶχε δύο θαλάμους (λέμβους) εἰς τοὺς ὁποίους εἶχον τοποθετηθῇ τὰ μηχανήματα ἀποτελούμενα ἀπὸ δύο κινητήριους μηχανὰς συνολικῆς δυνάμεως τριανταδύο ἵππων. Τὸ ἀεροπλῖον θὰ εἶχε μήκος 128 μέτρων, μεγίστην διαμέτρων 11 μέτρων καὶ συνολικὴν χωρητικότητα 11.300 κυβικῶν μέτρων.

Τὸ 1898 ὁ κόμης Ζέππελιν ἐπέτυχεν νὰ εὕρῃ κεφαλαιούχους διὰ τὴν ἱδρυσιν ἀνανύμου ἑταιρίας με κεφάλαια 800.000 μάρκων διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου τῶν. Τέλος, τὴν 2 Ἰουλίου 1900, ἦσαν τὰ πάντα ἑτοιμα καὶ τὸ πρῶτον Ζέππελιν μετὰ διακριτικὰ στοιχεῖα «Ζ. 1» ἐπεχείρησε

Οἱ καπνοσούριγγες τοῦ Μπάλντουϊν

Ὅλοι ἐνθυμοῦνται τὸν προκατόχον τοῦ κ. Νέβιλ Τσάμπερλαιν εἰς τὴν πρωθυπουργίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας κ. Στάνλεϋ Μπάλντουϊν, ὁ ὁποῖος ἀποχωρήσας τῆς ἐξουσίας, μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ βασιλέως Ἐδουάρδου Η', ἔλαβε τιμητικῶς τὸν τίτλον τοῦ λόρδου καὶ μετὰ χει σήμερον τῆς βουλῆς τῶν Ἀγγλῶν ἀριστοκρατῶν τῆς ἄλλως καλουμένης βουλῆς τῶν λόρδων. Ὁ λόρδος Μπάλντουϊν εἶνε φανατικὸς καπνιστῆς, καπνίζει δὲ με καπνοσούριγγα (πίπας) καὶ διατηρεῖ μίαν τῶν πλουσιωτέρων συλλογῶν τοῦ καπνιστικοῦ ὀργάνου.

Μεταξὺ τῶν καπνοσούριγγων τῆς συλλογῆς τοῦ ὑπάρχουν μακρὰ ἀνατολίτικα τσιμπούκια, κινεζικὰ πίπας διὰ τὸ κάπνισμα τοῦ ὀπίου καὶ γενικῶς ὅλοι οἱ ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι καπνοσούριγγων ποὺ ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον. Συγχρόνως ὁμως ἡ συλλογὴ περιλαμβάνει καὶ πίπας μεγάλων ἀνδρῶν καὶ ἐχούσας ὡς ἐκ τούτου ἰδιαιτέραν ἀξίαν. Μεταξὺ αὐτῶν καταλέγεται καὶ μιὰ πίπας τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ συγγραφέως Καρόλου Ντίκενς.

Ἦν πρώτην τοῦ πησιν. Τὸ ἀεροπλῖον διέτρεξε σημαντικὴν ἀπόστασιν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀνέπτυξε ταχύτητα 27 χιλιομέτρων. Μιὰ θάλαθρα ὅμως τοῦ πηδαλίου τὸ ἡνάγκαζε νὰ προσγειωθῇ καὶ ἡ πρώτη δοκιμαστικὴ προσπάθεια ἐθεωρήθη ὡς ἀποτυχούσα.

Ἡ ἑταιρία ὑπέστη τοιαύτας ζημίας ὥστε ἡναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὰς ἔγκαταστάσεις τῆς ὡς ἀχρηστον ὕλικόν. Ὁ Ζέππελιν παρὰ τὴν οἰκτράν οἰκονομικὴν κατάστασιν στήν ὁποῖαν εἶχε περιέλθῃ δὲν ἀπηλίπισθη καὶ μαζί με τοὺς συνεργάτας τοὺς ὁποῖους κατάρθωσε νὰ εὕρῃ συνεκέντρωσε μετὰ ὀλίγα χρόνια τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια διὰ τὴν συνέχισιν τῆς προσπάθειας του. Πράγματι, τὸ 1905 ἕνα νέον ἀερόπλοιο, μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ πρῶτον, ἀνυψάθη, ἀλλὰ προτοῦ σημειώσῃ ἀξιολόγους πτήσεις, κατεστράφη ἀπὸ θυέλλαν.

Πάλιν ὁ Ζέππελιν δὲν ἀπηλίπισθη. Κατὰ τὴν νῆον προσπάθειάν του, εὐρέθησαν πάλιν κεφάλαια καὶ τὸ 1906 κατεσκευάσθη τὸ τρίτον τοῦ ἀεροπλοίου τὸ ὁποῖον ἐπέτυχε ἐπανειλημμένως πολὺς πτήσεις μετὰ τὴν μεγάλην διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ταχύτητα τῶν 45 χιλιομέτρων. Ὁ Γερμανικὸς λαὸς ἤρχισε νὰ πιστεύῃ ὅτι τὰ παρόμοια σχέδια τοῦ «γέροντος τρελλοῦ κόμης» ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσε, δὲν ἦσαν ἀπραγματοποιήτα. Μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸν οἱ Γερμανοὶ πολῖται μετέσχον τοῦ ἀποφασισθέντος ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν παγγερμανικοῦ ἐράνου διὰ τὴν ἱδρυσιν τῆς «Ἀνανύμου ἑταιρίας Ἀεροπλοίων Ζέππελιν». Μετὰ τὴν ἱδρυσιν τῆς καλοῦσας αὐτῆς ἑταιρίας ἤρχισεν νὰ περὶοδος εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν πηδαλιουχομένων ἀεροπλοίων. Ἡ ἑταιρία αὕτη, με ὅσιν πάντοτε τὶς μελέτας τοῦ Ζέππελιν ἐτελειοποίησε τὰ ἐργαστάσιά της, τὰ ὁποῖα εἶχον ἱδρυθῇ εἰς Φρειδριχσχάφεν, ἀπεφάσισε νὰ μεγεθύνῃ τὶς διαστάσεις καὶ τὴν δύναμιν τῶν ἀεροπλοίων καὶ ἐνέπνευσεν στὸν κόσμον ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν σταθερότητα ποὺ παρέχουν τὰ υπερήφανα αὐτὰ μεγαθήρια τοῦ οὐρανοῦ. Εἶνε γνωστὰ αἱ ἐπιτυχίαι τὰς ὁποίας ἐσημείωσαν τὰ πηδαλιουχοῦμενα, ἐπιχειρήσαντα πτήσεις ὑπερακταινίου.

Ὁ κόμης Ζέππελιν ἀπέθανε τὸ 1917. Δὲν ἠτύχησε θέβαια νὰ δῇ τὴν καταπληκτικὴν ἐξέλιξιν ποὺ ἔχει σήμερὰ ἡ ἐφεύρεσις του, πόντως ὅμως ἐδοκίμασε τὴν μεγάλην ἱκανοποίησιν τῆς ἀπολύτου ἐπιτυχίας τῆς ἐφευρέσεώς του καὶ τῆς ἀναγνώρισέως τῆς, ὅχι μόνον ἀπὸ τὸν γερμανικὸν λαόν, ἀλλὰ ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον.

Η ΒΡΑΖΙΛΙΑ

Τὸ μεγαλύτερον κατ' ἑκτασίαν ἐκ τῶν κρατῶν τῆς Ἀμερικῆς, μὴδὲ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐξαιρουμένων (ἀν φυσικὰ δὲν συνυπολογισθοῦν αἱ κτήσεις τῶν), εἶνε ἡ Βραζιλία. Τὸ μέγα τοῦτο κράτος, τὸ ὁποῖον καταλαμβάνει ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ κεντρικὸν καὶ ἀνατολικὸν τμήμα τῆς νοτιοαμερικανικῆς ἡπείρου, ἔχει ἑκτασίαν 8.511.189 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, δηλαδή κατὰ τι μεγαλυτέραν τῆς Αὐστραλίας καὶ ὀλίγον μικροτέραν τῆς Εὐρώπης, ὁλοκλήρου.

Συγκρινομένη πρὸς τὰ λοιπὰ μεγάλα κατ' ἑκτασίαν κράτη τοῦ κόσμου ἡ Βραζιλία ὑστερεῖ μόνον ἔναντι τῆς Ρωσίας ἀν ληφθῇ ὡς βάσις τοῦ ὑπολογισμοῦ μόνον τὸ καθαρῶς ἐθνικὸν ἐδαφος, ἀν δὲ ὑπολογισθοῦν καὶ τὰ ἀποικιακὰ ἐδάφη ἔρχεται πέμπτη, μετὰ τὴν βρετανικὴν αὐτοκρατορίαν, τὴν Ρωσίαν, τὴν Γαλίαν καὶ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας. Κατὰ συνέπειαν ἡ Βραζιλία εἶνε μεγαλυτέρα κατ' ἑκτασίαν καὶ τῆς ἀχανοῦς Κίνας ἔστω καὶ ἀν συνυπολογισθοῦν εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ κατεχόμενα ὑπὸ τῶν Ἰαπώνων ἐδάφη καὶ τὸ Θιβέτ. Ἄν ὅμως ὡς βάσις τῶν ὑπολογισμῶν ληφθῇ ὁ πληθυσμὸς τότε ἡ Βραζιλία χάνει τὴν περίοπτον θέσιν τὴν ὁποίαν τῆς ἐξασφαλίζει ἡ ἑκτασίς της ἀν τῷ κόσμῳ.

Ἀριθμοῦσα ὄνον 45 ἑκατομμύρια κατοίκων ὑστερεῖ ἔναντι πολλῶν κρατῶν καὶ χωρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἔρχεται δευτέρα ὑστεροῦσα μόνον ἔναντι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Ἡ Βραζιλία συγκρινομένη πρὸς τὰ ἄλλα κράτη τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς, ὅπως ἀποκαλοῦνται γενικῶς ὅλοι αἱ ἀμερικανικαὶ χώραι πλὴν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ τοῦ Καναδά, ἡ Βραζιλία παρουσιάζει μίαν θεμελιώδη διαφορὰν. Μόνη αὕτη εἶνε ἀποικία Πορτογάλων καὶ ἔχει ἐπικρατοῦσαν γλῶσσαν τῆς τῆν πορτογαλικῆν, ἐνῶ ὅλα τὰ ἄλλα λατινικὰ κράτη τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Μεξικοῦ, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Χόρν, νοτιωτάτης ἐσχάτιας τῆς ἀμερικανικῆς ἡπείρου, εἶνε ἰσπανικαὶ ἀποικίαι. Ἡ Βραζιλία ὅπως ἄλλως τε καὶ αἱ λοιπαὶ χώραι τῆς Ἀμερικῆς ἐγυραφείθη ἀπὸ τὴν μητρόπολιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ συγκεκριμένως τὸ 1822. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν ἀμερικανικῶν χωρῶν συμπίπτει περίπου μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἐπαναστάσιν, ὃ δὲ Ἀγγλος ναύαρχος Κόχραν ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀπαναστάσεως εἶχεν ὀνομασθῇ ναύαρχος τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἶχε προηγουμένως διαπρέψει ὡς ἀρχηγὸς τῶν κατὰ θάλασσαν δυνάμεων τῆς Χιλῆς ἐναντίον τῶν Ἰσπανῶν. Εἰς τὴν Βραζιλίαν εἰδικῶς ἡ ἀνεξαρτησία ἀπεκλήθη χωρὶς πόλεμον πρὸς τὴν μητρόπολιν. Ὀλίγα ἔτη πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ συγκεκριμένως κατὰ τὴν διάρ-

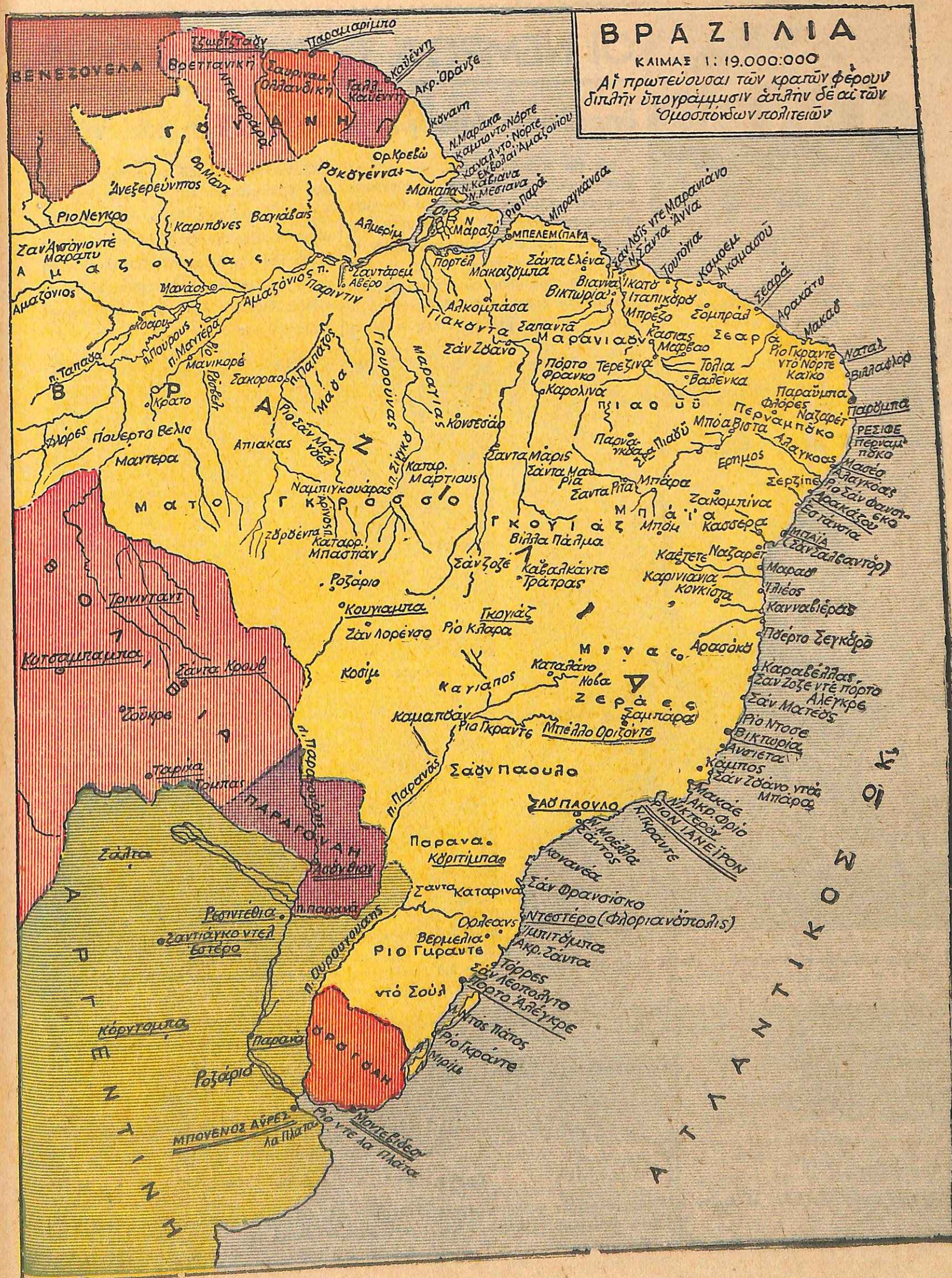
κειαν τῶν Ναπολεοντειῶν πολέμων τῆς Ἰσπανίας, ὃ τότε βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας Ἰωάννης ΣΤ' κατέφυγεν εἰς τὴν Βραζιλίαν διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἐνδεχομένην σύλληψιν τοῦ ἀπὸ τὸν Ναπολέοντα. Ἐκεῖ πιεζόμενος ὑπὸ τῶν ἀποίκων οἱ ὁποῖοι καὶ ἐστάσισαν τὸ 1821 παρεχώρησεν ἀναχωρῶν σύνταγμα καὶ ἀνέθεσε τὴν διοίκησιν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ πρίγκηπα δὸν Πέτρο. Τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἐπειδὴ τὰ παραχωρηθέντα συνταγματικὰ δικαιώματα δὲν ἐκρίθησαν ἐπαρκῆ οἱ Βραζιλιανοὶ ἀνεκήρυξαν τὴν χώραν τῶν ἀνεξάρτητον αὐτοκρατορίαν καὶ τὸν πρίγκηπα δὸν Πέτρον πρῶτον αὐτοκράτορα. Τὸ 1889 ἡ αὐτοκρατορία κατελύθη καὶ ἡ χώρα ἀνεκηρύχθη εἰς ὁμόσπονδον δημοκρατίαν. Ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ τῆς δὸν Πέτρος εἶχεν ἐπισκεφθῇ καὶ τὴν Ἑλλάδα. Σήμερον ἡ χώρα φέρει τὸν τίτλον «Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Βραζιλίας», συγκροτεῖται δὲ ἐξ 20 ὁμοσπόνδων πολιτειῶν ὡργανωμένων κατὰ τὸ πρότυπον περίπου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

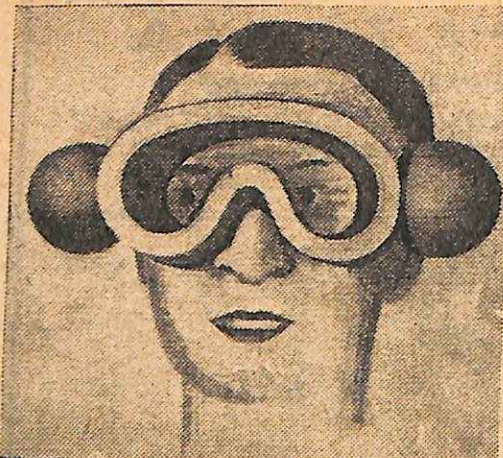
Ἡ Βραζιλία ἀνεκαλύφθη τὸ 1490 ὑπὸ τινος Πορτογάλου ὀνόματι Ζουάν Ραμάλιο, μετὰ τινὰ δὲ ἔτη κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Πορτογάλου ἐξερευνητοῦ Πέτρου Ἀλβαρὲς Καμπράς ὅστις τὴν προσήτησεν εἰς τὸ βασιλικὸν στέμμα τῆς Πορτογαλίας, ὀνομάσας αὐτὴν νῆσον τοῦ Ἀλθαρὲς Σταυροῦ. Τὸ ὄνομα Βραζιλία ἐδόθη θραδύτερον ἐκ τοῦ «βράζα» εἰδους δένδρου τῶν τροπικῶν κλιμάτων, τοῦ ὁποῦ τὸν ἐρυθρὸν χυμὸν μετεχειρίζοντο αἱ ἰθαγενεῖς γυναῖκες πρὸς ἐπάλειψιν τοῦ προσώπου χάριν καλλωπισμοῦ. Ἐκ τῶν πρώτων ἐπισκεψῆς τὴν Βραζιλίαν ὁ Ἀμέρικος Βεσπούκιος, ὁ ὁποῖος γοητεύει ἀπὸ τὸ φυσικὸν κάλλος καὶ τὸν πλοῦτον τῆς χώρας, ἐγραφε περὶ αὐτῆς: «Καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἐπίγειός τις παράδεισος, δὲν θὰ εἶνε ἀναμφόβως μακρὰν τοῦ τόπου τούτου». Εἶνε δὲ ὁ Ἀμέρικος Βεσπούκιος ὁ διάσημος ἐξερευνητὴς ὅστις περιέγραψε πρῶτος τὴν Ἀμερικὴν καὶ τοῦ ὁποῦ τὸ ὄνομα Ἀμέρικος ἐδόθη εἰς τὴν νέαν ἡπείρον.

Σήμερον ἡ Βραζιλία ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε ἐκ τῶν ὡραιότερων χωρῶν τοῦ κόσμου, τὰ παρθένα δὲ δάση τῆς τοῦ Μάτο Γκρόσσο, ἐξακολουθοῦν νὰ εἶνε μίαν τῶν ὀλιγώτερον ἐξερευνημένων περιοχῶν τῆς Γῆς. Εἰς τὰ δάση αὐτὰ, τὰ ὁποῖα εἶνε ἄλλως γνωστὰ ὡς Πρασίνη Ζούγκλα τῆς Βραζιλίας, ἀπωλέσθη πρότινον ἔτων ὁ διάσημος Ἀγγλος ἐξερευνητὴς συνταγματάρχης Φώσετ. Ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἡ Βραζιλία σήμερον κατέχει τὴν πρώτην ἐν τῷ κόσμῳ θέσιν ὡς χώρα παραγωγὸς καφῆ παρά-

γούσα ἐτησίως 20 ἑκατομμύρια περίπου μετρικῶν σταθέρων τοῦ προϊόντος τούτου. Κυριώτερος λιμὴν ἐξαγωγῆς τοῦ καφῆ εἶνε ἡ πόλις Σάντος. Ἀλλὰ προϊόντα τῆς χώρας εἶνε ἐκ μὲν τῶν γεωργικῶν ὁ ἀραβόσιτος, ὁ θάμβαξ, ἡ ζάχαρις καὶ ἡ ὄρυζα, ἐκ δὲ τῶν κτηνοτροφικῶν τὰ βοοειδή. Πλέον τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς χώρας ἀπορροθοῦν αἱ Ἠνωμένα Πολιτεῖαι, μετ' αὐτὰς δὲ ἔρχονται ἡ Μεγάλη Βρετανία καὶ ἡ Γερμανία. Ἡ Βραζιλία ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε χώρα γεωργικῆς στερωμένη βιομηχανίας. Ἡ πρωτεύουσα τῆς Ρίον Ἰανέιρον εἶνε πόλις μὲ πληθυσμὸν ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου κατοίκων, μετ' αὐτὴν δὲ ἔρχεται ὁ Ἅγιος Παῦλος, πόλις ἐνὸς ἑκατομμυρίου. Περί τὰς δύο αὐτὰς πόλεις καὶ συγκεκριμένως ἐγγὺς τῶν παραλίων πολιτειῶν κατοικοῦν τὰ τέσσαρα πέμπτα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Βραζιλίας, ἐνῶ τὸ ἐσωτερικὸν παραμένει ἀκατοίκητον, ἡμιάγριον καὶ ἀνεκμετάλλετον. Συγκεκριμένως εἰς τὴν πολιτείαν Ἀμαζόνιας, τὴν ὁποίαν διαρρέει ὁ ποταμὸς Ἀμαζόνιος κατοικοῦν μόνον 460.000 ἄνθρωποι, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐρυθρόδερμοι ἰθαγενεῖς καὶ ὅμως ἡ πολιτεία αὕτη ἔχει ἐμβαδὸν δεκατετραπλάσιον τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὴν ἀπέραντον αὐτὴν περιοχὴν κατοικοῦν 3 μόνον ἄνθρωποι ἀνὰ 10 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Ἡ ἴδια ἀναλογία πληθυσμοῦ ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸ Μάτο Γκρόσσο, ἐνδεκαπλάσιον κατ' ἑκτασίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ μέση ἀναλογία πυκνότητος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Βραζιλίας εἶνε 5 κάτοικοι κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον, ἐνῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀναλογία εἶνε 48, δηλαδή σχεδὸν δεκαπλάσια.

Ὁ ὄγκος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Βραζιλίας ἀποτελεῖται ἀπὸ λευκοὺς (Πορτογάλους κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ Ἰσπανοὺς) καὶ ἀπὸ μιγάδας ἐκ λευκῶν καὶ ἰθαγενῶν Ἰνδῶν. Ἐπίσης ὑπάρχουν περὶ τὰ 3 ἑκατομμύρια Νέγροι, ἀπόγονοι παλαιῶν δούλων ἐξ Ἀφρικῆς, ἐξ ἑκατομμύρια μιγάδων ἐκ Νέγρων καὶ λευκῶν ἢ Ἰνδῶν καὶ 800.000 περίπου καθαρὰ ἰθαγενεῖς Ἰνδοί, κατοικοῦντες κυρίως τὰς περιοχὰς τοῦ Μάτο Γκρόσσο καὶ τοῦ Ἀμαζόνιας, ὅπου ζοῦν, χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τοὺς λευκοὺς καὶ χωρὶς νὰ ὑποστοῦν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Βραζιλίας ζοῦν σχεδὸν γυμνοὶ ἐντὸς τῶν δασῶν, ζωγραφίζουσιν δὲ τὸ σῶμα τῶν δι' ἐγχρῶμων σχεδίων μαρτυρῶντων μεγάλην καλαισθησίαν καὶ τέχνην καὶ κατοικοῦν ἐντὸς καλυθῶν ἀπὸ φοινίκας καὶ κλάδους δένδρων. Πολλοὶ φυλαὶ ἐρυθροδέρμων Ἰνδῶν διακρίνεται ἐξ ὀφθαλμοῦ πρὸς τοὺς λευκοὺς καὶ εἶνε ἐπικίνδυνοι, ἐπιτιθέμενοι ἐναντίον τῶν ἐξερευνητῶν. Θῶμα τοιοῦτον ἡμιγρίων φυλῶν ἐπέσε καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Φώσετ.

Τῇ εἰδικῇ δίοπτρᾳ τῶν ὑποβρυχίων θηρευτῶν τοὺς δίδουν τὴν ὄψιν ἡρώων τοῦ Ἰουλίου Βέργν.

ΟΙ ΝΕΜΡΩΔ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

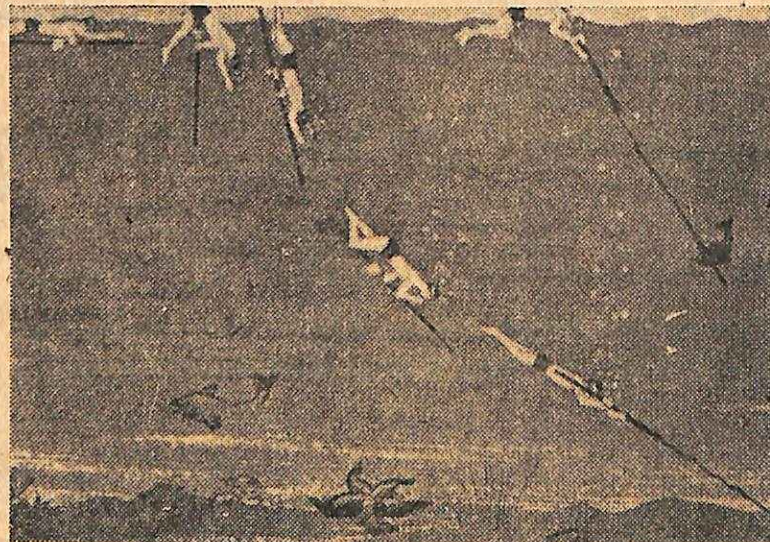
δηρεύουν ὑποβρυχίως μὲ βέλη καὶ τόξα

Εἰς τὴν Κυανὴν Ἀκτὴν, τὴν πολυσύχναστον διὰ τὰς θαλασσίας λουτροπόλεις τῆς περιοχῆς τῆς νοτίου Γαλλίας, ἀνεπτύχθη κατὰ τὴν ἐφετεινὴν θερινὴν περίοδον νέον εἶδος ναυτικοῦ σποῦ, τὸ ὁποῖον ἐλαβεν ἀμέσως εὐρυτάτην διάδοσιν. Τὸ νέον σποῦ συνίσταται εἰς τὴν ἀλιεῖαν τῇ βοθείᾳ εἰδικοῦ ὅπλου τὸ ὁποῖον ἐκτοξεύει μικρὸν βέλος συγκρα-

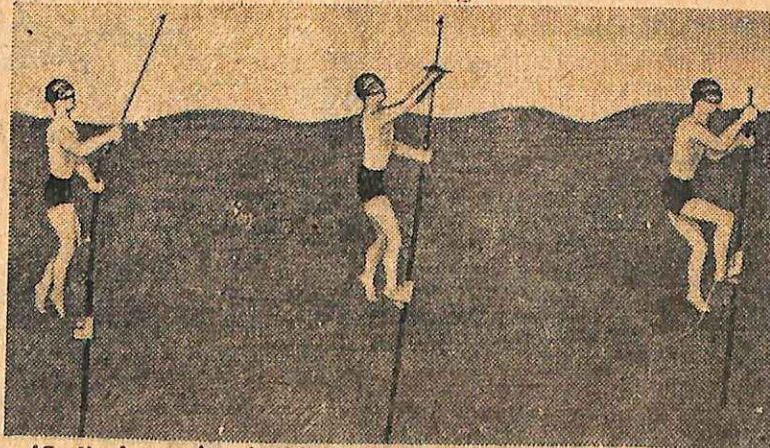
τούμενον διὰ λεπτοῦ σύρματος. Τὸ βέλος ἐμπηγνύεται εἰς τὰς σάρκας τοῦ ἰχθύος ἀκολουθῶς δὲ ὁ ἀλιεὺς ἐπέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν συναποκομίζων καὶ τὴν λείαν του. Ὁ ἀλιεὺς θηρεύει ὑποβρυχίως πρὸς τοῦτο δὲ φέρει εἰδικὰ δίοπτρα διὰ νὰ βλέπῃ ἀνέτως ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

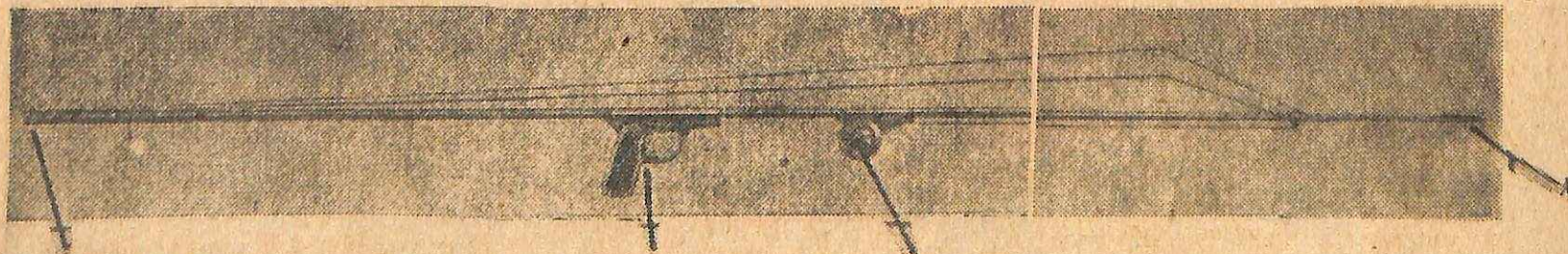
Θιασιώτης τοῦ νέου σποῦ φέρων τὸ εἰδικὸν ἀλιευτικὸν ὅπλον καὶ κρατῶν τὴν λείαν του.

Αἱ διάφοροι φάσεις τῆς καταδύσεως τῶν νέων Νεμρῶδ τῆς θαλάσσης.

Ὁ ἀλιεὺς χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν παραλίαν δύναται νὰ γεμίσῃ διὰ δευτέρην καὶ τρίτην φορὰν τὸ ὅπλον του ἐντὸς τῆς θαλάσσης στήριζόμενος ἐπὶ τῆς σκανδάλης.

Ὑποκόπανος

Σκανδάλη

Τροχαλία

Βέλος

Τὸ νέον ὑποβρυχίον ὅπλον τὸ ὁποῖον ἐκτοξεύει βέλη. Δὲν χρησιμοποιεῖ ἐκρηκτικὴν ὕλην ἀλλ' ἀπλοῦν ἐλατηριακὸν μηχανισμόν. Εἰς τὴν τροχαλίαν τυλίσσεται τὸ σύρμα τὸ ὁποῖον συγκρατεῖ τὸ βέλος.

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΟΥΛΙΑ ΣΚΟΛΟΠΑΚΕΣ

Ὑπὸ τοῦ φυσιοδίφου κ. Χ. Ν. ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ

Τέσσαρα εἶδη ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν σκολοπάκων εἶνε τακτικοὶ ἐπισκέπται τῶν λιμνῶν καὶ λιμνῶν τῆς Ἑλλάδος, ἡ γνωστὴ Μπεκάτα (Σκολόπαξ) καὶ τὰ τρία μικρότερα εἶδη τὰ ὀνομαζόμενα μπεκατσίνια.

Καὶ ἡ μὲν μπεκάτσα καταφθάνει κατὰ Νοέμβριον, τὰ δὲ μπεκατσίνια περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου.

Τὸ ράμφος, ὅπως ὅλων τῶν εἰδῶν τοῦ γένους τῶν σκολοπακιδῶν εἶνε λεπτὸν καὶ μακρὸν, κατάλληλον διὰ τὴν συλλήψιν ἐντόμων. Εἰς τὸ ἄκρον εἶνε μαλακὸν σχετικῶς, ἐνῶ κατὰ τὴν ρίζαν σκληρύνεται. Ἡ οὐρὰ εἶνε θραχὴ, αἱ ἐξ πτέρυγες μακრაὶ καὶ οἱ πόδες ὀφθαλμοί. Τρέχουν μὲ εὐκολίαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Κατὰ προτίμησιν ζοῦν εἰς πεδία ἀνοικτὰ, πάντοτε δὲ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ ἐλῶν, εἰς τὰ ὅποια εὐρίσκουν τὴν τροφήν των. Τὸ κυνήγιόν των εἶνε ἀρκετὰ δύσκολον, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ πτηνὰ αὐτὰ ἔχουν διαρκῶς ἐντεταμένην τὴν προσοχὴν των καὶ φεύγουν εἰς τὸν παραμικρὸν θόρυβον.

Διὰ νὰ δώσουν ἰδέαν τῆς ἐπιδεικτικότητος τοῦ μπεκατσινιοῦ νὰ διαφεύγῃ τὸν κίνδυνον, διηγούμεθα ὅτι καποτε χωρικοὶ εὐρήκαν ἕνα κυνήγον νὰ θρηνῇ κοντὰ εἰς ἕνα σκοτωμένο μπεκατσίνι. Τὸν ἥρώτησαν τὸν λόγον καὶ ἐκεῖνος ἀπήντησεν ὅτι εἶχε συνηθίσει νὰ βλέπῃ κάθε πρωὶ τὸ πουλάκι καὶ νὰ παίξῃ μαζί του. Τὸ ἐπυροβολοῦσε καὶ ἐκεῖνο ἐξέφευγε. Τώρα ποῦ τὸ εἶχε σκοτώσει, ἦτο ἀπορηγόρητος.

Καὶ τὰ τρία εἶδη τῶν μπεκατσινίων εἶνε ταχύτατα εἰς τὴν πτήσιν των καὶ δυσκόλως καταρρίπτονται διὰ τοῦ ὅπλου, προπάντων τὰ μικρότερα, εἰδὲς ὁ λιμνοκρύπτης, τὸ ὅστις ὡς ἐν ἑορῇ ἵσταται πλησίον τοῦ κυνηγοῦ καὶ πολλάκις καταρθώνει καὶ τοῦ διαφεύγει.

Ἐτερον χαρακτηριστικὸν τῆς ταχύτητος καὶ εὐκαμψίας τῆς πτήσεως τούτου τοῦτον ἀναφέρει ὁ γνωστὸς Ἀγγλος παρατηρητὴς τῶν Ἰνδιῶν κ. Οὐ. Τζὲς εἰς τὸ περιοδικὸν «Βίος τῶν ζώων». Λέγει ὅτι εἶδε μικρὸν μπεκατσίνι, τὸ ὁποῖον μολοντί καταδιωκόμενον ἀπὸ ἑξ ἰέρασας καὶ ἕνα χρυσαετὸν, κατάρθωσεν νὰ διαφύγῃ.

Ὅταν ἀπὸ τὰ ὕψη κατέρχεται πρὸς τὸ νερὸ τὸ μπεκατσίνι, ρίπτεται ὡς βολὴ καὶ ἀρχίζει νὰ θυθίζῃ τὸ ράμφος του εἰς τὴν λάσπην τοῦ ἑλὸς συλλαμβάνων καὶ κατατρῶγον λεπτοὺς σκώληκας. Εἶνε νυκτόβιον εἰς τὰς συνηθείας του. Τὸ θῆλυ γενεῖ τέσσαρα ὥσθ' ὅποια εἶνε μεγάλα ἐὰν συγκρίνωμεν μὲ τὰ τῶν ἄλλων δύο εἰδῶν τῆς οἰκογενείας, τὰ ὅποια ἐπίσης τίκουν τέσσαρα συνήθως

ὥσθ' εἰς φωλεὰς ἀτέχνους, ἐντὸς κοιλοτήτων τοῦ ἐδάφους.

Χῶραι εἰς τὰς ὁποίας φωλεῦει ὁ λι-

Μπεκατσίνι

μνοκρύπτης σκολόπαξ εἶνε ἡ Σκανδιναβία καὶ Σιβερία ἐνῶ τὰ ἄλλα δύο

Κυνήγια μπεκατσινίων εἰς τὴν εἰρήνην Λιβαδίας

εἶδη φωλεοῦν νοτιώτερον μέχρι Ρουμανίας ὡς τὸ ὅμοιον πράττει καὶ ἡ μπεκάτσα, κατέρχονται δὲ καὶ μέχρι τῆς Μεσσηνίου.

ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ
ΤΕΥΧΗ ΤΟΥ

«ΗΛΙΟΥ»

Ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας δι' οἰονδήποτε λόγον δὲν ἔχουν πλήρη τὴν σειρὰν τῶν τευχῶν τοῦ «ΗΛΙΟΥ» δύναται νὰ ζητήσουν τὰ ἐλλείποντα δι' ἐπιστολῆς των ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας, ἐμβάλλοντες τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, ἥτοι 5 δραχ. κατὰ τεῦχος, εἰς γραμματέσιμα. Οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ δύναται ἐπίσης νὰ ζητοῦν προηγούμενα φύλλα ἀπὸ τοῦς ἐφημεριοπώλας των, οἱ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς δὲ ἀπὸ τὰ κατὰ τόπους πρακτορεῖα τῆς Ἑταιρείας «Ἑλληνικοῦ Τύπου» (Πικραμμένου) ὅπου πωλεῖται ὁ «ΗΛΙΟΣ».

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ
ΤΟΥ «ΗΛΙΟΥ»

Μὲ τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος συμπληρεῖται ὁ πρῶτος τόμος τοῦ «ΗΛΙΟΥ», εἰς τὰς τελευταίας σελίδας δὲ αὐτοῦ περιέχεται πλήρης εἰρητηριὸν τῶν περιεχομένων ὅλων τῶν προηγούμενων τευχῶν.

Σὰς συνιστοῦμεν καὶ πάλιν νὰ κρατῆτε τὰ τεύχη τοῦ «ΗΛΙΟΥ» διὰ νὰ δημιουργήσετε μὲ τοὺς τόμους του, τὴν εὐθηνότεραν, τελειότεραν καὶ πλέον συγχρονισμένην Ἑγκυκλοπαιδείαν καὶ συγχρόνως μίαν βιβλιοθήκην χρησίμου ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. ΜΟΝΟΝ μὲ 65 δραχ. τὴν τριμηνίαν σχηματίζετε ἕνα τόμον ἐξ 900 σελίδων περίπου ποῦ περιλαμβάνει 13 ἢ περισσοτέρους πολυχρόμους γεωγραφικοὺς χάρτας, 26 πίνακας λιθογραφικοὺς καὶ περισσοτέρας τῶν 1.500 εἰκόνων μὲ ταξινομημένας ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις. Σχηματίσατε μὲ τὰ τεύχη τοῦ «ΗΛΙΟΥ» τόμους διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν χάνετε καὶ τὰ χρήματά σας ἀφοῦ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔστιν θέλετε δύνασθε νὰ πωλήσετε τὴν σειρὰν τῶν τόμων καὶ νὰ εἰσπράξετε καὶ περισσώτερα χρήματα ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ ἐξωδεύσατε.

Εἶνε συνεπὶς συμφέρον σας νὰ κρατῆτε τὰ τεύχη τοῦ «ΗΛΙΟΥ» καὶ νὰ τὰ δένετε εἰς τόμους.

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ

Τὸ κρατὸν σήμερον εἰς τὸν κόσμον νομισματικὸν σύστημα εἶναι ὅπως λέγεται, τὸ «ἐλεύθερον». Δηλαδή οὐδὲν νόμισμα κράτους συνδέεται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν χρυσόν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν ὑπάρχει νόμισμα, τὸ ὁποῖον νὰ ἐξαργυρώνεται ἀπὸ τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν ὑποχρεωτικῶς μὲ χρυσόν. Ἄν ἴσχυε τοιαύτη ὑποχρέωσις, θὰ εἴχομεν τὸ σύστημα τοῦ «χρυσοῦ κανόνος» ἢ ἂν ὑπῆρχε ὑποχρέωσις τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν νὰ ἐξαργυρῶνουν τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενα τραπεζογραμμάτια εἰς συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐθαίξετο εἰς τὸν χρυσὸν κανόνα, θὰ εἴχομεν τὸ σύστημα τοῦ «κανόνος χρυσοῦ συνάλλαγματος».

Προκύπτει λοιπὸν ὅτι ἔχομεν τρία εἴδη νομισματικῶν συστημάτων: 1) Χρυσοῦ κανόνος, συνισταμένου εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς νὰ ἐξαργυρῇ ἢ ἐξαργυρῶν ἑλκ ἀποῦσιον χρυσὸν πᾶν ποσὸν παρουσιαζομένων τραπεζογραμμάτων τῆς. 2) Κανόνος χρυσοῦ συνάλλαγματος, συνισταμένου εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς νὰ ἀνταλλάσῃ τὰ προσκομιζόμενα τραπεζογραμμάτια τῆς εἰς συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον, παρουσιαζόμενον εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν τῆς χώρας, εἰς τὴν ἀνήκει, νὰ ἐξαργυρώνεται ὑπ' αὐτῆς ὑποχρεωτικῶς εἰς χρυσόν. 3) Ἐλευθέρου συνισταμένου εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν ὑποχρέωσιν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς νὰ ἀνταλλάσῃ εἰς χρυσόν ἢ συνάλλαγμα χρυσοῦς θάσεως τὰ τραπεζογραμμάτια τῆς. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ σύστημα καλεῖται καὶ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία.

Διὰ νὰ καταστή τὸ πρᾶγμα σαφέστερον ἀναφέρομεν ὅτι νομίσματα τὰ ὁποῖα ἐθαίχοντο εἰς τὸν κανόνα τοῦ χρυσοῦ ἦσαν μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1931 ἡ ἀγγλικὴ λίρα, μέχρι τοῦ 1933 τὸ δολλᾶριον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, μέχρι τοῦ 1925 τὸ γαλλικὸν φράγκον, τὸ ἐλβετικὸν φράγκον, τὸ δανδικὸν φλόρινιον κλπ. Νομίσματα θασίζόμενα εἰς τὸν κανόνα χρυσοῦ συνάλλαγματος ἦσαν μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1932 ἡ θρασυμὴ, τὸ ρουμανικὸν λέι, τὸ γιουγκοσλαβικὸν δηνάριον, τὸ βουλγαρικὸν λέβα κλπ. Δηλαδή κυρίως τὰ νομίσματα μικρῶν Κρατῶν. Τέλος, ἀπ' τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 1929 καὶ ἐντεύθεν ὅλα τὰ νομίσματα, τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, ἐγκατέλειψαν τὴν θάσιν τοῦ χρυσοῦ ἢ τοῦ χρυσοῦ συνάλλαγματος καὶ ἔκτοτε κινεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐλευθέρου νομισματικοῦ συστήματος. Τὸ δεύτερον νομισματικὸν σύστημα τοῦ κανόνος χρυσοῦ συνάλλαγματος ἐφημερίσθη διὰ πρῶτην φοράν μετὰ τὸ 1922, θεωρεῖται δὲ ὡς ἐπέκτασις τῆς πίστεως. Ἐθεωρήθη τότε ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κακοδοκίμια τοῦ κόσμου, ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ὑπάρχων εἰς τὸν κόσμον χρυσὸς δὲν ἦτο ἀρκετὸς διὰ νὰ καλύπτῃ ἀφ' ἑνὸς καὶ διὰ νὰ διευκολύνῃ ἀφ' ἑτέρου τὴν κυκλοφορίαν τῶν ἐμπο-

ρευμάτων. (Ἐχει τονισθῇ ἐπανειλημμένως ὅτι κυκλοφοροῦν τόσα νομίσματα, ὅσα ἀπαιτεῖ ἡ ἀξία τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ἐμπορευμάτων καὶ ὅτι λόγῳ τοῦ γεγονότος, καθ' ὃ δὲν ἐμφανίζονται ποτὲ πρὸς ἐξαργυρῶσιν ὅλα τὰ τραπεζογραμμάτια, ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα κρατεῖ ὡς κάλυμμα αὐτῶν, ποσοστὸν μόνον 40%. Ἐάν λοιπὸν τὸν ὑπάρχοντο χρυσόν, τὸν κατεῖχον αἱ μεγάλα Ἐκδοτικὰ Τράπεζαι τοῦ κόσμου αἱ ὁποῖαι καὶ θὰ ἐφήρμοζον τὸ κλασσικὸν νομισματικὸν σύστημα τοῦ χρυσοῦ κανόνος, ἐνῷ αἱ ἄλλαι, αἱ μικρότεροι ἐθάσιζον τὰ νομίσματά των εἰς τὰ συναλλάγματα τῶν μεγάλων Κρατῶν, θὰ προέκυπτε οἰκονομία εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ χρυσοῦ καὶ συνεπῶς ὁ κόσμος θὰ ἐξήρχετο τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας, ἰδίῃ, δημιουργουμένης περισσεύσεως κεφαλαίων, ἡ παραγωγή θὰ ἐπεξετεινέτο καὶ ἡ καταναλωτικὴ ἱκανότης θὰ ᾤξάνετο παγκοσμίως. Τὸ σύστημα αὐτὸ, μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 1929, ἐγκατελείφθη, ἰδίῃ διηπιστώθη ὅτι εἶχε τὰ αὐτὰ μειονεκτήματα, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει τὸ πιστωτικὸν νόμισμα κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς κρίσεως, ὅποτε καθεὶς, ἀντὶ μιᾶς ὑποσχέσεως πληρωμῆς, προτιμᾷ νὰ κατέχῃ θετικὰς ἀξίας εἰς χεῖρας του.

Μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ χρυσοῦ κανόνος ὑπὸ τῶν Μεγάλων καὶ οἰκονομικῶς ἰσχυρῶν κρατῶν καὶ τοῦ κανόνος χρυσοῦ συνάλλαγματος ὑπὸ τῶν μικρῶν καὶ οἰκονομικῶς ἀδυνάτων, ὅλα τὰ νομίσματα περιήλθον εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐλευθέρων νομισμάτων, γεγονὸς τὸ ὁποῖον προϋποθέτει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Τοῦτο εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ὑποτίμησιν ὅλων τῶν νομισμάτων, ἀπέναντι τοῦ χρυσοῦ. Δηλαδή μίαν χαρτίνην λίραν πρὸ τοῦ 1931, ἀνταλλάσσόμενη εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας μὲ χρυσὸν αὐτοῦσιον, ἀπέδιδε 7.988 γραμμάρια, ἐνῷ μετὰ τὸ ἔτος αὐτὸ ἔφθασε νὰ ἀποδίδῃ τὴν ποσότητά ταύτην χρυσοῦ μειωμένην κατὰ 40%.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ ἐλευθέρου νομισματικοῦ συστήματος, δὲν ὑπάρχει ἡδεὶς κρατικὸς ἢ τραπεζικὸς ἐργασισμὸς, ὁ ὁποῖος νὰ ἐμφανίζεται εἰς τὴν ἀγοράν τοῦ συνάλλαγματος ὡς ρυθμιστὴς τῶν διακυμάνσεων τῆς τιμῆς τοῦ νομίσματος. Τὸ νόμισμα, καὶ συνεπῶς τὸ συνάλλαγμα ἀφίνεται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς κερδοσκοπίας ἢ τῶν περιστάσεων, δεδομένου ὅτι ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα, μετὰ τὴν ἰσχύην τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας δὲν ἔχει τιμὴν ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένην τοῦ νομίσματος καὶ ὑποχρέωσιν ἐξαργυρώσεως τῶν νομισμάτων, ἐπὶ τῇ θάσει αὐτῆς, εἰς χρυσόν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ νομίσματος δύναται νὰ αὐξομενῇ εἰς τὸν μέγιστον, γεγονὸς τὸ ὁποῖον συνεπάγεται ἐξαιρετικὰς ζημίας διὰ μίαν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Ὁ πλοῦσιος δὲν δύναται νὰ ὑπολογίσῃ τὴν περιουσίαν του, ὁ

ἐμπορὸς ἀδυνατεῖ νὰ κοστολογήσῃ τὸ ἐμπόρευσμά του ἐπὶ πλέον διατάζει νὰ προῃ εἰς ἀγοράς ἐμπορευμάτων. Ὁ θιομήχανος ἀδυνατεῖ νὰ καθορίσῃ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς του, ὁ εἰσοδηματίας καὶ ὁ ἐργάτης δὲν εἶνε θέτατοι ἐπὶ μὲ τὸ τακτικὸν εἰσόδημά του ὁ εἰς, μὲ τὸ ἡμερομισθὸν του ὁ ἄλλος, θὰ ἀγοράσουν καὶ τὴν ἐπομένην τόσα ἐμπορεύματα, ὅσα καὶ χθὲς δεδομένου ὅτι κατὰ κανόνα, αἱ τιμαὶ παρακολουθοῦν τὰς διακυμάνσεις τῆς τιμῆς τοῦ νομίσματος.

τοῦ νομίσματος. Ἐξευρέθη ὡς ἐκ τούτου μίαν λύσιν ἐφαρμοσθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας καὶ κατόπιν ὑπὸ τῶν ἄλλων μεγάλων οἰκονομικῶν ἰσχυρῶν κρατῶν, ἡ λύσις τοῦ «διευθυνομένου νομίσματος».

Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις συνέστησε διὰ νόμου τὸ «ταμεῖον ἐξισορροπήσεως τοῦ συνάλλαγματος» τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς ἐπροικοδότησε μὲ κεφάλαια 150.000.000 λιρῶν, τὰ ὁποῖα κατόπιν ᾤξησεν εἰς 350.000.000. Τὸ ἔργον τοῦ ταμεῖου αὐτοῦ συνίστατο εἰς τὸ νὰ συγκρατῇ τὴν τιμὴν τῆς λίρας εἰς τὴν συναλλαγματικὴν ἀγοράν, εἰς ἐκείνην τὴν τιμὴν τὴν ὁποῖαν αἱ νομισματικαὶ ἀρχαὶ τῆς Ἀγγλίας ἔκρινον ὡς συμφέρουσαν διὰ τὴν ἀγγλικὴν οἰκονομίαν. Εἰς τὴν δεδομένην περίπτωσιν, ἐάν ὑπῆρχε ἐξαιρετικὴ ζήτησις λιρῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον συνάλλαγματος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ἀύξησιν τῆς τιμῆς τῆς λίρας, τὸ ταμεῖον, συμφώνως μὲ τὸν σκοπὸν τῆς λειτουργίας του, διέθετεν ἀμέσως εἰς τὴν ἀγοράν λίρας καὶ οὕτω, ἱκανοποιημένης τῆς ζητήσεως, συνεκράτειτο ἡ τιμὴ τῆς λίρας εἰς τὸ ἐπίπεδον πού ἐχρειάζετο νὰ συγκρατηθῇ. Ἀλλά, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ζήτησις λιρῶν, σημαίνει ὅτι θὰ ὑπῆρχε προσφορὰ ἄλλου συνάλλαγματος, π. χ. δολλαρίων. Ὡστε τὸ ταμεῖον πωλοῦν λίρας ἀγόραζε δολλάρια. Εἰς ἄλλην στιγμὴν ὑπῆρχε ζήτησις δολλαρίων καὶ προσφορὰ λιρῶν. Ἐπώλει δολλάρια καὶ ἠγόραζε λίρας. Τὸ ἴδιον συνέβαινε καὶ ὅταν ὑπῆρχε προσφορὰ ἢ ζήτησις γαλλικῶν φράγκων. Οὔτω, διὰ τῶν ἀγορῶν καὶ πωλήσεων τὸ ταμεῖον ἐξισορροπῆσαι συνάλλαγματος συνεκράτει τὴν τιμὴν τῆς λίρας εἰς ἕν ὀρισμένον ἐπίπεδον.

Τὸ σύστημα αὐτὸ τοῦ διευθυνομένου νομίσματος, διὰ τοῦ ταμεῖου ἐξισορροπήσεως συνάλλαγματος, ἐφημερίσθη κατόπιν καὶ ὑπὸ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ὀλλανδίας, εἶχε δὲ πραγματοποιηθῇ, τρόπον τινά, μίαν σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων νομισμάτων ἐκ τῶν πραγμάτων.

Τὸ σύστημα ὅμως τοῦτο τοῦ διευθυνομένου νομίσματος ὑπέστη μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ σημερινοῦ πολέμου τροποποιήσεις. Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ νομισματικὸν σύστημα μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου.

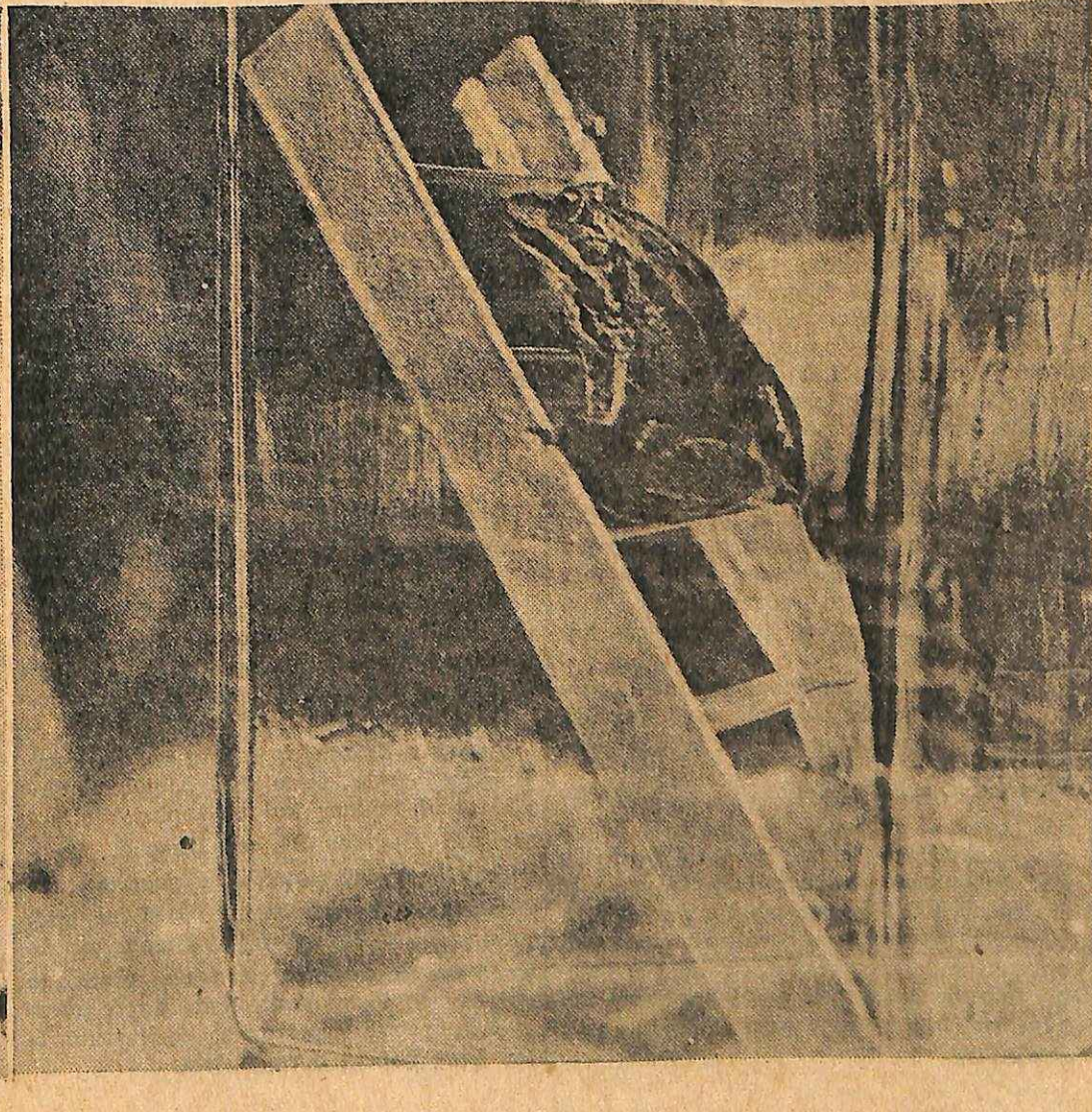
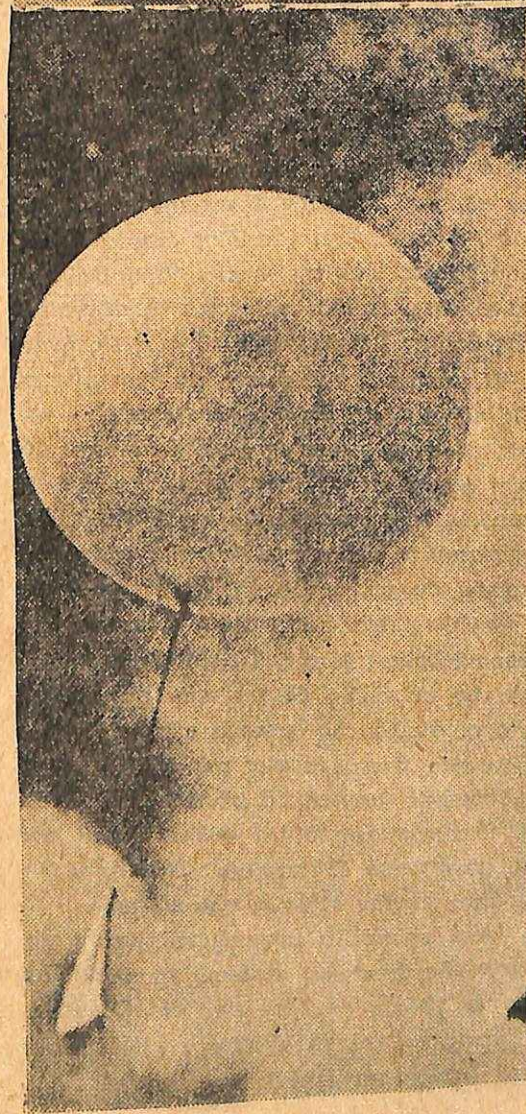
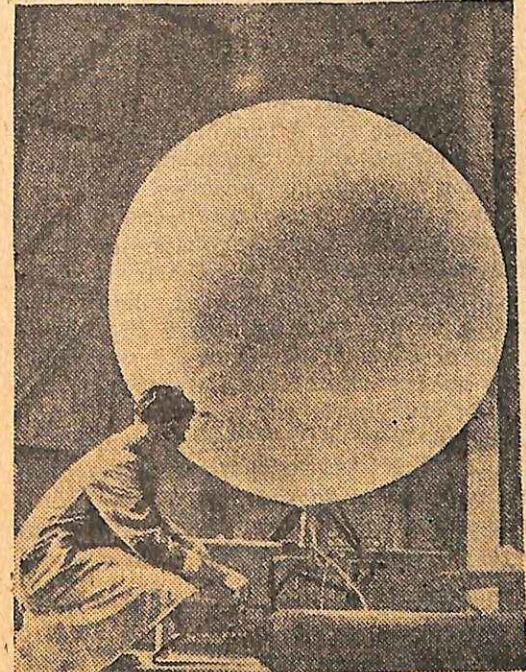
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ

ΑΕΡΟΣΤΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ

Ἡ τεραστία ἀνάπτυξις τῆς ἀεροπορίας κατέστησεν ἀπαραίτητον τὴν πρόγνωσην τοῦ καιροῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει τεραστίαν σημασίαν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀναερίων παζιδίων. Παλαιότερον ὁ ἀνθρώπος κατέφευγεν εἰς ἐντελῶς ἐμπειρικὰς μεθόδους διὰ νὰ πληροφορηθῇ τὴν πιθανὴν πορείαν τοῦ καιροῦ. Ἡ κίνησις τῶν νεφῶν, ἡ ὑγρασία, τὸ εἶδος τοῦ ἀνέμου τοῦ ἦσαν ἐπαρκὴ διὰ

νὰ γνωρίζῃ ἂν πρόκειται νὰ θρέξῃ ἢ νὰ ἐκσπάσῃ καταιγίς. Ἀλλ' ὅσοτε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἢ πρόγνωσης τοῦ καιροῦ δὲν εἶχε καὶ μεγάλην σημασίαν ἀφοῦ δὲν ἐνδιέφερε παρὰ μόνον τοὺς γεωργούς. Τὰ πολυπληθῆ μετεωρολογικὰ ὄργανα ἦσαν τότε ἐντελῶς ἀγνωστα ἂν ἐξαιρεθῇ ἡ περίπτωση εἰς ἐνὸς ζωντανοῦ ὄργανου, τοῦ βατράχου, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν περιέργον ἰδιότητα νὰ προβλέπῃ τὴν βροχὴν καὶ νὰ φροντίσῃ κατὰ τὴν προσέγγισιν τῆς νὰ ἀνέρχεται εἰς ὕψηλά μέρη. Εἰς τὴν παρατηθεμένην πρῶτην εἰκόνα φαίνεται χαρακτηριστικὴ φωτογραφία βατράχου, ὁ ὁποῖος προσισθανόμενος τὴν προσέγγισιν βροχῆς ἀνέρχεται τὴν πρὸ αὐτοῦ μικρὰν κλίμακα. Σήμερον τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Οἱ πολυάριθμοι ἀνὰ πᾶν κόσμον μετεωρολογικοὶ σταθμοὶ εἶνε ἐφωδιασμένοι διὰ τλήθους ἐπιστημονικῶν ὀργάνων, ἢ πρόγνωσης δὲ τοῦ καιροῦ δύναται νὰ γίνῃ μὲ μέγα χρονικὸν περιθώριον καὶ μεγάλην προσέγγισιν. Διὰ τὴν πρόγνωσην τοῦ καιροῦ εἶνε ἀπαραίτητος ἡ παρακολούθησις τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαιρας, πρὸς τοῦτο δὲ χρησιμοποιεῖται εἰδικὰ ἀερόστατα εἰς τὸν κάλαθον τῶν ὁποίων εὑρίσκονται τὰ μετεωρολογικὰ ὄργανα. Εἰς τὴν δευτέραν εἰκόνα τὸ ἀερόστατον πληροῦται δι' ἐλαφροῦ ἀερίου ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀνέλθῃ. Εἰς τὴν τρίτην φαίνονται τὰ μετεωρολογικὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα θὰ ἐγ-

γράφουν αὐτομάτως τὰς παρατηρήσεις, εἰς δὲ τὴν τελευταίαν τὸ ἀερόστατον ἀνελθὼν εἰς τὸ κατὰλληλον ὕψος ἀφήνει αὐτομάτως τὰ μετεωρολογικὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα κατέρχονται τῇ βοήθειᾳ μικροῦ ἀλεξιπτώτου.

ΟΜΙΛΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Κατά τὸ 1928 ἐφευρέθη ὁ ἡχητικὸς κινηματογράφος καὶ ὀλίγον βραδύτερον ὁ δόμιλιν. Διὰ τὴν ποικίλην ἢ μονότονον ὁδήγαν καὶ εἰς ὠρισμένους σκηνὰς τῆς ζωῆς εἰς τοὺς πυροβολισμούς, τὴν καταστροφὴν γεφυρῶν καὶ διαφόρους ἄλλους κρότους, ἢ προβολὴ τῆς βωβῆς ταινίας συνωδεύετο καὶ ὑπὸ ἀναλόγων κρότων. Αὐτὸ ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ εἰς τὸ νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τῶν διαφόρων ἐφευρετῶν εἰς τὸν συνδυασμὸν τοῦ κινηματογράφου μετὰ τοῦ φωνογράφου. Ὁ ἐπιτυχὴς συνδυασμὸς κινηματογράφου καὶ φωνογράφου θὰ ἐπέτρεπεν ὅχι μόνον νὰ ἀκούεται ὁ κρότος καὶ γενικῶς πάσης φύσεως θόρυβος (ἡχητικοὶ κινηματογράφοι), ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ φωνὴ τῶν ἡθοποιῶν (δόμιλιν κινηματογράφος).

Ὁ ἐν συγχρονισμῷ συνδυασμὸς κινήσεως καὶ φωνῆς ἀπασχόλησε πολλοὺς ἐφευρέτας διαφόρων χωρῶν. Πρῶτος ὁ "Εδινγκον, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε καὶ ὁ ἐφευρτής τοῦ κινηματογράφου, προσεπάθησε νὰ συγχρονίσῃ τὸν κινηματογράφον μετὰ τὸν φωνογράφον, ἀλλ' ἄνευ ἐπιτυχίας.

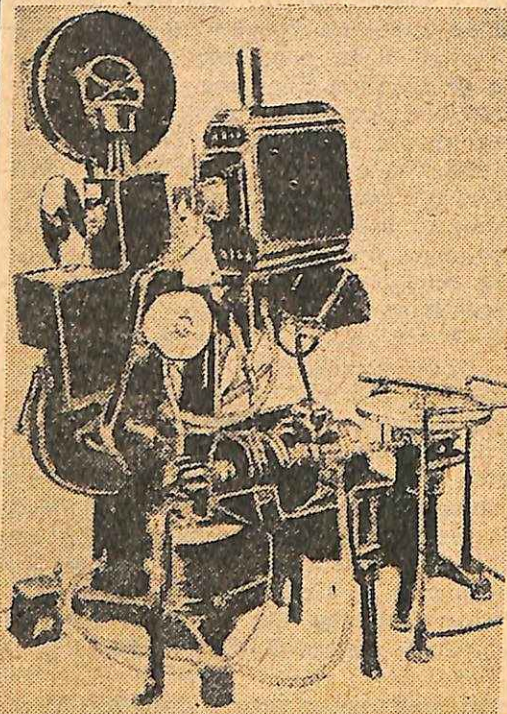
Βραδύτερον, κατὰ τὸ 1900 ὁ γνωστὸς Γάλλος, ὀπτικὸς καὶ μηχανικὸς Γκωμόν, κατάρθωσε καὶ παρουσίασε μερικὰς ἐπιτυχεῖς δόμιλους σκηνὰς κινηματογραφικῶν ταινιῶν, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν ἠκούοντο εὐκρινῶς εἰς πὰς μεγάλας αἰθούσας τῶν κινηματογραφικῶν προβολῶν. Πολὺ βραδύτερον ἀντικατεστάθη ὁ ἐνισχυτὴς τοῦ φωνογραφικοῦ μηχανήματος διὰ τῆς κληθείσης «θαυματουργοῦ λυχνίας» τῆς χρησιμοποιομένης εἰς τὰ ραδιόφωνα, διὰ τὴν τελειοποιήθη ἡ ἀκουστικὴ τουλάχιστον τῆς δόμιλους ταινίας.

Κατ' ἀρχὰς ἡ ἀποτύπωσις τῆς φωνῆς ἐγένετο ἐπὶ ἀχαράκτου φωνογραφικοῦ δίσκου καὶ ὁ δόμιλιν ἡθοποιὸς ἴστατο καὶ ὠμίλει πλησίον τῆς φωνογραφικῆς χοάνης. Τὸ τοιοῦτον ἐδυσχεραίνει πολὺ τὴν σκηνοθεσίαν τοῦ ἔργου. Πρῶτος ὁ Γκωμόν μετεχειρίσθη διὰ τὴν φωνοληψίαν δύο φωνογραφικοὺς δίσκους. Πρῶτον ὠμίλει ὁ ἡθοποιὸς πρὸ τῆς φωνογραφικῆς χοάνης καὶ κατόπιν εἰς ἕτερον μηχανήμα ἀπετυπώτο ἡ φωνὴ τοῦ ἡθοποιοῦ ἢ ὁποῖα ἠκούετο ἐκ τῆς πρώτης ληφθείσης φωνογραφικῆς πλακῆς, ἐνῶ συγχρόνως ὁ ἡθοποιὸς, ὁ ὁποῖος δὲν ὠμίλει βέβαια, ἔπαιζε πὸν ρόλον τοῦ πρὸ τοῦ κινηματογραφικοῦ μηχανήματος λήψεως.

Διὰ τοῦ τελειοποιηθέντος πούτου συστήματος τοῦ Γκωμόν ἐλαμβάνοντο σχεδὸν καὶ μόνον ἡχητικαὶ ταινίαι ἀσμάτων καὶ ἔτι δόμιλαι.

Τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Γκωμόν ἐτελειοποίησαν κατόπιν διάφοροι ἐφευρέται. Σήμερον, διὰ τὴν λήψιν καὶ ἀπόδοσιν ἡχητικῶν καὶ δόμιλους κινηματογραφικῶν ταινιῶν ὑπάρχουν δύο διάφορα συστήματα: ὁ συνδυασμὸς φωνογράφου καὶ κινηματογράφου καὶ ὁ δι' εἰδικῆς ταινίας ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀποτυπώνται, διὰ φωτογραφίσεως, οἱ ἡχοὶ καὶ ὑπὸ μορφὴν σταθεροῦ μήκους γραμμῶν.

Σήμερον ἡ ἀποτύπωσις τῶν ἡχῶν καὶ γενικῶς τῆς φωνῆς δὲν γίνεται διὰ τοῦ διαφράγματος, τὸ ὁποῖον μεταδίδει παλινκὰς κινήσεις εἰς τὴν βελόνην, ἀλλὰ διὰ τῆς ηλεκτρομαγνητικῆς ἀποτυπώσεως, ὁ ὁποῖος λειτουργεῖ διὰ συστήματος λυχνιῶν δόμι-

Μηχάνημα τύπου «Βιταφόν - Μούβιτον» διὰ τὴν προβολὴν συγχρόνως ἡχου καὶ εἰκόνων.

αν μετὰ τοῦ ἀσυρμάτου τηλεφώνου. Οἱ κραδασμοὶ οἱ παραγόμενοι ἀπὸ τὸ μικρόφωνον ἀποτυπώνονται ἐπὶ τῆς πλακῆς. Τὸ μικρόφωνον τοποθετεῖται κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μὴ παρεμποδίζεται ὁ κινηματογραφικὸς φακὸς νὰ λαμβάνῃ τὰς εἰκόνας.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ διάφορα συστήματα συνδυασμοῦ φωνογράφου καὶ κινηματογράφου γνωστότερον καὶ τελειότερον εἶνε τῆς Οὐέστερ - Ἑλεκτρικ. Οἱ χρησιμοποιούμενοι δίσκοι ἔχουν διάμετρον 40 ἑκατοστὰ.

Τὸ μαντήλι καὶ ἡ ἱστορία του

Ὅπως ἀναφέρουν κάτι παλαιὰ χρονικά, τὸ μαντήλι τῆς μήτης ἔκαμε τὴν πρώτην ἐμφάνισίν του στὸν κόσμον κατὰ τὸ ἔτος 1540 στὴν Βενετία, μετὰ τὸ ὄνομα «φασολέττο», ὅπως λέγεται καὶ σήμερον ἐκεῖ.

Ἀπὸ τὴν Βενετία ἡ χρῆσις τοῦ διαδέθηκε στὴν Γαλλίαν, ὅπου τὸ ἐχρησιμοποίησαν πρῶτοι οἱ ἱππῶται καὶ οἱ κυρίες τῆς Αὐλῆς τοῦ Ἑρρίκου Β' τοῦ Βαλουά. Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ τὸ μαντήλι ἐθεωρεῖτο σὰν ἀντικείμενον ὑποταλείας. Τὸ εἶχαν μαζί τους μόνον ἄνθρωποι τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας, πάντα ἀρωματισμένο καὶ μεταξωτὸ καὶ δὲν τὸ ἐχρησιμοποιούσαν παρὰ μόνον σὲ ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἀκόμη καὶ τότε ἦσαν βαρεῖα συναχωμένοι.

μέτρων καὶ περιστρέφονται μετὰ ταχύτητα 37½ στροφῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ διάρκεια τῶν δίσκων πούτων δὲν εἶναι μεγαλυτέρα τῶν 11 λεπτῶν, διὰ τοῦτο χωρίζεται ἡ ταινία ὥστε νὰ εἶναι ἴση μετὰ τὴν διάρκειαν τῶν δίσκων καὶ εἶτα ἐπικολλᾶται.

Φωνητικὴ ταινία.—Ἡ ἀποτύπωσις τῶν ἡχῶν καὶ τῆς δόμιλλας ἐπὶ τῆς ταινίας ὀφείλεται εἰς τὸν Γκωμόν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Δανῶν μηχανικῶν Πέτερσον καὶ Ποῦλσεν. Κατ' αὐτὸ τὸ σύστημα, ἡ μηχανὴ λήψεως εἶνε ἡ ἴδια ὅπως καὶ εἰς τὸν φωνογράφον, ἀλλὰ χρησιμοποιεῖται ἀντικατὰ τὴν δὲν εἶναι ἴση μετὰ τὴν διάρκειαν τῶν δίσκων καὶ εἶτα ἐπικολλᾶται.

Ἡ ἀποτύπωσις τῆς φωνῆς δὲν γίνεται ἐπὶ φωνογραφικοῦ ἀποτυπώτου, ὅπως εἰς τὸ προηγούμενον σύστημα, ἀλλὰ ἐπὶ γαλβανομέτρου φερόντος μικροσκοπικὸν κάτοπτρον, τὸ ὁποῖον ὑφίσταται παλμικὰς κινήσεις. Ἀπὸ κατάλληλον σχισμὸν, προσπίπτει ἐπὶ τοῦ κατόπτρου δέσμη φωτεινῶν ἀκτίνων ἥτις, δι' ἀνακλάσεως, διέρχεται δι' ἐτέρας σχισμῆς καὶ εἰς τὸ μέσον συστήματος φακῶν ρίπεται ἐπάνω εἰς τὴν ἐκτυλισσομένην ταινίαν τῶν εἰκόνων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀποτυπώνεται ἐπ' αὐτῆς σειρά γραμμῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὴν ἴδιαν φωτιστικὴν ἑντασιν, ἀλλὰ διαφέρουν κατὰ τὴν μεταξὺ τῶν ἀπόστασιν καὶ τὸ πλάτος. Ἀπὸ τὴν ἀρνητικὴν αὐτὴν ταινίαν, ἡ ὁποία ἔχει τὰς ἰδίας διαστάσεις μετὰ τὴν ταινίαν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀποτυπώνονται αἱ εἰκόνες, λαμβάνεται ἡ θετικὴ ταινία ἐπὶ τῆς ὁποίας μετατρέπεται τὸ φῶς εἰς ἡχόν.

Ἡ μετατροπὴ τοῦ φωτός εἰς ἡχόν γίνεται ὡς ἑξῆς: Ἀπὸ μίαν φωτεινὴν πηγὴν καὶ διὰ μέσου συστήματος φακῶν, ρίπεται δέσμη φωτός εἰς τὴν ἐκτυλισσομένην θετικὴν ταινίαν. Ἡ φωτεινὴ δέσμη ἀφοῦ διέλθῃ διὰ τῆς ταινίας προσπίπτει ἐπὶ τῆς φωνηλεκτρικῆς συσκευῆς τῆς ὁποίας ἡ ἀντίστασις ποικίλλει ἀναλόγως τῆς ἐντάσεως τοῦ προσπίπτοντος φωτός. Τὸ διὰ τῆς φωνηλεκτρικῆς συσκευῆς διερχόμενον ρεῦμα ὑφίσταται ἀναλόγους διακυμάνσεις μετὰ τὴν φωτεινότητά ἢ σκιερότητά τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκτυλισσομένης ταινίας ἀποτυπωμένου ἡχου. Αἱ διακυμάνσεις αὗται συλλεγόμεναι ἀπὸ τὰς μεγάφωνον ἀναπαράγουν τὸν ἡχόν συγχρόνως μετὰ τὴν ἐξέλκιν τῶν εἰκόνων.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ μηχανήματα μικτῆς παραγωγῆς ἡχου καὶ εἰκόνων τὰ περισσότερα ἐν χρήσει σήμερον εἶνε τὸ «Οὐέστερ-Ἑλεκτρικ» καὶ τὸ «Βιταφόν - Μούβιτον», τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα παραθέτομεν.

Ο ΦΩΣΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ

Ο ΕΡΥΘΡΟΣ ΦΩΣΦΟΡΟΣ

Ὁ ἐρυθρὸς ἢ ἀμορφὸς φωσφόρος παρασκευάζεται ἀπὸ τὸν κίτρινον φωσφόρον διὰ θερμάνσεως αὐτοῦ ἐντὸς κλειστῶν δοχείων καὶ βαθμιαίας ἀνυψώσεως τῆς θερμοκρασίας εἰς 240°. Ὁ κίτρινος φωσφόρος μεταβάλλεται εἰς ἐρυθρὸν καὶ μετὰ τὴν ἀπλήν ἐπίδρασιν τῶν ἡλιακῶν ακτίνων. Ὁ ἐρυθρὸς φωσφόρος, ἐκτὸς τῆς κατὰ τὸ χρῶμα διαφορᾶς, ἔχει καὶ ἰδιότητος τελείως διαφορετικὰς ἀπὸ τὸν κίτρινον φωσφόρον. Ὁ κίτρινος ἔχει ὁσμὴν σκοροδίου, ἐνῶ ὁ ἐρυθρὸς εἶνε ἀοσμος. Ὁ κίτρινος εἶνε διαλυτὸς εἰς τὸν θειοῦχον ἀνθρακὰ καὶ ὁ ἐρυθρὸς ἀδιάλυτος. Ὁ κίτρινος φωσφόρος φωσφορίζει ἀναφλέγεται εἰς 60° καὶ εἶνε δηλητηριώδης ἐνῶ ὁ ἐρυθρὸς δὲν φωσφορίζει, ἀναφλέγεται εἰς 260° καὶ δὲν εἶνε δηλητηριώδης.

Η ΦΩΣΦΙΝΗ

Ἡ φωσφίνη ἢ ἀερῶδες φωσφοροῦχον ὑδρογόνον παράγεται κατὰ τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν, αἱ ὁποῖαι περιέχουν φωσφόρον, ὅπως π. χ. τῆς ἑγκεφαλικῆς οὐσίας κτλ.

Ἡ ἀερῶδης φωσφίνη παρασκευάζεται κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ λαμβάνεται ἢ καθαρὰ, ὅποτε ἀναφλέγεται ἐάν θερμανθῇ εἰς 100° εἴτε ἀνάμικτος μετὰ ὑγρὸν φωσφίνην, ὅποτε ἀναφλέγεται ἀμέσως εἰς τὸν ἀέρα.

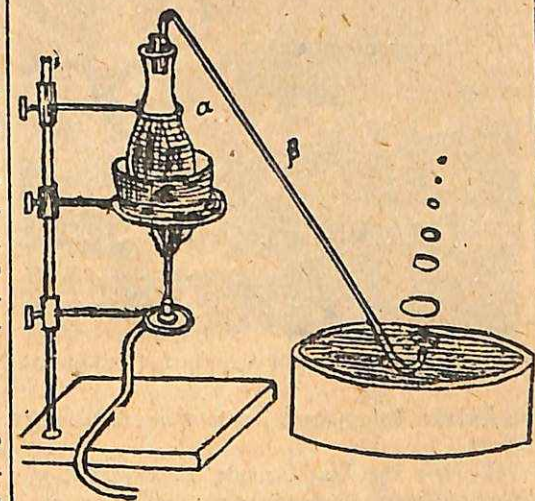
Ἡ αὐτανάφλεξις ἀερῶδης φωσφίνης παρασκευάζεται διὰ θερμάνσεως τεμαχίων φωσφόρου μετὰ πυκνὸν διάλυμα ὑδροξειδίου τοῦ καλλίου ἐντὸς μικρᾶς φιάλης (βλέπε εἰκόνα). Τὸ ἐκλυόμενον ἀέριον φέρεται εἰς λεκάνην πλήρη θερμοῦ ὕδατος, διὰ νὰ μὴ φραγθῇ ὁ σωλὴν τῆς διοχετεύσεως ἀπὸ τὸν φωσφόρον, ὁ ὁποῖος ἤθελε τυχόν συμπαρασυρθῇ καὶ θὰ ἐστεροποιεῖτο ἐάν τὸ ὕδωρ ἦτο ψυχρόν.

Τῇ ἐπίδρασει τοῦ φωσφόρου ἐπὶ τοῦ ὑδροξειδίου τοῦ καλλίου, παράγεται ὀξείον φωσφορῶδες κάλιον καὶ ἀερῶδες φωσφοροῦχον ὑδρογόνον ἀνάμικτον μετὰ ὑγρὸν φωσφοροῦχον ὑδρογόνον, λόγῳ τῆς παρουσίας τοῦ οξυγόνου καὶ αὐτανάφλεγεται. Ἐκαστὴ φυσικὴ τοῦ ἀερίου τοῦτου εὐθὺς ὡς ἐλθεῖ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὸν ἀέρα αὐτανάφλεγεται καὶ παράγει λευκοὺς δακτυλίου ἀπὸ πεντοξειδίου τοῦ φωσφόρου. Ἡ φωσφίνη εἶνε ὀρεῖον ὀξυγόνου καὶ ἔχει ὁσμὴν σκόρδου.

ΤΟ ΠΕΝΤΟΞΕΙΔΙΟΝ ΤΟΥ ΦΩΣΦΟΡΟΥ

Τὸ πεντοξειδίον τοῦ φωσφόρου παράγεται κατὰ τὴν ταχέαν καύσιν τοῦ φωσφόρου εἰς καθαρὸν ὀξυγόνον ἢ εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς μικρὰς ποσότητας παρασκευ-

άζεται μετὰ τὴν καύσιν ξηροῦ τεμαχίου φωσφόρου ὑπὸ ὑάλινον κώδωνα, τοῦ ὁποίου προηγουμένως ἀπεξηράνθη ὁ ἀήρ, τῇ παρουσίᾳ κεκαυμένης ἀσβέστου. Τὸ παραγόμενον πεντοξειδίον τοῦ φωσφόρου ἀποτίθεται εἰς τὰ τοιχώματα τοῦ ὑαλίνου κώδωνος ὑπὸ μορφὴν χιόνος καὶ

Συσκευή πρὸς παραγωγὴν φωσφίνης.

συλλέγεται ἀμέσως διὰ νὰ μὴ προσβληθῇ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν.

Τὸ πεντοξειδίον τοῦ φωσφόρου εἶνε στερεόν, ἐλαφρὸν καὶ λευκὸν σῶμα, λίαν ὑγροσκοπικόν. Ἐάν ριφθῇ εἰς τὸ ὕδωρ, προκαλεῖ συριγμὸν ὅμοιον μετὰ τὸν συριγμὸν τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου ὅταν θαπτίζεται εἰς τὸ ὕδωρ.

Χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ πεντοξειδίου τοῦ ἀζώτου, τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ὕδατος ἐκ διαφόρων χημικῶν.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ

Ἡ πρώτη μέθοδος, τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησεν ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ θερμαίνεται ἦτο ν' ἀνάβῃ διαφόρους καυσίμους ὕλας καὶ πρὸ παντὸς ξύλου, εἰς τὸ κέντρον τῶν κατοικιῶν, εἴτε καλύβες ἦσαν, εἴτε σπηλαία ἢ ἄλλα καταφύγια.

Κατὰ τὸν ἑνατον αἰῶνα μετὰ Χριστόν, ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς θερμάνσεως ἦταν ἀκόμη πολὺ τῆς μόδας εἰς τὰ μοναστήρια, τοὺς πύργους καὶ τὰς κατοικίας τῶν ἀστέων.

Μία μεγάλη πυρὰ στὴ μέση τοῦ δωματίου, ἐκεῖνη ποὺ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐνόμιζαν «ἐσχάρα», οἱ Ἰσπανοὶ «μπρασέρο», οἱ Γάλλοι «μπρασιέ» καὶ οἱ Ἰταλοὶ «μπρασάιρα», δηλαδὴ τὸ ἀρχαιότερον σύστημα θερμάνσεως, εἶνε ἀκόμα ἐν χρήσει σὲ πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου, εἰς πείσμα τῶν καλοριφέρ.

ἐνώσεων καθὼς καὶ τὴν ἀποξήρανσιν τῶν ἀερίων.

ΤΟ ΦΩΣΦΟΡΙΚΟΝ ΟΞΥ

Τὸ φωσφορικὸν ὀξύ ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Μάρκφαι ἐντὸς τῶν ἀλάτων τῶν οὐρῶν καὶ ὑπὸ τοῦ Σέλες εἰς τὰ δόστα.

Τὸ καθαρὸν φωσφορικὸν ὀξύ λαμβάνεται μόνον ἀπὸ τὸ πεντοξειδίον τοῦ φωσφόρου, τὸ δὲ ἀκάθαρτον, δηλ. τὸ διομηχανικόν, ἀπὸ τοῦ φωσφορικοῦ ἀσβέστιου.

Τὸ καθαρὸν φωσφορικὸν ὀξύ χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν λεμονιάδων, ἀντὶ τοῦ κιτρικοῦ ὀξέος, καθὼς ἐπίσης καὶ στὰ διάφορα φαρμακευτικὰ παρασκευάσματα.

Τὸ διομηχανικὸν φωσφορικὸν ὀξύ, ἀφοῦ κατεργασθῇ καταλλήλως, χρησιμοποιεῖται ὑπὸ μορφὴν διαφόρων φωσφορικῶν ἀλάτων καὶ ποικιλοτρόπως χρησιμοποιεῖται εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν διομηχανίαν, ὅπως εἰς τὴν κατεργασίαν τῆς μεταλλῆς, τὸν διαποτισμὸν τῶν ὑφασμάτων, τὴν παρασκευὴν στιλπνῶν χρωμάτων, τὴν κατεργασίαν τῶν δερμάτων εἰς τὰς θυροδεψείας, ἐπίσης εἰς τὴν γαλβανοπλαστικὴν καὶ τέλος στὰ διάφορα φαρμακευτικὰ παρασκευάσματα.

Τὸ φωσφορικὸν ὀξύ, θερμαινόμενον εἰς τὴν θερμοκρασίαν τῶν 213°, μετατρέπεται εἰς πυροφωσφορικὸν ὀξύ, τὸ ὁποῖον δὲν διασπάζεται ὑπὸ τοῦ ηλεκτρικοῦ ρεύματος. Δι' ὑδρολύσεως διαλύει τὴν κυτταρίνην.

Ο ΤΡΙΧΛΩΡΙΟΥΧΟΣ ΦΩΣΦΟΡΟΣ

Ὁ τριχλωριούχος φωσφόρος εἶνε ὁ γρὸν ἄχρουν, καπνίζει εἰς τὸν ἀέρα καὶ οἱ ἄτμοι τοῦ προκαλοῦν δακρύρροιαν. Τῇ προσθήκῃ ὕδατος, διασπάζεται εἰς ὁδροχλωρικὸν ὀξύ καὶ φωσφορῶδες ὀξύ.

Ο ΠΕΝΤΑΧΛΩΡΙΟΥΧΟΣ ΦΩΣΦΟΡΟΣ

Ὁ πενταχλωριούχος φωσφόρος εἶνε κόνις λευκὴ, κρυσταλλικὴ καὶ ἀναδίδει χαρακτηριστικὴν δριμύτην ὁσμὴν προσβάλλουσιν τοὺς ὀφθαλμούς ἀδένους. Θερμαινόμενος εἰς 140°, μεταβάλλεται εἰς ἀχρὺν καὶ ὑπὸ πίεσιν καίεται εἰς τοὺς 148°. Διασπάζεται εἰς χλωρίον καὶ τριχλωριούχον φωσφόρον, θερμαινόμενος εἰς 300°.

ΤΟ ΦΩΣΦΟΡΩΔΕΣ ΟΞΥ

Τὸ φωσφορῶδες ὀξύ ἀποτελεῖται ἀπὸ κρυσταλλοῦς ἀχρόους, οἱ ὁποῖοι καὶ τίθενται στὴν 74°. Διὰ θερμάνσεως διασπάζεται εἰς φωσφοροῦχον ὑδρογόνον καὶ φωσφορικὸν ὀξύ. Παρασκευάζεται ἐκ τοῦ τριχλωριούχου φωσφόρου τῇ προσθήκῃ ὕδατος.

ΕΝΕΡΓΑ ΚΑΙ ΕΣΒΕΣΜΕΝΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ

Διὰ τὰ ἐξηγήσων τὸ φαινόμενον τῶν ἡφαιστειῶν καὶ τῶν ἐκρήξεων τῶν, οἱ λαοὶ ἐσχέτισαν αὐτὸ μὲ τὰς μυθολογίας τῶν. Διὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, εἰς τὸ βέλος κάθε ἡφαιστείου ἦτο τὸ χαλκουργεῖον τοῦ Ἥφαιστου. Τὸ πῦρ τοῦ χαλκουργεῖου ἐξήρχετο ἀπὸ τῶν κήπων τοῦ ἡφαιστείου.

Ἐδῶκαμεν ἤδη τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἡφαιστείου. Ἐν συνόψει, τοῦτο εἶνε λόφος ἢ ὄρος κωνοειδὲς τοῦ ὁποῦν ἡ κορυφή συγκοινωνεῖ διὰ πόρου μὲ τὰ ἐγκάτα τῆς γῆς καὶ χρησιμεύει διὰ τὰ ἐξέρχονται τὰ διάφορα ἀέρια, σώματα καὶ πετρώματα, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς μεγάλης θερμοκρασίας τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς ἐξέρχονται ἐν τετηνυῖ καταστάσει.

Τὰ ἡφαιστεία διακρίνονται εἰς δύο κατηγορίας, τὰ στρωσιγενῆ καὶ τὰ ὕστρωτα. Καὶ στρωσιγενῆ μὲν εἶνε ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ τετηνυῖα μάζα ἐνῷ διέρχεται διὰ διαφόρων ρηγμάτων τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς εὐρίσκει εἰς τὰ μεγάλα βάθη ποσότητες ὕδατος, ὁπότε μετὰ τῶν ἐκρήξεων, λόγῳ τῆς θερμότητος, σχηματίζονται καὶ ὑδρατμοὶ καὶ ἐκσφενδονίζονται σωροὶ τέφρας καὶ λίθων. Ἀστρωτα δὲ εἶνε τὰ ἡφαιστεία ὅταν ἡ τετηνυῖα ὕλη, ἀνερχομένη ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς εἰς τὴν ἐπιφάνειάν τῆς, δὲν εὐρίσκει ὕδατα καὶ στοιβάζεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ὡς τήγμα σχηματίζουσα κωνοειδῆ λόφον.

Ἐπίσης τὰ ἡφαιστεία διακρίνονται εἰς ἐνεργὰ καὶ ἐσβεσμένα. Ἐνεργὰ εἶνε ὅσα ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον ἀκόμη τὰς ἐκρήξεις τῶν, ἐνῷ ἐσβεσμένα εἶνε ὅσα δὲν ἐνέηργον καθόλου εἰς ἱστορικοὺς χρόνους, ἐφόσον δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος διετήρησεν ἀνάμνησιν τῶν γεγονότων.

Τὰ μέχρι σήμερον γνωστὰ ἐνεργὰ ἡφαιστεία ἀνέχονται εἰς 350 περίπου, τῶν ὁποίων τὰ πλείστα εὐρίσκονται εἰς νήσους ἢ εἰς τὰ ὑποθαλάσσια βάθη.

Ἡ ἡπειρωτικὴ Εὐρώπη ἔχει ἐν μόνῳ ἡφαιστεῖον, τὸν Βεζούβιον, ἢ Ἰστανδία 25, αἱ νῆσοι τῆς Μεσογείου 6. Εἰς τὴν ἡπειρωτικὴν Ἀσίαν ὑπάρχουν 15 ἡφαιστεία, ὧν τὰ 12 εἰς τὴν χερσόνησον Καπδοκίαν τῆς Σιθρίας, ἄλλα δὲ ὑπερεκατὸν εἰς τὰς Ἀσιατικὰς νήσους, ὧν 50 εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, 10 εἰς τὰς νοτίως τῆς Καπδοκίας νήσους Κουρίλλας καὶ 50 εἰς τὴν Ἰνδοκίαν καὶ τὰς Φιλιππίνας. Ἡ ἡπειρωτικὴ Ἀφρική ἔχει 65 ἡφαιστεία περιωρισμένης ἐνεργείας, τῶν ὁποίων 50 εὐρίσκονται ἐπὶ τῶν νήσων τῆς. Εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν ὑπάρχουν 20 ἡφαιστεία, ὧν ἐν εἰς τὴν Ἀλάσκαν, 9 εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ τὰ ἄλλα εἰς τὸ Μεξικόν. Αἱ Ἀντίλλαι ἔχουν 5 ἡφαιστεία. Ἡ Κεντρικὴ Ἀμερική καθὼς καὶ ἡ Νότιος ἔχουν ὑπὲρ τὰ 70 ἡφαιστεία, τινὰ τῶν ὁποίων κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἰδίως ἀπεδείχθησαν καταστρεπτικώτατα. Ἡ Νέα Ζηλανδία ἔχει 3 ἡφαιστεία, ἄλλα δὲ ὑπάρχουν εἰς τὰς Ἀνταρκτικὰς νήσους. Εἰς τὰ ὑποθαλάσσια βάθη τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ὑπάρχουν 3 γνωστὰ ἡφαιστεία, ἄλλα 5 εἰς τὰ βάθη τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ καὶ 26 τοῦ Εἰρηνικοῦ.

Α' ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Κυριώτερον τῶν ἡφαιστειῶν τῆς Εὐρώπης

εἶνε ἡ Αἴτνα, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὰς ἀνατολικὰς ἀκτὰς τῆς Σικελίας. Ἐχει ὕψος 3.313 μέτρων, περίμετρον 144 χιλιόμετρα καὶ εἰς πολλὰ μέρη βρέχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Ἡ Αἴτνα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κεντρικὸν κρατῆρα τῆς, ἔχει καὶ ἄλλους 700, μικροτέρους. Τὰ χεῖλη τοῦ κεντρικοῦ κρατῆρος ἔχουν διάμετρον 1880 μέτρων καὶ κατὰ τὴν ἐκρήξιν τοῦ 1879 ἡ διάμετρος τῶν ἠυξήθη κατὰ 500 μέτρα.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Αἴτναν, εἰς τὴν Σικελίαν ὑπάρχουν καὶ τὰ ἐξῆς ἡφαιστεία: Θερμόεσσα, ἐνεργὸν ἡφαιστεῖον, ὕψους 400 μέτρων καὶ Μπάρα μὲ κρατῆρα διαμέτρου 900 μέτρων, ἡ-

Τὸ ἡφαιστεῖον Φούτσι - γιάμα (Ἰαπωνία)

φαῖστειον ἐσβεσμένον, κατάφυτον ἀπὸ ἀμπελώνων.

Βορείως τῆς Σικελίας, εἰς τὰς Λιπάρας νήσους, ὑπάρχει τὸ ἡφαιστεῖον Στρόμπολι, ἔχον ὕψος 900 μέτρων, διαρκῶς ἐκπέμπον ἀτμοὺς

Τὸ ἡφαιστεῖον τῆς Καμένης (Θήρας)

καὶ λάβαν.

Γνωστότατον ἡφαιστεῖον ὁ παρὰ τὴν Νεάπολιν Βεζούβιος, τὸ ὁποῖον ἐνέηργε διὰ πρώτην φοράν εἰς τὸ 79 π. Χ. ἐνῷ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐθεωρεῖτο ἐσβεσμένον. Ἀπὸ τῆς πρώτης ταύτης ἐκρήξεως κατὰ τὴν ὁποίαν κατεστράφησαν αἱ πόλεις Ἡράκλειον καὶ Πομπηία, ἐπὶ τὴν οὐδύσαν καὶ ἄλλαι ἐκρήξεες τοῦ Βεζούβιου, κατὰ τὰ ἔτη 203, 472, 512, 85, 1136, 1139, 1631, 1794, 1822, 1872, 1895 καὶ 1906.

Β' ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰς τὴν Πελοπόννησον εὐρίσκεται ἡ ἡφαι-

στειογενὲς ἔκτασις τῶν Μεθάνων, ἀπέναντι τῆς νήσου Αἰγίνης. Τὸ ἡφαιστεῖον τῶν Μεθάνων καθὼς ἀναφέρουν ὁ Στράβων καὶ ὁ Ὀβίδιος εἰς τὰς «Μεταμορφώσεις» του, ἐνέηργε κατὰ τὸ 375 π. Χ.

Σπουδαιότερον τῶν ἡφαιστειῶν τῆς Ἑλλάδος εἶνε τὸ τῆς νήσου Θήρας (Σαντορίνη). Κατὰ τὸ ἔτος 196 π. Χ. ἐνεφανίσθη εἰς τὸ μέσον τοῦ κόλπου τῆς Θήρας ἡ νήσος Παλαιὰ Καϋμένη, ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρχε πρότερον. Κατὰ τὸ ἔτος 19 π. Χ. ἐνεφανίσθη καὶ ἄλλη μικρότερα νήσος περὶ τὰ 1000 μέτρα ἀπέχουσα τῆς πρώτης, ἡ ὁποία βραδύτερον, πιθανῶς, ἠνῶθη μὲ τὴν Παλαιὰν Καϋμένην. Ἀλλὰ ἐκρήξεις ἐγένοντο βραδύτερον, πρὸ τινῶν δὲ ἐβδομάδων τὸ ἡφαιστεῖον παρουσίασεν ἐμφανῆ σημεῖα ἐνεργείας. (Περὶ τοῦ φαινομένου καὶ γενικώτερον περὶ τοῦ ἡφαιστείου ἐδημοσιεύθη ἄρθρον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 τεῦχος τοῦ «Ἡλίου»).

Γ'. ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

Ἡ Ἰαπωνία ἔχει τὰ περισσώτερα ἐνεργὰ ἡφαιστεία. Εἰς μόνην τὴν νήσον Γέζο ὑπάρχουν 10 ἐνεργὰ ἡφαιστεία, ἄλλα δὲ 30 εἰς τὴν νήσον Χόντο, σχηματίζοντα εἶδος ἀλύσεως περιζωνούσης τὴν νήσον καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς.

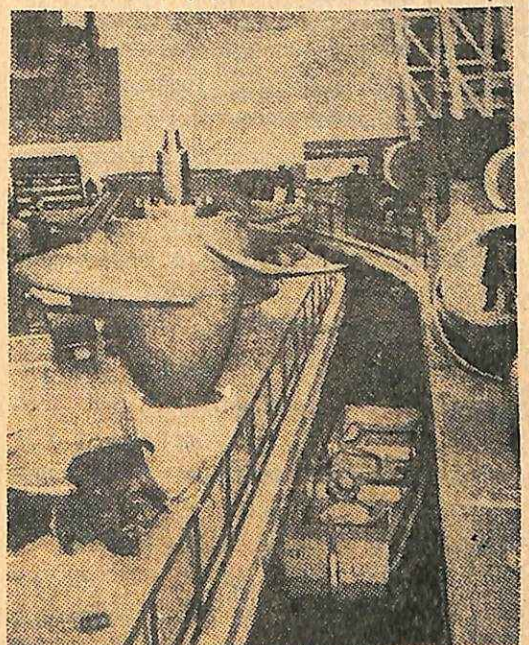
Τὸ περίφημον ἡφαιστεῖον Μοναί - Σάν καὶ κατὰ τὴν ἐκρήξιν τοῦ 1888 ἀνέτιναξεν ὅλην κλίρον τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, τοῦ ὁποῦν τὰ συντρίμματα ἐκάλυψαν τὰς κάτωθεν αὐτοῦ πεδιάδας καὶ εἰς πολλὰ σημεῖα ἐσχματίσαν στρώμα πάχους 300 περίπου μέτρων. Ἡ πυκνὴ σποδὸς τοῦ ἐκάλυψε τὸν ὀρίζοντα καὶ οἱ χεῖμαρροι τῆς λάβας τοῦ ἐφθασαν εἰς ἀπόστασιν 15 χιλιομέτρων καὶ κατέστρεψαν τελείως τρία χωρία μετὰ τῶν κατοίκων τῶν.

Εἰς τὸ κέντρον σχεδὸν τῆς νήσου, ὅπου εὐρίσκονται αἱ μεγάλαι πόλεις Τόκιο, Ὑοκαχάμα, Ναγκόγια, Κνόντο, Κομπέ καὶ Ὁσάκα ὑπάρχουν τὰ μεγαλύτερα καὶ τὰ φοβερώτερα ἡφαιστεία ἐκ τῶν ὁποίων τὸ κυριώτερον εἶνε τὸ Ἀσάμα - Γιάμα. Τοῦτο κατὰ τὴν μεγάλην ἐκρήξιν τοῦ 783 κατέστρεψε τελείως 48 πόλεις καὶ χωρία καὶ χιλιάδες ἄνθρωποι εἶδον οἰκτρὸν θάνατον.

Ὀνομαστότερον ἡφαιστεῖον τῆς Ἰαπωνίας εἶνε τὸ Φούτσι - Γιάμα, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται πλησίον τῶν ἀκτῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ καὶ νοτιοδυτικῶς τοῦ Τόκιο. Τὸ ἡφαιστεῖον αὐτὸ ἔχει ὕψος 3.500 μέτρων καὶ αἱ κλυτεῖς του εἶνε κατάφυτοι καὶ δίδουν εἰς αὐτὸ θαυμαστὴν μεγαλοπρέπειαν. Εἶνε τὸ χαρακτηριστικώτερον ἡφαιστεῖον τῆς Ἰαπωνίας, μεγαλοπρεπὲς καὶ ὡραῖον, αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον βλέπομεν εἰκονιζόμενον εἰς πολλοὺς ἰαπωνικοὺς πίνακες, ἀκόμη εἰς ἰαπωνικὰ ἐπιθία, εἰς παραβάν καὶ ἀκόμη εἰς κομψοτεχνήματα

ΔΙΩΡΥΓΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΝ ΤΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

Εἰς τὴν Ἑθνικὴν Ἑλβετικὴν Ἐκθεσὶν τῆς Ζυρίχης ἡ ὁποία ἐγκαινιάσθη τὰς παραμονὰς τοῦ πολέμου ἐφημερίσθη μετὰ τῶν ἄλλων καὶ μία νεωτάτη μέθοδος ἐξασφαλίζουσα τὴν ἀνετον καὶ χωρὶς συνωστισμὸν παρακολούθησιν τῶν ἐκθεμάτων. Οὕτω πλὴν τῶν δρόμων οἱ ὅποιοι διασχίζουν τὸν χώρον τῆς ἐκθέσεως ὑπάρχουν καὶ μικραὶ διώρυγες ἐντὸς τῶν ὁποίων κυκλοφοροῦν εἰδικὰ αὐτοκίνητα

ἀκάτια. Ὅσοι ἐκ τῶν ἐπισκεπτῶν ἀπεχθάνονται τὸν συνωστισμὸν δύνανται νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ ἀκάτια ὅπου καθημερὶνὶ κάμνουν ἀνέτως τὸν γύρον τῶν ἐκθεμάτων.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ ΘΕΡΕΤΡΟΝ

Αἱ γαλλικαὶ βιομηχανικαὶ αὐτοκινήτων συναγωνιζόμεναι τοὺς Ἀμερικανοὺς αἱ ὁποῖαι κατασκευάζουν εἰδικοὺς διτρόχους ἐκδρομικοὺς θαλαμίσκους, προσδεδεμένους ὀπισθεν τῶν αὐτοκινήτων καὶ δυναμένους νὰ μεταφερθοῦν ὅπουδήποτε, ἐπενόησαν νέον εἶδος θαλαμίσκων διὰ τὴν ἐξοχὴν. Οἱ θαλαμίσκοι αὗτοι ὅταν τὸ αὐτοκίνητον ταξειδεύει ὁμοιάζουν μὲ θαλίτσαν τοποθετημένην ἐπὶ τῆς σκεπῆς τοῦ ὀχήματος. Ὅταν οἱ ἐπιβάται θέλουν νὰ σταματήσουν διὰ νὰ διανυκτερεύσουν ἀνοίγουν τὴν θαλίτσαν, ἡ ὁποία ἀμέσως μεταβάλλεται εἰς μικρὸν θαλαμίσκον μὲ δύο κλίνας. Ἡ νέα ἐφεύρεσις παρουσιάζει τὸ πλεονέκτημα ἐναντὶ τῆς ἀμερικανικῆς ὅτι δὲν ἐμποδίζει καθόλου τὸν δρόμον τοῦ αὐτοκινήτου. Καὶ εἶνε μάλλον εὐμετακόμιστος. Οἱ κατασκευασταὶ τῆς προέβλεψαν ὥστε νὰ εἶνε δυνατὴ ἡ προσάρμογίς τῆς εἰς παντὸς τύπου αὐτοκινήτου. Εἰδικὴ μικρὰ κλίμαξ ὁδηγεῖ εἰς τὸν σκεπὴν τοῦ αὐτοκινήτου, μέσα δὲ εἰς τὸν θαλαμίσκον ὑπάρχουν ὄλαι αἱ ἀνέσεις διὰ δύο άτομα.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ ΘΑΡΥΝΟΜΙΖΕΤΑΙ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

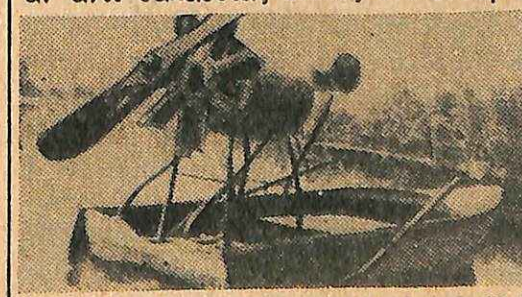
Εἰς τοὺς μεγάλους ἐμπορικοὺς λιμένας ὅπου καταπλέουν συνήθως ὀγκώδη ὑπερωκεάνεια αἱ λιμενικαὶ ἀρχαὶ ἀντιμετωπίζουν πολλὰς δυσχερείας διὰ τὴν ρυμούλκισιν καὶ ἀγκυροβόλησιν τῶν ἐν λόγῳ σκαφῶν εἰς τὰς προβλήτας ὅπου πλευρίζουν. Ὅταν τὰ σκάφη ἔχουν μέγα ἐκτόπισμα ἢ ἐργασία τοῦ πλευρίσματος εἶνε δυσχερεστάτη ἀπὸ τὴν ἐλαχί-

στην δὲ ἀπροσεξίαν τῶν ρυμουλκῶν εἶνε δυνατὸν νὰ προκληθοῦν ἐπὶ τῶν ὑπερωκεανείων προσκρούσεις καὶ μικροζημιαί. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐντεῦθεν δυσχερειῶν καὶ διὰ νὰ καταστή ἡ προσδότησις τῶν πλοίων ταχεῖα καὶ ἀνετος, μελετᾶται ἤδη ἡ ἐφαρμογὴ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Λίβερπουλ συστήματος αὐτομάτου ἡλεκτρικῆς ρυμούλκσεως. Πρὸς τοῦτο εἰς τὸν ὅθον τῆς θαλάσσης θὰ τοποθετηθοῦν μεγάλοι ἡλεκτρομαγνήται οἱ ὁποῖοι τιθέμενοι ἐν λειτουργίᾳ θὰ παρασύρουν ἀσφαλῶς καὶ ταχέως τὰ ὑπερωκεάνεια μέχρι τῶν ἀγκυροβολίων. Εἰς τὴν εἰκόνα φαίνεται ἡ μακέττα τοῦ λιμένος τοῦ Λίβερπουλ καὶ συγκεκριμένως τοῦ τομέος ὅπου πλευρίζουν τὰ μεγάλα ὑπερωκεάνεια περιλαμβανούσα τὴν ἡλεκτρομαγνητικὴν ἐγκατάστασιν ἐν συμκογραφίᾳ ὥστε νὰ φαίνεται σαφῶς ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῆς.

ΑΚΑΤΟΣ ΜΕ ΚΙΝΗΤΗΡΑ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΥ

Ὁ Ἀμερικανὸς μηχανικὸς Γκλὲν Ὀγκ ἐναυπήγησε μικρὰν ἀκατον εἰς τὴν ὁποίαν ἀντὶ θαλασσίας ἐλικος ἐτοποθέτησεν

κινητήρα ἀεροπλάνου τοῦ ὁποῦν ἡ ἑλὶς κινεῖται εἰς τὸν ἀέρα. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νέου συνδυασμοῦ εἶνε ὅτι ἡ ἀκατος τρέχει μὲ μεγάλην εὐχέρειαν καὶ ταχύτητα, διατηροῦσα μάλιστα θαυμασίαν εὐστάθειαν καὶ μεταφέρουσα ἀνέτως ἑξ ἀτομα. Ὁ χρησιμοποιοῦν τὴν κινήτηρ προέρχεται ἀπὸ παλαιὰν γαλλικὸν πολεμικὸν ἀεροπλάνον καὶ εἶνε ἐπιτακύνδρος.

ΕΝΑ ΝΕΟΝ

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟΝ ΜΕΣΟΝ

Ὁ νεαρὸς Γάλλος μηχανικὸς Ρενὲ Μορὲν ἐπενόησε νέον εἶδος αὐτοκινήτου πλοαρίου καταλλήλου δι' ἀθάβεις λιμνοθαλάσσεις. Εἰς τὸ πλοαρίον τοῦ ὁ Μορὲν ἔδωκεν ὄνομα δυνάμενον νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἐλληνικὴν διὰ τοῦ ὅρου

ὕδρολισθητήρ. Εἶνε εἶδος ἐλαφροῦ πλοαρίου χωρὶς τρόπιδα, τὸ ὅποιν ὀλισθαίνει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει ἀνάγκην μεγάλου θάους διὰ νὰ πλεύσῃ. Ὁ ὕδρολισθητήρ τοῦ Μορὲν, τοῦ ὁποῦν δύο εἰκόνας παραθέτομεν ἀνωτέρω κινεῖται μὲ ἐναέριον ἔλικα ὅπως καὶ τὰ ἀεροπλάνα, δύναται δὲ νὰ ἀναπτύξῃ ταχύτητα μέχρις 60 μιλίων τὴν ὥραν δηλαδὴ 100 περίπου χιλιομέτρων.

ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΕΡΣ

Ἡ λήψις γενικῶν φωτογραφικῶν ἀπὸ ψέων τῶν μεγάλων ὀπαθιῶν συγκεντρώσεων καὶ τῶν ἀθλητικῶν συναντήσεων ἀποτελεῖ μέγα πρόβλημα διὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς φωτορέπορτερς, οἱ ὁποῖοι φημίζονται διὰ τὴν πρωτοτυπίαν τῶν φωτογραφικῶν τῶν λήψεων. Τελευταίως εἰς ἑξ αὐτῶν συνδυάσεως εὐφύεστατα μίαν παλαιωτάτην μέθοδον καὶ τὴν νεωτάτην τῆς φωτογραφίας κατάρθωσεν εἰς ἕνα μέγαλον ἐνδιαφέροντος ποδοσφαιρικὸν μάτς τελούμενον εἰς τὴν πόλιν Σινσινάτι νὰ λάβῃ φωτογραφίας σπαρταριστοῦ ἐνδιαφέροντος. Ἐπρομηθεύθη ταξειδιωτικὰς περιστρεφὰς καὶ προσήρμοσεν εἰς τὸ στήθος ἐκάστης ἐξ αὐτῶν ἀνὰ μίαν μικρὰν αὐτόματον φωτογραφικὴν μηχανὴν, κατὰ τὴν κρίσιν δὲ φάνιν τὸν ἀγῶνα ἐξάπελυσεν τὰς περιστρεφὰς ὑπεράνω τοῦ γηπέδου. Ἡ μέθοδος ἀπεδείχθη θαυμασία σήμερον δὲ αἱ ταχυδρομικαὶ περιστρεφὰς εἶνε περιζήητοι διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς λήψιν πανοραμικῶν φωτογραφικῶν.

ΤΡΕΙΣ ΑΚΟΜΗ προασπισταί τῶν ὀφθαλμῶν

Ὁφρύες, βλέφαρα, ἐπιπεφυκῶς

Πρὸς ἀπλουστεράν κατανόησιν τῆς λειτουργίας τῶν ὀπτικῶν μας ὀργάνων συνεκρίναμεν εἰς τὸ προηγούμενον τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ τὸ τελειότερον φωτογραφικὸν μηχανήμα πού δύναται νὰ ὑπάρῃ εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ἤρχισαμεν νὰ ἐξετάζωμεν τὰ «προασπιστικά» μόρια τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὰς ὀφρῦς καὶ τὰ βλέφαρα. Ἀλλὰ τὰ προστατευτικά αὐτὰ ἐξαρτήματα τοῦ ἰδεώδους φωτοληπτικοῦ μας μηχανήματος, δὲν περιορίζονται μέχρις ἐξώ. Ὁ ἀριθμὸς καὶ οἱ ῥόλοι των, συμπληροῦνται διὰ τριῶν ἀκόμῃ κατηγοριῶν προστατευτικῶν ὀργάνων, ἀνευ τῶν ὁποίων ἡ λειτουργία τοῦ ὀφθαλμοῦ θὰ ἦτο ἀνέφικτος, πάντως δὲ ἐπισηφάλης. Αἱ τρεῖς νέαι αὐταὶ κατηγορίαι τῶν ἀπαραιτητῶν προασπιστῶν τῶν ὀφθαλμῶν μας εἶνε α') αἱ βλέφαριδες, β') ὁ ἐπιπεφυκῶς καὶ γ') οἱ δακρυγόνοι ἀδένες.

Ἀναφερόμενοι εἰς τὸν ῥόλον τῶν βλέφαρων, ἐτονίσσαμεν ὅτι ταῦτα ἀπαγορεύουν διὰ τῶν βλέφαριδων τὴν εἰσοδὸν ξένων σωμάτων εἰς τὸν ὀφθαλμόν. Ἡ ὑπηρεσία πού παρέχουν αἱ μικραὶ αὗται τρίχες εἶνε τεραστία. Οἱ μεγαλύτεροι καὶ πλέον ἐπικίνδυνοι ἐχθροὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ μας δὲν εἶνε τὰ μεγάλων διαστάσεων ξένα σώματα. Αὐτὰ τὰ βλέπομεν, καὶ τὰ ἀποφεύγομεν. Κατὰ κανόνα, τὰ μεγάλα ἀντικείμενα δὲν κινεῖται ταχέως ἀνὰ τὸ διάστημα, πάντως δὲ δὲν κινεῖται αὐτομάτως. Μᾶς δίδεται λοιπὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁλος ὁ καιρὸς διὰ νὰ τὰ ἀποφύγωμεν. Ἐξ ἄλλου, λόγω τῶν διαστάσεων των, δὲν δύναται νὰ εἰσέλθουν καὶ ἐγκατασταθῶν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας, διὰ νὰ τοὺς ἀλλοιώσωσιν. Ἀλλὰ δὲν συμβαίνει διόλου τὸ αὐτὸ μὲ τοὺς μικρῶν διαστάσεων ἀδιοράτους, κάποτε συχνὰ δὲ ἀνεπαίσθητου ἐμφανίσεως, ἐχθροὺς. Αὐτοὺς δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς ἀπωθήσωμεν οὔτε διὰ τῶν χειρῶν μας οὔτε διὰ κλίσεων τῆς κεφαλῆς μας, οὔτε καν διὰ μετατοπίσεως τοῦ ὅλου σώματός μας. Οἱ ἐχθροὶ αὗτοι αἰωροῦνται καὶ κινεῖται αὐτομάτως εἰς τὸν ἀέρα, προβάλλουν δὲ ὑποὺς τὸν ὀφθαλμόν.

Ὁ πρῶτος λοιπὸν ῥόλος τῶν βλέφαριδων μας εἶνε ῥόλος «ξεσκονιστηρίου» καὶ τὸ ξεσκόνισμα γίνεται μὲ τὸ ἀνοιγόμενον τῶν βλέφαρων. Ἀλλὰ ὁ ῥόλος τῶν εἶνε ὁ ῥόλος παραπετάσματος, κατὰ τὴν διάρκειαν κυρίως τοῦ ὕπνου. Τὸ «παραπετάσματος» αὐτὸ, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐμποδίζει κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου μας τὰ ξένα σώματα νὰ εἰσέλθουν ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὸν ὁποῖον ἀποκλείουν τελείως, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρεμποδίζου

ναι τὴν εἰσχώρησιν φωτός, ἀπὸ τὴν σχισμὴν τὴν ὁποῖαν ἀναγκαστικῶς σχηματίζουν τὰ βλέφαρα. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον, ἐκείνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν πυκνὰ καὶ μεγάλα βλέφαρα προσβάλλονται σπανιότερον ἀπὸ τὰ ὀχληρὰ μόρια τῆς σκόνης, τὰ ὁποῖα εἰσχωροῦν εἰς τοὺς βολβοὺς τῶν ὀφθαλμῶν ἐκείνων πού δὲν προστατεύονται ἀπὸ ἀρκετὰς βλέφαριδας.

Ὅπως ἐν τῇ συνόλῳ των, τὰ ὄργανα τὰ ἀποτελοῦντα τὸν ὀφθαλμόν ἔχουν ἀνάγκην περιποιήσεων καὶ ὑγιεινῆς, οὕτω καὶ αἱ βλέφαριδες δικαιοῦνται ἰδιαίτερας ἀπὸ μέρους ἡμῶν προφυλάξεως.

Ἄς μὴ λησμονώμεν ἐν πρώταις, ὅτι τὰ «ξεσκονιστήρια» αὐτὰ, λόγω ἀκριβῶς τοῦ ῥόλου των εἶνε κατὰ κανόνα κοινοποθηρῆ, καὶ ὅχι μόνον πρέπει νὰ πλύνωνται τακτικὰ, ἀλλὰ ἐπίσης δὲν πρέπει διὰ τῶν χειρῶν μας νὰ μεταφέρωμεν τὴν κόκκιν ἀπὸ τῆς μιάς ἐπιφανείας τῶν βλέφαριδων εἰς ἄλλην, ὅποτε ὁ ἐχθρὸς θὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸν βολβόν.

Μὲ τὴν σειράν του, ὁ ἐπιπεφυκῶς, εἶνε ἡ λεπτὴ ἐκείνη «φλούδα» πού συνδέει τὸν βολβόν μὲ τὰ βλέφαρα. Αὐτὴ ἡ ἰδία, περικαλύπτει τὸν βολβόν σὺν μίᾳ διαφανὴ σινδόνι. Ἀλλὰ ὁ ῥόλος τοῦ ἐπιπεφυκῶς, δὲν εἶνε μόνον συνδετικὸς καὶ προστασπιστικὸς. Εἶνε ἀκόμῃ καὶ κινητικὸς. Ἐξασφαλίζει, δηλαδή ὁ ἐπιπεφυκῶς, τὸ μαλακὸν καὶ ἀκοπον... «ρουλεμάν», τοῦ βολβοῦ, καὶ προφυλάσσει ἀπὸ τὴν τριβὴν τὴν ὁποῖαν δίχως αὐτὸν θὰ ἐξήσκουν τὰ βλέφαρα ἐπὶ τῶν βολβῶν. Τὸν ῥόλον τοῦ αὐτοῦ ἐπιτυγχάνει ὁ ἐπιπεφυκῶς, χάρις εἰς τὰς ἐκκρίσεις τῶν κυττάρων του διὰ τῶν ὁποίων ἡ διαφανὴς αὐτὴ μεμβράνη τοῦ ὀφθαλμοῦ μας μεταβάλλεται εἰς ἐξώχως ὀλισθηρὰν ἐπιφάνειαν καὶ ἀσκειται τὸ ἔργον, ὅχι μόνον διευκολυντικόν, ἀλλὰ καὶ βασικῶς προστασπιστικόν, διότι ὡς εἶδομεν, διὰ τῆς ὀλισθησεως, ἀποφεύγεται ἡ τριβὴ καὶ ἡ φθορά.

Ἡ τελευταία κατηγορία προφυλακτικῶν μέσων τοῦ ὀφθαλμοῦ μας εἶνε οἱ δακρυγόνοι ἀδένες, οἱ παράγοντες τὰ δάκρυα. Ἐὰν δὲν εἴχομεν δάκρυα ὁ ὀφθαλμὸς μας θὰ ἐξηραίνετο, καὶ φυσικὰ θὰ ἐπὶρχετο ὁ στραθισμός. Τὰ δά-

κρυα λοιπὸν εἶνε αὐτὸ πού χρησιμεύει διὰ νὰ διατηρηται ἐν ὑγρῇ καταστάσει ὁ ὀφθαλμὸς καὶ νὰ ἐξασφαλιστῇ ἡ ἀπαιτούμενη ὑγρασία τοῦ ἐπιπεφυκῶτος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέρους τοῦ βολβοῦ. Ἀλλὰ ὁ ῥόλος των δὲν σταματᾷ ἐξωθεν. Τὰ δάκρυα κανονίζουν τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ὀφθαλμοῦ. Πρόκειται περὶ ῥόλου θεμελιωδεστάτου, διότι, χάρις εἰς τὰ δάκρυα, οἱ ὀφθαλμοὶ οὔτε «ψήνονται» ἀπὸ τὴν υπερβολικὴν θερμότητα τοῦ περιβάλλοντος οὔτε ψύχονται ἀπὸ τὸ ὑπερβολικὸν ψυχρὸν. Ἀλλὰ ὁ ῥόλος προχωρεῖ ἀκόμῃ εἰς μίαν ἄλλην σημαντικὴν ἐξυπηρέτησιν.

Συμβαίνουν κατὰ κανόνα δύο τινὰ μεταξὺ βλέφαρων καὶ βολβοῦ. Ἀφ' ἐνὸς μὲν παρὰ τὴν ἀγρυπνίαν φρούρησιν τῶν φλεβῶν καὶ βλέφαριδων, ἐκτοτε εἰσχωροῦν μέχρι τοῦ ἐπιπεφυκῶτος καὶ τοῦ βολβοῦ ξένα σώματα, διότι πολλὰκις οἱ ἴδιοι, μὲ τὴν κακὴν χρῆσιν τῶν χειρῶν μας, συντελοῦμεν ὥστε νὰ εἰσχωρήσῃ ὁ ἐχθρὸς. Συμβαίνει ἀκόμῃ καὶ κάτι ἄλλο. Νεκρὰ κύτταρα τοῦ ἐπιπεφυκῶτος, ἂν ὅχι καὶ τῆς περὶ τὸν ὀφθαλμόν ἐπεδερμίδος μας, εὐρίσκονται κάθε τὸσον ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ βλέφαρου ἢ ἐπὶ τοῦ ἐπιπεφυκῶτος, ἐφ' ὅσον πρέπει νὰ πέσουν αὐτὰ, διὰ νὰ ἀφήσουν τὴν θέσιν των εἰς νέα κύτταρα.

Λοιπὸν, τὰ δάκρυα σφουγγαρίζουν τὸ μάτι καὶ ὅχι μόνον αὐτό. Παίζουν ἀκόμῃ καὶ τὸν ῥόλον τοῦ... «φλίτ». Ἀπολυμαίνουν δηλαδή κάθε τὸσον τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τοὺς πάσης φύσεως μικροοργανισμοὺς καὶ τὰ ἀδιόρατα μικροβία. Τοῦτο δὲ χάρις εἰς τὰ ἄλλα καὶ τὰς χημικὰς οὐσίας πού περιέχουν τὰ δάκρυα.

Ὡς γνωστὸν, ἡ λειτουργία τῶν δακρυγόνων ἀδένων δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα, δὲν ἐξαρτᾶται δηλαδή ἀπὸ τὴν θέλησιν μας, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὸ συμπαινετικὸν μας σύστημα. Λειτουργοῦν μὲ ἀπροαιρέτους κινήσεις καὶ κυρίως ὅταν προέρχεται ἐξωτερικὸς ἐρεθισμός, ἢ ἐρεθισμὸς ἐσωτερικὸς, προκαλούμενος ἀπὸ διάφορα συναισθήματα, ὡς ἡ θλίψις, ἡ χαρὰ κτλ.

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὰ κυρίως μέρη τοῦ ὀφθαλμοῦ.

Ἡ δραματικὴ ἀνακάλυψις ΤΟΥ ΑΝΤΙΑΥΣΣΙΚΟΥ ΟΡΟΥ

Ἡ λύσσα, ἡ τρομερὰ, ἀνίατος, θανατηφόρος, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῶς ἐπικίνδυνος νόσος, λυμάνεται τὴν Ἀνθρωπότητα ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς προφαιέστατα χρόνους.

Οἱ Αἰγύπτιοι τὴν ἐγνώριζον καὶ τὴν ἔτρεμον, ἂν καλ., κυνολάτραι, ὡς δὲ συμπεραίνεται ἀπὸ νεωτέρας ἐρεῦνας τῶν ἱερογλυφικῶν κειμένων, ἐπίστευον ὅτι αὕτη προέρχεται ἀπὸ τὸν σπλῆνα τοῦ κυνός. Προφανῶς μεγαλειτέρας καταστροφῆς ἔκαμεν ἡ λύσσα εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅπου πλείστα κείμενα ἀναφέρουν περὶ αὐτῆς. Εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν Ταλμούθ ἀνευρίσκωμεν περιπτώσεις λύσσης τῆς καμήλου, ἀναγράφεται δὲ ὡς προφυλακτικὸν τῆς ἀσθενείας ἡ βρώσις τοῦ σπληνὸς τοῦ ζώου αὐτοῦ.

Ὁ Ὅμηρος, πάλιν ἀναφέρει τὴν ἀσθένειαν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς μανιώδους κυρίως ὁρμητικότητος, Σφάεστατα ὅμως περιγράφει αὐτὴν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ἀκόμῃ πολυτιμότερας παρατηρήσεις κἀκκινουν οἱ Ἱπποκράτης, Μένανδρος, Δημοκρίτος καὶ Πλούταρχος. Ἀπὸ αὐτοῦ καὶ ἔπειτα, ὅλοι οἱ μεγάλοι Ἑλληνες θεραπευταὶ ἡσυχάζοντες μὲ τὴν νόσον, παρέχουν δὲ σπουδαιότητα συμβολῆν αὐτὴ τότε ἐργασίαι των, εἰς τὰς νεωτέρας ἐρεῦνας.

Πολλὰς ἐπίσης περιγραφὰς παρέχουν οἱ Ρωμαῖοι, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ νόσος ἔλυμαίνετο κυριολεκτικῶς τὸν Ρωμαϊκὸν πληθυσμόν. Ὁ Μεσαίων ἐπρόμαζε μὲν τὴν ἀσθένειαν καὶ τὰς συνεπείας τῆς, ὅμως αἱ μεγάλοι του προσπάθειαι περιωρίζοντο εἰς... ἐξορκισμοὺς καὶ διάφορα «γυμνάσματα». Ἐν τούτοις, πρωτοπόροι ἐπιστήμονες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ κατ' εὐθείαν κληρονόμοι τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ σοφίας, οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Ἑβραῖοι, ἐφαρμόζοντες τὰ θεραπευτικὰ μέσα τῶν Ἑλλήνων, ἐπιβάλλουν δὲ τὸν καυτηριασμόν διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς δῆξεως, εὐθὺς μετὰ τὸ πάθημα. Τὸ σκληρὸν αὐτὸ μέτρον εἶχε προφανῶς τὰ εὐεργετικά του ἀποτελέσματα, ἐχρησιμοποιεῖτο δὲ μέχρις ἀκόμῃ καὶ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἐνῶ ἐν τῇ μεταξὺ ἐκυριάρχουν αἱ πλέον παράδοξοι γνῶμαι ὅσον ἀφορᾷ τὴν νόσον. Τὸ μόνον σημαντικὸν σημεῖον προφυλάξεως, ἀπετέλει ὅτι, ἀντὶ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου, ἐπετίθετο ἐπὶ τοῦ δῆγματος ὑδράργυρος.

Μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ὁ κτηνίατρος Μπουρὲλ καὶ ὁ μέγας Παστέρ, προσπαθοῦν νὰ μελετήσουν τὴν ἀσθένειαν.

Εἰς τὸν Μπουρὲλ ἀνήκει ἡ τιμὴ ὅτι

πρῶτος ἐβοήθησε τὸν Παστέρ διὰ τῆς προμηθείας λυσσῶντων κυνῶν. Ἐνῶ ὁ μὲν ἤρχιζεν ὁ Παστέρ τὰ πρῶτα πειράματά του ἐπὶ δύο λυσσῶντων κυνῶν, εἰδοποιεῖται αἰφνης ὅτι εἰς τὴν κλινικὴν τοῦ Λυνελόγκ παιδίον τι ἀποθνήσκει ἐκ λύσσης. Ὁ Παστέρ καταφθάνει εὐτυχῶς ἐγκαίρως καὶ λαμβάνει ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θνήσκοντος μικροῦ σίελον καὶ βλένας. Τὰ ὑλικά αὐτὰ ἀνέμιξε μὲ ὕδωρ καὶ ἐνεβολίασε κονίλους ὁποῖοι καὶ ἀπέθανον ἐντὸς 36 ὥρων. Τὸν σίελον καὶ τὰς βλέννας αὐτῶν ἐμβολιάζει εἰς ἄλλους κονίλους ὁ Παστέρ, παρακολουθεῖ τὴν νόσον καὶ τὸν θάνατόν των, καὶ ἐξετάζει ἔπειτα τὸ αἷμά των εἰς τὸ μικροσκόπιον. Τότε ἀνευρίσκει, διὰ πρῶτην φοράν, ἕνα μικροοργανισμόν, τὸν ὁποῖον εὐθὺς ἀμέσως χαρακτηρίζει ὡς παθογόνον φορέα τῆς ἀσθενείας.

Ἀλλῃ μεγαλοφυΐα, ὁ Ροῦ, μαθητὴς τοῦ Παστέρ, συνεργάζεται μὲ τὸν διδάσκαλόν του καὶ θέτει εἰς τὴν διάθεσιν ἐκείνου τὰς σπουδαίας παρατηρήσεις του. Ὁ Ροῦ δὲν περιορίζεται πλέον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ αἵματος τῶν λυσσῶντων, ἀλλὰ ὠθεῖ τὰς ἐρεῦνας του μέχρι τοῦ ἐγκεφάλου των, τὸν ὁποῖον ἀναλύει εἰς ὕδωρ, ἐμβολιάζει ἄλλα ζῶα καὶ τέλος Παστέρ καὶ Ροῦ διαπιστοῦν ὅτι ὁ λυσσικὸς ἴος περιέχεται εἰς τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα. Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη μεγάλη διαπίστωσις καὶ ἡ ἀφετηρία τῶν ἐρευνῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς μάστιγος.

Ὁ Παστέρ ἐξακολουθεῖ ἐπὶ τέσσαρα ἀκόμῃ ἔτη τὰ πειράματά του, τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουν εἰς διπλοῦν σκοπὸν, ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ καταστοῦν τὰ ζῶα ἄνοσα, διὰ προληπτικοῦ ἐμβολιασμοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παρεμποδισθῇ ἡ ἐξέλιξις τῆς νόσου ἀπὸ τῆς δῆξεως καὶ ἔπειτα. Κατόπιν πολλῶν μικροχαρατῶν ἀντιρρήσεων, ἀπὸ μέρους μετριοτήτων, ἀνταγωνισμένων ἀρνητικῶς τὸν Παστέρ, εἰδικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τότε δὲν ὑπῆρχεν ἀκόμῃ ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς, παρακολουθεῖ καὶ ἐπιβεβαιώνει τὰς ἐπιτυχίας τοῦ μεγάλου Παστέρ.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν καταπαύει ἡ μικροχάρης ἀντίδρασις. Οἱ μικροὶ ἄνθρωποι, τονίζουν ὅτι τὰ πειράματα τοῦ μεγάλου ἐπιστήμονος δυνατόν νὰ ἐπιτυγ-

χάνουν ἐπὶ ζώων, ἀλλὰ ὅτι εἶνε τελείως ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχουν ἐπὶ ἀνθρώπων, ὅπου ἡ νόσος λαμβάνει «ἐντελῶς ἐξαιρετικὴν» μορφήν.

Παρ' ὀλίγον νὰ ἐγκατελείποντο αἱ πρῶται μεγάλοι ἐκείναι πρόοδοι, ἐὰν δὲν συνέπιπτε νὰ μάθῃ ὁ Παστέρ, ὅτι παιδίον τι — τοῦ ὁποῖου μάλιστα τὸ ὄνομα παρέμεινεν ἱστορικόν — Ἰωσήφ Μαίτρ, λεγόμενον — εἶχε δηγθῇ σοβαράτα ὑπὸ λυσσῶντος ζώου. Κατὰ εὐτυχίαν καὶ πάλιν σύμπτωσιν, τὰ δῆγματα δὲν ἦσαν διόλου ἐπιπόλαια, ὥστε νὰ προκύβῃ ἀμφιβολία. Ἐπρόκειτο περὶ τόσον σοβαρῶν δηγμάτων, ὥστε ὁ νεαρὸς Μαίτρ ἦτο εἰς κακὴν κατάστασιν, μὴ δυνάμενος οὐδὲ νὰ περιπατήσῃ. Εὐθὺς, ὡς εἰδοποιήθη ὁ Παστέρ, παραγγέλλει νὰ προσκομίσουν τὸν νοσοῦντα νέον εἰς Παρίσιους τὸ ταχύτερον. Πρὸς στιγμὴν ὅμως δὲν τολμᾷ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν μέθοδόν του, διότι γνωρίζει καλῶς ὅτι οἱ μικροχάρεις ἀντιπαλοὶ κληρονομοῦν, διὰ νὰ τοῦ ἀποδοῦσιν τὴν κατηγορίαν τῆς ἀνθρωποκτονίας εἰς περίπτωσιν ἀποτυχίας. Ἐν τῇ μεταξὺ, ἔχουν ἀκόμῃ ληφθῇ μέτρα, διὰ νόμου ἀπαγορεύοντος πειράματα ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ τοῦτο διότι, ὁ κάθε μαρδόροξος «κομπογιαννίτης» δὲν εὕρισκε καλύτερον ἀπὸ νὰ πειραματίζεται ἐπὶ ἀνθρώπων.

Ὁ Παστέρ, σεβόμενος τὴν τόσον εὐεργετικὴν αὐτὴν ἀπαγόρευσιν, συνεβούλευθη τοὺς καθηγητὰς Βουλπιάν καὶ Γκρανιέ, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον νὰ συμμερισθῶν τὰς εὐθύναις του. Ἐν τέλει, ἐξηγήθη εἰς τὸν Μαίτρ, ὅτι, οὕτως ἢ ἄλλως, τὸν ἀνέμενε ἀνατριχιαστικὸς θάνατος, ὁ δὲ παθὼν καὶ οἱ γονεῖς του, ἐρώτησαν ἐπιμόνως νὰ ἐπιβληθῇ ἡ μέθοδος τοῦ ἐμβολίου. Καὶ μόνον ἔπειτα ἀπὸ τὰ δραματικὰ αὐτὰ γεγονότα, τὸ παιδίον ὑπέστη τὴν λεγομένην προφυλακτικὴν θεραπείαν, ἡ νόσος ἀνέκοψε τὴν ἐξέλιξιν τῆς, ἡ Ἐπιστήμη ἐθραύσθη διὰ μίαν ἀκόμῃ φοράν ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ μεγάλου Παστέρ καὶ τῶν συνεργατῶν του, εἰς ἐπίσημον δὲ συνεδρίαν τῆς ἡ Ἀκαδημίας ἀπεφάσισε τὴν ἰδρυσιν τοῦ παγκοσμίου γνωστοῦ σήμερον, θεσμοῦ τῶν Ἰνστιτούτων Παστέρ.

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ παθολογία καὶ τὰ συμπτώματα τῆς νόσου.

ΠΑΓΚΟΛΙΝΟΣ "Η ΜΑΝΗΣ

Τό περίεργον θηλαστικόν με τό λεπιδωτόν σῶμα, πού τρέφεται από μυρμηκία.- Οί έρωτές του καί αί άγρια μάχαι διά τήν κατάκτησιν του θήλεος, εις τās όποιās φονεύονται σχεδόν όλοι οί μαχηταί.- Τό θήλυ αναλαμβάνει τήν θεραπείαν του έπιζώντος τραυματίου καί εκείνος μένει άφωσιωμένος εις τήν σύζυγον.

Από τās περιεργότερας θηλαστικάς ζῶας εἶνε ὁ μάνης ἡ παγκολίνος, ζῶων ἐκ τῶν μυρμηκοφαγιδῶν καί τῆς κατηγορίας τῶν νωδῶν, πού ζῇ εἰς τὰ δάση τῆς Ἀσίας καί τῆς Ἀφρικῆς καί τῶν παρ' αὐτάς νήσων.

Τό σῶμα του ἔχει μήκος ἀπό 80—100 ἑκατοστομέτρων καί καλύπτεται ὑπό σκληρῶν κερατίνων πλακῶν ἐν εἴδει λεπιδῶν. Ὅπως τό σῶμα του καί τὰ ἴθη τοῦ ζῶου τοῦτου εἶνε περιεργότατα. Τήν ἡμέραν μένει κρυμμένον μέσα εἰς ὑπόγειον σποάν. Ἡ ὑπόγειος αὐτῇ στοά δέν εἶνε ὑπερθολή νά εἴπῃ κανείς ὅτι εἶνε θαῦμα ἀρχιτεκτονικῆς· δέν λείπει τίποτε ἀπ' ὅ,τι χρειάζεται διὰ τήν ἀναπαυτικήν διαμονήν τοῦ ζῶου. Τό κεντρικόν μέρος καταλαμβάνει ἕνα εὐρύχωρον κυκλικόν διαμέρισμα. Ἐκεῖ μαζεύεται ὅλη ἡ οἰκογένεια τοῦ ζῶου διὰ νά φάγῃ τās τροφάς τῆς, πās ὁποίας μετακομίζουν ἐκεῖ τὰ ζῶα κατὰ τήν νύκτα καί τὰ τρώγουν κατὰ τήν ἡμέραν.

Μόλις δύσῃ ὁ ἥλιος καί τό σκοτάδι ξαπλώνεται εἰς τās ἐρημικάς ἐκτάσεις, ὁ μάνης θγαίνει ἀπό τήν φωλεάν του εἰς ἀναζήτησιν τῆς τροφῆς του, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπό διάφορα ἔντομα καί ἰδίως ἀπό μυρμηκία, τὰ ὁποία συλλαμβάνει κατὰ τὰ περίεργον τρόπον καί ἀκριβῶς ὅπως ὁ μυρμηκοφάκος.

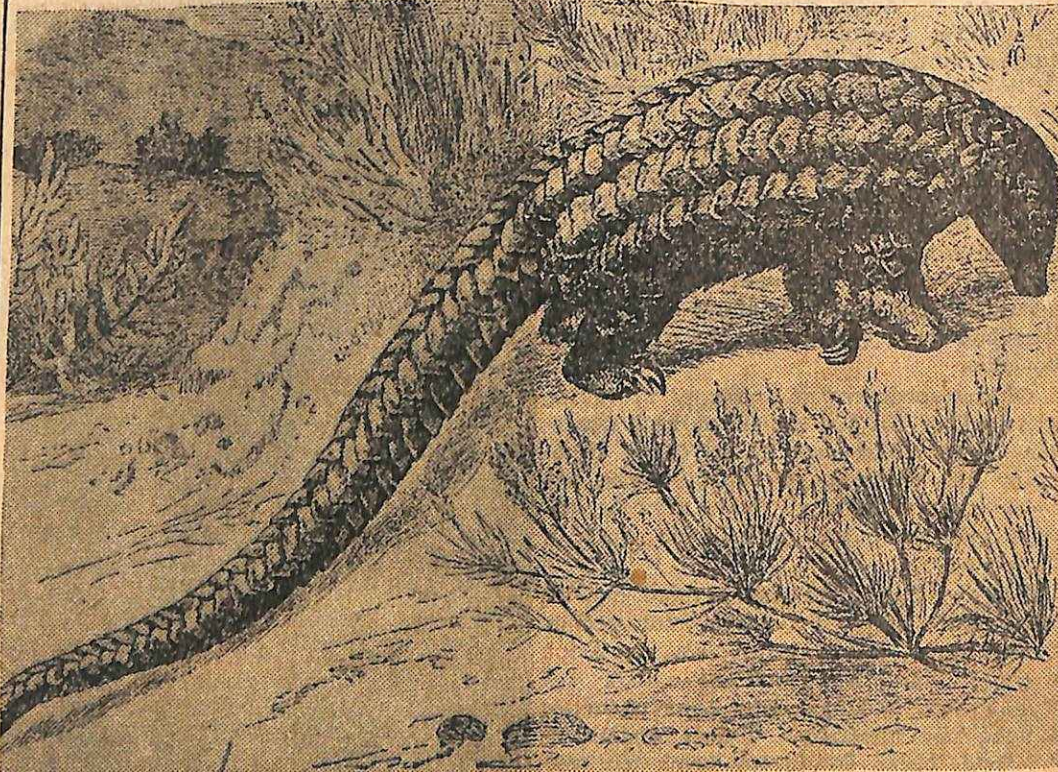
Ὁ παγκολίνος κρύβεται ἀνάμεσα ἀπό πὰ χόρτα καί ξαπλώνει τήν λεπτήν καί μακράν γλῶσσαν του, ἡ ὁποία καλύπτεται ἀπό κολλῶδες ὑγρόν καί τήν κρατεῖ ἀκίνητην. Τὰ μυρμηκία ἔλκονται ἀπό τό ὑγρόν, κολλοῦν ἐκεῖ, καί ὅταν ὁ μάνης αἰσθανθῇ ὅτι ἡ γλῶσσα του εἶνε γεμάτη ἀπό μυρμηκία τήν μαζεύει καί καταπίνει τὰ ἔντομα. Ὁ μάνης δέν περιορίζεται εἰς τὰ μυρμηκία. Ὅταν διαθῇ κοντά τοῦ πτερωτοῦ ἔντομον, τό κτυπᾷ μέ τὰ πρόσθια πόδια του καί τό σκοτώνει. Περιμένει νά περάσῃ ἄλλο καί ἔπειτα ἄλλο, ἀφοῦ δὲ κρίνῃ ὅτι τὰ θύματά του εἶνε ἀρκετά, τὰ καταπίνει. Εἰσέρχεται τότε εἰς τήν φωλεάν του, τὰ ἐξεμεῖ καί τὰ τρώγει κατὰ τό διάστημα τῆς ἡμέρας καί ὅποτε πεινῶσῃ.

Δεξιὰ καί ἀριστερά τοῦ κεντρικοῦ διαμερίσματος ὑπάρχουν στρογγυλά ὅπαι αἱ ὁποῖαι ὀδηγοῦν εἰς δαιδωλῶδεις στοάς, ὅπου παραμένουν τὰ νεαρὰ ζῶα. Μία ἀπό τās στοάς, ἡ περισσότερον εὐρύχωρος χρησιμεύει ὡς νυμφικός κοιτῶν τοῦ ζῶου. Ἐκεῖ ἐπίσης τό θήλυ γεννᾷ καί ἀνατρέφει πὰ μικρά του.

Μέχρις ὅτου ἀναπτυχθοῦν πὰ νεογνά ὥστε νά δύνανται νά φροντίσουν διὰ τήν διατροφήν των, ὁ σύζυγος καί πατέρας

μεταφέρει τροφάς εἰς τήν φωλεάν. Κάθε φοράν πού τό ἄρρεν ζῶον ἐξέρχεται τῆς φωλεᾶς του, κλείει μέ πέτρας καί χόρτα τήν εἰσοδόν τῆς διὰ νά μὴ εἰσέλθουν ἐκεῖ

λείως καλά, παραδίδονται εἰς τὸν ἔρωτα. Τό ἄρρεν, τό ὅποιον πάντοτε δείχνει λεπίσθη καί ἀφοσίωσιν πρὸς τό θήλυ, γίνεται ἀκόμη τρυφερώτερον, ὡς νά θέλῃ

Μάνης ὁ πλατύουρος.

ἀλλά ζῶα καί ταραξουν ἡ κακοποιήσουν τήν σύζυγον καί τὰ τέκνα του.

Ὅταν μεγαλώσουν ἀρκετά τὰ μικρά, τότε ὁ πατέρας διώχνει τὰ ἄρρενα παιδιά του ἀπό τήν φωλεάν, καί τοῦτο γιατί εἰς τὰ ἄρρενα γρήγορα ἀναπτύσσεται ὁ ἐρωτικός ὀργασμός. Κατὰ τήν ἐποχὴν τῶν ἐρώτων τῶν τὰ ἄρρενα μαζεύονται πολλά μαζὶ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ χόρτα καί μόλις ἴδουν νά περνᾷ ἀπὸ ἐκεῖ θήλυ, ἀμέσως ὁρμῶν ὅλα μαζὶ διὰ τήν κατάκτησιν του. Συνάπτονται μάλιστα μεταξύ τῶν ἄρρέων πολλάκις ἀληθινὰ μάχαι εἰς τās ὁποίας φονεύονται ὅλοι ἢ σχεδόν ὅλοι οἱ ἐρωτύλοι μαχηταί. Πρὸ τοῦ προμακτικοῦ θεάματος τό θήλυ τρέπεται φοβισμένον εἰς φυγήν. Ὅταν ἐπιζῇ ἕνας ἀπὸ τοὺς μαχητάς, ὁ ὁποῖος καί ἐπὶ πολλήν ὥραν προσπαθεῖ νά ἀναλάβῃ τās δυνάμεις του, ἡ θηλυκὴ μάνης τὸν πλησιάζει, γλύφει μέ τῇ γλῶσσᾳ τῆς πὸ αἷμα πῶν πληγῶν του καί ὕστερα τὸν σύρει τραβῶντας τὸν ἀπὸ τήν οὐρὰν εἰς μέρος ὅπου ὑπάρχει νερό, τοῦ πλένει μέ τήν γλῶσσαν τās πληγὰς του καί τέλος τὸν μεταφέρει εἰς τήν φωλεάν τῆς καί ἐκεῖ τὸν περιποιεῖται μέχρις ὅτου γίνῃ τελείως καλά. Ὅταν γίνῃ τε-

νὰ πληρῶσῃ τās μεγάλας ὑποχρεώσεις του. Ἡ θήλεια, ἐν τούτοις, δέν ἐκμεταλεύεται τήν ἀδυναμίαν του, ἀλλά πάντοτε τοῦ φέρεται μέ τήν ἰδίαν ἀφοσίωσιν.

Γνωστότερον εἶδος εἶνε ὁ μάνης ὁ πλατύουρος, ὁ ὁποῖος ἔχει μακράν καί πεπλατυσμένην κεφαλὴν, ἡ ὁποία καταλήγει εἰς μετρίου μήκους ῥύγχος. Τό σῶμα του εἶνε κυρτόν κατὰ τήν ράχιν. Οἱ πρόσθιοι πόδες του εἶνε κατὰ τι μακρότεροι τῶν ὀπισθίων καί ὁ καθένας φέρει ἀπὸ πέντε δακτύλους μέ γαμψοὺς ὀνυχας. Ἡ οὐρὰ εἶνε μακρά, πλατεῖα καί ἰσχυρά καί τὰ κτυπήματά τῆς ἐναντίον μικρῶν ζῶων ἢ ἄλλων μανήτων εἶνε θανατηφόρα. Ὅπως ὅλα τὰ ζῶα τῆς κατηγορίας τῶν νωδῶν ὁ μάνης στερεῖται ὀδόντων.

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Μαλαισίας συλλαμβάνουν καί διατηροῦν τοὺς παγκολίνους, οἱ ὅποιοι ἀναπαράγονται εἰς τήν αἰχμαλωσίαν, καί τρώγουν τό κρέας των, τό ὅποιον εἶνε νοστιμώτατον, τās δὲ λεπιδώτας πλάκας τοῦ σώματός των τās χρησιμοποιοῦν διὰ τήν διακόσμην διαφόρων οικιακῶν σκευῶν των.

Ο ΜΥΡΜΗΚΟΛΕΩΝ

Τό ἔντομον πού στήνει παγίδας εἰς τὰ μυρμηκία καί εἶνε γλυκὺς καί ἵπποτικὸς ἐραστής

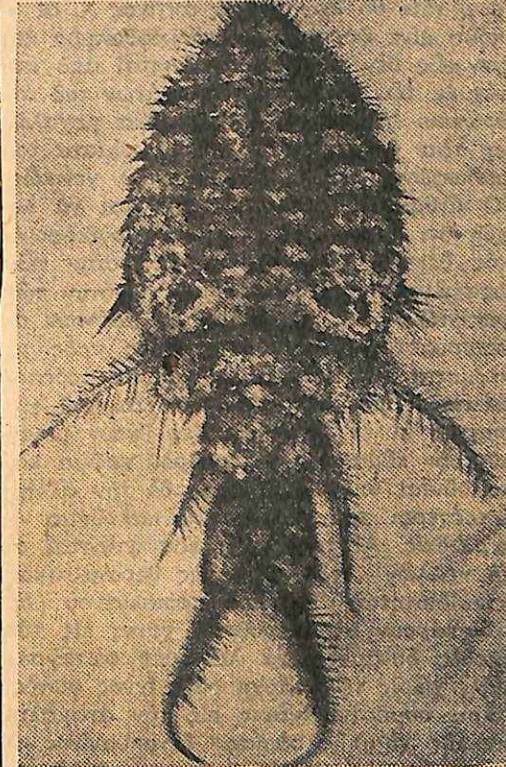
Ἴσως νά μὴ ἐπρόσέξατε ποτὲ τό ἔντομον αὐτό, μολοντί εἶνε κοινότατον εἰς τὸν τόπον μας. Εἶνε, ἄλλως τε κοινότατον ὅπου ζοῦν μυρμηκία, ὅπου δηλαδὴ εὐρίσκεται ἡ τροφή του. Εἶνε ἡ ἀλήθεια ὅτι σπανιώτατα φαίνεται τήν ἡμέραν ὁ μυρμηκολέων καί μόνον τό βράδυ ἐξέρχεται ἀπὸ τήν φωλεάν του. Ὁ λαὸς τὸν γνωρίζει καλά, γινώρίζει τās συνθεσίας του καί τὸν ὀνομάζει «μυρμηκοχάφτη».

★

Ὁ μυρμηκολέων εἶνε μικρὸν ἔντομον πού τό μήκος του δέν ὑπερβαίνει τὰ 3 ἑκατοστόμετρα. Τό γενικὸ χρῶμα του εἶνε καστανό, ὁ θώραξ του εἶνε λεπτὸς καί ἐπιμήκης, αἱ πτέρυγές του μακρὰ καί στεναῖ, διαφανεῖς καί καταλήγουν εἰς αἰχμηρὰ ἄκρα. Αἱ κεραταὶ του καταλήγουν εἰς σφαιροειδεῖς ἀποφύσεις. Ἡ κάμψη του ἔχει σῶμα σφαιροειδὲς καί μήκος 1,5 ἑκατοστόμετρα. Οἱ σιαγόνες τῆς εἶνε ἰσχυραὶ καί σκάβει εἰς τήν ἄμμο ἢ καί σὲ τὸ χῶμα τῶν ὁδῶν ὅπας εἰς σχῆμα χωνιοῦ καί ἀπ' ἐκεῖ παραφυλάττει τήν λείαν τῆς.

Ἄν τύχῃ τίς καλοκαιρινὲς σεληνοφώτιστες βραδυὰς νά βγῇτε περίπατο στοὺς ἀγρούς θὰ συναντήσετε χιλιάδες χιλιάδων μικρῶν ἐντόμων πού κυκλοφοροῦν δεξιὰ καί ἀριστερά καί πού κατὰ τό διάστημα τῆς ἡμέρας ἦταν κρυμμένα μέσα στὴ βαθειὰ ὑπόγειο φωλεὰ τους. Πολλὰ ἀπὸ αὐτά, τὰ πῶ θαρραλέα, δέν διστάζουν νά μποῦν καί μέσα στὰ σπήτια τῶν χωρικῶν γιὰ νά βροῦν κάτι νά φάνε, ἐνῶ τὰ δειλότερα, πού δέν ἀπομακρύνονται ἀπὸ τοὺς ἀγρούς, ροκανίζουν φλοῦδες ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα γιὰ νά χορτέσουν τήν πείναν τους. Πλὴν τῶν διαφόρων φυτῶν τρῶνε καί διάφορα μικρότερα ἔντομα πού βγαίνουν νά πάρουν τὸν ἀέρα τους καί νά βροῦν τήν τροφή τους. Αὐτὰ τὰ ἔντομα εἶνε οἱ μυρμηκολέοντες.

Τό ὄνομά τους εἶνε πολεμικώτατον, ὅπως καί αὐτὰ τὰ ἔντομα. Ἄλλὰ οἱ μυρμηκολέοντες εἶνε τὰ αἰσθηματικώτερα ζῷα. Δέν ἀγαποῦν ἀπ' τήν φυσιολογική ἢ τήν ἀνάγκη τῆς διακονίσεως τοῦ εἶδους, ἀλλ' ἀγαποῦν μέ αἰσθημαπραγματικόν, εἶνε ρομαντικά καί συγχρόνως ἱπποτικώτατα. Κάθε καλοκαιρινὸ βράδυ οἱ μυρμηκολέοντες, ἀφοῦ κυνηγῇ σουν καί χορτάσουν, τραβοῦν γιὰ ἐρωτικές περιπέτειες. Ὅταν τὸ ἄρρεν συναντήσῃ τό θήλυ, τό πλησιάζει. Ἄν αὐτὸ κοινοσταθῇ, τό ἄρρεν πλησιάζει περισσότερο καί, ὡς φαίνεται ἀρχίζει τίς ἐρωτικὰς ἐξομολογήσεις. Τό θήλυ πολλὰς φορὲς φαίνεται ἀδιάφορον. Ὁ

μυρμηκολέων τότε, ἀληθινὸς ἱππότης, ἀπομακρύνεται, χωρὶς νά πειράξῃ τό θήλυ. Ἄν ὅμως εὕρῃ ἀνταπόκρισιν εἰς τὰ αἰσθηματά του μέ τρυγμούς, πού εἶνε χαρακτηριστικοὶ εἰς τήν περίστασιν,

Η ΑΝΑΦΥΛΑΞΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 788)

ἐπὶ τῆς ἀναφυλάξιας. Συγκεκριμένως κατάρθωσε νά προσδιορίσῃ τὰ ὅρια τῆς ἀναφυλάξιας εἰς τὸν ἄνθρωπον καί νά δώσῃ τήν ἀκριβῆ κλινικὴν περιγραφὴν τῶν ἀναφυλακτικῶν παθήσεων. Ἀπέδειξεν ἐπίσης ὅτι μέγας ἀριθμὸς ἀσθενειῶν τῶν ὁποίων τὰ αἷτια παρέμειναν ἕως τώρα ἀγνωστα, εἶνε ἀποτέλεσμα ἀναφυλάξιας τοῦ ἀνθρώπου ὀργανισμοῦ. Ὁ Γάλλος καθηγητῆς διὰ τῶν μελετῶν του κατέληξεν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου διαγνώσεως μιᾶς ἀναφυλακτικῆς καταστάσεως καί γενικῶς ἔδωκε τὴν μέθοδον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας δυνάμεθα νά καθορίσωμεν ἂν ἔν ἄνθρωπον ῥέπει πρὸς τὴν ἀναφυλάξιν καί κατὰ ποῖον τρόπον.

Ἐπὶ τοῦ θεραπευτικοῦ πεδίου ὁ καθηγητῆς Παστέρ-Βαλερύ-Ραντό εἰσήγαγε δύο μεθόδους εὐρύτατα χρησιμοποιούμενας σήμερον μέ ὅριστα ἀποτελέσματα.

Ἡ ἐπιστημονικὴ δρᾶσις τοῦ καθηγητοῦ δέν περιορίζεται μόνον ἐπὶ τῆς ἀναφυλάξιας, ἀλλ' ἐκτείνεται καί ἐπὶ τῆς μελέτης τῆς βιολογίας τῶν νεφρῶν καί τῶν νεφρικών παθήσεων ἐν τῷ συνόλῳ των.

J. DE BRUSSEY - MALVILLE

ὡς εἶδος κραυγῆς, πλησιάζει μέ ἀνοικτάς τās κερατὰς. Ἀνοίγει τās κερατὰς του καί τό θήλυ καί τὰ ἔντομα ἀγκομαάζονται. Τὰ ρίγγη των ἐκκρίνονται ὡς εἰς φίλημα. Ἐσχηματίζονται πλεον τὸ ἐρωτικὸ ζευγάρι. Ἀλλὰ διὰ τὸν ἄρρενα ἡ χαρὰ καί ἡ εὐτυχία διαρκεῖ ὀλίγες στιγμὲς, διότι εὐθὺς μετὰ τὸν γάμον πεθαίνει ἐνῶ τό θήλυ ἀραδιάζει τὰ αὐγά του στὴν ὑπόγειον φωλεὰ πού σκάβει καί ὕστερα φεύγει ἀφήνοντάς τα νά ἐκκολαφθοῦν μόνα τους.

Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγες ἡμέρας ἀπὸ τὰ αὐγά τοῦ μυρμηκολέοντος ἐκκολάπτονται κάμπες πού δέν μοιάζουν καθόλου μέ τοὺς γονεῖς τους. Μόλις βγῇ ἀπὸ τὸ αὐγὸ ἡ κάμψη, ἀρχίζει καί σκάβει μέ τήν ἄκρην τοῦ κεφαλοῦ τῆς πού εἶνε μύτερό καί ἰσχυρὸ καθὼς καί μέ τίς ἰσχυρὰς σιαγόνες τῆς. Σ' αὐτὴ τὴν ὑπόγειον φωλεὰ, πού πολλὰς φορὲς εἶνε πολὺ βαθειὰ, δίνει σχῆμα χωνιοῦ, πού τό ἀνοιγμά του εὐρίσκεται στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους καί τό στενὸ μέρος του σὲ βάθος τῆς γῆς.

Ἀφοῦ τελειώσῃ αὐτὴ τὴν φωλεὰ-παγίδα τῆς, παραμονεύει εἰς μίαν ἄκρην τοῦ χωνιοῦ γιὰ νά ἀρπάξῃ μ' ἐνέδρᾳ τὴν λείαν τῆς πού ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ τὰ ἀθῶα μυρμηκία πού σὲ τὸ πέρασμά τους στέκονται κάθε τόσο καί μέ περιέργεια ἐξετάζουν κάθε πρῶγμα πού τοὺς κάνει ἐντύπωσι. Τὰ μυρμηκία παρασύρονται ἀπὸ τὴν ἄμμο πού ἔχει νεοσκαφῇ καί κυλᾷ, πέφτουν στὴν φωλεὰ καί γίνονται θύματα τῆς κάμπης. Μόλις συλλάβῃ ἡ κάμψη τὸ μυρμηκί, τό τραβᾷ σὲ βάθος τοῦ χωνιοῦ πού τὴν ἐσωτερικὴ του ἐπιφάνεια τὴν ἔχει ἀλείψει μέ ἀργυρῶδη οὐσία γιὰ νά γλιστρήσῃ. Ἄν τύχῃ καί θελήσῃ νά ξεφύγῃ, ἡ κάμψη παίρνει μέ τό στόμα τῆς χῶμα καί τοῦ πετᾷ καί μέ τὸν τρόπο αὐτὸ ὀριστικὰ τό παρασύρει, τό συλλαμβάνει καί τό σκοτώνει μέ τὴν σιαγόνα τῆς. Ὑστερα ἀρχίζει καί τοῦ ἀποροφᾷ τὰ ὑγρά τοῦ σώματός του. Ρίχνει σὲ τέλος κάποιον ὑγρὸ πού πολλαπλαεῖ τό σῶμα τοῦ θύματος καί τότε κατατρώγει καί τὸ σῶμα. Ὑστερα ἀπὸ κάμποσες ἡμέρας ἡ κάμψη τοῦ μυρμηκολέοντος μεταμορφώνεται σὲ πεταλοῦδα μέσα σὲ λεπτὸ καί μακρόστενο βομβύκιο πού κατασκευάζει ἀπὸ κάποια οὐσία πού ἐκκρίνει ἀπὸ τοὺς σιελογόνους ἀδένες τῆς. Τό χρῶμα τῆς κομψῆς πεταλοῦδας εἶνε ἄσπρο καί τό σχῆμα τῆς σφαιρικόν.

Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς ἐβδομάδες ἡ πεταλοῦδίτσα μεταμορφώνεται σὲ τέλειον ἔντομον.

'Η φωτογραφία διὰ τῶν ὑπερύδρων ἀκτίνων

ΤΟΥ Κ. ΖΑΝ ΩΜΠΕΝ

Ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ φωτογραφία εἶνε ἀπλουστάτη. Ἐντὸς ἐνὸς σκοτεινοῦ θαλάμου ὑπάρχει πλάξ κεκαλυμμένη διὰ φωτοπαθοῦς ὕλης, ἡ ὁποία ἀντιπροσθληθῇ ὑπὸ φωτεινῶν ἀκτίνων ὑφίσταται ἀλλοίωσιν. Ἄν συνεπῶς τοποθετησώμεν τὸν φωτεινὸν θάλαμον ἐνώπιον τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ὁποίου θέλομεν νὰ ἀποτυπώσωμεν τὸ εἶδωλον καὶ ἀφήσωμεν νὰ διέλθουν διὰ μέσου μικρᾶς ὀπῆς αἱ ἐκπεμπόμεναι ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου φωτειναὶ ἀκτίνες, τότε αὗται θὰ προσβάλουν τὴν φωτοπαθὴ πλάξ καὶ θὰ ἀποτυπώσουν ἐπ' αὐτῆς τὴν εἰκόνα ἀρνητικῶς. Τοῦτο συμβαίνει διότι αἱ φωτειναὶ ἀκτίνες αἱ προερχόμεναι δηλαδὴ ἀπὸ τὰ λευκά σημεῖα τοῦ εἰδώλου θὰ προσβάλουν τὴν φωτοπαθὴ οὐσίαν καὶ θὰ προκαλέσουν τὴν ἀλλοίωσιν (μαύρισμά της) ἐνῶ τοῦναντίον αἱ μὴ φωτειναὶ ἀκτίνες δηλαδὴ αἱ προερχόμεναι ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ σημεῖα τοῦ πρὸς ἀπεικόνισιν ἀντικειμένου δὲν θὰ ἐπηρεάσουν τὴν φωτοπαθὴ οὐσίαν καὶ θὰ τὴν ἀφήσουν λευκὴν. Ὅταν λειφθῇ ἡ τοιαύτη πλάξ ὑποβάλλεται εἰς δευτέραν φωτογράφησιν καὶ ἀποτυπώται ἐπὶ τοῦ φωτογραφικοῦ χαρτοῦ θετικῇ πλέον, οὕτω δὲ ἔχομεν τὴν εἰκόνα τοῦ ἀντικειμένου. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ φωτογραφία πρὸς τὴν ἔχωμεν φῶς, νὰ ἔχωμεν δηλαδὴ φωτισμένον τὸ πρὸς ἀπεικόνισιν ἀντικείμενον διὰ νὰ δυνηθοῦν αἱ ἀντανεκλώμεναι ἀπὸ αὐτῆς ἀκτίνες νὰ προσβάλουν τὴν φωτοπαθὴ πλάξ. Ἡδὴ ὁμοῦ ἐπενοήθη καὶ νέα φωτογραφία, ἡ ὁποία δύνανται νὰ ληφθῇ εἰς τὸ ἀπόλυτον σκότος, χωρὶς νὰ φωτίζεσθαι πρὸς ἀπεικόνισιν ἀντικείμενον.

Διὰ νὰ καταδειχθῇ πῶς δύνανται νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ περίεργον τοῦτο, πρέπει νὰ ληχθοῦν ὀλίγα τινὰ περὶ φωτὸς καὶ ἀκτινοβολίας γενικῶς. Κατὰ τὴν κρατοῦσαν σήμερον ἐν τῇ φυσικῇ ἐπιστῇ θεωρίαν, τὸ φῶς καὶ τὰ χρώματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀναλύεται τοῦτο εἶνε ἀποτελεσμα ἀραιμένης ἀκτινοβολίας. Εἰδικότερον τὸ φῶς εἶνε πρὸς τὴν κυμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν διαφέρουν ἀπὸ τὰ ἀόρατα κύματα τοῦ ἀσφύματος παρὰ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸ μήκος καὶ τὴν συχνότητα. Ἀλλὰ καὶ μεταξύ τῶν τὰ κύματα τῶν χρωμάτων δὲν ἔχουν τὴν αὐτὴν συχνότητα καὶ τὸ ἴδιον μήκος.

Ὅλοι γνωρίζουν ὅτι τὸ φῶς ἀναλύεται εἰς τὰ λεγόμενα ἐπτά βασικά χρώματα τῆς ἱριδος. Τὰ χρώματα αὐτὰ εἶνε κατὰ σειράν τὸ ἐρυθρόν, τὸ πορτοκαλόχρουν, τὸ κίτρινον, τὸ πράσινον, τὸ κυανόν, τὸ θαυκυάνον καὶ τὸ ἰώδες. Αἱ κυανασεῖς εἶναι ἐκαστὸν ἐκ τῶν χρωμάτων αὐτῶν εἶνε διαφορετικαί, τὴν μικρότεραν δὲ συχνότητα καὶ τὸ μικρότερον μήκος ἔχει τὸ ἰώδες τὸ τελευταῖον τῆς ἱριδος, ἐνῶ τὴν μεγαλύτεραν ἔχει τὸ πρῶτον τὸ ἐρυθρόν. Ἄν αἱ ἐν λόγω κυανασεῖς πυκνωθοῦν καὶ συγκρυνθῇ τὸ κύμα πᾶν ἀκόμη περισσότε-

ρον, τότε θὰ ἔχωμεν τὰς ἀκτίνες Χ, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀόρατοι εἰς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ γενικῶς δὲν γίνονται ἀντιληπτὰ ἀπὸ κανὲν ἐκ τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων τοῦ ἀνθρώπου. Ἀντιθέτως ἂν τὸ κύμα μεγαλωῇ τότε θὰ φθάσωμεν εἰς τὰ κύματα τοῦ ραδιοφώνου καὶ τοῦ ἀσφύματος γενικῶς. Ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς δύνανται νὰ ληφθῇ ὅτι λειτουργεῖ ὅπως ἕνας ραδιοφωνικός δέκτης. Δέχεται τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὠρισμένων μήκους κυμάτων (μόνον τῶν φωτεινῶν) ἐνῶ τὰ ἄλλα τὸν ἀφήνουν ἀνεπηρέαστον. Ἐγγύστα ὁμοῦ πρὸς τὰ χρώματα εὐρίσκονται καὶ ἄλλαι ἀόρατοι ἀκτίνες. Πρὸς τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ φάσματος αἱ ἐν λόγω ἀκτίνες ἔχουν μεγαλυτέραν κύμα ἀπὸ τὸ ἐρυθρὸν χρώμα καὶ καλοῦνται ὑπερύδρων, πρὸς δὲ τὴν ἄλλην μικρότερον τοῦ ἰώδους καὶ καλοῦνται ὑπεριώδεις. Αἱ τελευταῖαι εἶνε γνωσταὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διὰ τὰς θεραπευτικὰς ἰσχύς ἰδιότητας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου μᾶς ἐνδιαφέρουν αἱ ὑπερύδρων, χάρις εἰς τὰς ὁποίας δυνάμεθα νὰ λάβωμεν φωτογραφίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐτε ἴχνος φωτός. Τοῦτο συμβαίνει χάρις εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς χημικῆς οὐσίας ξενοκυανίνης, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ προσβάλλεται ἀπὸ τὰς ἀθέατους εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀφθαλμὸν ὑπερύδρων ἀκτίνων καὶ νὰ σχηματίζῃ ἐπὶ τῆς πλάκας ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχει τοποθετηθῇ τὸ εἶδωλον τῶν ἀντικειμένων.

Ἡ τελειοποίησις τῆς φωτογραφίας διὰ τῶν ὑπερύδρων ἀκτίνων ὀφείλεται εἰς τὸν Βιενναῖον ἐπιστήμονα δόκτορα Χέλδριχ, ὁ ὁποῖος κατεσκεύασε φωτογραφικὸν μηχανισμόν διὰ τὴν λήψιν φωτογραφιῶν χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ φῶς. Ἡ βασικὴ ἀρχὴ τῆς νέας αὐτῆς μηχανῆς εἶνε ἡ κατωτέρω. Εἶδος ἀόρατου προβολέως φωτίζει δι' ὑπερύδρων μόνον ἀκτίνων τὸ πρὸς φωτογραφίαν ἀντικείμενον, ἡ εἰδικὴ δὲ διὰ ξενοκυανίνης φωτογραφικῆς μηχανῆς ἀποτυπώνει τὴν οὕτω «φωτιζομένην» εἰκόνα. Ὁ σκοτεινὸς προβολεὺς ἀποτελεῖται ἐν γενικῇ γράμμασι ἀπὸ ἑνα κουτί ἐν εἰδῇ θαλάσσης τοῦ ὁποῦ ἡ μὴ πλευρὰ φέρει τὸ λεγόμενον φωτεινὸν φίλτρον. Τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑνα μαῦρον διάφραγμα, ἐμποδίζον ὡς γνωστὸν τὴν διόδον τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων, τὸ ὁποῖον συγκρατεῖται μετὰ δύο δακτύλων πλάκων. Ἐντὸς τοῦ κουτιοῦ ὑπάρχει ἰσχυρὰ φωτιστικὴ πηγή, τῆς ὁποίας αἱ φωτειναὶ ἀκτίνες δὲν διέρχονται διὰ τοῦ φίλτρον. Ἀντ' αὐτῶν ὁμοῦ διέρχονται αἱ μὴ συγκρατούμεναι ἀπὸ τὸ μαῦρον διάφραγμα ὑπερύδρων, αἱ ὁποῖαι ποσοπύπτουν ἐπὶ τοῦ πρὸς φωτογράφησιν ἀντικειμένου. Οὕτω διαγράφουν τὸ εἶδωλό του καὶ καθίσταται δυνατὴ ἡ λήψις τῆς διὰ ξενοκυανίνης φωτογραφίας. Φυσικὰ δὲ αὐτὰ ἐπιτυγχάνονται χάρις εἰς τὴν ἰσχύος συμπίπτει εἰς πολλὰς περιπτώσεις πρᾶγματισμοῦ.

JEAN AUBIN

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΒΙΖΕ-ΛΕΜΠΡΕΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 808)

ἐπὶ τὴν Λεμπρέν. Ἀλλὰ τὰ ἀριστουργήματά της εἶνε δύο αὐτοπροσωπογραφίαι τῆς μετὰ τὴν μικρὴ κόρη της. Τὰ ἔργα αὐτὰ προδίδουν θαυμάσιο αἶσθημα. Ἡ ζωγραφικὴ τῆς ἐδὼ ἐκινήθη ἀπὸ μὴ πραγματικὴ συγκίνησι. Ἀρχισε τότε νὰ μὴ ἀνέχεται στὰ κομψὰ μοντέλα τῆς τὴν πούδρα καὶ τὰ φτιασίδια καθὼς καὶ τὸ ἐξεζητημένο ντύσιμο καὶ εἶχε τόσην ἐπιρροή σ' ἐκεῖνες τὶς κυρίες, ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴν παρισινὴν ἀριστοκρατίαν, ὥστε ἐδημιούργησε νέα μόδα. Ἐδῶς στήν ἐμφάνισιν τῶν γυναικῶν περισσότερη φυσικότητα καὶ ἀπλοῦ στεῦσε τὸ ντύσιμό τους. Ἡ δόξα τῆς ἔφθασε σὸ ἐξῆνθ κατὰ τὸ 1783 ὅταν ἡ Λεμπρέν ἐξέλεγε μέλος τῆς βασιλικῆς ἀκαδημίας. Στὸ σαλόνι τῆς τότε συνεκεντρώμετο ὅτι λαμπρὸν εἶχε νὰ δείξῃ τὸ προεπαναστατικὸν Παρίσι. Ἀλλὰ τὸ οἰκονομικὸν καὶ ἡ διενέργεια λογοκρισίας τῶν ἐκτελων χωρὶς αὐτὰ νὰ ἀνοίγῃνται, ἀποδοτῇ. Ὁ θηθεῖα τῆς δι' ὑπεριώδων ἀκτίνων φωτογραφικῆς μηχανῆς θὰ εἶνε δυνατὴ ἡ φωτογράφησις τοῦ περιεχομένου των. Ἐπειδὴ ἡ τάσις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶνε νὰ κρίνεται ἡ ἀξία μὴς νέας ἐφευρέσεως ἀπὸ τὴν δυνατότητα τῆς χρησιμοποίησός της εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην, πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἡ διὰ τῶν ὑπεριώδων ἀκτίνων φωτογραφία ἀποβαίνει ἰδιαίτερος χρήσιμος. Οὕτω, τὰ ἀνιχνευτικὰ ἀεροπλάνα τὰ ὁποῖα μέχρι σήμερον δὲν ἠδύναντο ἐν καιρῷ νυκτὸς νὰ παρακολουθοῦν τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ παρὰ μόνον μετὰ μεγάλην δυσκολίαν, ρίπτοντας φωτεινὰς βόμβας καὶ ἀποκαλύπτοντας συνεπῶς τοῦτο τὴν παρουσίαν των, θὰ δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ φωτογραφίζουν διὰ τῶν ὑπερύδρων ἀκτίνων τὴν ἐχθρικὴν παράταξιν καὶ νὰ ἀνακαλύπτουν ἀκολούθως ἐπὶ τῆς φωτογραφικῆς πλάκας τὰς γινόμενας τὴν νύκτα στρατηγικὰς συγκεντρώσεις.

Ἀς μὴ νομισθῇ ἐν τούτοις ὅτι ἡ νέα ἐφεύρεσις δὲν ἔχει καὶ ἄλλας καθαρὰς ἀνθρωπιστικὰς ἐφαρμογὰς. Μία ἐξ αὐτῶν ἀναφέρεται εἰς τὴν ναυσιπλοῖαν ἐν καιρῷ ὁμίλης ὅπότε ὡς γνωστὸν τὰ πλοῖα κινδυνεύουν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ συγκρουσθῶν μεταξὺ τῶν ἡ νὰ πέσουν ἐπὶ μεγάλων παγοθούλων. Ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τῶν μεγάλων ὑπερωκεανείων ἔχουν τοποθετηθῇ συσκευαί αἱ ὁποῖαι λαμβάνουν κατὰ διαστήματα φωτογραφίας τοῦ πρὸς τὴν πρῶν τῶν πλοίων χωρὶς καὶ τὰς ἐμφανίζουσιν ἐντὸς 30 μόνον δευτερολέπτων. Οὕτω ὁ κυβερνήτης δύνανται νὰ πληροφορεῖται διαρκῶς ἂν ὁ δρόμος του εἶνε ἐλεύθερος. Σημειώσαντες ὅτι αἱ δι' ὑπεριώδων ἀκτίνων φωτογραφικὰ λήψεις εἶνε δυνατὰ καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ ὁμίλη εἶνε τόσο πυκνὴ ὥστε καὶ ὁ ἰσχυρότερος προβολεὺς νὰ μὴ δύναται νὰ τὴν διαπεράσῃ πέραν τῶν ὀλίγων μέτρων.

Εἰς τὴν ἱατρικὴν ἐπειδὴ αἱ ὑπερύδρων ἀκτίνες ἔχουν τὴν ἰδιότητα νὰ διαπερνῶν το ἀνθρώπινον σῶμα μέχρι τινός, εἶνε δυνατὴ ἡ ναρκακλούθησις τῶν ἀρτηριῶν καὶ ἡ ἰβιάνωσις ἂν αὐτὰ ἔχουν διαρραγῇ ὥπως συμβαίνει εἰς πολλὰς περιπτώσεις πρᾶγματισμοῦ.

ΔΙΟΝ. Α. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΣΟΦΙΣΜΑΤΑ

Τὰ σοφίσματα εἶνε σειρά ἀληθοφανῶν ἀλλ' ἐσφαλμένων συλλογισμῶν, ποὺ ἐκ πρώτης ὁψεως φαίνονται ὀρθοί. Ὁ ἀρχαῖος Ἕλληνας φιλόσοφος Ζήνων ὁ Ἐλεάτης (ποῦ ἐγεννήθη τὸ 485 π. Χ.) διετύπωσε τὰ δύο κατωτέρω σοφίσματα, τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον ἀκόμη νὰ παρέχουν ἀφορμὴν εἰς συζητήσεις:

★

Ὁ Ἀχιλλεύς καὶ ἡ χελώνη

Ὁ Ἀχιλλεύς τρέχει δέκα φορές γρηγορότερα ἀπὸ μίαν χελώνην, ἡ ὁποία προπορεύεται αὐτοῦ κατὰ ἓν στάδιον (τὸ στάδιον ἔχει 500 Ἑλληνικοὺς πόδας τῶν 0,30 ἐκ.). Θὰ ἠμπορέσῃ ὁ Ἀχιλλεύς νὰ φθάσῃ τὴν χελώνην;

★

Ὅχι! ἔλεγε ὁ Ζήνων, διότι, κατὰ τὸ διάστημα ποὺ ὁ Ἀχιλλεύς διανύει ἓν στάδιον, ἡ χελώνη διανύει 1/10, κατὰ τὸ διάστημα ποὺ ὁ Ἀχιλλεύς διανύει αὐτὸ τὸ 1/10, ἡ χελώνη διανύει 1/100 καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Θὰ παρέλθῃ ἡ ποίεσις ἀπερίοριστος χρόνος στιγμῶν μέχρις οὗ τοῦ ὁ Ἀχιλλεύς φθάσῃ τὴν χελώνην, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ τὴν φθάσῃ ποτέ.

★

Τὸ βέλος ποῦ πετᾷ

Ἐνα βέλος μετακινεῖται κατὰ τρόπον συνεχῇ καὶ ὁμαλόν. Θὰ φθάσῃ ἀραγε εἰς τὸν πρὸς ὃν ὁρῶν;

★

Ὅχι! ἔλεγε ὁ Ζήνων. Διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέμα τὸ βέλος θὰ πρέπει πρῶτα νὰ διατρέξῃ τὸ ἡμιοῦ τῆς ἀποστάσεως ποὺ τὸ χωρίζει ἀπὸ τὸ τέμα αὐτό, ἔπειτα θὰ πρέπει νὰ διατρέξῃ τὸ ἡμιοῦ τῆς ἀποστάσεως ποὺ ἀπομένει, ἔπειτα τὸ ἡμιοῦ τῆς νέας ἀποστάσεως ποὺ ἀπομένει καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Θὰ χρειασθῇ μίαν ἀπερίαν στιγμῶν διὰ νὰ φθάσῃ, κατὰ συνέπειαν, δὲν θὰ φθάσῃ ποτέ.

Μαθηματικῶς

Ἐάν ὁ Ἀχιλλεύς χρειάζεται ἓνα χρόνον Α λεπτῶν διὰ νὰ διανύσῃ τὸ πρῶτον στάδιον, κατὰ τὸ ἴδιον ἱσχύον τὴν χελώνην θὰ ἔχῃ διατρέξῃ 1/10 τοῦ σταδίου. Ὁ Ἀχιλλεύς διανύει τὸ δέκατον αὐτοῦ τοῦ σταδίου εἰς Α/10 λεπτῶν ἔπειτα ἐν ἑκατοστῶν εἰς Α/100 2 κ.λπ.

Διὰ νὰ φθάσῃ τὴν χελώνην χρειάζεται χρόνον:

$$\frac{A}{10} + \frac{A}{10^2} + \dots$$

Πρέπει λοιπὸν νὰ εὑρωμεν τὸ ἀθροισμα μὴς γεωμετρικῆς προόδου ἀπερίοιστου, τῆς ὁποίας ὁ λόγος 1/10 εἶνε μικρότερος τοῦ 1.

$$\frac{A}{10} + \frac{A}{10^2} + \dots = \frac{A}{9}$$

$$\frac{1}{10} + \frac{1}{10^2} + \dots = \frac{1}{9}$$

Ἀφοῦ ὁ Ἀχιλλεύς διανύει εἰς ἓν λεπτὸν 1/10 τοῦ σταδίου, εἰς διάστημα χρόνου 10 Α/9 θὰ ἔχει διατρέξῃ:

$$\frac{1}{10} \times \frac{10A}{9} = \frac{A}{9}$$

Ἐάν ὁ Ἀχιλλεύς χρειάζεται π. χ. 10 λεπτά διὰ νὰ διατρέξῃ ἓν στάδιον, θὰ φθάσῃ τὴν χελώνην ἀφοῦ διατρέξῃ 10/9 τοῦ σταδίου, ἡ 1 στάδιον 1/9.

★

Ἐάν γνωρίζωμεν τὴν μίαν ταχύτητα, εἶνε περιττὸν νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν γεωμετρικὴν προόδον διὰ νὰ λύωμεν τὸ πρόβλημα.

Ἐάν ὁ Ἀχιλλεύς π. χ. τρέχῃ μετὰ ταχύτητα 1 στάδιον τὸ λεπτὸν, ἡ χελώνη ἔχει ταχύτητα κατὰ λεπτὸν 1/10 τοῦ σταδίου.

Εἰς διάστημα ἐνὸς λεπτοῦ ὁ Ἀχιλλεύς καλύπτει 9/10 τοῦ σταδίου καὶ διὰ νὰ καλύψῃ 1 στάδιον χρειάζεται χρόνον ἰσοδυναμοῦντα πρὸς

10/9 τοῦ λεπτοῦ. Θὰ ἔχῃ διατρέξῃ ἐπομένως 10/9 τοῦ σταδίου, ἡτοι 1 στάδιον 1/9.

Διὰ τὸ βέλος ποῦ πετᾷ, ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ὁ ἴδιος συλλογισμός.

→

Πότε συμπίπτουν οἱ δείκται τῶν ὁρολογίων

Οἱ δύο δείκται ἐνὸς ὁρολογίου δείχνουν ἀκριβῶς μεσημέρι. Εἰς πόσας ὥρας μετὰ τοῦ μεσημεριοῦ καὶ μετὰ τοῦ μεσημεριοῦ καὶ πάλιν ἀκριβῶς ὁ ἕνας πάλιν ὁ ἄλλος;

Εἰς τὰς 1 ἡ ὥρα, ὁ μικρὸς δείκτης θὰ δείχνῃ 1 καὶ ὁ μεγάλος 12.

Ὁ μεγάλος δείκτης προπορεύεται 12 φορές γρηγορότερα ἀπὸ τὸν μικρόν. Κατὰ τὸ διάστημα ποὺ ὁ μεγάλος δείκτης διατρέχει 12 διαίρεσεις τοῦ ὁρολογίου, ὁ μικρὸς διατρέχει μίαν.

Ἐάν ὁ μεγάλος δείκτης εἶχε 11 διαίρεσεις νὰ διατρέξῃ διὰ νὰ φθάσῃ τὸν μικρόν θὰ ἐχρεώζετο 1 ὥραν. Διὰ νὰ περάσῃ μίαν διαίρεσιν χρειάζεται 1/11 τῆς ὥρας.

Ἡ πρώτη συνάντησις θὰ γίνῃ ἐπομένως εἰς τὰς 1 ὥρᾳ 1/11.

Οἱ δύο δείκται εὐρίσκονται τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τελείαν σύμπτωση. Ἡ νέα σύμπτωση αὐτῶν θὰ ἐπέλθῃ ἀσφαλῶς 1 ὥρᾳ 1/11 μετὰ τὴν προηγουμένην καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Τέλος, αἱ συμπτώσεις θὰ συμβῶν εἰς τὰς ἑξῆς ὥρας:

1 ὥρᾳ 1/11, 2 ὥρᾳ 2/11, 3 ὥρᾳ 3/11, 4 ὥρᾳ 4/11, 5 ὥρᾳ 5/11, 6 ὥρᾳ 6/11, 7 ὥρᾳ 7/11, 8 ὥρᾳ 8/11, 9 ὥρᾳ 9/11, 10 ὥρᾳ 10/11 καὶ τέλος 11 ὥρᾳ 11/11 δηλαδὴ μεσημέρι.

Ἐνδεκά φορές κατὰ τὸ διάστημα τοῦ δωδεκάωρου οἱ δύο δείκται θὰ συμπίπτουν.

→

Τὰ νούφαρα ποῦ μεγαλώνουν

Ἐνα νούφαρο διπλασιάζει τὸ ὕψος τοῦ κορμοῦ του ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν καὶ μέσα εἰς ἓνα μῆνα τὸ ἀνθρώπου ποῦ θάνατις εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς λίμνης. Πόσας ἡμέρας θὰ ἐχρεώζοντο δύο νούφαρα διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν;

★

Τὴν δευτέραν ἡμέραν, τὸ πρῶτον νούφαρον ἐδιπλασιάσθη εἰς μέγεθος. Συμβαίνει τότε τὸ ἴδιο ποῦ θὰ συνέβαινε εἰν ὑπῆρχαν δύο νούφαρα. Δύο νούφαρα ἐπομένως χρειάζονται ἓνα μῆνα πρὸς μίαν ἡμέραν διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς λίμνης.

→

Τὸ σκάκι καὶ οἱ κόκκοι τοῦ σίτου

Κατὰ τὸν Ἀραβικὸν συγγραφέα Ἀλ. Σεφαντί, ἐφευρέτης τοῦ σκακιοῦ εἶνε κάποιος Σεενά, διδάσκαλος τοῦ βασιλέως τῆς Παρσίας. Ὅταν παρουσιάσῃ τὸ νέον παιχνίδι στὴν ἀσπὴν, ὁ βασιλεὺς τοῦ ὑπεσχέθη νὰ τοῦ δώσῃ ὅ,τι θὰ τοῦ ἐζητοῦσε. Ὁ Πέρσης μαθηματικὸς ἐξήγησε νὰ τοῦ δοθῇ ἓνα σπειρὶ στάρι διὰ τὸ πρῶτον τετραγώνιδιον, 2 διὰ τὸ δεύτερον, 4 διὰ τὸ τρίτον, 8 διὰ τὸ τέταρτον καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι τοῦ τελευταίου τετραγώνιδιον (ὡς γνωστὸν τὸ σκάκι ἔχει 64 ἐν ὅλῳ τετραγώνιδιον). Ὁ ἡγεμὼν ἐθύμωσε διότι εὕριξε τὸ σπῆμα πολὺ εὐτελέως καὶ κατὰ τὴν τῆς γενναιοδορίας του. Ὅποια ὑπῆρξεν ὁμοῦ ἡ ἐκπληξίς του ὅταν διεπίστασε μετ' ὀλίγον ὅτι δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ αἶτημα τοῦ διδασκάλου του.

★

Πράγματι τὸ ἀθροισμα τῶν κόκκων τοῦ σίτου, ἀποδίδει τὸν ἡλιγνῶδη ἀριθμὸν:

18.446.744.073.709.551.615

Τόσοι κόκκοι σίτου πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν εἰς τὸ 64ον τετραγώνιδιον!

Ἄν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐν κυβικὸν μέτρον σίτου περιέχει 20.000.000 κόκκους, τὸ ποσὸν τοῦ σίτου ποῦ ἔπρεπε νὰ τοποθετηθῇ εἰς τὸ 64ον τετραγώνιδιον τοῦ σκακιοῦ θὰ ἰσοδυναμοῦσε πρὸς 992.337.203.685 κυβικά μετρα σίτου.

Ὁλόκληρος ὁ συγκεκριθὴς τῆς γῆς, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ τόσον σίτον ἐντὸς ἐνὸς ἔτους.

Η ΝΗΣΟΣ ΤΟΥ

Μυθιστόρημα του μεγάλου αγγλου

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — 'Ο Πρέντικ, νεαρός 'Αγγλος επιστήμων, έταξι-
ξίδευε στον Ειρηνικό, όταν το πλοίο του έ-
ναυάγησε. Περιουλλέγεται από ένα Ιστιοφό-
ρον, που έχει ένα παράξενο φορτίο. Υπάρχουν
στο καράβι ένα σωρό κλουδιά, με διάφορα
ζώα και μεταξύ αυτών και ένας αμερικανικός
λέων πούμα. 'Ο Πρέντικ γνωρίζεται στο πλοίο
με τον Μοντγκόμερ, ένα παράδοξο τύπο που
ισχυρίζεται ότι είναι γιατρός και που βρίσκε-
ται διαρκώς μεθυσμένος. 'Ο Μοντγκόμερ συ-
νοδεύεται από έναν υπηρέτην, του οποίου η
κτηνώδης δυσωπρία, προκαλεί σε όλους την
κατάπληξι. Από διάφορες ερωτήσεις που κά-
νει, ο Πρέντικ μαθαίνει με άρκετη έκπληξι ότι
το πλοίο κατευθύνεται σε ένα νησί σχεδόν ά-
γνωστο, που δεν έχει όνομα. 'Εκεί ο Μοντ-
γκόμερ πρόκειται να αποδείσασθ, μαζί με το
παράξενο φορτίο, δηλαδή τα ζώα που είναι
κλεισμένα στα κλουδιά. Κατά την διάρκεια
του ταξιδιού συμβαίνει κάτι δυσάρεστο
στον Πρέντικ. Φιλονικεί με τον πλοίαρχο, για-
τί συμπεριφέρεται θάρσαρα στον υπηρέτη του
Μοντγκόμερ. 'Ο πλοίαρχος ζητεί να εκδικηθ.
Και πραγματικώς, όταν το πλοίο φθάνη στο
νησί, ο πλοίαρχος δια της βίας αποδεύει
και τον Πρέντικ. Τον βάζει σε μία θάρακα και
τόν αφήνει στο λιμάνι. Με κατάπληξι του
Πρέντικ, βλέπει τότε προς την παραλία... Τα
ζώα εξεφορτώθηκαν από τέσσερις εργάτες, που
έχουν την ίδια τρομερή δυσωπρία με τον υ-
πηρετή του Μοντγκόμερ. Οι άνθρωποι αυτοί
έχουν τυλιγμένο το σώμα με άσπρους επιδέ-
σμούς. Στην εκφόρτωση επιστατεί ο ίδιος ο
Μοντγκόμερ και ένας ασπρομάλλης κύριος, ο
οποίος από το ύψος του φαίνεται να εξουσιάζ-
ηται τα πάντα στο νησί. 'Ο Πρέντικ στην άρχη
φοβάται πως οι παράξενοι κάτοικοι του νη-
σιού θα τον αφήσουν μέσα στη θάρακα, που
δεν έχει ούτε καν κουτιά, κι' είναι γεμάτη νε-
ρά. 'Αλλά μετά βλέπει πως το καίκι, που εί-
νε γεμάτο κλουδιά με ζώα κατευθύνεται προς
το μέρος του. 'Η θάρακα ρυμουλκείται στην
παραλία. 'Η πρώτη γνωριμία του Πρέντικ με
τον ασπρομάλλη άρχοντα του νησιού δεν είναι
καλή τόσο δυσάρεστη. Του μιλεί εύχρηστος
για τις βιολογικές έρευνες που κάνει και χαι-
ρεται όταν μαθαίνει πως και ο Πρέντικ είναι έ-
πιστήμων. 'Εν τούτοις ο Πρέντικ με πολλήν
που έκπληξι βλέπει ότι τόσοσ ο ασπρομάλλης
κύριος όσον και ο Μοντγκόμερ λαμβάνουν
μύριες προφυλάξεις για να το άποκρύψουν
τη φύσι των επιστημονικών τους έρευνών. Τού
παροχωρούν μολαταύτα ένα δωμάτιο, που
βρίσκεται στην άκρη της αλύης, όπου έχουν
ξεφορτωθ τα κλουδιά με τα ζώα. 'Ο Πρέντικ
πέφτει από έκπληξος σε έκπληξι. 'Ανακαλύ-
πτει έν πρώτοις ότι ο τερατόμορφος υπηρέ-
της του Μοντγκόμερ που ήρθε να του σερ-
βίση το πρόγευμα έχει μυστέρι τριγυρνά αυτά,
που τα έχει σκεπασμένα με τα μαλλιά του.
'Υστερα παρατηρεί πως και οι λοιποί κάτοι-
κοι του νησιού έχουν την ίδια κτηνώδη δυσ-
ωπρία. 'Αφ' ετέρου, από το μέρος της αλύης,
από όπου ξεχνούνται μία έντονη μυρωδιά χλω-
ροφύλλου άκούει ούρλιασματά ζώων, που κά-
ποιος προφανώς τα βασανίζει, ιδιαίτέρως δέ
άκούει το μούγκρισμα του πούμα, που τον έκ-
νευρίζει φοδερά. Τυχαιώς επίσης μαθαίνει
πως ο ασπρομάλλης κύριος λέγεται Μορώ και
αμέσως θυμάται ότι πρό έτών στο Λονδίνο υ-
πήρχε ένας επιστήμων με το όνομα αυτό, που
είχε καταστή διάσημος για τις ζωομικρές
άργασίες του και για τις θεωρίες του περί
μυστηρών ζωώσεων του αϊώματος. 'Ο Μορώ αό-
κ δέειχε αναγκασθ μία μέρα να έκπαιρσθ
κάποιν ένδς τερατίου σκανδαλώ διότι μίαν
ήμέρα από το έργοστηρίό του έδραπέτευσε έ-
νας σκύλος γδαρμένος ζωντανός... Για όλα
αυτά τα παράδοξα περιστατικά ο Πρέντικ ρα-
τίζει τον Μοντγκόμερ. 'Εκείνος το όμολογεί
ότι πράγματα ο κύριος που νησιού είναι ο Ια-
πρός Μορώ, αλλά άποφεύγει κάθε άλλη συζη-
τηση για τα παράδοξα πειράματα που κάνει.
Για να άποφύγη τα ούρλιασματά του πούμα,
που διαρκώς έντεινούνται, ο Πρέντικ κατα-
φεύγει στο βάθος, όπου παρίσταται μάρτυς
έκπληκτικών πραγμάτων. 'Εν πρώτοις κοντά
εις ένα ρυάκι βλέπει έναν άνθρωπο να πλη-
σιάζη στην όχθη με τα τέσσερα, και να πίνη
νερό, όπως τα ζώα. 'Υστερα συναντά τρία
βρώμικα και τερατώδη όντα που μιλούν ένα
άκατάληπτο ιδίωμα και έχουν παράδοξες και
μυστηριώδεις κινήσεις. 'Ο Πρέντικ κατα-
πληγνται.

νεται από τρόμον. 'Αρχίζει να τρέχη προς το
λιμάνι και τότε αντιλαμβάνεται ότι ο άνθρω-
πος που έπινε νερό στο ποτάμι τον παρακολου-
θεί. Κατακινώντας τον φόβο του, σταματά για
να τον ρωτήση τί θέλει).

δον

Με τα δόντια σφιγμένα, τράβηξα ίσια κατ'
επάνω του. Δεν ήθελα με κανένα τρόπο να φα-
νερώσω τον φόβο, που μου πάγωνε το αίμα.
'Ανοιξα δρόμο ανάμεσα στους πυκνούς θά-
μνους, που είχαν άσπρα λουλούδια, και βρέ-
θηκα ξαφνικά σε άπόστασι είκοσι βημάτων ά-
πό το τέρας. Τό είδα να με παρατηρεί με διατα-
γμό, γυρίζοντας μ' ένα τρόπο παράξενο το κε-
φάλι πάνω από τον ώμο. 'Εκανα άλλα δυό -
τρία βήματα κυττάζοντάς το κατάματα.

—Ποιός είσαι; του φώναξα.

Προσπάθησε να με κυττάξη στα ματια.
—'Οχι! είπε ξαφνικά, κι' ύστερα μ' ένα
πήδημα άπομακρύνθηκε και άρχισε να τρέχη
μέσα στα ύψηλά χόρτα.

Δεν άπομακρύνθηκε όμως και πολύ. Σταμά-
τησε, ξαναγύρισε με άργά, φοβισμένα βήματα,
κι' ύστερα άρχισε πάλι να μ' έπιτηρη. Τα μύ-
τια του έλαμπαν μέσα στην πυκνή σκιά που
έριχναν ένα γύρω τα κλαδιά.

'Ενοιωσα εκείνη τη στιγμή, πως ο μόνος
τρόπος για να γλυτώσω, ήταν ν' αντιμετωπί-
σω τον κίνδυνον, και άποφασιστικά έπήγα
προς το μέρος του. Μόλις με είδε να πλησιάζω
άρχισε ξανά να τρέχη και έξαφανίσθηκε
μέσα στην σκιά. Και πάλι, νόμισα πως δέικρι-
να την ανατριχιαστική λάμψη των ματιών του,
κι' αυτό ήταν όλο.

Τότε μονάχα άρχισα να καταλαβαίνω, πως
ήταν περασμένη ή ώρα, πως είχε άρχισει να
νυχτώνη, και πως θα μπορούσα να πάθω συμ-
φορές μένοντας άκόμα στο δάσος. 'Ο ήλιος
είχε κληθεί από ώρα στον ορίζοντα, το σύν-
τομο σούρουπο των τροπικών έφευγε γρήγορα
προς την ανατολή. Μία νυχτερίδα φτερούγισε
σιωπηλά γύρω από το κεφάλι μου. 'Αν δεν ή-
θελα να περάσω τη νύχτα ανάμεσα στους ά-
γνώστους αυτούς κινδύνους που περιείλεια το
μυστηριώδες δάσος, έπρεπε να διασθώ να γυ-
ρίσω στο εργαστήριό.

'Η ιδέα του γυρισμού σε κείνο το καταφύ-
γιο του μαρτυρίου και του πόνου, μου ήταν
έξαιρετικά δυσάρεστη. Μα πάλι θάταν χίλιες
φορές προτιμότερο να καταφύγω εκεί, παρά
να με καταλάβη μέσα σ' αυτό το δάσος το
σκοτάδι, με όλα τα άόρατα και άγνωστα πρά-
γματα που με τρόμαζαν. Ρίχνοντας μία τε-
λευταία ματιά προς τους ίσκιους που έκρυβαν
το παράξενο ύποκειμενο, άρχισα να κατεβαίνω
την πλαγιά προς το ρυάκι, νομίζοντας πως ά-
κολουθεί το δρόμο, από όπου είχα έρθει.

Περπατούσα βιαστικά, πολύ τραγυμένος άπ'
όλα όσα είχα δει, και σε λίγο βρέθηκα σ' ένα
ίσιο μέρος γεμάτο από νομμένους κορμούς δεν-
δρων. 'Η άχρωμη λάμψη που πέφτει ύστερα
από τις κόκκινες αντανάγεις του ήλιογέρματος,
έσκοτεινίαιζε. Τό γαλάζιο τ' ουρανού γινόταν από
στιγμή σε στιγμή πιο σκούρο και το ένα ύστερα
από τ άλλο, τ' άστέρια, διαπέρασαν το σκοτά-
δι που διηύαν. Οι σκιές που βρίσκονταν
ανάμεσα στα δέντρα, στις συστάδες των θά-
μνων, στα ψηλά χόρτα, οι σκιές που την ήμέ-
ρα ήταν γαλάζιες είχαν μεταβληθί τώρα σε
μυστηριώδεις τρύπες.

Προχώρησα κι' άλλο. 'Ο κόσμος ένα γύρω,
έχανε κάθε χρώμα: τα δέντρα ώρθοναν τις
σκούρες σιλουέττες των στον ουρανό, και το
κάθε τι έχανε τη φόρμα του και άνακατευόταν
με το σκοτάδι. Σε λίγο τα δέντρα κάπως ά-
ραίωσαν κι' έγιναν πυκνότεροι οι θάμνοι. 'Υ-
στερα πάλι βγήκα σε μίαν άδεντρη έντασι σκε-
πασμένη με άσπρη άμμο, κι' έπειτα χάθηκε
ξανά σε μία θαμνώδη περιοχή, όπου μου ήταν
δύσκολο να περπατώ γρήγορα.

Στα δεξιά μου, άκουα ένα παράξενο θόρυ-
βο που με άνησυχούσε. Στην άρχη νόμισα πως
γελίδουν, πως ήταν η φοβισμένη φαντασία
μου που δημιουργούσε φαντάσματα, γιατί, κά-
θε φορά που σταματούσα, για ν' άφουγκρα-
σθώ, δεν άκουα τίποτα άλλο από τη νυχτερινή
σιωπή που έδοιζε. έλαφρά από το θρόισμα
των δέντρων, των οποίων οι κορφές άργοσά-
λευαν στο μάτη. 'Όταν όμως άρχιζα πάλι να
περπατώ, άκουα σαν μία έπίμονη ήχώ, που ά-
κολουθούσε τα βήματά μου.

'Απομακρύνθηκα από τους θάμνους, προσέ-
χοντας όλοένα να περνά από τα άδεντρα μέρη,
και προσπαθώντας με άπότομες στροφές να ξε-
γελάσω τον άόρατο έχθρο, που αισθανόμουν έ-
κει σιμά μου. Δεν είδα τίποτα, κι' όμως ή βε-
βαιότητα μιάς άλλης παρουσίας έξακολούθη-
σε να με βασανίζει. 'Επιτάχυνα το βήμα μου,
και σε λίγο έφθασα σ' ένα ύψωματάκι. Τό
δρασέλισα γρήγορα, και γυρνώντας πίσω από-
τομα κύτταξα με μεγάλη προσοχή το δρόμο που
είχα διατρέξει. 'Όλα ήταν μαύρα, κι' ένα
πλήθος σκοτεινοί όγκοι προβάλλονταν στον νυ-
χτερινό ουρανό.

Σε λίγο μίαν ακαθόριστη σκιά φάνηκε για
μια στιγμή στο φόντο του ορίζοντος και έξα-
φανίσθηκε. 'Ημουν τώρα άπολύτως βέβαιος
ότι ο κτηνάνθρωπος εκείνος με κινηγούσε ά-
κόμη. Την τρομερή αυτή διαπίστωση την έκα-
να ακριβώς τη στιγμή που αντιλαμβάνόμουν
και κάτι άλλο τρομερότερο: ότι είχα χάσει
το δρόμο μου. 'Ωστόσο, έξακολούθησα να τρέ-
χω, μη ξέροντας προς που να τραβήξω κι' έ-
χοντας πάντα κατά νου αυτήν την έφιαλτικήν
καταδίωξι. Παρήγορο ήταν μολαταύτα το γε-
γονός ότι το τερατόμορφο ύποκειμενο δεν εί-
χε το θάρρος να μου έπιτεθί. Μα πάλι ίσως
να περιέμενε την κατάλληλη στιγμή για να μου
ριχθί προτού προλάβω να άμυνθώ. 'Όλοένα
προχωρώντας, προσπαθώντας να μένω άκάλυ-
πτος, γυρνώντας συχνά για ν' άφουγκρασθώ,
πέσθηκα στο τέλος πως ο έχθρός μου είχε έγ-
καταλείψει την παρακολούθησι, ή πως ήταν ά-
πλο δημιούργημα της έρεθισμένης φαντασίας
μου. 'Από μακριά, άκουσα το ρόγχο των κυ-
μάτων στην παραλία. 'Ανοιξα το βήμα, σχε-
δόν άρχισα να τρέχω, αλλά ξαφνικά ένοιωσα
πως κάποιος προχωρούσε πίσω μου.

Στράφηκα άπότομα, προσπαθώντας να ξεγο-
ρίσω κάτι ανάμεσα στον όγκο των σκιών. Μία
μαύρη σκιά φάνηκε ν' ανατηδάζ προς τα δεξιά
μου. 'Αφουγκράσθηκα άκίνητος δίχως ν' ά-
κούω άλλο τίποτα από το βοΐσμα του αίμα-
τός μου που μου άνέβαινε στο κεφάλι. Νόμι-
σα πως τα νεύρα μου ήταν αναστατωμένα, πως
ή φαντασία μου κατεγύονταν από πυρετό. 'Αρ-
χισα να τρέχω προς τη θάλασσα.

Τα δέντρα άραιώσαν και ύστερα από δυό ή
τρία λεπτά βρέθηκα σε μία χαμηλή άπλωσιά,
που προχωρούσε προς τα σκοτεινά νερά. 'Η νύ-

ΙΑΤΡΟΥ ΜΟΡΩ

συγγραφέως ΟΥΕΛΛΣ

χα ήταν γαλήνια και διαυγής, και το αντίφeg-
γισμα από τις μυριάδες τίστρα, φεγγαβολού-
σε άγνά πάνω στα ήμερα κύματα της θάλασ-
σας. Λίγο άνοιχτά από την παραλία, τα κύ-
ματα έσκαζαν σε μία θραχώδη προεξοχή κι' ο
άφρός τους έλαμπε μ' ένα χλωμό φώς. Προς τ'
ανατολικά διέκρινα ένα ζωδιακό φώς να συγ-
χίζεται με την κίτρινη άναλαμπή της σελήνης,
που προβάλε άργά από τη θάλασσα. Και τότε
θυμήθηκα πως το εργαστήριό του Μορώ βρι-
σκόταν προς εκείνη την κατεύθυνσι.

'Ενα κλαδί έσπασε πίσω μου και άκουσα έ-
να περίεργο θόρυβο. Γύρισα, με θάρρος, αλλά
δεν αντιμετώπισα παρά τις σκιές των δέν-
τρων και τίποτε περισσότερο. Μέσα στο σκο-
τάδι κάθε άόριστη φόρμα έπαιρνε άπειλητική
μορφή, γινόταν ένας έχθρός, μία ένέδρα. 'Ε-
μεινα εκεί, για μία στιγμή άκίνητος, κι' ύ-
στερα δίχως να χάσω από τα μάτια μου τα δέν-
δρα, έστράφηκα για να προχωρήσω προς την
άπλωσιά. Τη στιγμή ακριβώς που έγύριζα,
μία σκιά, ανάμεσα στα έχθρικά σκότη, ξεχώρι-
σε, κινήθηκε, προχώρησε για να μ' ακολου-
θήση.

'Η καρδιά μου πήγαινε να σπάση. Σε λίγο,
το άόριστο τόξο μιάς παραλίας φάνηκε από
μακριά. 'Εκεί θα ήταν το λιμάνι και το έρ-
γαστήριό του Μορώ. Σταμάτησα. 'Η σιωπηλή
σκιά σταμάτησε δεκαπέντε βήματα πιο πέρα.
'Ενα φωςάκι έλαμπε στην άλλη άκρη της πα-
ραλίας, που άσπριζε ακαθόριστα, κάτω απ' τις
πρώτες άκτίνες της σελήνης. Τό φωτεινό ση-
μείο θα άπειχε ως δυό μίλια. Για να φθάσω
στην παραλία έπρεπε να περάσω από μία συ-
στάδα δέντρων όπου οι σκιές μου έστηναν μύ-
ριες ένέδρες, έπειτα να κατέβω μία πλαγιά
γεμάτη από χαμόδεντρα και θάμνους.

Μπορούσα τώρα να διακρίνω τον έχθρό μου
πιο καθαρά. Δεν ήταν ζώο, όχι! άφού περπα-
τούσε όρθιο. 'Ανοιξα τότε το στόμα μου για
να μιλήσω, αλλά ένοιωσα την φωνή μου να
πνίγεται στο λαμό μου. Προσπάθησα και πάλι:

—Ποιός είναι εκεί; έφώναξα.
Δέ μου άποκριθήκε κανείς. 'Εκανα ένα βή-
μα. 'Η σιλουέττα δεν κινήθηκε, αλλά σαν να
μου φάνηκε πως έκανε μία κίνησι για να πά-
ρη φόρα και να έξορμήση. Τό πόδι μου προσ-
έκρουσε σ' ένα χαλίκι.

Αυτό μου έδωσε μίαν ιδέα. Δίχως να χά-
σω από τα μάτια τη μαύρη σκιά, έσκυψα για
να πάρω την πέτρα. 'Αλλά εκείνη τη στιγμή,
ή σκιά ανετήδρε προς τα πίσω, ακριβώς όπως
κάνει ένας σκύλος και βυθίσθηκε στο σκοτάδι.
Θυμήθηκα τότε ένα έξυπνο τρόπο που μεταχει-
ρίζονται τα παιδιά για ν' άποφύγουν τις επι-
θέσεις σκύλων. 'Εβαλα ένα χαλίκι σε μίαν ά-
κρη του μαντηλιού μου, που το τίλιξα γερά
γύρω από το χέρι μου για να κάνω μια σφεν-
τόνα. 'Ανάμεσα στους μακρυνούς ίσκιους του
δάσους άκουσα το θόρυβο που έκανε ο έχθρός
μου όπισθοχωρώντας, και ξαφνικά ένοιωθα πως
ή ταραχή μ' έγκατέλειπε. 'Αρχισα ώστόσο να
τρέμω και με περιέχυνε κρύος ιδρώς, καθώς
τόν άκουγα να φεύγει και γώ έμεινα εκεί με
το άνώφελο όπλο μου στο χέρι.

Πέρασε κάμποση ώρα ώστόσο άποφασίσω να
κατεβώ την πλαγιά ανάμεσα στα χαμόδεντρα
και τους θάμνους. Τέλος ύστερα από μίαν ά-
γωνιώδη διαδρομή, γεμάτη εμπόδια και νέες

τρομάρες βρέθηκα στην παραλία, απ' όπου ά-
κουσα το τριέξιο των βηματων του άλλου,
που είχε πάλι άρχισει να με καταδιώκη.

Τότε με κυριεύσε ένας φόβος άκατανίκη-
τος, ένοιωσα το κεφάλι μου να βουίξη, και
μέσα στην άλλοφροσύνη της φρίκης μου, άρ-
χισα να τρέχω πάνω στην άμμο. 'Αμέσως ά-
κουσα πίσω τα έλαφρά και γρήγορα βήματα να
κινηγούν. 'Εβγαλα μίαν κραυγή γεμάτη άπελ-
πισία και διπλάσιαα την ταχύτητα μου. Δί-
πλα μου, οι μαύροι όγκοι των κυμάτων, ώρ-
μούσαν προς το άκρογιάλι, σαν να προσπαθού-
σαν κι' αυτά να με φτάσουν. 'Ενόσω θα ζω,
θα θυμάμαι την τρομάρα του κινηγητού εκεί-
νου. 'Ετρεχα στην άκρη των κυμάτων, και
πίσω μου άκουα τα βήματα του άλλου που ό-
λοένα πλησίαζαν. Μακριά, άπελπιστικά μα-
κριά, έλαμπε το κίτρινο φωςάκι. 'Η νύχτα, ό-
λόγυρά μας ήταν γαλήνια και βουβή. Πλάφ!
πλάφ! έκαναν όλοένα τα πόδια του έχθρου
μου, που βρεχόντανε από τα κύματα. 'Ενοιω-
θα την άναπνοή μου να κόβεται, τις δυνάμεις
μου να μ' εγκαταλείπουν και στα νεύρα μου
είχα έναν πόνο σά μαχαιριά.

'Ετρεχαμε έτσι κάτω από τα άστρα που χλώ-
μιζαν καθώς ή σελήνη άνέβαινε στον ουρα-
νό, έτρεχαμε προς την κίτρινη λάμψη, την λάμ-
ψη που βρισκόταν πάντα μακριά. Και σε λί-
γο, με πραγματική άνακούφισι, άκουσα το λυ-
πτερό ούρλιασμα του πούμα, την κραυγή έ-
κείνη του πόνου, που ύπήρξε ή αίτια της φυ-
γής μου, και που μ' άνάγκασε να περιπλανηθώ
στις έρημιές του μυστηριώδους νησιού. Τότε,
παρά την εξάντλησί μου, συγκέντρωσα όλες τις
δυνάμεις μου και δάλθηκα να τρέχω, να τρέ-
χω προς το φώς. Μου φάνηκε πως μία φωνή
με καλούσε. 'Υστερα, ξαφνικά, τα βήματα πί-
στοι μου έγιναν σιγανότερα, έλλαξαν κατεύ-
θυνσι και τα άκουσα να υποχωρούν μέσα στη
νύχτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VI

Μία δεύτερη δραπέτευσι

'Όταν βρέθηκα άρκετά κοντά, είδα πως το
φώς έρχόταν από τη μισάνοιχτη πόρτα του
δωματίου μου, και μέσα στο σκοτάδι που έξω-
νε αυτή την κίτρινη άχτίδα, άκουσα τη φωνή
του Μοντγκόμερ, που με καλούσε μ' όλες του
τις δυνάμεις.

'Εξακολούθησα να τρέχω. Σε λίγο, ξανά-
κουσα τη φωνή του. 'Απάντησα με άδύναμη
φωνή, και ύστερα από μερικά λεπτά έφθασα
κοντά του, λαχανιασμένος και τρικλίζοντας.

—'Από που έρχόσαστε; με ρώτησε πιάνον-

Τα μυθιστορήματά μας

Λόγω του ότι το τεύχος τουτο περι-
λαμβάνει τον Πίνακα των Περιεχομέ-
νων του Α' Τόμου, παρέσθη ανάγκη
να περικομίσθον κατά τι αι συνείχεται
των δύο μυθιστορημάτων μας, αι ό-
ποιαι από το προσεχούς φύλλου θα
καταλάβουν και πάλιν την συνήθη
έκτασιν.

τάς με από το μπράτσο και κρατώντας με με
τέτοιο τρόπο, ώστε το φώς να με φωτίξη και
ταπρόσωπα. Είπατε τόσο άπησυχολημένοι και
οι δυό, ώστε σάς είχαμε ξεχάσει και μόλις
πρό μιάς στιγμής σάς άναζητήσαμε.

Με ώδήγησε μέσα στο δωμάτιο και μ' έβα-
λε να καθήσω στη σαιξ - λόγκ. Τό φώς, γιά
μερικά λεπτά με τύφλωσε.

—Δεν φανταζόμαστε πως θα διακινδυνεύα-
τε να ξερευνήσετε το νησί δίχως να μās προ-
ειδοποιήσετε... Φοδόμενουν... άλλα...

Τό τελευταίο ύπόλειμμα της έπεργείας μου
μ' έγκατέλειψε και έρριξα το κεφάλι, σχεδόν
άναισθητος προς τα πίσω. Θαρρώ πως ένοιω-
σε μία κάποια εύχαρίστησι, δίνοντάς μου να
πιο κονιά.

—Γιά τόνομα του Θεού, Ικέτευσα, κλείστε
αυτή την πόρτα.

—Μήπως τυχόν, μήπως συναντήσατε κανέναν
παράδοξο πλάσμα; με ρώτησε.

Πήγε να κλείση την πόρτα και ξανάρθε κον-
τά μου. Δίχως να μου άπευθύνη άλλες έρω-
τήσεις, μου έδωσε μίαν άλλη γουλιά κονιά
και με παρεκάλεσε να φάγω κάτι. 'Ημουν τε-
λείως έξουθενωμένος. Μουρμούρισε άκατάλη-
πτα λόγια σχετικά με το ότι κπ έχεάσανε
και ότι έπρεπε να τους προειδοποιήσω.
'Υστερα με ρώτησε πότε είχα δει, και τί εί-
χα δει. Του άποκριθήκα σύντομα και με φρά-
σεις λακωνικές.

—Μα πέστε μου, λοιπόν, τί σημαίνουν όλ'
αυτά; του φώναξι κυριευμένος από μίαν άπε-
ρίγραπτη νευρικήτητα.

—Δεν είναι τίποτα τό τόσο τρομερό, μου εί-
πε. 'Αλλά θαρρώ πως άρκετά καταιπωρηθήκα-
τε για σήμερα.

Ξαφνικά ο πούμα έβγαλε ένα σπαρακτικό
ούρλιαχτό, και ο Μοντγκόμερ βλαστήμησε χα-
μηλόφωνα:

—'Ο διάβολος να με πάρη... άν ο βρωμότο-
πος αυτός δεν είναι χειρότερος άπ' το έργο-
στήριον... στο Λονδίνο... με τις γάτες του...

—Μοντγκόμερ, τον διέκοψα, τί ήταν αυτό
το πλάσμα που με καταδίωξε; 'Ηταν ένα
ζώο, ήταν ένας άνθρωπος;

Με κύτταξε ειλικρινά στα μάτια, και μιά
γκρυμάτσα παρμόρφωσε το πρόσωπό του. Τό
βλέμμα του, που μία στιγμή προτήτερα είχε
ζωηρόψει, ξανάγινε άτονο και θλιβερό.

—'Από όσα μου λέτε, μου άποκριθήκε, θαρ-
ρώ πως θάνε κανένα πλάσμα της φαντασίας
σας.

'Ενοιωσα να με κυριεύη ένας βίαιος θυμός,
αλλά ήμουν τόσο εξαντλημένος, ώστε, δεν έξ-
ρω γιατί, δεν μπόρεσα να τον έκδηλώσω. 'Ε-
βαλα το πρόσωπο ανάμεσα στις παλάμες μου
και έμεινα σιωπηλός. 'Ο πούμα άρχισε ξανά
να μουγκρίζει. 'Ο Μοντγκόμερ ήθε και στά-
θηκε όρθιος πίσω μου, και δάζοντας το χέρι
του στον ώμο μου, μου μίλησε:

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: 'Η συνέχεια

I s c h e r C. Έγχειρίδιον ἀπαραιτήτων γνώσεων διὰ τὰς ἀδελφάς. ("Εκδόσεις 'Ελληνικού Έρυθρού Σταυρού). 'Αθήναι 1938 (1939). Σελ. 128 σχ. 8ον Δρχ. 25.

ΚΑΛΦΑΡΕΝΤΖΟΝ Ε. Περίληψις γυναικείας νομοθεσίας 1934 — 1938. 'Αθήναι 1939. Σελ. 28, σχ. 8ον, Δρχ. 20.

ΚΑΦΕΝΤΖΗ ΕΠ. — ΖΕΡΒΟΥ ΡΕΓΓ. Αί έφορτα εις τὸ νέον σχολειον. 'Αθήναι 1939. Σελ. 116, σχ. 8ον, Δρ. 50.

ΛΥΚΗΟΥ Ν. Πλήρης οδηγός της καλλιεργείας σπεριδοειδών ή συνοδένδρων. 'Αθήναι 1939. Σελ. 232, σχ. 8ον, Δρ. 25.

ΜΑΝΙΑΤΑΚΗ Ι. 'Ο πρακτικός κτηνίατρος στο χωριό. 'Αθήναι 1939. Σελ. 416, σχ. 8ον, Δρχ. 40.

Βιβλιοκρισία

ΠΕΡΓΑΜΟΣ (1300 π. Χ. — 1922). Σύγγραμμα ιστορικών, αρχαιολογικών, λαογραφικών. Συνεργασία επιστημόνων και λογίων. Με εικόνες. Έπιμελεία ΓΕΩΡΓ. Ν. ΧΟΝΔΡΟΝΙΚΗ, ΑΡΙΣΤ. ΘΗΒΑΙΟ-ΠΙΟΥΛΟΥ. ("Εκδόσεις της έν Μυτιλήνη «Κοινοτήτος Περγάμου»).

Όρθως έγράφη ότι ή θέσις της Περγάμου — παμπάλαια, αλλά κοσμοϊστορικής από των χρόνων του μεγάλου Μακεδόνος — είνε έν τη καθόλου Ιστορία του 'Ελληνικού κόσμου τόσο ένιφανής και ή σημασία της λογοτεχνικής και καλλιτεχνικής παραγωγής της τόσο μεγάλη, ώστε να μη θεωρηται υπερβολή εάν λεχθί ότι το Περγαμηνόν βασίλειον υπήρξεν ό κυριώτατος συντελεστής του μετ' 'Αλεξάνδρου Μικρασιατικού πολιτισμού και πολιτισμότητας έστία εις την όποιαν συνετηρήθη έπιμελώς το πνεύμα του 'Ελληνισμού και έκ της όποιας έπί μακρόν εξεπορεύθη ή άκτινοβολία αυτού ανά πάσαν την Μικράν

Ασίαν. 'Ακριβώς δέ αι θαθείαι αδιαρίξαι άρτίου πολιτισμού συνεκράτησαν τόν άκραίφην έλληνικόν χαρακτήρα και της χώρας ταύτης διά μέσου της κυριαρχίας των Ρωμαίων και εις την δύναμιν ταύτην κυρίως όφείλεται ότι μετά τινος αιώνος ό Βυζαντιακός 'Ελληνισμός έδρε στερεά θεμέλια διά να άνοικοδομηση πό έλληνικόν οικοδόμημα και συνεχίση την έλληνικήν παράδοσιν.

Μετά τούς μεγάλους θασιλείς της Περγάμου, οι όποιοι άνεδείχθησαν και εις τ στρατιωτικόν και εις τ πολιτικόν και εις τ πολιτιστικόν πεδίο, ίδία δέ τόν 'Ατταλον τόν Α', ένα των μεγαλοφυστέρων 'Επιγόνων του 'Αλεξάνδρου, ό θάνατος του βασίλειου επέρχεται εις τ πρόσωπον 'Αττάλου του Γ'. 'Από του 129 καθίσταται τόν Περγαμηνόν βασίλειον και αι εις αὐτόν ανήκουσαι Μικρασιατικά χωρία Ρωμαϊκή έπαρχία με πρωτεύουσαν την 'Εφεσον. 'Επί Ρωμαϊοκρατίας ή Πέργαμος άν και στερηθεία της ανεξαρτησίας της και της πρωτοβουλίας των μεγάλων ήγεμόνων της έξηκλούθει να ζή τρεφομένη και έκ των πλούσιων πηγών του ένδόξου παρελθόντος της και έκ της στοργής των Ρωμαίων, οι όποιοι εις την Πέργαμον έδρον έν πλήρει άκμή μιαν των κυριωτάτων έστιών, άν μη την κυριωτάτην του τότε πολιτισμού.

Κατά την έπελθούσαν χριστιανικήν περίοδον ή Πέργαμος είνε έδρα έπισκόπου και μια έκ των πόλεων των λεγομένων έπτά άστέρων της 'Αποκαλύψεως, ήτοι των έπτά μεγάλων χριστιανικών κέντρων, της 'Εφέσου, της Σμύρνης, των Θουατείρων, των Σάρδεων, της Φιλαδελφείας, της Λαοδικίας — της Περγάμου. 'Ησαν αι πόλεις άκριβώς αι όποιαι υπήρξαν πρότερον έστία του αρχαίου πολιτισμού και εξέλεγθησαν εύλόγως υπό των 'Αποστόλων ως

έδραι δράσεως προς εξάπλωσιν της νέας θρησκείας και κατάπνιξιν του αρχαίου κόσμου εις αὐτάς τας πηγάς του.

Μετά τινος αιώνος και δη και κατά την δεκάτην τρίτην εκατοσταετηρίδα ή Πέργαμος έχει ύποστή ως πόλις την τύχην και των άλλων μεγάλων πόλεων της Μικράς 'Ασίας, αι όποιαι μάστιγα υπό των σταυροφόρων έπαθον πολλά.

Τφ 1306 νεκρούται και ή Χριστιανική Πέργαμος υπό της κυριαρχίας των Σελτζούκων. Τφ 1330 όλίγα τινά λείψαντα των 'Ελλήνων δεικνύουν εις 'Αραβία περιγητήν την οικίαν, όπου κατώκησεν ό Πλάτων! 'Από του 1333 μέχρι του 1919 μακρά και ζοφερά δουλεία, Τφ 1922 ή έκρίζωσις.

Εις την μεγάλωνμον ταύτην πόλιν — κέντρον πολιτικής και στρατιωτικής άρετης, παιδείας και πίστωσης — αναφέρεται τ ό σημειωθέν έργον. 'Ο κύριος έπιμελητής του έργου, ό δικηγόρος Γ. Χανδρονίκης, 'Ηπειρώτης της διασποράς, θύμα του πρώτου, κατά τόν Μέγαν Πόλεμον, διαγυμώ των Περγαμηνών, θεωρεί υποχρέωσιν του εσας όρας υποκλέπει έκ της Θέμιδος να άφιερώνη εις την Κλειώ, — εις την έρευναν της μαρτυρικής δευτέρας πατρίδος του. Και προσέφερεν εις την έρευναν τού συλλογικόν τουτο έργον, του όποιου ό όγκος άμύλλεται προς τ ό έμβριθές και πολύπλευρον περιεχόμενον, καλύπτον την τε πολιτικήν και πολιτιστικήν Ιστορίαν της Περγάμου, την αξίαν δέ της διαλαβανομένης έν τφ τόμω ύλης υποδηλώνουν και μένον τά δνόματα των έκλεκτών συνεργάτων, — των ξένων Δαίρηφελδ, Γιουδάιχ, Χέπνιγκ, Μπάρτ, και των ήμετερων Μαργαρίτου Εύαγγελίδου, Καρολίδου, Σωτήριδου, Σοφianoυ, Κολυφέτου, Χονδρονίκη και άλλων.

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Η ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

(Συνέχεια έκ πής σελίδος 789)

στερεοποιημένα έλαια, όμοια προς τ ό χοίρειον μεν λίπος όταν είνε μετρίως ύδρογονωμένα, προς τ ό στέαρ δέ όταν ή ύδρογόνωσις έχει προχωρήσει περισσότερο. Διά της ύδρογόνωσης, πλην της μεταβολής της συστάσεως των ελαίων, μεταβάλλεται και ή όσμη και ή γεύσις αυτών, καθίστανται δέ ταύτα τελείως άοσμα και άγευστα, άόμη και όταν προέρχονται έκ ταγγυό ή δυσόμου ελαίου. Διά της ύδρογόνωσης περαιτέρω έπετεύχθη κατά τά τελευταία έτη ή σπλήρνισις και των διαφόρων ίχθυελαίων, άτινα από τελείως άπορρήξιμων προϊόν καταστησαν καταλληλότερον συστατικόν της μαργαρίνης και των μαγειρικών λιπών.

Έκ των στερεών φυτικών λιπών την σπουδαιότεραν διατήν πράξιν σημασίαν έχει τ ό κ ο κ έ ι π ο ς ή κοκείλαιον ή βούτυρον του κόκκου επίσης καλούμενον, όπερ λαμβάνεται έκ του ξηραθέντος πυρηνικού σαρκόματος των καρπών του κοκοφοίνικος, εύδοκιμούντος εις όλας τας τροπικάς χώρας.

Πλην της ένιαίας συστάσεως ζωικών και φυτικών λιπών και ελαίων χρησιμοποιούνται εύλόγως έν τη πράξει δι' έδωδίδους σκοπούς

και μίγματα διαφόρων λιπών, κατατασσόμενα εις δύο μεγάλας τάξεις, ήτοι την καλουμένην μα ρ γ α ρ ί ν η ν και τ ά μ α γ ε ι ρ ι κ ά ή τ ε χ ν η τ ά λ ί π η.

Μαργαρίνη ή τεχνητόν βούτυρον καλείται πάν μίγμα έδωδίδμων λιπών όμοιον κατά τ ό χρώμα και την σύστασιν προς τ ό νοπόν βούτυρον, του όποιου όμως τ ό λίπος δέν προέρχεται έκ του γάλακτος ή άποκλειστικώς έκ του γάλακτος.

'Η μαργαρίνη από της πρώτης αυτής εμφάνισεως συνήνησε μεγάλην δυσπιστίαν των καταναλωτών προς αυτήν, και σήμερον άκόμη πολλοί άρνούνται την θράσιν αυτής, καίτοι ουδείς πραγματικώς λόγος ύφίσταται προς τούτο.

'Η μαργαρίνη όφείλει την δημιουργίαν αυτής εις προηγουμένην υπό του αυτοκράτορος της Γαλλίας Ναπολέοντος του Γ' θραβείον προς ύπόδειξιν ειδικού άναπληρώματος του βούτυρου δια τας χρήσεις του στρατού και στόλου. Ούτω παρεκνευάσθη τ ό πρώτον μαργαρίνη, τφ 1870, υπό του Γάλλου χημικού ΜΕΓΕ ΜΟΥΡΙΕΣ, δια καταργασίας ελαιομαργαρίνης μετά γάλακτος έντός κάδων βου-

τυροκομίας. 'Από της εποχής εκείνης σπουδαιόταται έπλήθον άλλαγαί εις την βιομηχανίαν της μαργαρίνης και κυρίως έπετεύχθη ή χρησιμοποίησις διαφορωτάτων ζωικών ή φυτικών προσελεύσεως λιπών και ελαίων αντί της αρχικής ελαιομαργαρίνης. Ούτω λ. χ. χρησιμποιείται σήμερον έξευγενισθέν ελαιόλαδον, βαμβακέλαιον, κοκόλιπος, φοινικοπτηνέλαιον, άραχιδέλαιον, σησμέλαιον, στέαρ, έσπλνρημένα έλαια και πλείστα άλλα.

Ός μαγειρικά ή τεχνητά έδωδίδα λίπη θεωρούνται όλα τά λιπαρά μίγματα τά προσομοιάζοντα προς τ ό λυωμένον βούτυρον ή τ ό χοίρειον λίπος και τά όποια δέν προέρχονται έξ ολοκληρου έκ γάλακτος.

Τά μαγειρικά λίπη παρασκευάζονται διά συντήξεως διαφόρων ζωικών ή φυτικών προσελεύσεως λιπών και ελαίων ως και έσκληρυνώντων ελαίων. Ός μόνη άπαιτησις σχετικώς προς τας ιδιότητες των μαγειρικών λιπών δύναται να τεθί ότι πρέπει τά προς παρασκευήν αυτών χρησιμοποιούμενα λίπη και έλαια να μη είνε άλλοιωμένα, να έχωσι καλήν γεύσιν, να είνε εύληπτα και να μη είνε όπωσδήποτε έπιβλαβή εις τόν οργανισμόν του ανθρώπου.

Σ. ΓΑΛΑΝΟΣ

'Αντιμέτωπος μέ τά δηρία της Βραζιλιανής ζούγκλας

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — 'Ο συγγραφέας του διελίου, μαζί με τόν έμπειρον κυνηγόν Τζάκ Μέρλοπ ξεκινούν από τας έκβολάς του 'Αμαζονίου δια να έξερευνησουν την παρθένον περιοχην που έκτείνεται εκάτερωθεν του παρπατάμου Κακαφύετο. Ταξιδεύουν με πτόρ-τασκαεύουν οι Ιθαγενείς από κορμούς δένδρων, συνοδεύονται δέ από έρωθροδέρμους της περιοχής, που πρόκειται να τούς χρησιμεύσουν ως βοηθοί εις τά κυνήγια των και ως οδηγοί εις την ζούγκλαν.

Την δευτέραν ήμέραν του ταξιδιού των οι δύο έξερευνηταί ξυπνούν μόνοι. Οι 'Ινδοί οδηγοί, εις τούς όποιους έχουν προηγήσει την άμμοίην των, τούς εγκαταλείπουν, αφού τούς κλέβουν και άρκετάς προμήθειας των.

Οι δύο άνδρες μένουν λοιπόν μόνοι, άναδινουν σιγά-σιγά τ ό ρεύμα του ποταμού, σταθμεύουν τας νύκτας και έπιδίδονται εις κυνήγια. Τέλος αποφασίζουν να έξερευνησουν τόν παρπατάμον Γισσομί, αφού πείθουν πέντε νέους 'Ινδούς από τ ό χωρίον Νεορίο, να τούς άκολουθήσουν' εις την παρπατάμον αυτήν έκστρατείαν των. Διότι ό Γισσομί είνε παρθένος, οι δέ Ιθαγενείς διηγούνται ότι εις την περιοχην του κατοικεί μία φυλή άγρίων πολύ έπικίνδυνη. Οι πέντε οδηγοί τούς εγκαταλείπουν και αὐτοί, αφού τούς κλέβουν άρκετά πράγματα, και οι δύο έξερευνηταί μένουν μόνοι εις την πλέον άξενον και κινδυνώδη περιοχην του 'Αμαζονίου. Τέλος, ύστερα από πολλές περιπλανήσεις κατορθώνουν και φθάνουν εις τόν Κακούετο, όπου εις έν σημείον του όποιου είνε εγκατεστημένος ό γνωστός των έμπορος καουτσούκ 'Αρνάντε. Αυτός τούς προμηθεύει έπί πιστώσει όλα τά χρειαζόμενα και οι δύο έξερευνηταί άναπλέουν έκ νέου τόν Γισσομί, με την έλπίδα ότι αυτήν την φορά θα συναντήσουν έπί τέλους την μυστηριώδη φυλήν των άγρίων, ή όποια και τήν διάρκειαν του πρώτου ταξιδιού των εις τόν παρθένον παρπατάμον του 'Αμαζονίου, είχε κατορθώσει να παραμείνη δι' αὐτούς άέσπετος. 'Ατυχώς κατά την νέαν αυτήν έκστρατείαν των, ό εις έκ των έξερευνητών προσβάλλεται από πυρετούς και έτσι αναγκάζονται να επιστρέψουν. Κατά τ ό διάστημα της νέας διαμονής των εις τόν 'Αρνάντε, οι δύο κυνηγοί βοηθοί των Ιθαγενείς εις τ ό να φονεύσουν δύο τίγρεις που λυμαινόνται την περιφέρειαν).

13ον

Είχα άρχισει να έννευρίζω με αυτήν την Ιστορίαν, όταν ό Τζάκ μου ύπεσχέθη να σκοτώσωμεν την τίγριν. Μού έξέθεσε τ ό σχέδιόν του, πολύ εύφρς άλλως τε.

Οι 'Ινδοί όταν κανέναν δικός τους πέση θύμα της τίγρης, κλείνονται εις τά σπίτια των ένωρίς, τοποθετούντες εις τας εισόδους διάφορα κοπτερά άντικείμενα, δια να έμποδίσουν τόν θηρίον να έμνη μέσα. 'Επειτα όμως από όλίγα ήμέρας λησμονούν την περασμένην άρπαγήν, και συντελοΐσεις και της ζήτησις, άρχίζουν πάλιν να περνούν τις θραδύς των εις τά πέριξ των σπιτιών τους, δένα ως δεκαπέντε μέτρα μακρόν αυτών. 'Ακριβώς αυτό θέλει και ή τίγρις πού παραμονεύει εις την λόχμην, ή όποια άρχίζει όλίγα μέτρα πέραν του συν-οικισμού.

'Ο Τζάκ λοιπόν έδωσε οδηγίας εις τούς Ιθαγενείς να μη βγαίνουν καθόλου από τά σπίτια τους τ ό θραδύ. Εις τρείς όμως εις των Ιθαγενών, κατοικούντας εις τρία γειτονικά σπίτια, έδωσε έντολήν να μένουν τ ό βράδυ έξω, όλίγα μέτρα μακριά από τις καλύβες των, προσέχοντες πάντοτε τι συνέβαινε γύρω των. 'Ο Τζάκ και έγώ έτοποθετήθημεν εις την μεσαίαν καλύβην, απ' όπου μας ήτο εύκολον να έπιβλέπωμεν όλην την περιοχην.

Του βέλγου έξερευνητού μαρκησίου ΝΤΕ ΒΑΒΡΕΝ

Την πρώτην θραδυά δέν συνέβη τίποτε. 'Αλλά την δευτέραν, μέσα εις την ήσυχία της νυκτός, τ ό θηρίον ένεφανίσθη. 'Η τίγρις ήχετο πάλιν να άρπάση ένα Ιθαγενή. Καθώς είδε τούς Ιδικούς μας έξω από τις καλύβες των, έμέφθη, φυσικά, ότι ή λεία αυτή ήτο προτιμότερα.

'Η τίγρις εις τας περιπτώσεις αὐτάς δέν πηδά. Περπατά σιγά-σιγά, αμουλχτά, πλησιάζουσα ύπουλα και άθόρυβα τ ό θύμα πού έξέλεξε. Όταν φθάση πολύ κοντά του, τότε μόνον προβαίνει εις άπτόμιον κίνησιν, άρπάζουσα ή φονεύουσα αὐτό με έν κτύπημα.

'Επεριμενανεν ήδη τέσσαρες έως πέντε ώρας και είχα άρχισει να πιστεύω ότι και ή νύχτα αυτή θα έπερνούσε ματαίως, όταν διέκρινε επτά περίπου μέτρα μακράν του Ιθαγενούς την έρχομένην τίγριν.

Μόλις είχε βγη από την συστάδα των θάμνων όπου έκρύπτετο και έπροχώρει θραδύτατα. 'Επρόσχε να μην άκουσθί και να μη γίνη άντιληπτή από τ ό θύμα της — πράγμα πού τ ό έπετύγχανε διότι ό Ιθαγενής έξακολοθούσε να είνε άνύποπτος — χωρίς όμως να φαντάζεται ότι κάποιος άλλος την παρεμόνευε. 'Ο κάποιος αυτός ήμεθα ό Τζάκ και έγώ. 'Εννοείται ότι δέν την άφήσαμεν να άρπάση τόν Ιθαγενή.

Και την νύκτα εκείνην οι Ιθαγενείς έώρταν με πολλήν εύθυμίαν τόν θάνατον του φοβερού άρπαγος.

'Ητο άπόλυτος άνάγκη δια να έπανακτήσω την ύγειαν μου, να πάμε εις ένα μέρος όπου θα ήμπορούσα να τύχω Ιατρικής περιθάλψεως. Τέταιο μέρος ήτο μόνον τ ό 'Ικουίτος, πόλις κειμένη 400 και πλέον μίλια από τ ό άπόστον του 'Αρνάντε. Διά να μεταβώμεν έπρεπε να κατέλθωμεν τ ό ρεύμα του Κακούετο μέχρι της συμβολής του με τόν 'Αμαζόνιον. 'Από εκεί θα άκολουθούσαμε κατεύθυνσιν άντίθετον προς τ ό ρεύμα, θα άνεβαίναμε δηλαδή τόν 'Αμαζόνιον και μετά 20 περίπου μίλια θα εφθάναμε εις τ ό 'Ικουίτος.

Δεκαπέντε λοιπόν ήμέρας μετά την άφίξιν μας εις τόν 'Αρνάντε, έφορτώσαμε μία μεγάλη πτόργα και αφού άπεχειρετήσαμε τόν έμπορον, τις κόρες του και τούς Ιθαγενείς έξεκινήσαμε. 'Ο 'Αρνάντε μας είχε δώσει ένα γράμμα προς τόν πτόιαρχον ένδς ποταμοπλοίου του πού έφόρτωνε καουτσούκ 27 μίλια παρακάτω και εις τόν όποιον μας έγγραφε να μας πάρη μαζί του κατά την καθόδον του προς τόν 'Αμαζόνιον. Πράγματι καθ' όλον μας τ ό ταξίδιον είχαμε αυτήν την τύχην, διότι άλλως θα έπρεπε να άντιμετωπίσωμεν την περίστασιν με τας Ιδικάς μας δυνάμεις.

'Ο πτόιαρχος μας περιποιήθηκε άρκετά. Τό πού εύχάριστον είνε ότι δέν έπεριμέναμε πολύ δια να φύγωμε — μόλις δύο ήμέρας — και ότι έταξιδεύαμε γρήγορα. Και έτσι μετά δεκαέσ-

σαρας ήμέρας άφότου εφύγαμε από του 'Αρνάντε εφθάσαμε εις τ ό 'Ικουίτος.

'Η πόλις αυτή έγεννήθη έκ της ανάγκης να ύπάρχη ένα κέντρον συγκεντρώσεως του καουτσούκ του άνω λεκανοπεδίου του 'Αμαζονίου και άνταλλαγής αὐτού με τά έμπορεύματα πού προέρχονται από τ ό Μεκάνς και τ ό Παρού.

'Η απόστασις από τ ό 'Ικουίτος ως την Λίμαν, την πρωτεύουσαν του Περού, δέν είνε παρά 700 μίλια εις εσθείαν γραμμήν (δηλαδή κάπου 1100 χιλιόμετρα). Κανείς όμως δέν έπεχείρησε να κάμη άόμη τ ό ταξίδι αυτό, να άναρριχηθί δηλαδή εις τας 'Ανδεις όπου δέν ύπάρχουν ούτε μονοπάτια, να διασχίση μιαν έκτασιν άνεξερευνήτων, όπου κατοικούν άγριοι Ιθαγενείς έπικίνδυνον πάντοτε πού θα έτολμούσαν να πατήσουν τά έδάφη των, ν' άντιμετωπίσουν τά θηρία και τά έρεπτά, πού θα σιλεύουν άνενόχλητα εις τας άπεράντους έκείνας έκτάσεις.

Και όμως άπεφασίσαμε να κάνουμε τ ό ταξίδι αυτό, αφού προηγουμένως άποτελειώσω φυσικά την κούρα μου. 'Η θεωρεία μου διήρκεσε περί τόν μήνα. Κατά τ ό διάστημα αυτό, ό Τζάκ και έγώ καταστράναμε τά σχέδια της νέας περιπετείας μας. Είχαμε τώρα πλήρη συνείδησιν τόν κινδύνον πού έπρόκειτο να διατρέξωμε και έγνωρίζαμε ότι ή ζωή μας θα εύρίσκετο ανά πάσαν στιγμήν εις τά χέρια των άγρίων Ιθαγενών και τών θηρίων. Και όμως, ούδ' έπί στιγμήν έννομιόνημεν από τόν παραμικρότερον δισταγμόν. Είχαμε έμπιστοσύνην εις την πείραν πού άπεκτήσαμε και σέ κάποιον άγιο, πού θα μας βοηθούσε άσφαλώς.

Κανείς Ιθαγενής δέν έδέχθη να μας χρησιμεύση ως οδηγός. Πολλοί μάλιστα προσεπάθησαν να μας άποτρέψουν, περιγράφοντας τούς κινδύνους πού είχαμε να άντιμετωπίσωμεν.

Μας έτραβούσαν όμως έμάς τ ό άγωνιστον και τ ό πάθος προς την περιπέτειαν. Όταν έχη κανείς διασχίσει τσας όρήμους έκτάσεις, όταν έπέρασε από τσους κινδύνους χωρίς να πάη τίποτε, όταν τέλος είνε νέος και δέν λογαριάζει πολύ την ζωήν του, δέν δειλιάζει εύκολά. 'Αδιαφορεί προς όλα, και προχωρεί πάντα έμπρός, με την άδάμαστον αίσιοθελίαν ότι και αυτήν την φοράν θα νικήση.

Αί προετοιμασίαι δια την άναχώρησιν μας δέν άπήτησαν παρά όλίγας μόνον ώρας. Τί είχαμε να πάρουμε μαζί μας; Την καρραπίνη μας, τά φυσίγγια, ένα χάρτιν, μιαν πυξίδα και μερικά τρόφιμα. Νερό θα εύρίσκαμε εφθονον καθ' όδον από τούς άφθόνους παραποτάμους του 'Αμαζονίου, τας πηγάς και τά ρυάκια.

Προτού ξεκινήσωμε, έτροποποιήσαμε άρκετά τ ό δρομολόγιόν μας. Δέν θα έπηγαίναμε κατ' εσθείαν εις την Λίμαν. 'Από τόν 'Αμαζόνιον θα κατευθυνόμεθα εις τ ό Παρά, θα έκαιεβαίναμε κατά μήκος της άκτής του 'Ατλαντικού, θα έπερνόσαμε τ ό άκρωτήριο Χόρν και θα άνεβαίναμε την άκτήν του Ελορηνίου, μέχρι του Καλλάο άπνεύον της Λίμας.

'Εξεκινήσαμε δύο ώρες προτού ξημερώση. 'Ο ήλιος των τροπικών έπρεπε να μας εδρε εις τόν δρόμον, διότι ύπήρχε κίνδυνος να πέσωμε σέ καμιά ένέδρα Ιθαγενών ή άγρίων θη-

ρίων.

Ο Τζάν έφαινετο εϋθυμος εκείνην την ήμέραν, ένφ έμένα με κατείχε κάποιος άόριστος φόβος, κάτι σαν μιιά κακή προαισθήσις ότι θα μās συνέβαινε κάτι κακό και ότι θα έπαιρναν τον φίλο μου στον λαϊμό μου με το πατάτομο εκείνο ταξίδι.

Ο άνώματος δρόμος, οι πυκνοί θάμνοι τούς οποίους παραμερίζαμε συνεχώς για να περάσωμε, ή ζέστη, μās έκούρασαν πολύ γρήγορα. Έκπαθήσαμε σιμά εις ένα ρυάκι κάτω από την σκιά ενός πελωρίου δένδρου, στην κορυφή του οποίου έλογαριάζαμε έπειτα να κοιμηθούμε λιγάκι. Γύρω μας άπόλυτος γαλήνη, διακοπόμενη μόνον από μακρινούς θρυθύνους, τούς μυστηριώδεις θορύβους του παρθένου δάσους, τούς οποίους οι ίθαγενείς τούς άποδίδουν εις κατοικοί πνεύματα.

Εφάγαμε μερικά παξιμάδια μουσκεμένα στο νερό του ρυακιού και σοκολάτα. Έπειτα άνάψαμε τις πίπες μας. Και οι δυο ξαπλωμένοι, κυνιμένοι σχεδόν μέσα στα ύψηλά χόρτα της λόχμης, κλεισμένοι σέ στενόν όρίζοντα, άρχίσσαμε μιιά συζήτησι, που δεν είχε άλλον σκοπόν παρά να διακόψη την βαθειά μονοτονία εκείνης της ήρεμίας.

Εξαφνα, βλέπω τον Τζάν να άνασπώνεται και να άρπάξη την καραμπίνα του, που την είχε ως εκείνην την στιγμήν άκουμπισμένη στα γόνατα. Συγχρόνως μου έλεγε :

— Άκουσε. Κάποιος είνε εδώ κοντά.

Είχα άκούσει και έγώ ένα τριξίμο σαν από ξερά κλαδιά που σπάζουν, έπειτα έλαφρούς τριγμούς, σαν κάποιος να περπατούσε επάνω στα φρυγμένα φύλλα που σχηματίζαν ένα παχύ στρώμα στο έδαφος συσσωρευμένα εκεί πούις ξέρει από πόσους αιώνας, αλλά δεν έδωσα σημασίαν.

— Δεν είνε τίποτε, του είπα, κάποιο ζώο θά έρχεται να πιη νερό.

Συγχρόνως όμως έπήρα και έγώ την κα-

ραμπίνα μου. Έσκηώθηκαμε μαζί, αλλά δεν κατορθώσαμε να διακρίνωμε τίποτε γύρω μας. Ο ύποπτος θόρυβος είχε σταματήσει έντελώς. Έκπαθήσαμε πάλι με την δευδιότητα ότι δεν θα έπρόκειτο για τίποτε σοβαρό. Ίσως κάποιο ζώο να είχε έλθει να πιη στην πηγή, μās άντελήφθη και έφυγε πάλι.

Θά έπέρασε ένα τέταρτο της ώρας που το έπεράσαμε άφουγκραζόμενοι, προσέχοντας μήπως έπαναλήφθη ό θόρυβος. Τίποτε.

Η ζέστη ήταν φοβερή. Ο Τζάν έπρότεινε να κοιμηθούμε λιγάκι στην κορυφή του μεγάλου δένδρου, άφου προηγουμένως κάνουμε μιάν μικράν άνίχνευσιν εις τα πέριξ, δια να βεβαιωθούμε ότι δεν διατρέχουμε κανένα άμεσον κίνδυνον. Έμεινα σύμφωνος.

Έστάθη όμως άδύνατον να κοιμηθούμε. Με γάλα κουνούπια και άλλα έντομα, μερικά έν των οποίων πιθανώς να ήταν δηλητηριώδη, δεν μās άφησαν να κλείσουμε μάτι. Και που να βρεθί κουνουπιέρα μέσα σ' αυτήν την πρσίτην κόλασιν, τόνον μακρυά από τον πολιτισμένον κόσμον ! Έσκέφθηκα να τυλίξω το κεφάλι μου με το έλαφρό σακκάκι μου και να κοιμηθώ με τα χέρια στis τσέπες. Ήταν ό μόνος τρόπος να προστατευθώ από τα έντομα. Αλλά έτσι θα έκινδύνευα να σκάσω. Άναγκασθήκαμε να παραιτηθούμε της ιδέας του ύπνου.

Έκανε τρομερή ζέστη. Έπρεπε όπωσδήποτε να δροσισθούμε λιγάκι. Και καλύτερος τρόπος δεν ύπήρχε από ένα λουτρό στο μικρό ποταμάκι που έτρεχε, με τα κατακάθαρα νερά, εκεί κοντά μας. Κίνδυνος κοκοδελίων δεν ύπήρχε γιατί το ποτάμι ήταν μικρό και άδαθές.

Στη σκιά του μεγάλου δένδρου έβγάλαμε τα όλλα ρούχα που φορούσαμε και έπέσαμε στο νερό. Ήταν πράγματι δροσερό και έμειναμε άρκετην ώρα κολυμπώντας.

Εξαφνα όμως συνέβη κάτι που διέκοψε

κατά τρόπον όχι και τόνον εύχάριστον την άπόλαυσιν εκείνην του νερού, κάτι που μās έτρόμαξε και μās άνάγκασε να πεταχθούμε έξω από το ποτάμι : ένας πυροβολισμός !

Πούις είχε πυροβολήσει στο έρημικό εκείνο μέρος, όπου δεν ύπήρχε ψυχή έκτος από μās; Το πολύ να είχε έλθει κάποιος άναγενής. Αλλά οι άνθρωποι αυτοί δεν γνωρίζουν άλλα όπλα από τα τόξα με τα δηλητηριασμένα βέλη των, από τα κοντά δόρατα και κάτι άσπίδες που μοιάζουν με μικρούς δίσκους καφενείου.

Μήπως ήταν κανένας λευκός ; Τότε όμως πώς δεν άντελήφθη την παρουσίαν μας από τα ρούχα που είχαμε άφήσει κάτω από το δένδρο ; Διότι από το σημείον ακριβώς εκείνο προήρχετο ό πυροβολισμός.

— Είχες βάλει την ασφάλειαν στο όπλο σου; έρωτώ ό Τζάν σαν να του έπέρασε μιιά ξαφνική σκέψις από τον νου.

Δεν μπορούσα να θυμηθώ. Συνήθως είχαμε τα όπλα μας πάντοτε γεμάτα και έτοιμα προς χρhσιν δια πάν ένδεχόμενον. Όταν όμως έκαναμε λουτρό, έπρεπε να βάλη την ασφάλειαν, όπως έκαμε και ό Τζάν. Αλλά τώρα δεν μπορούσα να θυμηθώ την λεπτομέρειαν αυτήν.

Με μυρίας προφυλάξεις έβγήκαμε στην όχθη και έπροχωρήσαμε προς το δένδρο όπου είχαμε άφήσει τα πράγματά μας. Εκεί, μιιά νέα έκπληξις μās έπερίμενε. Όταν έπλησιάσαμε άρκετά, ώστε να μās έπιτρέπουν τα ύψηλά χόρτα να βλέπουμε, διακρίναμε ένα μεγάλο πίθηκον να περιεργάζεται τα πράγματά μας. Ασφαλώς λοιπόν αυτός θα είχε πυροβολήσει καθώς έσκόλιζε την καραμπίνα μου. Ο άθεόφοβος δεν έτρόμαξε από την έκπυρσοκρότησιν, αλλά εξακολουθούσε να κρατή το όπλον, δια να ικανοποιήση φαίνεται πλήρως την περιέργειάν του.

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ : Είς το προσεχές.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ

Με το άνά χειρας τεύχος (13ον) του «ΗΛΙΟΥ» συμπληρωται ό πρώτος τόμος αυτού. Πρός διευκόλυνσιν των άναγνωστών μας δημοσιεύομεν κατωτέρω πλήρες εύρετήριον των περιεχομένων του Α' τόμου. Έν άντιθέσει με τα Έγκυκλοπαδικά Λεξικά, τα περιεχόμενα του «ΗΛΙΟΥ» είνε κατ' έπιστήμας, έκαστος δε άναγνώστης δύναται επί τη βάσει του κατωτέρου εύρετηρίου, να άνευρίσκη το θέμα που θέλει να άναγνώση εις τās σχετικές σελίδας του τόμου αυτού.

Οι παραπλεύρως των θεμάτων άριθμοί, είνε οι άριθμοί των σελίδων.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

Ο άνθρωπος εις το ζωϊκόν σωμάτιον 52. Ο σκελετός 120, 189. Οι μύες 257 325. Οι ώραι οι τύποι σώματος 344. Τα νεύρα 392. Τα όο νευρικά συστήματα 462. Ο μυελός 528. Έγκέφαλος 593, 660. Ο όφθαλμός μας 720, 821.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ο πρώτος έλληνικός πολιτισμός 13, 82. Η Πομπηία της Άμερικής 36. Διατί ή Έλλάς άνέπτυξε άυτόχθονα πολιτισμόν 82. Αι άνασκαφαί εις την Έλλάδα 150. Ο έλληνικός μεσαίων 218. Ξωανόμορφα άγάλματα 172. Οι Κουροι 354. Αι κόραι 419. Ο μεγίστος άσπρη 455. Καρυάτιδες 487. Η ζωή εις την Αίγυπτον πρό 4.000 ετών. Ο Άρχερμος 557. Τάφος Μυκηνας Βασιλείσσης 574. Η κριτική των έλληνικών έργων τέχνης 627. Μύρων και Πολυκλείτος 695. Φειδίας 750. Ικτινός και Καλλιμάχης 796.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

Κατοικείται ό Άρης; 9, 237. Τι είνε ή άστροφυσική 38. Το φασματοσκόπιον 106. Κομήτης με δύο ουράς 482. Ζεύς και Κρόνος 521. Το πλαηνιτικόν σύστημα 652. Η μελέτη του Ήλιου 714—715. Η σελήνη 763.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ — ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Βλέπε έκδόσεις.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

Σοφία Ποτόφσκα 16. Ταλειυράνδος 28. Έλισάβετ της Άγγλιας 29. Ά. Βαττώ 30. Δ. Αλιγιγκάν 31. Μαρίτσα, ή άραία ηρωιστοπούλα Ίουλιέττα Ρεκαμιά 96. Μέτερνιχ 95. Μενδενότο Τσελλίν 98. Λαβουαζιέ 99. Χάσελλοκ Έλλις 142. Μάρκος Μπότσαρης 164. Αικατερίνη Β' 165. Μιχαήλ Άγγελος 166. Γαλιλαίος 167. Νάσε Ουέιμπερ 211. Έντγκαρ Πόε. Φρειδερίκος ό Μέγας 232. Μαρία Στούαρτ 233. Λουδ. Δαυιδ 234. Χριστόφορος Κολόμβος 235. Ά. Λέξανδρος ό Α' 300. Φρόνη 301, Π. Προυντόν 302, Παπίνος 303. Νέλσον 368. Έλισάβετ Σενιέ 369. Ρούμπεν 370, Χρ. Χόυχενς 371. Ντρεϊκ 436. Κλεοπάτρα 437. Ρέμπραντ 438. Αρχιμήδης 439. Μάρκος Αούρήλιος 502. Χριστίνα της Σουηδίας 503. Εδγ. Ντελά Κρουά 504, Γ. Κέλπερ 505. Περικλής 570. Γκόγια 571. Αιδ. Στάνχοφ 640. Ι. Γκρέξ 641. Ι. Πόρντανς 704. Λαίδη Χάμιλτων 705. Ναπολέον Α' 756. Ι. Α. Δ. Έγκρ 757. Βιζέ Λεμπρέν 808. Ζέπελιν 809.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

Οι κλάδοι της βιολογίας 55. Η θεωρία του Δαρβίνου 74. Το κύτταρον 123, 190. Αι δυνατότητες της βιολογίας 207. Η διαπλαστική μεταβάσεις των όντων 246, 287. Οι άνάσταςτοι 258. Η θέρμης 326. Άνάσταςτοι μετά 100.000 έτη 343. Ο όργανισμός μας και αι θρεπτικά ούσια 393. Η θερμκρασία μας 461. Η καύσις 527. Πυρετός και ύποθερμία

592, 662. Ο θερμαρισμός των άτόμων της ώλης 642. Η ικανότης του αισθάνεσθαι 719, 822.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η φυτική μέταξα 33. Η βιομηχανία παιχνιδιών 125. Τα μάλλινα ύφασματα 152.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Η μελέτη της όδρωγείου 46. Η Εύρώπη 116. Η Βόρεια Άμερική 184. Νότιος Άμερική 251. Ασία 319. Η άνακάλυψις του Βορείου Πόλου. Αφρική 386. Ωκεανία 454. Αύστραλία 456. Βόρειος Πόλος 511. Ιόγκολφ Στρήμ 526. Νότιος Πόλος 578. Ατλαντικός Ωκεανός 664. Ειρηνικός Ωκεανός 706. Ινδικός Ωκεανός 758. Βραζιλία 811.

Χάρται

Η όδρωγείος 34, 35. Εύρώπη 102, 103. Βόρειος Άμερική 170—171. Νότιος Άμερική 238—239. Ασία 308—309. Αφρική 374—375. Ωκεανία 442—443. Βόρειος Πόλος 510. Νότιος Πόλος 579. Πολωνία 646—647. Ατλαντικός Ωκεανός 671. Ειρηνικός Ωκεανός 707. Ινδικός Ωκεανός 759. Βραζιλία 811.

ΓΕΩΛΟΓΙΑ

Πόσων ετών είνε ή Γη 72. Όρισμός της Γεωλογίας 115. Η γένεσις των άνέμων 183. Νέφη, όροχη και κεραυνοί 252. Το ήφαίστειον Πελέ 253. Ρύακες, χείμαρροι, ποταμοί 320. Βροχή, χιών, πάγος 387. Η θάλασσα 453. Το ήφαίστειον της Θήρας 480. Αι έρημοι 519. Όθινες 587. Έσάφος και όργανικά σώματα 655. Η ήφαίστεια 713. Αι κοραλλιογενείς νήσοι 772.

ΓΕΩΠΟΝΙΑ

Τι είνε ή Γεωπονία; 17. Προβλέπεται ή γονιμότης του εδάφους ; 57. Η δεινροκομία 141. Το τεχνητόν φός και τα φυτά 194. Έδωδιμοί έλαίαι 738.

ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑ

Η διατροφή του Άνθρώπου 4. Η διαίτα ως προϋπόθεσις της υγείας 56. Τα συστήματα διαίτης 124. Ο υπερσυστισμός 193. Υποσυστισμός 261. Δίαιτα και σιλουέττα 329. Γεύματα μέ.... χάπια 350. Τα εύφραντικά 396, 464, 481. Η διατροφή των ανθρώπων 412. Αι διαίται 595, 659, 768. Η θρεπτική αξία των τροφίμων 686, 739, 789.

ΕΘΝΟΛΟΓΙΑ

Έθνη και φυλαί της άρχαίας Μεσοποταμίας 83, 147. Άσσυροβαβυλωνιακοί θεοί 215, 283. Η γυναίκα εις τους Άσσυροβαβυλωνίους 351. Η ιεροδουλεία 422. Κοσμογονία των Άσσυρων 490. Η πολιτική ζωή των Άσσυροβαβυλωνίων 560. Η Βαβυλών 628, 751, 799.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

63, 131, 199, 267, 335, 403, 471, 539, 607, 675, 779, 830.

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

44, 109, 176, 244, 280, 312, 381, 449, 532, 597, 668, 727, 765, 819.

ΖΩΟΛΟΓΙΑ

Ο όρισμός της ζωολογίας 58. Ταξινόμησις των ζώων 126. Τα ζώα εις τούς ζωολογικούς κήπους 590. Υδροβιολογικοί σταθμοί 552. Ένυδρεία και Βιόθρια 624.

Άμφίβια

248, Βάτραχος 450.

Άρθρόποδα

Λυκάωσα, ή άράχνη 512. Το γαλέοδεσ 580.

Έντομα

Ο όργανισμός των έντόμων 59. Η λιθελουλή 59. Έντομα υπό τον φακόν 79. Βομβύξ της πυκροάφνης 236. Άχεροντία ή Άτρωπος 376. Αποπαιστα το φάσμα 513. Ο ποδαλείριος 581. Η πυγολαμπίς 721. Η μέλισσα 775.

Έρπετα

Η χελώνη κμάτα - μάτα 217. Φιδία και σαύρα της Έλλάδος 306. Όργανα των έρπετων 318. Κροκοδείλοι 318. Σκορπιό 444.

Θηλαστικά

Ο θραχύπους 126. Όρνιθορυγος 179. Μυσκάτωρ 247. Σκίουροι 256. Άμαδρύας 383. Η γάτα 600. Ένυδρις 648. Ο άγριοχοίρος 722. Δίγκο, ό άγριος κύων 823.

Ίχθυες

Όργανισμός των ιχθύων 127. Το φάρι - ύαινα 127. Γαστερόστεος 319. Εύρυφάρυγ 774.

Μαλακόστρακα

Το στρείδι 539.

Μαλάκια

Το χταπόδι 669.

Πτηνά

Ο πάνα 173. Ο όργανισμός των πτηνών 180. Φαλακροκόραξ 180. Άλκιετος 384. Πυγκούνας 451. Ο αλέκτωρ 534. Μόα 577. Τα κολλόβρια 601. Γλαύξ ή άετοειδής 649. Το άηδόνι 670. Ίεραξ ή άρκτικός 709. Ο έλμπατρος 722. Άγριοπαπια 761. Σκολόπακες 813. Χελιδόνια 773.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Προέλληνες και Πρωτοέλληνες 11. Ο έλληνικός άποικισμός 80, 148. Η

• • • ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ • • •

Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΝ 10ΕΤΙΑΝ

Ο τουρισμός άποτελεί ένα από τούς πωργετικούς πόρους της έθνικής οικονομίας πολλών χωρών. Υπάρχουν μάλιστα εις πόν Κόσμον κράτη, όπως π.χ. ή Έλβετία, ή οποία άποξίη κάποια κύριον λόγον από την τουριστικήν κίνησιν. Πρέπει όμως να γίνη διάκρισις μεταξύ έσωτερικού και έξωτερικού τουρισμού. Ο πρώτος δεν προσδίδει εισόδημα εις την έθνικην οικονομίαν, έλλ' άποτελεί παράγοντα άναπτύξεως. Άντιθέτως ό έξωτερικός είνε πηγή εισροής ξένου συναλλάγματος.

Εις την Έλλάδα κατά τās στατιστικές το έκ του έξωτερικού τουρισμού εισόδημα άνήλθε κατά το 1938 εις 690 έκτομμύρια δραχμάς, ή λίρας Άγγλιας 1.250.000, έναντι δραχμών 718.000.000 ή λίρων 1.300.000 περίπου, εις 8 ποσόν άνήλθε τοϋτο κατά το 1937. Υπελείφθη ούτω το εισόδημα του 1938 από το που 1937 κατά δραχ. 28.000.000 ή λίρας 50.000. Η μικρά μείωσις άνηλθεν από την διεθνή κατάρσασιν ήτις και κατά το παρελθόν έτος ήτο ταρκαμένη. Η έτέλειξις του τουριστικού εισοδήματος από του 1929 και έντεϋθεν έχει ως έξης εις λίρας Άγγλιας:

Έτη	Ποσά
1929	1.400.000

1930	1.200.000
1931	1.000.000
1932	1.200.000
1933	1.400.000
1934	1.750.000
1935	1.500.000
1936	1.300.000
1937	1.300.000
1938	1.250.000

Ο άριθμός των άφιχθέντων έκ του έξωτερικού περιηγητών κατά το 1938 ήτο μικρότερος του 1937. Όπως έλέχθη και προηγουμένως, αίτια τούτου ήτο ή άνώμαλος πολιτική κατάσταση εις Εύρώπη. Έν τούτοις ή παρατηρηθείσα μείωσις ήτο σχετικώς μικρά. Ούτω το σύνολον των άφιχθέντων κατά το 1938 εις την Έλλάδα ξένων άνήλθεν εις 153.632, έναντι 160.371 κατά το 1937, δηλαδή ή μείωσις έφθασε μόλις το 4%. Έκ του άνωτέρω άριθμού έφθασαν διαδικώς (ικαροβάτνια και έκδρομαί) 27.883 κατά το 1938, έναντι 31.242 κατά το 1937. Οι πλείστοι των κατελθόντων εις την Έλλάδα ξένων ήσαν Άγγλοι, Γάλλοι και Άμερικανοί, οι άτομικώς έλθόντες ξένοι κατά το 1938 άνήλθον εις 125.749, έναντι 129.489 κατά το 1937. Έκ του άριθμού αὐτοῦ οι άφιχθέντες έξ Αιγύπτου ξένοι ά-

νέρχονται εις 11.002, Έλληνες το γένος ξένης ύπηκοότητος εις 1561 και Έλληνες ύπήκοοι 10055.

Ο άριθμός των άφιχθέντων κατ' έτος ξένων παρουσιάζει την κάτωθι άριθμητικήν έτέλειξιν:

Έτη	Άριθμός
1920	7.665
1921	9.117
1922	12.978
1923	14.307
1924	21.203
1925	22.020
1926	27.550
1927	42.600
1928	55.074
1929	69.603
1930	71.662
1931	76.606
1932	72.102
1933	93.364
1934	136.327
1935	126.218
1936	131.769
1937	160.731
1938	153.632

μεγάλη "Ελλάς 216. "Ελληνικά Πολι-
τεία 284. "Αμφικτιονία 352. "Η ι-
δρυσις τῶν "Αθηνῶν 420. Δρακόντειος
νομοθεσία 488. "Η νομοθεσία τοῦ Σ-
λῶνος 558. Οἱ πόλεμοι Γερμανίας -
Πολωνίας 615. Οἱ πόλεμοι Γαλλίας
- Γερμανίας 618. Οἱ στρατοὶ τῆς "Ελ-
ληνικῆς "Επανάστασεως 619. "Ανταγω-
νισμὸς Σπάρτης καὶ "Αθηνῶν 629. "Η
συνδιαλλαγή Κροσῶν καὶ Σέρβων
737. "Η κρίσις ποῦ ἐπέερασε ὁ Ἕλλη-
νισμὸς 747, 797.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Αἱ θάσεις τῆς ἀνθρωπίνης κοινω-
νίας 26. Μητριάρχικη κοινωνία 94.
Πατριαρχικὴ κοινωνία 160. "Η οἰκο-
γένεια 228, 296, 363. "Αριστοκρατία
καὶ πλουτοκρατία 431, 497, 565. Αἱ
παράδοξοι ἐπιδόσεις 634, 703.

ΛΟΛΟΓΙΑ

Θρησκευτικὰ στοιχεῖα εἰς τὰς πα-
ράδοξους 27, 95. Οἱ κρυμμένοι θη-
σαυροὶ 143, 279. Καιρομαντεία 415.
Τὰ στοιχεῖα 588. Οἱ ἀντρεωμένοι 801.

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

Τί εἶνε τὰ μικροβία 54, 122, 191.
Ζωικά καὶ φυτικά μικροβία 259. "Η
ἐξέλιξις τῶν μικροβίων. Τὸ μικρο-
βίον τοῦ ἐξανθηματικῆς 395. "Η ἀ-
σθένεια τοῦ ὕπνου 465. Τραπεζομυ-
σῆς 531. "Η σηψαιμία 596. Στρε-
πτόκοκος 663. Πνευμονόκοκος 718.
"Εντερόκοκος 769.

ΜΗΧΑΝΙΚΗ

"Ο μηχανικὸς ἐγκέφαλος 18. Μηχά-
νημα διὰ τὴν πρόβλεψιν τῆς παλιρ-
ροίας 223. Τὸ μέλλον τῆς μηχανῆς
135.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

"Η θεογονία 21. Τρεῖς γενεαὶ θεῶν
91. "Η τιτανομαχία καὶ ὁ συμβολι-
σμός τῆς 158. Ζεὺς 226, 294. "Ηρα
362, 430, 499. "Αθηνά 567, 636,
748.

ΝΟΜΙΚΗ

"Η φιλοσοφικὴ ἔννοια τοῦ Δικαίου
86. Τὸ φυσικὸν δίκαιον 159. Θετικὸν
δίκαιον 227. Τὸ δίκαιον τῶν Κινέ-
ζων 295. Τὸ δίκαιον τῶν Αἰγυπτίων
364. Τὸ δίκαιον τῶν Ἰνδῶν 432, 493.
564. Τὸ δίκαιον τῶν "Εβραίων 633
702, 755, 807. "Υποχρεώσεις καὶ δι-
καιώματα τῶν οὐδετέρων 683.

ΝΟΗ ΛΑΩΝ

"Εκεῖ ποῦ λατρεύεται τὸ θεῶν 162.
Οἱ ἱππῶται τοῦ Λάσου 289. "Ο λαὸς
τοῦ Χαδραμάου 299. Φυλαὶ τῆς Πα-
λαιστίνης 356. "Η Λιβερία 386. Κυ-
νήγι κροκοδείλων 417, 644. "Η χώ-
ρα τοῦ καφέ 491. Τὸ συνεργατικὸν
σύστημα εἰς τὴν Ἰσπανίαν 562. Βα-
σιλεῖς τῶν "Ασιατῶν 589. Κεῦ-
λάνη 631. "Εθιμα τῶν Λαπώνων 656.
Οἱ Σαμαρείται 792.

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ

Τὰ ηλεκτρόνια 41. Μαγνήται 107.
"Η ηλεκτροπληξία 177. Κίθουνοι πυρ-
καῖες ἀπὸ ηλεκτρικὰς ἐγκαταστάσεις
245. "Ηλεκτρικὸι λαμπτήρες 313. Δι-
σκόπται πολλασπλὸν ρεύματος 380. Μὲ
θεοὶ φωτισμοῦ 448. "Εκμεσὸς φωτι-
σμός 516. Τὸ ηλεκτρικὸν σίδερο 584.

ΘΕΑΤΡΟΝ

Τὸ Νεοελληνικὸν θέατρον 9, 77,
144, 290, 355, 494, 556, 658.

ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑ

Αἱ θρησκείαι 22. Προγονολατρεία
90. Ταμποῦ καὶ Νοά 157. Φετιχ 225.
Μυστηριακαὶ θρησκείαι 293. Τὰ ὀρφι-
κά μυστήρια 361. Τὰ "Ελευσίνια 429,
498. "Η ἔννοια τῆς ἀμαρτίας 566,
635, 754, 800.

ΙΑΤΡΙΚΗ

Θεραπεία ἀφροδισίου νοσήματος 6,
76. "Η ἀνάπτυξις καὶ κλάδοι τῆς Ια-
τρικῆς 53. "Η νόσος Καλά - Αἰζάρ 75.
"Ανδρῶν ἐγγειρήσεις 85. Μία δυ-
σκολοτάτη χειρουργικὴ ἐπέμβασις
112. "Ηλίας καὶ θερμοληξία 121.
"Η ἀμοιβάδωσις 210. "Ελονοσία 240.
"Η ὑστερία 260, 328. "Αναιμία 394.
"Η ἐπιληψία 463, 529. Μία θεραπεία
τοῦ καρκίνου 522. "Η φθοροποιὸς ἀ-
σθένεια τῶν νέων 594. Μόλυνσις καὶ
λοιμωξις 661, 717. Τὰ ἱπτάμενα νο-
σοκομεία 698. "Η μηνιγγίτις 767. "Η
λύσσα 821. "Η ὕγιεινὴ τῆς γυναικὸς
790.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

"Ο μικρὸς λαχανόκηπος 711, 752,
703. Τὰ κατοικίδια ζῷα 753, 805.

Πρακτικαὶ γνώσεις

67, 135, 203, 271, 339, 407, 475,
543, 611, 679, 731, 783.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τί εἶνε τὸ χρῆμα 45, 113, 180. Τὸ
νόμισμα 249. Τραπεζογραμμάτια καὶ
χαρτονομίσματα 318. "Αναγκαστικὴ
κυκλοφορία 385. Κάλυμμα καὶ ἀπό-
θεμα 352. Νομισματικὴ κυκλοφορία
515. Πιστωτικὸν χρῆμα 582, 650. Τὰ
διεθνῆ νομίσματα 707. Συνάλλαγμα
763, 814.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Τὸ πρότυπον σχολεῖον 304. "Ο χα-
ρακτήρ τοῦ παιδιοῦ 485, 700. "Ο ρό-
λος τῆς μητέρας 572.

ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Προϊστορικὸς ἄνθρωπος 20, 89, 156,
224. Τὸ ἀρχαιότερον κρανίον 172. Τὸ
Πικέρι 208, 276. Τὰ πρῶτα θήματα
εἰς τὸν πολιτισμὸν 292. Παλαιολιθικὸς
πολιτισμὸς 360. Τὰ πρῶτα ἐργαλεῖα
428, 496. Οἱ τραυλοδύται 603, 694.
"Αγὼν ἀνθρώπου καὶ ζῶων 626. Σου-
λουργία περιόδου 746.

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

"Η κατανομή τῶν δυνάμεων εἰς τὴν
"Απὸ "Ανατολὴν 49. Οἱ στόλοι τῶν
Μεγάλων Δυνάμεων 88. "Η ἀντιαερο-
πορικὴ ἀμύνα 50, 118, 186, 254, 322,
390, 459, 692, 744, 745. Βομβαρδι-
στικά ἀεροπλάνα τῆς "Αγγλίας 188.
"Η σύνθετος θύμια-τορπίλλη 262. "Ο
σύγχρονος στρατὸς 479. Φοῦρμα καὶ
μηχαναὶ τῶν ἀρχαίων 501. "Υπάρχουν
νέα ὅπλα ; 524. Δυνατότητες τῆς ἀ-
εροπορίας 598. Τὰ πολεμικὰ ἀεροπλά-
να 620, 688. "Η μαχητικὴ ἀξία τῶν
τάκτων 623. Πῶς μετετέλλθη ἡ τακτικὴ
τοῦ πολέμου 684. "Ο ἐφοδιασμὸς τοῦ
στρατοῦ 685. "Ο ἀγὼν τῶν χαρακω-
μάτων 690. Πολεμικὸι στόλοι 740.
"Εμφύλιον καὶ ἀσφυκτὸν ὅλικον 787. Τὰ
καταδρομικά 802, 803.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

Πῶς νὰ κατασκευάζετε ραδιοφῶνον
42, 178. Τὸ ἀπλούστερον ραδιοφῶνον
382. "Η τεχνικὴ τοῦ ἐρασιτέχνου 554.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Πῶς καθαρίζετε τὸ νερὸ τοῦ Μαρά-
θῶνος 100. "Ηλιαθεραπεία 110, 192.
Ξέρετε νὰ ζῆτε ; 277. "Ο ἰσθμὸς 281.
Πῶς θὰ ἐπρεπε νὰ ἐνδύμεθα 282.
Τύφος καὶ ὕδωρ 425. "Η καταδυτικὴ
435.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Οἱ πρῶτοι "Ελληνες φιλόσοφοι 23.
Πυθαγόρας καὶ Ξενοφάνης 92. Παρμε-
νίδης 161. Ζήνων 29. Δημόκριτος 297.
Σοφιστὰι 365, 433. Πρωταγόρας 500.
Πρωταγόρας 568. Γοργίας 637, 701.
Πρόδικος 742. Σωκράτης 793

ΦΥΤΟΛΟΓΙΑ

Τὸ φῶς καὶ τὰ φυτὰ 78. Μορφολο-
γία τῶν φυτῶν 108, 195. Φυτὰ ποῦ
μετακινεῖται 155. "Η κυκλοφορία τῶν
ἀνόντων χυμῶν 212. Τὰ ὄργανα τῶν
φυτῶν 263. Τὸ πέπλον 263. "Εξωτικά
φρούτα 331. Αἱ ἀσθένειαι τῶν φυτῶν
389, 467, 514. Θρέψις καὶ αὐξήσις
397. "Η μὴλεια 397. "Η ἀχλαδία 466.
"Η συκὴ 535. "Η κατάταξις τῶν φυ-
τῶν 602. Τὰ σταφύλια 602. "Η κα-
στανία 665.

ΦΥΣΙΚΗ

Οἱ νόμοι τῆς ἐνέργειας 40. "Η μέ-
τρησις τοῦ χρόνου 174. "Η διάσπασις
τοῦ ἀτόμου 209. Μετρολογικὴ νομο-
θεσία. Μέτρα καὶ σταθμὰ 140, 242.
Θερμίδες 308, 378. "Ελαττοῦται ἡ
ταχύτης τοῦ φωτός 321. "Οπτικὴ 446.
"Ανάκλασις τοῦ φωτός 517. "Ανάλυσις
τοῦ φωτός 586. Οἱ φακοὶ 654. "Οπτι-
κὰ ὄργανα 712. "Ο κινηματογράφος
764, 816. "Η φωτογραφία δι' ὑπερ-
θρον ἀκτίνων 826.

ΧΗΜΕΙΑ

Οἱ πρωτοπόροι τῆς χημείας 39. "Α-
πλά καὶ σύνθετα σώματα 175, 243.
"Οξυγόνο 311. "Υδρογόνο 379. "Α-
ζωτο 447. "Αμμωνία 518. Νιτρικὸν
ὀξύ 585. Αἱ ἐνώσεις τοῦ ἀνθρώπου
653, 716. "Ο φωσφόρος 765, 817.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Τὰ ψυχικὰ φαινόμενα 25. "Ο ρόλος
τῆς θουλήσεως 93. "Η ἀδουλία 162.
"Η μνήμη 230, 298. "Η αὐτοκτονία
347, 414, 483. "Αμνησία 366. "Η φαν-
τασία 434, 530. Τὸ ὄνειρο 569, 638,
743, 794.

ΔΙΑΦΟΡΑ

"Εμεινεν "Ελλην ὁ Μωρεάς ; 7. "Ε-
ρως καὶ γάμος 14. Εἶνε δυνατόν νὰ
πεταξομεν μὲ μόνην τὴν μύτην μας
δύναμιν ; 19. Πῶς δαμάσονται οἱ κρο-
κόδειλοι 37. "Η ἐπίδρασις τῶν χρωμά-
των ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ
47. "Η ἐκθεσις τῆς Ν. "Υόρκης 48,
555. "Η διπλομικὴ 73. "Η ρωσικὴ
ψαλμωδία 87, 146. "Ο ἄνθρωπος μιμη-
τῆς τῶν ζῶων 104. Ποῦ εὐρίσκεται ὁ
ἐπίγειος παράδεισος 111. Παραγωγή
ἠλεκτρισμοῦ ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ πά-
γους 117. Ποῖος εἶνε ὁ ἐθνικὸς μῦθος
ποητῆς 145. Τὸ μυστήριον τῆς νήσου
τοῦ Πάσχα 148. Οἱ λαβύρινθοι καὶ ἡ
λαϊκὴ φαντασία 163, 231, 314. Οἱ ἐν-
δοκρινεῖς ἀδένες κάμουν τὸν ἐγκλημα-
τίαν 358. Οἱ ἀερόπλοιοι 288. Μετου-
σιώσεις ἑορτῶν 413, 484. Μονεμβά-
σια, τὸ Πιερρατὶ τῆς "Ελλάδος 430.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

"Αντιμέτωπος μὲ τὰ θηρία τῆς Βρα-
ζιλίας 332. Ζούγκλας 60, 128, 196,
264, 320, 400, 468, 536, 608, 676,
728, 780, 831. Οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι
εἰς τὴν Σελήνην 64, 132, 200, 268,
336, 404, 472, 540. "Η Νήσος τοῦ
λατροῦ Μορώ 604, 672, 724, 776,
828.

ΕΓΧΡΩΜΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

"Ελληνικά πτηνὰ 1. "Ο Περικλῆς "Α-
γορεύων 68. Βομβαρδιστικὰ ἀεροπλά-
να 69. "Η "Ακρόπολις τὸ πάλαι 136.
Καταρράκτης τῆς Βρ. Γουάνης 137.
"Η Σωκράτης καὶ "Αλκιβιάδης 204. "Η
ψυχὴ Μαχῶ 205. "Η φρόνη λουομένη
272. Τὰ Τέμπη 273. "Ο θάνατος τοῦ
Σαμφῶν 240. Περιέργου ἰχθύος 341.
"Η ἀνεύρεσις τοῦ Μωσέως ἐρήφους
408. Φασιστοὶ 409. Πρόρρησις τῆς Θέ-
μης 477. "Ο Πλανήτης Κρόνος 544. Μία
Συμπόσιον τοῦ Πλάτωνος 612. Κυνή-
γι κροκοδείλων 613. "Η καταστροφή
τῆς Περσέπολεως 680. Πεταλοὶδες 681.
"Η φυγὴ τοῦ Δαυὶδ 732. "Ερπετὰ 733.
"Ο Σελὼν ὀρκίζων τοὺς "Αθηναίους
784. Διάφορα μαλακόστρακα 785. Τὸ
ἐσωτερικὸν τοῦ Παρθενῶνος 834.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΟΛΙΣΜΑ ΤΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ

Πῶς νὰ διατηρῆτε τὰ λου- λούδια σας τὸν χειμῶνα

"Οταν θέλετε οἱ γλάστρες τῶν λουλου-
διῶν σας ποῦ διατηρεῖτε μέσα στὸ σπίτι
νὰ διατηροῦνται σὲ καλὴ κατάστασι
καὶ γιὰ πολὺν καιρὸ, πρέπει τὶς γλά-
στρες ποῦ ἀγοράζετε νὰ τὶς πλύνετε κα-
λὰ καὶ νὰ τὶς θουτήξετε γιὰ μὴ ἡ δυὸ
μέρες μέσα στὸ νερό. "Επειτα γεμίζετε
τὴ γλάστρα δυὸ δάκτυλα κάτω ἀπὸ τὴν
ἐπιφάνεια, μὲ χῶμα καὶ κοπριά. Τὰ φυ-
τὰ ποῦ θὰ σπείρετε στὶς γλάστρες πρέ-
πει μὲ ἓνα μικρὸ σκαλιστήρι νὰ τὰ σκα-
λίζετε καὶ ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ νὰ τὰ
πλένετε μὲ ἓνα βρεγμένο σφουγγάρι, γι-
νατὶ ἄμα εἶνε καθαρά καὶ δὲν ἔχουν σκό-
νες τὰ φύλλα, δυσκολώτερα προσβάλλον
ταὶ ἀπὸ τὰ βλαβερά ἔντομα.

Μερικὰ διακοσμητικὰ φυτὰ, ὅπως ἡ
φουξία, ἡ ὀρτανσία καὶ ἄλλα, ποῦ ἀνα-
παύονται καὶ δὲν ἀναπτύσσονται κατὰ
τὸν χειμῶνα, πρέπει νὰ τὰ τοποθετῆτε σὲ
ἀερικὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ σας, κοντὰ στὰ
παράθυρα γιὰ νὰ φωτίζονται ὅσο τὸ δυ-
νατὸν περισσότερο καὶ μακριὰ ἀπὸ τὴν
τεχνητὴν θερμότητα, σόμπα, καλοριφέρ,
μαγκάλι. Πολλὰ φορὲς βλέπετε τὶς γλά-
στρες σας μὲ τὰ λουλούδια ποῦ ὅταν τὰ
ἀγοράσατε διετηροῦντο θαυμάσια, ὥστε
σὰ ἀπὸ κάμποσο καιρὸ νὰ γέρνουν καὶ
σιγὰ - σιγὰ νὰ μαραίνονται, πολλοὶ νο-
μίζουν ὅτι τοὺς γέλασε ὁ ἀνθοπώλης
τοὺς καὶ δὲν τοὺς ἔδωσε καλὰ λουλούδια,
τὶς περισσότερες ὁμῶς φορὲς ἔχουν ἄδι-
νο, γινατὶ φταίει ἡ ἀτιμολογία τοῦ μέ-
ρους ποῦ διατηρεῖτε τὰ λουλούδια σας, ἡ
ὁποία δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτούμενη ὑγρασία
ποῦ εἶναι ἀναγκαία γιὰ νὰ διατηρηθοῦν
τὰ φυτὰ. Γι' αὐτὸν τὸν λόγον κοντὰ στὶς
γλάστρες μὲ τὰ λουλούδια ποῦ τὶς δια-
τηρεῖτε μέσα σὲ διαμερίσματα τοῦ σπι-
τιοῦ σας ποῦ θέρμαινονται μὲ σόμπες δι-
σκαρῶς καύσεως ἢ καλοριφέρ, νὰ τοπο-
θετῆτε ἓνα μεγάλο δοχεῖο γεμῆτο νερό,
ποῦ μὲ τὴν βαθμιαία ἐξάτμισί του, ὁ-
γραίνει τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ διαμερίσμα-
τος καὶ βοηθεῖ πολὺ τὴν ἀναπνοὴ τόσο
τῶν λουλουδιῶν, ὅσο καὶ τὴν δική σας.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΣΑΣ ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΕΦΘΑΣΕ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

— Τὰ λουλούδια

Μερικὰ λουλούδια ἀνθίζουν ἀκόμα, ἄλ-
λὰ ἡ ὁμορφιά τους μοιάζει μὲ τὴν ὁμορ-
φίαν τῆς γυναικάς ποῦ κλίνει πρὸς τὴ δύ-
σι τῆς.

Πρώτῃ σας φροντίδα εἶνε νὰ ἐμποδίσ-
τε τὰ φυτὰ σας νὰ βγάλουν σπέρμα, γι' αὐ-
τὸ κόψετε τὰ κιτρινασμένα καὶ μαραμέ-
να λουλούδια μ' ὅσο μπορεῖτε μακρύτε-
ρα κοτσάνι, ἀλλὰ καὶ μὲ προσοχὴ μὴ χα-
λάσετε τὸ φυτὸ. "Αμα ἀρχίσουν νὰ κιτρι-
νίζουν τὰ φύλλα τῶν γλαδείων, τότε δι-
αλέγετε μὴ μέρη ποῦ ὁ καιρὸς θὰ εἶναι
ἥμερος, ἐξοριζώνετε τοὺς βολβούς τοὺς
καὶ τοὺς τοποθετῆτε σὲ μέρος ξηρὸ
καὶ δροσερὸ γιὰ νὰ τοὺς ξαναφυτέψετε
στὴ γῇ κατὰ τὸ Νοέμβριον.

— Πῶς διατηροῦνται οἱ κολοκύδες

Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ καὶ λίγο ἀργότερα στὰ
θερμότερα μέρη οἱ κολοκύδες ἔχουν τοὺς
ιδιότροπους σὲ σχήματα καὶ διαφόρους
σὲ μέγεθος καὶ χρώματα καρπούς τοὺς.
Χρησιμοποιήστε τοὺς γιὰ νὰ στολίσετε τὶς
αἰθούσες τῶν σπιτιῶν σας. Γι' αὐτὸ κό-
ψετε μὲ προσοχὴ τὴν κολοκύθα καὶ ἀφοῦ
τὴν ἀφήσετε νὰ στεγνώσῃ κάμποσες ἡ-
μέρες στὴ σκιά, τὴν βουτάτε ὥστε σὲ
ζεστή παραφίνη καὶ τὴν τραβάτε ἀμέσως
γιὰ νὰ σχηματισθῇ γύρω τῆς ἓνα λεπτὸ
ἀπομονωτικὸ στρώμα. Τέλος, τὴν περνά-
τε ἓνα βερνίκι μὲ τὸ χρῶμα τῆς ἀρσεκί-
ας σας. Προσέχετε τὴν κολοκύθα νὰ τὴν
ξηκάνετε καὶ νὰ τὴν μετακινήτε πάντοτε
κρατῶντας αὐτὴν ἀπὸ τὴν οὐρά, γινατὶ καὶ
ἡ παραμικρὴ νυχιά στὴ φλούδα τῆς ἀφή-
νει μαυράδια ποῦ δὲν ἐξαλείφονται μὲ τὸ
βερνίκι.

— Πῶς διατηροῦνται τὰ ἀθάνατα

Τὰ ἀθάνατα εἶναι γεμῆτα λουλούδια
αὐτὴ τὴν ἐποχὴ. Σὲ λίγο θὰ ἀρχίσουν νὰ
μαραίνονται καὶ νὰ κλίνουν ὑποτακτικὰ
τὸ κεφάλι τοὺς μπροστὰ στὸν χειμῶνα. "Α

κριβῶς σ' αὐτὴ τὴ στιγμῇ, τραβήχτε με-
ρικὲς τοῦφες, χαρὶς ὁμῶς νὰ καταστρέ-
ψετε τὶς ρίζες, καὶ κρεμάστε τὶς μὲ τὴν
κορυφή τους πρὸς τὰ κάτω καὶ ξηρὸ καὶ
σκοτεινὸ μέρος. "Ετσι κάνοντας τὴν ἐπι-
χὴ ποῦ τὰ λουλούδια τῶν φρέσκων ἀθά-
νατων εἶναι σπάνια ἢ δὲν ὑπάρχουν, ἐ-
σεῖς θὰ ἔχετε στολισμένα μὲ ἀνθισμένα
ἀθάνατα τὰ ἀνθοδοχεῖα σας. "Αν δὲν σὰς
ἀρέσῃ τὸ βιολεὶ χρῶμα τῶν ἀθανάτων τό-
τε τοποθετήστε τὶς ἀνθισμένες τοῦφες
τῶν ἀθανάτων ποῦ κάψατε ἐπάνω ἀπὸ ἓνα
πιᾶτο ποῦ νὰ περιέχῃ μερικὲς σταχόνες
νιτρικοῦ ὀξέος. Τότε ἀμέσως θὰ ἀλλάξῃ
τὸ χρῶμα τοὺς καὶ ἀπὸ βιολεὶ θὰ γίνῃ
κόκκινο ζωηρὸ.

— Τί λουλούδια θὰ φυτέψετε γιὰ τὸν ἐρχόμενο χρόνον

Πάρτε τὸ σκαλιστήρι σας καὶ τὸ φυτὰ-
ρι σας, σκαλίστε καὶ καθαρίσετε ἓνα
κομμάτι τοῦ περιβολιοῦ σας καὶ ἀρχίζε-
τε νὰ σπείρετε θλάσι, γυψόφυλλα, ἄν-
τίρρινα καὶ γαρύφαλλα τῆς Κίνας. Αὐτὰ
τά τέσσαρα φυτὰ χρειάζονται τὶς ἴδιες
περιποιήσεις, δηλαδὴ πρέπει νὰ τὰ σπεί-
ρετε ἀμέσως στὰ φυτῶρια καὶ νὰ τὰ με-
ταφυτέψετε ὥστε ἀπὸ ἐξῆ ἐβδομάδες
σὲ ἓνα μέρος τοῦ περιβολιοῦ σας κοντὰ
σὲ τοῖχο καὶ ὅταν κἀνὴ πολὺ κρύο νὰ τὰ
σκεπάσετε ἀπ' ἐπάνω μὲ μερικὰ ξερὰ
φύλλα.

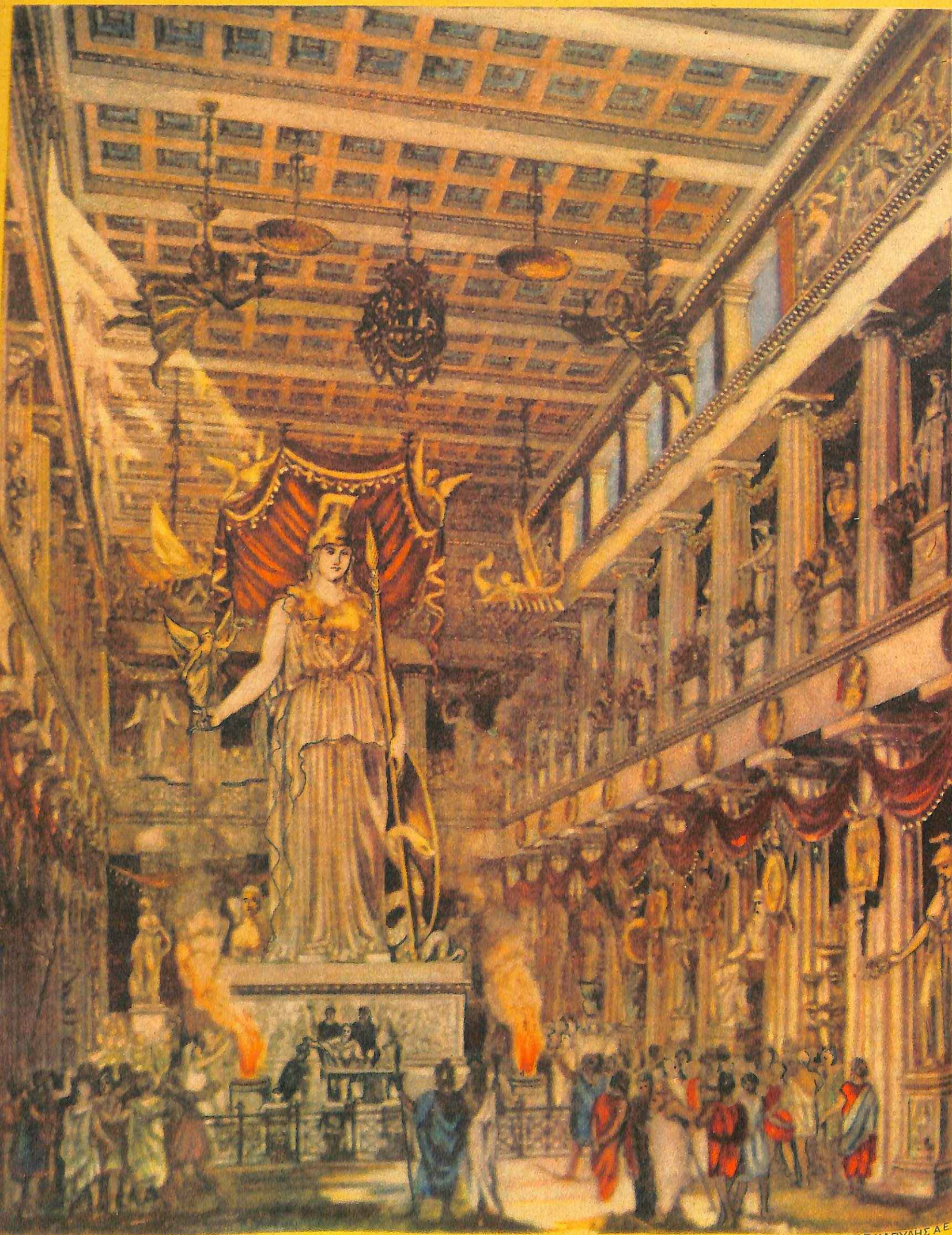
Φυτέψετε σ' ἓνα μέρος τοῦ περιβολιοῦ
σας ἀραιὰς τοῦφες ἀνεμῶνες γινατὶ ἄμα
περάσουν τὸν χειμῶνα φυτεμένες στὴ γῇ
οὐ δώσουν ὠραιότερα λουλούδια τὴν ἄ-
νοιξι. "Επίσης φυτέψετε καὶ ἄσπρα κρίνα
ποῦ εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ διακοσμητικὰ λου-
λούδια τοῦ περιβολιοῦ μας καὶ ποῦ πολ-
λὲς φορὲς ἀνθίζουν καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη
χροιά τὶς φυτέψετε τοὺς. Οἱ κρίνοι εὐ-
δοκμοῦν σὲ ὅλα τὰ χρώματα καὶ στὰ πιὸ
ἄγωνα ἀκόμα.

ΠΩΣ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕ ΠΑΝΤΟΤΕ ΦΡΕΣΚΑ ΤΑ ΑΥΓΑ

"Ο προηγούμενος καὶ αὐτὸς ὁ μῆνας
εἶναι οἱ καταλληλότεροι γιὰ τὸ μάζε-
μα τῶν αὐγῶν ποῦ πρόκειται νὰ διατη-
ρῆσετε γιὰ πολὺ ἢ λίγο καιρὸ.

Γιὰ νὰ διατηρήσετε, γενικῶς, τ' αὐ-
γὰ πρέπει νὰ τὰ προφυλάξετε ἀπὸ τὴν
ἐπίδρασι τῶν ἐξωτερικῶν ἀτμοσφαιρικῶν
μεταβολῶν. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ κατορθώ-
σετε ὥστε τὸ κέλυφος τοὺς (τσοφλί) νὰ
μείνῃ ἀδιαπέραστο ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ τὴν
ὑγρασία, ἄρα πρέπει νὰ τυλίγετε τ' αὐγὰ
μὲ περιβλημὰ ἀδιαπέραστο καὶ ἄσμο.
Πρέπει νὰ διατηρῆτε μόνον τὰ αὐγὰ ποῦ
εἶναι φρέσκα μὴς ἐβδομάδες τὸ πολὺ.

Γιὰ νὰ διατηρῶνται τὰ αὐγὰ γιὰ μερι-
κὲς ἐβδομάδες, ἀρκεῖ νὰ τὰ τυλί

Κ. Π. ΚΑΡΥΔΗΣ Α.Ε.

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ
(Ἀναπαράστασις)